

NASLOV

Leto XXXVII
Št. 7

Murska Sobota
19. februar
1987

Cena 200 din

VESTNIK

PRED OSMIM
MARCEM

VEČ PLATI GARANJA ŽENSK

Ko smo pred nedavnim obiskali tretjo (nočno) izmeno delavk v štirih pomurskih podjetjih, še nismo vedeli za strokovno posvetovanje v kranjskem Tekstilindusu, kjer so se ukvarjali z vprašanjem, ali za določena dela v tekstilni industriji (predice, tkalke, barvarke) zagotoviti beneficirano delovno dobo ali ne. Med drugim smo se namreč oglašili v ljutomerskem tozdu Mariborske tekstilne tovarne, kjer imajo triizmensko delo uvedeno vse od leta 1970. Znano pa nam je bilo, da so strokovnjaki opravljali meritvene analize delovnih mest v tekstilni industriji, po katerih so tekstilni delavci, zlasti še predice in tkalke, izredno obremenjeni, kajti izkoristek njihovega delovnega časa je od 90 do 94 odstotkov. Za povprečnega jugoslovanskega delavca menda znaša izkoristek delovnega časa vsega 50 odstotkov. Prav tako smo slišali, da je vsem tekstilcem v ožji Srbiji že priznana zavarovalna doba s povečanim številom, v večini republik in avtonomnih pokrajin pa je pred sprejetjem. Zgodnje upokojevanje torej, za kar so recimo v Makedoniji pred kratkim sprožili ustavni spor.

Nimamo namena dregati v osje gnezdo (beri: invalidsko-pokojsko zavarovanje), ampak nam gre za osvetlitev več plati nočnega garanja žensk po podjetjih. Najprej merimo na spodobnejše delovne razmere (racionalizacija in humanizacija dela), naj bo v tekstilni, elektronski, farmacevtski ali katerikoli drugi panogi. Takoj nato pa na veliko bolj domišljeno organizacijo dela, vodenje in upravljanje, na ustvarjalno sodelovanje od zasnove do uspešne prodaje izdelka. Tu je nesporno še precej rezerv. Zdaj je mnogokje tako, da se držijo klasičnega podjetništva, ki mu je ponavadi končni cilj izvoz za vsako ceno — ali drugače: cilj posvečuje sredstvo. Torej tudi z nočnim delom žensk zadostiti potrebam tujih partnerjev. Če se vrnemo k tekstilni delavnosti in povzamemo nekaj spoznanj: »Sam tehnološki proces predenja in tkanja zahteva veliko spretnost rok in vsiljen delovni ritem, saj je delovni čas izkoriščen od 88- do 95-odstotno. Zaradi stoke in prisilne drže ter zahtevne spretnosti rok imajo delavke po 45. letu starosti bistveno zmanjšano delovno zmoglost. Ob sodobnejši tehnologiji pa lažjih delovnih mest praktično ni. Sodobnejša oprema namreč fizično delo sicer zmanjšuje, povečuje pa delovni ritem, visokofrekvenčni ropot in zahteva večjo psihično zbranost pri delu«. V ljutomerskem MTJ-ju, ki obratuje 26 let, se zna pri obnavljanju zaposlitvenega sestava kmalu krepko zaplesti. Najbrž res ne bi smeli predolgo mečkati z dolgoročno in celovito ureditvijo razmer in humanizacijo dela, ne zgolj v tekstilni industriji, posebej kar se tiče nočnega dela žensk. Toliko jim že dolgujemo. Tudi v Pomurju.

Branko Žunec

Škoda, ki je nastala na novi kirurgiji ni velika, veliko več pa bo stala preureditev odtočnih cev, da se kaj podobnega ne bi več ponovilo. Več pa lahko preberete v poročilu na tretji strani.

Pomurska SZDL o razvoju ptt dejavnosti

Telefonija je cokla gospodarskega razvoja

V Pomurju že dalj časa niso zadovoljni z razvojem telefonije, ker je zaostanek za republiškim povprečjem precejšen. Na tem področju je še veliko belih lis, ki jih skušajo ob pomoči združene dela in krajevnih skupnosti čim prej odpraviti. Javne razprave o nadaljnjem razvoju ptt dejavnosti v Pomurju, ki so bile v vseh štirih pomurskih občinah, se ob pozitivnih premikih niso mogle izogniti tudi številnim pomankljivostim. Povsod se zavzemajo za enakomerni razvoj telefonije, zlasti na manj razvitih in obmejnih območjih, kjer je nerazvito telefonsko omrežje precejšnja ovira za nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj. Zato od Delovne organizacije za ptt promet v Murski Soboti zahtevajo, da naredi podrobnejšo analizo razporeditve telefonskih povezav za vsa naselja v Pomurju v dolgoročno načrtovanju. Predvsem pa je treba spoštovati planске obveznosti, zapisane v razvojnih dokumentih ptt organizacije, kajti vsako odstopanje bi lahko povzročilo dodatne politične in materialne težave v krajevnih skupnostih, kjer združujejo znatna finančna sredstva.

To se je kot rdeča nit vleklo skozi daljšo razpravo na seji medobčinskega sveta SZDL za Pomurje v Gornji Radgoni, na kateri so skušali najti najustrenejše rešitve iz zagat. V ljutomerski občini, kjer premorejo le 5,44 telefona na sto prebivalcev, pomursko povprečje pa je 7,12, se ne strinjajo z zmanjšanjem števila priključkov na ATC Ljutomer od predvidenih 600 na 400. Pripombe imajo tudi na dostavo pošte v najodročnejše kraje v občini, kamor prispe le dvakrat tedensko, in na to, da ptt organizacija začne z več gradnjami, ki jih ne dokonča, ampak se seli drugam. V radgonski občini je problem še vedno neurejeno telefonsko omrežje v Apaški dolini, zlasti v Apačah in Stogovcih. Prav tako terjajo kakovostnejšo dostavo

vih gostov.

Neizbrisno nas določa dejstvo, da bodo to pogovori na obrobju, ki vse bolj utripa le še v majhnosti lastne samozadostnosti in samozamejenosti in je odmaknjena aktualnemu duhovnemu utripu širšega slovenskega in evropskega prostora.

Zato si moramo želeli, da bi bili to tudi pogovori na robu, ki bi

nas s svojo odkritostjo in ostrino pahnilo prek naših plotov, nam pomagali izmeriti »daljo in nebesno stran« in določiti nujno potrebne nove koordinate našemu

obrobnemu bivanju.

Dr. Vekoslav Grmič, ki bo naslednji četrtek ob 18. uri odrgnil zavoso s pomenljivo temo V duhu dialoga, bodo sledili gostje, ki bodo razmišljali o preteklih in sodobnih pojavih v slovenski kulturi, o novejši zgodovini Prekmurja, o perečih gospodarskih vprašanjih našega skupnega vsakdanjaka, o slovenskem narodnem vpra-

šanju v luči novih spoznanj, o slovenski tretji univerzi in pomurskem deležu v njej, o sočasnih likovnih in literarnih tokovih, o naših rojakih po svetu, o položaju koroških in štajerskih Slovencev in še o čem.

Za vsakogar, ki še ni dokončno dvignil rok nad svojo in skupnostno panonsko usodo, vsekakor vabljeni izvir!

TEDNIK ZA PRIHAJAJOČE GENERACIJE — Sporočilo se najbrž da prepoznati. Pa niso v ozadju zgolj cenene, še manj pogrošne nakane, marveč trkanje na zavest pripadnosti lokalnim medijem. V tem primeru naj izzvini kot kompliment sicer duhovito zrno iz zakladnice otroške domišljije in ustvarjalnosti: »Naša ata pa si vzame časopis na stranišče in ga tam pogleda!« (BRŽ)

SOCIALNE POMOČI

Kdo se bo zameril sovaščanu!

Da v slovenskem prostoru »zdrava ekonomija« in razvojna politika ter »sociala« hodita še različna pota, lahko sklepamo po željah širitve socialnovarstvenih pravic, ki bodo še bolj obremenjevale gospodarstvo, in tem, da se v krizi poraja vedno več socialnih problemov, ki zahtevajo družbene — denarne in funkcionalne pomoči. Socialna politika s svojimi programi nastopa zunaj razvojnih programov, njene institucije pa vse bolj postajajo bližnji po drugi strani nastalih socialnih problemov. Še posebno je to lastno pomurskemu družbenemu prostoru.

Samoupravna določila sporazuma iz prejšnjega srednjeročnega obdobja so v Sloveniji poenotila sistem socialne varnosti, hkrati pa omogočajo, da se pri dodeljevanju socialnih pomoči ne upoštevajo le številke, ampak resnične razmere, v katerih posameznik in družina tudi živi. Ta novost naj bi pomenila to, da bi se bolj približali ljudem in spoznali njihovo potrebo po družbeni pomoči. In tu naj bi nastopile krajevne skupnosti. V isti sapi pa lahko dodamo, da v nekaterih krajevnih skupnostih socialnovarstvenih komisij sploh nimajo, druge so le na papirju, mnogo pa za zahtevno nalogo sploh niso usposobljene. Sedaj pa vse bolj zori spoznanje, da prav te

komisije s svojim dogovorom ne le da odločajo o usodi posameznika pri pridobivanju pomoči, ampak razpolagajo z nemajhnim družbenim denarjem. Različnost tako v usposobljenosti posameznih socialnovarstvenih komisij, kot različnost med vami, bi morali nadomestiti vsebinski kriteriji, po katerih bi se krajevne skupnosti ali komisije morale in lahko ravnale. Tu pa bi več morale narediti za to pristojne institucije, kajti samo s prenašanjem odgovornosti (seveda z zahtevano odgovornostjo v ocenah) ob neusposobljenosti vodi do (velikokrat v opravičilo izrečenih) besed: »Mi vsi živimo v eni vasi, in kdo se bo upal sovaščanu zameriti!«

Majda Horvat

Kritično o samoupravni organiziranosti

Na osnovi gradiva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije o samoupravni organiziranosti v združenem delu je predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov v Murski Soboti organiziralo skupno sejo s člani konference OO ZSS v Pomurskem tisku. Zanimive razprave so se udeležili tudi predstavniki izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij in direktorji nekaterih delovnih organizacij ter družbeni pravobranilec samoupravljanja. Uvodoma je bilo poudarjeno, da so odnosi med temeljnimi organizacijami in skupnimi službami delovne organizacije marsikje formalni. Zato marsikatera povezanost ozdov ni bila dovolj utemeljena in pretehtana, precej pikrih pripomb pa je bilo slišati tudi na račun obnašanja matičnih organizacij do tozdog.

V soboški občini je tačas 12 tozdog, ki imajo matično organizacijo zunaj

občine. Njihov položaj je dokaj različen. Podobna ugotovitev drži za razdrobljenost razvojnih funkcij in načrtovanja, medtem ko svobodna menjava dela v praksi še vedno ni zažvela. Zato ni nič čudnega, da je bilo v minulem letu največ primerov množičnega ukinjanja tozdogov, prihajalo pa je tudi do dezintegracijskih težej. Spremembe v samoupravni organiziranosti so bile v soboški Mesni industriji in tozdu Avtobusni promet mariborskega Certusa, pred dvema letoma pa se je gradbena organizacija Pomurje izločila iz Konstruktorja. V Pomurskem tisku s štirimi tozdogi so samoupravno organiziranostjo in uveljavljanjem poslovnih funkcij zaenkrat zadovoljni, čeprav še iščejo boljše rešitve. Dobro se zavedajo, da so lahko le združeni močnejši pri uresničevanju dolgoročnega načrtovanja, naložbene in kadrovske politike, ter pri ustreznem sistemu delitve dohodkov in osebnih dohodkov.

Kot je povedal družbeni pravobranilec samoupravljanja Franc Kolarič, poslovna povezanost Panonije in Bliška ni bila najbolj posrečena, zato se zadeve zaostujejo. Še bolj izrazito je to v Temelju in Graditelju, kjer je zelo šibka samoupravna organiziranost in so inspekcije ugotovile vrsto pomankljivosti. Pobude o spremembi organiziranosti so bile dalj časa neuspešne tudi v soboški Platani, kar je navsezadnje privedlo do ukrepa družbenega varstva.

Če se predvidevanja glede samoupravne organiziranosti uveljavljajo v SGP Pomurje in rogašovskem Livu, pa tega ne bi mogli povsem trditi za Tozdog za vzdrževanje in varstvo cest v Murski Soboti, ki v okviru mariborskega Cestnega podjetja ne vidi boljše prihodnosti. Mar vsi ti zgledi, ne govore dovolj v prid temu, da je treba samoupravno organiziranost spriti prilagajati dejanskim razmeram, predvsem pa krepiti ustavno vlogo delavcev?

Milan Jerše

BOLJŠI ODNOSI IN AVTOBUSI

Avtobusni promet M. Soboti opravlja primestni promet na območju soboške in lendavske občine v celoti, na območju Ljutomerske in radgonske občine pa pretežno. Stanje medkrajevnega avtobusnega prometa je glede na gostoto povezav dobro, slabo pa je, da medkrajevni promet opravlja tudi funkcijo primestnega na določenih razdaljah, kar znatno povečuje čas potovanja. V najkrajšem času bo potrebno postaviti hitro progo med Lendavo in Ljubljano za poslovne ljudi, saj so sedanje povezave zelo slabe. Gostota avtobusne mreže je velika, vendar pa še vedno oekateri kraji niso »pokriti«, to so predvsem: Ocinje, Kramarovi, Lukačevci, Krnci in Dolina. Avtobusno podjetje bo skušalo te kraje povezati v letošnjem letu.

Bolnišnica v Rakičanu bo kmalu odprta, to pomeni, da bo potrebno do nje organizirati dobro avtobusno povezavo. Pripraviti bo potrebno prostor, kjer se lahko avtobusi zaustavljajo in obračajo.

Avtobusno podjetje je v lanskem letu prepeljalo 9 milijonov potnikov s 86 avtobusi, katerih povprečna starost je 5,3 leta. Vožni park je iz leta v leto starejši,

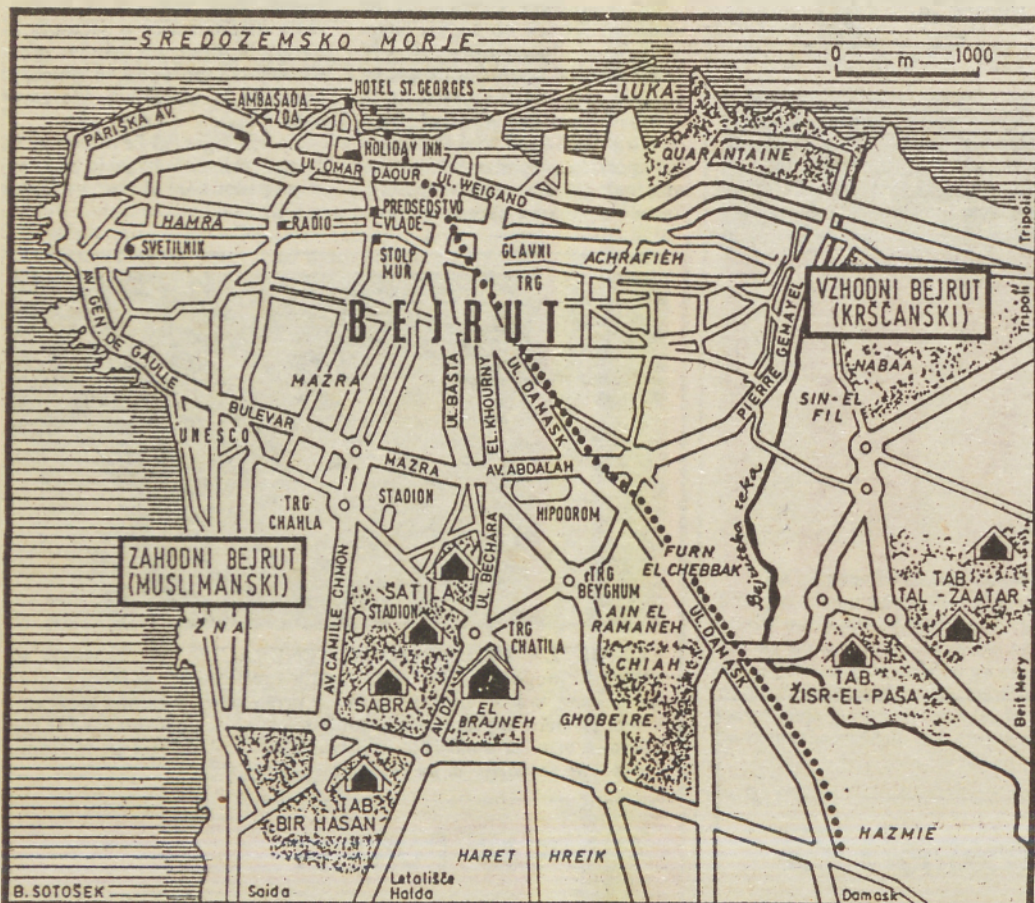
zato je nujna njegova pomladitev. V tem srednjeročnem obdobju nameravajo v delovni organizaciji kupiti 54 novih avtobusov, seveda pa bodo namenili vso pozornost tudi kadrovski politiki da bi bili odnosi do potnikov boljše, medčloveških problemov manj pa manj.

Posebno poglavje so delavski prevozi. Ti so dobro urejeni v lendavski občini, radgonski in

deloma v Ljutomerski, manj v občini M. Soboti, kjer je ta problem uredila le Mura. Občinski sindikalni svet je te dni že začel akcijo, da se delavski prevozi uredijo tudi v soboški občini.

V delovni organizaciji Avtobusni promet menijo, da bi ob skupnem reševanju osnovnih pogojev za razvoj cestnega potniškega prometa lahko zagotovili boljše prevoze, varnejše in udobne. V bližnji prihodnosti bo potrebno urediti tudi avtobusna postajališča, problematiko avtobusne postaje v Lendavi in M. Soboti pa dodobra prešturirani in ukrepati. V Lendavi bodo že v letošnjem letu uredili čakalnico za potnike, medtem ko je vprašanje avtobusne postaje v M. Soboti bolj zapleteno.

Ob koncu je treba povedati, da se je avtobusni promet v pokrajini v zadnjih letih hitro razvil. Da bi javni avtobusni promet postal boljše, je naloga avtobusnega podjetja, pa tudi vseh, ki ta javni promet uporabljajo. Jani D.

Bejrut je prava podoba Libanona: šiti, druzi, muslimani, kristjani, Palestinci najrazličnejših ideoloških in političnih usmeritev, pravi sod smodniki. Mesto je z zeleno črto (črtkasto) razdeljeno na vzhodni, krščanski in na zahodni, muslimanski del. Ni dneva, da ne bi prišlo do medsebojnih obračunavanj in dim nad mestom je postal vsakdanost.

ZA UNICENJE JEDRSKEGA OROŽJA

Sovjetska zveza je še naprej za popolno uničenje vsega jedrskega orožja. Z mednarodnim sporazumom pa bi morali prepovedati vnašanje jedrskega orožja v vesolje. To je nekaj poudarkov iz govora generalnega sekretarja CK KPSS Mihaila Gorbačova, ko je ob sklepu mednarodnega foruma za svet brez jedrskega orožja govoril zbranim uglednikom z vsega sveta.

V duhu tistega, kar so poročali zastopniki osmih ločenih okroglih miz, v katerih je delal veliki mednarodni zbor znanstvenikov, umetnikov, politikov, publicistov, cerkvenih dostojanstvenikov, ekologov in upokojenih generalov (vseh udeležencev foruma je bilo okoli tisoč, prišli pa so iz 80 držav), je sovjetski partijski voditelj opozoril, da je človek postal sposoben pokončati sebe

in vso civilizacijo. Jedrsko orožje je bilo dvakrat uporabljeno, za okoli desetkrat pa je znano, da so vodilni državniki resno razmišljali, ali bi ga uporabili proti drugi državi.

Gorbačov je ponovil trajno veljavnost pobude, ki jo je izrekel lani 15. januarja, ko je predlagal postopno zmanjševanje jedrske oborožitve do popolnega uničenja jedrskih orožij na pragu novega tisočletja. SZ je pripravljena odpoovedati se svoji vlogi jedrske sile.

Med 350 sovjetskimi osebnostmi je na forumu sodeloval tudi akademik Andrej Saharov. Najuglednejši sovjetski oporečnik je bil v središču pozornosti v veliki kremelski dvorani. Gorbačov je navdušeno ploskal, ko je ta govoril o demokratizaciji.

PREMALO OTROK

Na Madžarskem se na sto zakonskih parov rodi povprečno 173 otrok na leto, kar seveda ni dovolj, da bi obdržali sedanje število prebivalstva. Polovica madžarskih družin ima samo dva otroke, 27 odstotkov pa le enega. V zakonih, ki so bili sklenjeni po letu 1983, ima samo 17 odstotkov zakoncev po dva otroke, preostali imajo enega ali nobenega. Večina žensk, ki imajo samo enega otroka, je intelektualna in živijo v večjih mestih.

Spet incident

Na območju med Piranom in Savudrijo je spet prišlo do pomorskega incidenta. V naših vodah so zalotili sedem italijanskih ribiških ladij, ki se na poziv milicijskega patruljnega čolna niso hotele ustaviti.

Slovenski ribiči so pretekli teden izrekli več kritičnih pripomb na jugoslovansko-italijanska pogajanja o ribolovu v Tržaškem zalivu.

Jamani - Švicar

Nekdanji saudski minister za nafjo Ahmed Zaki Jamani je zaprosil za švicarsko državljanstvo. Čeprav so oblasti v Švici glede podeljevanja državljanstva precej ozkosrčne, pri Jamaniju, za katerega sodijo, da ima dober del delnic firme ur Vacheron und Konstantin, ne bo težav. Njegova žena in pet otrok švicarsko državljanstvo že imajo, živijo pa v gradu v Crans Montani.

Kako živijo?

Socialne razlike in s tem povezane težave so vedno večje. To so ugotovili v zveznem zboru jugoslovanske skupščine. Opozorili so na eksistenčno ogroženost dela upokojenec, delovnih invalidov in vseh drugih, ki nimajo za preživetje niti minimalnih mesečnih prejemkov. Po nekaterih podatkih je v Jugoslaviji v takšnem položaju okoli 20 odstotkov prebivalcev.

GROŽNJA OSTANE

Milica libanonskega šitskega gibanja Amal je spustila v palestinsko begunsko taborišče Burž el Barazi v južnih predmestjih Bejruta 4 tovornjake z 20 tonami moke, riža, mleka in prahu, kvasa ter svežega sadja in zelenjave. Približno 35.000 Palestincev, ki že več dni niso imeli kaj jesti, je končno prišlo do hrane.

»Islamska sveta vojna za osvoboditev Palestine« se noče več pogajati o izpustitvi štirih talcev, kar po mnenju opazovalcev v Bejrutu napoveduje novo, še hujšo krizo, ki ne izključuje več ameriške vojaške intervencije, če bi se kateremu od talcev kaj zgodilo. Iz ZDA so namreč medtem sporočili, da je Pentagon ukazal svojemu letalstvu, ki šteje približno 40 bojnih ladij pod vodstvom letalonosilk Nimitz in John Kennedy, naj »ostanejo za nedoločeno čas v sredozemskih

vodah v bližini Libanona«. Govori se, da se jim bo že v kratkem pridružila letalonosilka Kitty Hawk, ki bo priplula iz Indijskega oceana in v Sredozemlju zamenjala letalonosilko John Kennedy.

»Vse skupaj je podobno tisti basni o lisici in vrani, ki je s kosom sira v kljuno sedela na veji. Bančniki namreč vedo, kje so devize, ne vedo pa, kako bi prišli do njih. V bankah zatrjujejo, da imajo naši občani precejšnje vsote deviz, ki pa so mrtve kapital, saj so shranjene doma ali pa jih zapravljajo v tujini. Zelo verjetno je, da bi jih bili pod ugodnimi pogoji pripravljene prodati bankam. Omenjajo, da gre za kakšnih pet milijard dolarjev. Če bi uspelo odkupiti vsaj desetino tega, bi se zelo izboljšala naša devizna likvidnost. Doslej je bilo še vedno drugače kot v basni, kjer je lisici uspelo prepričati vrano, da je odprla kljun.

Kje ste, devize?

Veliko za raziskave

Mesteca Gödöllő, ki leži 26 kilometrov od Budimpešte proti Miskolcu, je bilo doslej znano po zelo dobri kmetijski fakulteti, zdaj pa prerašča v center visoke tehnologije. Madžarska trgovinska zbornica in neka inovacijska skupina iz Ganza bosta tu kmalu ustanovili »raziskovalni park« za industrijski razvoj in naravoslovje.

Po programu ministrstva za industrijo bodo kmalu ustanovili tudi nova znanstvena združenja za jedrsko energijo v Pakšu ob Donavi, kjer stoji edina madžarska jedrska elektrarna, za uporabo vrhunskih dosežkov v težki industriji s sedežem v Miskolcu, za kemijo v Vespremu, za mikroelektroniko v Budimpešti in za raziskovanje trga in trženje v Szentendreju, turističnem mestecu tik ob Budimpešti.

Predlani so v Madžarski za znanstvene raziskave porabili skoraj 28 milijard forintov. Podatki za lansko leto še niso bili objavljeni, vendar prevladuje mnenje, da je bila vsota nekoliko večja, kar pa za uresničitev vseh razvojnih načrtov še vedno ne zadošča.

Bogatenje

Strah pred bogatenjem članov socialistične družbe, čeprav smo načeloma za bogatejšo družbo, zakaj bi se sicer borili za socializem, je še vedno tako močan, da potrebuje advokate. Upravičenost na velike dohodke na podlagi velikega vlaganja v svoje delo je nedavno na sestanku gospodarske zbornice dokazoval tudi pomočnik generalnega direktorja organizacije 21. maj, ko je govoril o kooperantih zasebnikih in tovarne, češ da vlagajo v odlične stroje in delajo na podlagi odličnih idej z veliko znanja in spretnosti tudi po petnajst, ne samo pet ur dnevno, in si zatoorej pošteno zaslužijo isto milijardo letno.

Očitno je torej, da takemu zaslužku kooperantov oporekajo delavci te organizacije, pa tudi mnogi drugi Beograjčani, ki jih še samo omenjanje milijarde spravlja ob dobro voljo, pa naj je še tako res, da je ta vrednost pojmovno napihnjena, saj je realno finančna vrednost stokrat manjša in ne glede na to, da so tudi sami kritiki v glavnem že milijarderji vsaj po vrednosti stanovanja, v katerem stanujejo. Prihodnost milijardstva za slehernega delavca pa je z inflacijo že tako blizu, da bo potem vprašanje, ali naj se igramo bilijonerstvo, ko nam bo življenjski standard takrat še manjši kot je zdaj.

Takšna pesimistična razmišljanja sicer spodbijajo famo o milijarderjih, ne dajejo pa pravih odgovorov na nezadovoljstvo delavcev, ki večinoma zaslužijo premalo za svoj vsakdan, čeprav je res, kot je omenil pomočnik direktorja 21. maja, da delavci v tovarni ne delajo kaj več od pet ur na dan, torej trikrat manj kot omenjeni zasebniki, saj bi sicer morali imeti zaslužek kot oni. Zakaj pa ne delajo tako in toliko? Seveda zato, ker v socializmu ni cilj podajševanje, temveč skrajševanje delovnega časa in še niso takšna pravila igre, da bi delavci delali čezmerno za to, da bi njihova delovna organizacija ali obstala ali tako napredovala, da bi se to izplačalo v prihodnje.

Vprašanje osebne in kolektivne motiviranosti za delo oziroma delu ustrezne vrednosti je kajpak nekaj zelo različnega, s čemer se ne ukvarjajo od danes ne pri nas ne drugod po svetu.

Velika stvar je za tukajšnje razmere že samo dejstvo, da tovarne sprejemajo v kooperacijo tudi zasebnike in se tako znebijo prevelikega bremena v lastnem gospodarstvu, ki ne prenese tudi majhnih dragih proizvodov v lastni režiji, ki je vse to lahko cenejše v usposobljenem drobnem gospodarstvu. Tudi to je namreč način modernizacije gospodarjenja in večanja akumulativnosti, kar ima v resnici za posledico tudi večanje letnih oziroma mesečnih prejemkov delavcev v proizvodnji, kakršna pač tačas je.

Nujno je torej odmeriti, kaj je kaj, kajti o bogatstvu z milijardo starih dinarjev dohodka v enem letu je mogoče govoriti samo pri nas, kajti o tem v razvitem svetu govorijo kot o siromaštvu. Saj ste verjetno prebrali v delu, da imajo v Švici okrog 400.000 siromakov, socialnih oskrbovancev, ki imajo mesečno le 1800 dolarjev prejemkov oziroma manj, kar je okrog 80 milijonov, in če to pomnožite z 12, koliko je mesecev v enem letu, vam je vse jasno.

Če si torej, kot posamezniki in celota, zastavimo cilje tako, da težimo med siromašne med bogatimi, se moramo pač organizirati tako, da se medsebojno včlenimo navzgor, namesto da nam je cilj drsenje navzdol k pri nas ustvarjenem povprečju. Razumnega človeka namreč jezi že sama misel na povprečnost, saj vsak o sebi rad razmišlja le kot o nadpovprečnem človeku, po čemerkoli že, saj so sposobnosti zelo različne; in vsakdo postane nerazpoložen in nergač, če se mora primerjati z boljšimi po osebnih dohodkih ali čemerkoli drugem, a brez možnosti, da se znebi občutka nemoči na delovnem mestu in drugem vsakdanjem okolju.

Postenje vsakekar ni merilo za ocenjevanje delavca po osebnih dohodkih, temveč je moralna norma, ki velja za vse življenje, v katerem so tako siromašni kot bogati letni prejemki lahko nepošteni ali pošteti. Tudi lastnina stroja, ali je v zasebni ali skupni lasti, ni nikakršno merilo, če smo zares opredeljeni za vrednotenje po rezultatih dela. Razlika je torej v načinu delovanja — ali damo vse od sebe pri delu ali ne. Smo ki temu z organizacijo dela in življenja prisiljeni ali nismo. Kolikšno je naše tveganje v gospodarjenju in nasploh? Ali si ustvarjamo delo (delovno mesto) sami, ali pa čakamo da ga dobimo? V tem zadnjem (štartu) je že ogromna razlika, ki je mnogi najraje ne vidi.

Viktor Šrec

V ŽARIŠČU DOGODKOV

Spremembe mimo prave vsebine

Zanimiv, če že ne malce čuden, je naslednji pojav: veliko ljudi je ugotovilo, da se sleherna resnejša reforma gospodarskega sistema, se pravi, vsak resnejši korak k rešitvi iz dolgotrajne gospodarske krize, neizprosno ustavi pred veljavnim političnim sistemom oziroma pred veljavnimi ustavnimi rešitvami.

Pa vendarle se že ves čas, odkar omenjajo, da je ustavo treba spremeniti, ves polemični »oglenj« največkrat vrti okrog odnosov in pravic federalnih enot. Tu in tam celo ožje: okrog vprašanja, ki se mu uradno pravi ustavni položaj SR Srbije oziroma avtonomnih pokrajin. Ljudje, pa tudi pomembne politične institucije, se pri tem največkrat delijo na »zagovornike« in »reformatorje« ustave in drug drugega očitajo, da so »unitaristi« oziroma »konfederalisti«, pri čemer se oboji množično sklicujejo na avnojska načela. Treba se je le kak večer odpraviti v prepolno dvorano beograjske Kolarčeve univerze, kjer na tribuni, posvečeni ustavnim spremembam, že tedne trajajo razprave, pa lahko

vidimo, kako zelo je ta tema zaposlila ljudi, celo ugledne doktorje prava in akademike. Zdi se, da bi morala biti v kakšnem malo manj balkanskem in malo manj birokratiziranem okolju intelektualna energija naravnana predvsem na tiste ustavne spremembe, ki bodo največ pripomogle k premagovanju sedanje zelo globoke gospodarske krize in še globlje krize razvoja jugoslovanske skupnosti. Na tiste spremembe, ki jih narekujejo sodobni svet in sodobno gospodarsko življenje. Mar imamo, denimo, v sedanjih ustavi rešitve, v prihodnjih spremembah pa odgovore na vprašanja, kakšne morajo biti pravice in dolžnosti družbe in države (ali držav), ki nastajajo z razvojem informatike, novih tehnologij, v razmerah, ko postajajo znanstvene inovacije in znanje temeljni dejavniki razvoja proizvodnih sil? Mar imamo prave odgovore na dejstvo, da lahko v sodobnem svetu ustvarijo temeljne mednarodne neodvisnosti in enakopravnosti zgolj takšni odnosi in takšna organizacija družbe, ki ji zagotavljajo produktivnost, smotnost in učinkovitost v vsakem členu reprodukcije, da samo ti lahko preprečijo, da neke skupnosti ne bi izkoriščali tisti, ki so v tem boljši? (Da bi spoznali te resnice, ni potrebna posebno velika modrost. Naše uradne statistike potrjujejo, da se — zavoljo položaja, v katerem smo — jugoslovansko blago prodaja na svetovnem trgu v povprečju do 30 odstotkov ceneje kot podobno blago drugih proizvajalcev, kar ni nič drugega kot otekanje naše akumulacije v tujino. Dva tisoč jugoslovanskih inženirjev, zaposlenih v ZR

globus

MOSKVA — V sovjetski republiki Gruziji je od začetka leta zaradi slabega vremena umrlo najmanj 97 ljudi. Sneg in voda sta uničila tudi 2700 hiš in 650 bolnišnic, poliklinik, otroških vrtcev in šol. Uničenih je tudi 80 tisoč hektarov polj in vinogradov.

BUKAREŠTA — Romunija bo še letos začela izvažati na ameriški trg poceni osebne avtomobile in manjše tovornjake, kar bo prvi primer, ko neka vzhodnoevropska država prodaja avtomobile v ZDA. Avto dacia bo za 10 dolarjev cenejši od našega yugavca.

BUDIMPEŠTA — Lani je Madžarsko obiskalo več kot 16 milijonov tujcev, kar je za milijon več kot predlani. Za 13,5 odstotka se je lani povečalo tudi število madžarskih turistov v tujini.

SYDNEY — Ciklon Emu, ki je pred dnevi divjal čez južnopacifiško državo Vanuato, je zahteval najmanj 45 človeških življenj.

BRUSELJ — Po odločitvi ministrov za kmetijstvo v državah EGS bodo letos 100 tisoč ton surovega masla predelali v toaletno milo, v barve in nekatere druge izdelke.

KAIRO — Egiptovske oblasti so se odločile, da bodo še enkrat pregledali mleko in maslo, prepeljano v Aleksandrijo iz ZR Nemčije in Belgije. Sumijo, da je tovor, ki so ga pripeljale ladje, radioaktiven.

PEKING — Kitajska in Sovjetska zveza bosta po 9-letni prekinitvi spet nadaljevali pogajanja o mejah. Kitajsko-sovjetska meja meri 7200 kilometrov.

STOCKHOLM — Skandinavske države so bile tudi lani na vrhu seznama najbogatejših na svetu. Norveška je tretja najbogatejša država na svetu, Švedska peta in Danska šesta.

PRAGA — Tu so potrdili, da se v ČSSR krepi politična akcija proti privržencem nekdanjega reformističnega gibanja, imenovane praska pomlad, ki so ga zatrli konec šestdesetih let. Porazne privržence gibanja so opozorili, da jim sedanje spremembe v družbi ne zagotavljajo pravice do nove priložnosti za politično delovanje.

Nemčiji, pomeni odtok najmanj dveh milijard dolarjev družbenega kapitala, vloženega v njihovo strokovno usposabljanje ...)

Noben pameten človek v Jugoslaviji seveda ne bo niti za hip prezl resnice, da so status in pravice federalnih enot in ureditev tega vprašanja z ustavo že zaradi narave večnarodnostne skupnosti, kakršna je naša, za obstoj te skupnosti izrednega pomena in vplivajo na njen celotni gospodarski razvoj. Noben pameten človek pa ne more overčiti niti resnice, da se je treba — če so v političnem sistemu in ustavi rešitve, ki ne morejo odgovoriti izzivu časa, najprej usmeriti v raziskovanje, katere rešitve ovirajo razvoj in v kateri smeri jih je treba spremeniti, da bi postale kar najbolj učinkovite. Preprosto zato, ker bo kriza v gospodarskem razvoju prej ali slej začela najedati tako vzpostavljene odnose kot tudi vzpostavljene pravice federalnih enot, ne glede na to, kako idealno urejeno bo to v ustavi in s koliko ustavnimi členi bo to zagotovljeno. V tako kriznem položaju, v kakršnem smo zdaj, bi z malce več pragmatične filozofije lahko celo razmišljali o tem, da bi se dalo s tega področja tudi kaj žrtvovati, saj bo v nekem razdobju razvojnega razcveta to nemara mogoče urediti celo bolje kot sedaj.

Iz predloga predsedstva SFRJ, naj se začne s spremembami ustave (za zdaj edinega uradnega dokumenta o delu, ki je pred nami), je dokaj težko razbrati, kako si ta hip predstavljajo ustavne spremembe, ki bi morale odpreti vrata širšim in temeljitejšim posegom, da bi premagali našo sedanjo razvojno krizo. Že v začetku in dobronem delu te listine je govor o precej obsežnih spremembah tistih delov ustave, ki govori o družbenogospodarski ureditvi. Pa vendarle gre tu bolj za naštevaje, kaj vse je treba »pogledati in proučiti«, kot pa za označevanje kakovosti prihodnjih rešitev.

MURSKA SOBOTA Na seji komisije za oceno naložb pri Medobčinski gospodarski zbornici z Pomurja se, potem ko so dali zeleno luč za nekatere nove naložbe, ocenili še delo komisije v preteklem letu, ter tudi učinke nekaterih naložb, ki jih je komisija odobrila v preteklih letih. Ugotovili so, da te dajejo dobre rezultate.

MURSKA SOBOTA — Na letnem obecnem zboru Zveze čebelarstva družbe Murska Sobota so ocenili delo Zveze v preteklem letu, hkrati pa se dogovorili tudi za program dela v letu 1987. Tudi letos bodo posebno pozornost namenili izobraževanju čebelarjev, še večjo pa zatiranju nekaterih čebeljih boleznih in zajedalcev, saj so že močno ogrozili zdravstveno stanje čebeljih družin tudi v soboški občini.

MURSKA SOBOTA — Na Srednješolskem centru je potekal seminar za vodstva osnovnih organizacij ZSMS v osnovnih in srednjih šolah, ki se ga je udeležilo okrog 40 srednješolcev in 30 osnovnošolcev. Razpravljali so o opredelitvi izobraževalnega sistema v naši družbi, vlogi in pomenu delovanja OO ZSMS na ozidi, metodah in oblikah družbenopolitičnega dela in o aktualnih problemih v vzgoji in izobraževanju.

MURSKA SOBOTA — Iz te občine bo letos odšla na delo le ena mladinska delovna brigada, in sicer se bo udeležila zvezne MDA Slovenske gorice 87, na katero bo odšla v drugi izmeni. MDB Bratstvo in enotnost, ki so jo soboški mladinci sestavljali skupaj s Paračinci, letos na akciji ne bo sodelovala, prav tako pa še ne vedo, če bo pionirska delovna brigada, ki naj bi jo sestavljali pionirji iz vseh štirih pomurskih občin.

MURSKA SOBOTA — Na skupni seji svetov za komunalni sistem in krajevno samoupravo ter za družbenopolitični sistem pri predsedstvu OK SZDL so obravnavali delovno gradivo za statut krajevne skupnosti. V razpravi na terenu je bilo veliko predlogov za spremembe, zato bo posebna delovna skupina proučila pripombe in stališča, o njih bodo razpravljali predsedniki KS, potem pa bodo dokončno oblikovali besedilo statuta. Sedanji statut je preobsežen, več pozornosti pa bo treba nameniti usklajenemu načrtovanju med KS in ozidi. Največ pripomb je bilo na vlogo vaških odborov, ki imajo premalo pristojnosti.

MURSKA SOBOTA — Na delavski univerzi poteka seminar za kandidate za sprejem v Zvezo komunistov, ki ga je organiziral OK ZKS. Gre za blizu 20 kandidatov s srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve. Učenci poslušajo predavanja o aktualnih družbenopolitičnih in gospodarskih temah. Seminar naj bi končali že v tem tednu.

LENDAVA — Na obecnem zboru šahovskega kluba so kritično ocenili delovanje v lanskem letu, ki jim ni prineslo večjih rezultatov. Kljub vsemu so menili, da je bilo delovanje zadovoljivo, le da bo v članstvo potrebno pritegniti več mladit. Na obecnem zboru so izvolili novo vodstvo, najboljšim šahistom pa podelili priznanja. V letošnjem letu bodo šahisti Lendave sodelovali na vseh tekmovanjih, ki bodo v občini, sodelovali pa bodo tudi z drugimi društvi.

LENDAVA — Na predlog predsednika izvršnega sveta je skupščina občine Lendava na zadnjem zasedanju imenovala Alojza Kekca iz Lendave za načelnika geodetske uprave, Štefana Sreša iz Lendave za načelnika geodetske uprave, Štefana Sreša iz Lendave za načelnika oddelka za občno upravo, Ignaca Kotnjeka iz Velike Polane za načelnika oddelka za notranje zadeve in Štefana Ciguta iz Lendave za namestnika predsednika komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Lendava. Imenovanje velja za 4 leta.

LENDAVA — Komisija za podeljevanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Lendava je na zadnji seji sklenila, da bo letos podeljenih 8 priznanj OF. Priznanja bodo podelili tistim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom posebno prispevali k dosegom trajnejšega pomena in so s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega sistema in k drugim dosegom. Krajevne organizacije SZDL, ozdi, sivi in drugi naj bi svoje predloge posredovali občinski konferenci SZDL do 20. marca.

LENDAVA — Delavci, zaposleni pri obrtnikih (teh je 280, delavcev namreč), se lahko pri stanovanjski skupnosti Lendava potegujejo za posojilo za rešitev stanovanjskega problema. V ta namen je na voljo 6.800.000 dinarjev, od tega bodo 4.080.000 dinarjev razdeliti za novogradnje in 2.720.000 dinarjev za obnove. Eden izmed pogojev je najmanj eno leto zaposlitve pri obrtniku.

do tedna

KIRURGIJA

BOLNICA MORA SE LETOS ZAČETI Z DELOM

V šestem letu gradnje kirurškega bloka v Rakičanu že lahko pravimo, da je sama gradnja končana, ravno tako je v celoti urejena okolica. Ostaja pa še nekaj odprtih vprašanj.

V zadnjem trimesečju lanskega leta so opravili še zadnja obrtniška in inštalacijska dela v kirurškem bloku in upravnih zgradbi, kjer bo poleg telefonske centrale za bolnice in upravnih prostorov skupnega pomena še pošta in Potrošnikova trgovina. Pošta in Potrošnik sta svoj del sofinanciranja že poravnala. V kirurški blok so že vgradili medicinsko opremo iz uvoza — kirurške in anestezijske stative ter operacijske luči. Ravno tako so že prekusili vse električne in strojne naprave, v tem času pa še postavljajo nemedicinsko individualno in serijsko opremo.

V četrtem trimesečju se je na žirovačnu zbralo 526 milijonov dinarjev, 244 milijonov po 0,60-odstotni prispevni stopnji iz dohodka delovnih organizacij, 273 milijone so prispevale delovne organizacije izven Pomurja, nekaj čez 6 milijonov so zbrali z akcijo dodatnega zbiranja sredstev v Pomurju in nekaj čez 2 milijona s prodajo noveletnih voščilnic in drugimi dohodki. Ravno tako imamo tudi podatke, kako so se v zadnjem četrtletju trošila sredstva. Sedemindvajset milijonov so namenili za inštalacijska dela, 90 milijonov za opremo, 58 milijonov za zunanjo ureditev, nekaj več kot 9 milijonov za obrtniška dela in 5 milijonov za ostala drobna dela — skupno 190 milijonov. Naložbeno službo je ostali denar vezala pri Pomurski banki, o racionalnosti varčnosti pa prida tudi podatek, da niso plačali niti dinarja več od pogodbenih cen in da v letih gradnje objekt ni sameval ali bil zaprt niti en dan.

Ceprav se ni ovrednoteno v denarju, pa so pomemben delež predvsem k zunanji ureditvi prispevali mladinci nekaterih sred-

njih šol, ki so delali čez pet tisoč delovnih ur. Na pomlad pa bodo še sodelovali pri dokončnem urejanju okolice in čiščenju prostorov.

Po izračunu bi potrebovali še milijardo in 870 milijonov dinar-

jev, 70 milijonov bi potrebovali za obrtniška in inštalacijska dela ter zunanjo ureditev, ostalo vrednost pa za medicinsko opremo iz uvoza, predvsem za nakup rentgenskih aparatov. Ves izračun je seveda narejen po cenah iz zadnjega decembra lanskega leta. Ta denar pa bi zbrali tako: 452 milijonov so že nakazale občinske zdravstvene skupnosti Slovenije, 247 milijonov morajo dati še

O ŠKODI NA OBJEKTU

V zvezi z nastalo škodo na novem objektu kirurškega bloka so se v zadnjem času pojavljala v sredstvih javnega obveščanja nekatera tendenciozna in enostranska pisanja, posebno v zvezi z odgovornostjo za nastalo škodo, kar je ugotovil tudi osrednji gradbeni odbor na svoji seji 13. februarja; člani odbora so si objekt tudi ogledali. Prav je, da smo občani v Pomurju še posebno občutljivi za vse, kar se na objektu med gradnjo dogaja, vendar pa moramo pri tem le upoštevati objektivne okoliščine, zaradi katerih je škoda nastala, in to ne samo na tem objektu, temveč tudi na mnogih drugih v Murski Soboti, Pomurju in drugod po Sloveniji. Dejansko je škoda nastala zaradi zmernitve 36 m dolgih vertikalnih odtočnih cevi, kar je povzročilo zatekanje vode v četrtem nadstropju v eni od sob za bolniške; pri tem je bilo poškodovanih nekaj ploščic (8 kosov) znižanega stropa. Vzrok za to je več: znano je, da moramo objekt zmerno ogrevati vso zimo, okna so v celem objektu zaprta, prežračevalne naprave pa seveda niso vključene, saj bi to pomenilo ogromne stroške vzdrževanja, zato se je toplota (topel zrak) akumulirala v zadnjem, petem nadstropju, tam ogrela zadnjo ploščo in povzročila topljenje snega, kar je pri

ekstremno nizkih zunanjih temperaturah (—27,5° C) povzročilo sprotno zamrzovanje vertikalnih odtočnih cevi. Škoda je torej nastala zaradi spleta okoliščin: izredno nizke temperature, velika izpostavljenost objekta severnim vetrovom ter delno ogrevanje prostorov brez istočasne delovanja prezračevalnega sistema, kar je posledica nenaseljenosti objekta.

Takoj po zapisniški ugotovitvi nastale škode (15. 01. 1987) ob prisotnosti investitorja, projektanta in izvajalca del je investitor poklical še predstavnika Zavoda za raziskavo materialov SRS iz Ljubljane, ki je imel v tem času polne roke dela (prek 100 podobnih primerov v Sloveniji), z namenom, da ugotovi vzroke zamrznitve in predlaga sanacijske ukrepe, ki bi v bodoče tudi pri ekstremnih vremenskih razmerah izključevali zamrznitve vertikalnih odtočnih cevi in strešnih zlod. Predstavnik Zavoda je ugotovil zgoraj navedene vzroke in predlagal sanacijo v dveh fazah:

1. Vgraditev dodatne toplotne izolacije strehe in kupol nad petim nadstropjem, odprava ozkih grl na vertikalnih odtočnih ceveh (direktni odtoki brez kolen) ter ureditev prezračevanja celotne strešne konstrukcije.

2. Vgraditev grelnih naprav

Komunisti samo v delovnih plaščih?

Na četrtkovi seji občinskega komiteja ZKS v Lendavi so ocenili aktivnosti in nanizali tudi že nekatere uspehe pri prenovi v delovanju ZK. Tako so v vseh osnovnih organizacijah analizirali stanje, nekaj članov so črtali, nekaj so jih izključili, hkrati pa so se povečale dejavnosti za pridobitev novih. Večje število so jih sprejeli v decembru. Nekateri člani so prevzeli konkretne naloge, izdelali so programe idejno-političnega usposabljanja, poseben poudarek pa je bil dan delu z mladino in njenemu vključevanju v ZK. Tačas je v tej organizaciji 877 članov, od katerih je le eden čisti kmet.

Tako kot prenovi, so dali člani občinskega komiteja na zadnji seji velik poudarek, vključevanju članov ZK v delo krajevne konferenci SZDL, krajevni skupnosti, delegacij, navsezadnje tudi društvenih organizacij. Izvršni sekretar občinskega komiteja Štefan Berke je v uvodnem poročilu ugotovil, da je v krajevni organizaciji SZDL 40 odstotkov članov ZK in da so ti dobro zastopani tudi v krajevni samoupravi in društvih, vendar kljub temu ne moremo biti zadovoljni z doseženim. Še so namreč komunisti (organizacijsko vezani v delovni organizaciji), ki imajo podcenjen valen odnos do dela v svojem življenjskem okolju (kraj prebivanja), ti se izogovarjajo, da že dovolj aktivni v svojem podjetju oz. ustanovi. Stanje nazorno ilustrirajo tudi razprave, ki so bile ob koncu leta, ko so krajevne organizacije ZK sklicale zbornice komunistov, vendar so se jih udeležili predvsem člani teh osnovnih organizacij, še zdaleč pa ne vsi, ki prebivajo na območju krajevne skupnosti. Vse to dokazuje, da usmerjanje in delo v posameznih življenjskih okoljih sloni v glavnem na enih in istih ljudeh, med temi pa prevladujejo nečlani. Seveda ne bi bilo prav, so opozorili na seji komiteja, ko bi po vsej sili rili v osredje samo člane ZK, saj so tudi med drugi-

mi občani delavni in predani ljudje, res pa je, da ni mogoče prenašati nedelavnosti članov.

V lendavski občini, kjer je 18 krajevni skupnosti, imajo osnovne organizacije ZK v 16. Zdaj so na komiteju sklenili, da bodo čim prej ustanovili osnovni organizaciji še v Gaberju in Bistricah. Je pa res, da ni dovolj samo oblikovanje osnovnih organizacij, ampak morajo biti te delavne. Prav zaradi tega bodo krajevne organizacije okrepili z novospregjetimi člani in tudi na ta način, da bodo nekaj tovarišev, ki so vezani na OO ZKS v podjetjih, »preusmerili« v organizacije v krajevni skupnosti.

Med sklepi zadnje seje komiteja je tudi naj vse osnovne organizacije čimprej izdelajo konkretne programe dela in naložijo svojim članom delo. Občasno bodo sklicovali tudi zbornice komunistov, zlasti zaradi obravnave pomembnejših vprašanj dela in življenja v krajevni skupnosti. Upajo, da bo na ta način tudi trdnjša vez med delovnim in bivalnim okoljem članstva. Vse to naj pripomore k večji motiviranosti za delo tako posameznih OO ZKS kakor posameznih članov.

Na komiteju so načeli tudi problem mladine, ki da se nerada vključuje v ZK, zato bo treba z njo več delati.

Zmanjšanje članstva ZK terja odločnejše akcije!

Poglaviti namen ukrepov gospodarske politike v letošnjem letu je, da spodbudimo kakovostnejše gospodarjenje v vseh porah družbenega življenja. To naj bi med drugim zagotovili tudi predlagani zakoni o obračunskem sistemu, amortizaciji in sanaciji, ki naj prispevajo k odgovornejšemu pristopu v združenem delu. Posebej zato, ker bodo predvidena delitvena razmerja prizadela marsikatero delovno kolektivo, in sicer zaradi obračunavanja nižjega dohodka in s tem tudi manjšega čistega dohodka. Na težavnost gospodarjenja v letošnjem letu pa opozarja tudi zakon o sanaciji, po katerem bodo morali po 120 dneh nelikvidnosti v takih organizacijah sprejeti stečajni postopek, sicer stori to v skrajnem primeru SDK.

Io so med drugim poudarili na seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Murski Soboti, na kateri pa se je razprava razvnela ob informaciji o sestavi in gibanju članstva ZK v soboški občini. Povezujoč je s socialno-razredno strukturo, je izvršni sekretar predsedstva OK ZKS Boris Štefanec opozoril na zmanjšanje sprejemanja novih članov ZK v zadnjih petih letih. Statistični pregled partijskega članstva v soboški občini namreč kaže, da so leta 1982 sprejeli 56 novih članov, lani pa le 14. Število črtanih

Predsedstvo republiške konference SZDL Slovenije je na 54. seji, 10. junija 1986, sprejelo sklep o ustanovitvi problemske konference na temo: Ekologija, energija, varčevanje, zato da v celotni družbi uveljavimo večjo skrb za prostor, okolje in energijo ter da spodbudimo organizirano družbeno prizadevanje za učinkovitejšo in ustrežnejšo dolgoročno razvojno politiko, ki mora biti zasnovana na vseh potrebnih strokovnih podlagah in najširšem demokratičnem preverjanju.

Problemska konferenca bo namenila posebno skrb onesnaževanju in degradaciji okolja, nezadostnemu spoštovanju prostorskih in ekoloških kriterijev pri uresničevanju razvojne politike, virom energije in izbiri najbolj-ših alternativ, prizadevanjem za zmanjševanje relativne rabe energije, kvaliteti življenja in preverjanju sprejetih družbenih planov.

V javni razpravi želimo zagotoviti strokovnost, javnost in demokratičnost. Zato v problemsko konferenco delegira svoje delegate prek devetdeset različnih organizacij, organov, društev in skupnosti, sklicani pa bo tudi poseben posvet slovenskih strokovnjakov. Odbor za pripravo konference je uredil knjigo Ekologija, energija, varčevanje, ki jo je izdala Delavska enotnost v ediciji Aktualna tema, številka 41. Knjiga prinaša osnovne podatke o naših načrtih za prihodnji razvoj družbe in energetike, vsebuje pa tudi kritična razmišljanja o dosedanjem razvoju in predloge za prihodnje. Knjigo je mogoče kupiti v knjigarnah ali pa naročiti pri Delavski enotnosti.

Odbor za pripravo problemske konference s tem obvestilom javno poziva organizacije, strokovna društva in posameznike, da se s svojimi razpravami dejavno vključijo v javno razpravo ter oblikovanje gradiv in sklepov konference. Šeja problemske konference bo predvidoma v začetku aprila letošnjega leta.

Prosimo, da stališča in pisne prispevke pošljete na naslov: Republiška konferenca SZDL Slovenije, Komenskega 11, 61000 Ljubljana, s pripisom »za problemsko konferenco« do vključno 15. marca 1987. Odbor za pripravo problemske konference

ZASEDANJE SKUPŠČINE OBČINE LENDAVA

V ZNAMENJU EKOLOGIJE

Zadnje zasedanje skupščine občine Lendava je bilo v znamenju ekologije. Vsi trije zbori so na ločenih sejah podprli stališča, oblikovana na zadnji seji občinske konference SZDL, o tem smo obširno poročali v prejšnji številki, in osnutek akcijskega načrta, ki pa ga bodo v naslednjih nekaj tednih še bolj konkretizirali, dokončno pa ga bodo sprejeli na enem izmed bližnjih zasedanj skupščine.

Druga pomembnejša točka je bilo poročilo o uresničevanju lovsko-gojitvenih načrtov v prejšnjem planinskem obdobju in predlog podobnega dokumenta za obdobje 1985—90. Skupščina je podprla prizadevanja lovskih družin za ohranitev ravnotežja v naravi. Ker pa se je to ponekod porušilo, lovci določenih vrst divjadi nekaj časa ne bodo uplenjali, po drugi strani pa se je nekatera divjad preveč razmnožila, zato so potrebni ustrezni ukrepi. Gre predvsem za črno vrano, ki je je veliko na petišovskem in odranskem območju, zato jo bo treba (če bodo dobili ustrezna dovoljenja) nekoliko zredčiti. Enako velja za jelene in divje prašiče.

Za zadnje lendavsko skupščinsko zasedanje je značilno ne le to, da se tokrat zbori niso šli na skupni seji, ampak, da je bilo tudi veliko pisnih delegatskih vprašanj oziroma predlogov.

S. S.

večjo diferenciacijo.

O tem so sprejeli nekaj sklepov. Tako morajo OO ZKS v krajevni skupnostih in KZ Pannonka nameniti posebno skrb večjemu sprejemanju kmetov v ZK. V ozidih materialne proizvodnje naj bi načrtnje sprejemali v partijske vrste delavce-neposredne proizvajalce, dogovor pa je, da bodo na srednjih šolah čim prej sklicali sestanke, ki naj pripomorejo, da bodo OO ZKS načrtno evidentirale in sprejemale svoje učence v ZK.

Na seji OK ZKS v Murski Soboti so sprejeli tudi sklep o uvedbi kadrovskega postopka za izvolitev sekretarja predsedstva OK ZKS. Ker sedanjemu sekretarju Rudiju Cipotu aprila poteče mandat, je kadrovska komisija začela kadrovske postopek. Ob tej priložnosti so opravili tudi razrešitve in imenovanja v OK ZKS in organih občinske organizacije ZK.

Milan Jerše

UVOZ OPREME

Konec lanskega leta so prijavili uvoz medicinske opreme pri Narodni banki v vrednosti približno 945 milijonov dinarjev. Tega niso mogli narediti prej, ker niso dobili soglasja iz Beograda. Vse zaključke pa mora uvoznik opreme reklamirati, kar sicer ne predstavlja problema. Težava pa je v tem, da že od novega leta ni mogoče poslati v tujino nobenega nakazila, niti odpirati kreditivov. Seveda tudi investitorji ni znano, kako dolgo bo to trajalo, oziroma kdaj bodo po prednostnem vrstnem redu, ki ga po deviznem zakonu v tem primeru določa Zvezni izvršni svet, na vrsti medicinska oprema in rezervni deli za medicinske aparate.

Med prijavitelji opreme so tudi operacijske mize, centralna in substerilizacija in nekateri medicinski aparati sorazmerno manjše vrednosti. V teh dneh so dobili tudi zadnje ponudbe tujih dobaviteljev za rentgensko opremo v vrednosti 700 do 800 milijonov dinarjev. Družba ponudbo pokazala, kdo bo najugodnejši ponudnik in pod kakšnimi pogoji — seveda najugodnejšimi — bo oprema tudi kupljena.

me, vse do takrat, dokler bo veljala prepoved Zveznega izvršnega sveta, ker banke v tujino ne smejo poslati nobenega nakazila. Prav huda zima v zadnjih mesecih in škoda, ki je pri tem nastala in kakršna še bo, če bo zgradba še naprej nenaseljena in oprema neizkoriščena, so dodatna opozorila, kot so menili na seji gradbenega odbora, da mora bolnica še letos začeti z delom.

Majda Horvat

NAJVEČ JUGOSLOVANOV POD INDIPOVIMI DEŽNIKI

Suhih seveda! Tovarna dežnikov v Lendavi ima pri tem delu že več kot 80 let izkušenj in čeprav v zadnjih letih izdelava upada na račun tekstilne industrije, so še vedno največji izdelovalci dežnikov v Jugoslaviji. Letne potrebe v državi znašajo okrog milijon dežnikov, samo Indip pa jih je lani izdelal nad 360 tisoč, kar je za 34 odstotkov več kot leto prej.

Sicer pa so nam v Indipu povedali, da je bilo lani s prodajo dežnikov veliko težav, vzrok je morda banalen, pa morda prav zato toliko bolj prepričljiv: bilo je veliko suše (to se je ne nazadnje odražalo tudi v pomanjkanju elektrike) in le redki so se spomnili nakupa dežnika, ki so tako šli slabše v promet kot običajno. V skladiščih je zato ostalo devet odstotkov lanske izdelave, vendar pa zdaj ta zaloge že počasi pohaja. Po eni strani pa je tudi dobro, da jo imajo, saj lahko na ta način naročnikom pošiljajo raznovrstnejše blago. Tudi dežnik je namreč izdelek, pri katerem je nujno spremljanje modnih razvojnih tokov — čeprav jih v celoti prodajo doma. Desene izbira dvakrat letno, dežniki so seveda zelo različni, razpršenost proizvodnje je izredna in zato praktično ne srečamo na primer dveh žensk z enakimi dežniki. Ceno postavijo v Indipu v začetku leta in velikokrat se pri tem uštejejo, saj je inflacija praviloma večja, kot so predvideli v ceni, zato uspešnost ob koncu leta pade. Proti temu se je mogoče boriti z večjo količino, ki nadomesti razliko v ceni — in lanske povečanje izdelave za dobro tretjino je gotovo prispevek v tej smeri.

Danes Indip zaposluje 390 delavcev, gre pa pretežno za ženske, saj je le osem odstotkov moških. Lani so povečali dohodek za 177 odstotkov, osebne dohodeke pa v masi za 163, kar je v skladu z družbenimi dogovori. Žal pa so obreme-

nitve na dohodek tako narasle, da posebej veliko denarja za poslovni sklad ne bo ostalo.

Dežniki so sicer najstarejši, ne pa danes tudi največji proizvodni program Indipa. Tu je namreč še izdelovanje moških vetrovk in plaščev, ob katerem je zaposlenih okrog 250 delavcev. Preusmerjanje v tekstilno industrijo se je začelo že leta 1979, začeli so z 80 delavci v eni izmeni, zdaj pa se je proiz-

di nekaj novih delavcev, čeprav v Indipu zatrjujejo, da velikega števila novozaposlenih ne načrtujejo. Tudi zato ne, ker je naravni prirastek na tem koncu Pomurja tako majhen, da ni niti pričakovati posebnega pritiska delovne sile. Sicer pa so lani povečali število zaposlenih kar za 13 odstotkov, kar jim je (seveda poleg vrste drugih vzrokov) tudi prineslo relativno uspešno poslovanje.

Delček od 360 tisoč dežnikov, kolikor jih letno naredijo v Indipu, kjer upajo, da bo letos več dežja kot lani.

vodnja, ki poteka v sodelovanju z Murinim tozdom Oblačila, že močno povečala. Proizvodni prostori so že zastareli, predvsem pa pretesni, zato so se — seveda spet z Murinim sodelovanjem — odločili za obnovo obstoječih prostorov in gradnjo nove proizvodne dvorane, kar naj bi pripomoglo h kakovosti in produktivnosti dela. Veliko lastnega denarja v Indipu nimajo, zato si bodo tudi v prihodnje skušali pomagati z bančnimi posojili, mnogo pa seveda pričakujejo tudi od nadaljnjega sodelovanja z največjo pomursko delovno organizacijo, Muro, čeprav v bistvu med obema ni formalne povezanosti, je pa, lahko bi rekli, skoraj popolna tehnološka. V novi proizvodni dvorani bo verjetno potrebno zaposliti tu-

Čeprav se po številu zaposlenih ne bodo širili, pa to še ne pomeni, da ne skrbijo za lastne kadre — nasprotno: kot doslej bodo vsakemu, ki konča šolanje ali priučevanje za poklice, ki jih Indip potrebuje, ponudili zaposlitev. Še nadalje bodo skrbeli za štipendiranje, čeprav so doslej verjetno premalo pozornosti namenjali višjim stopnjam izobrazbe — na nekvalificirani delovni sili namreč ni mogoče graditi strategije razvoja. Če upoštevamo nekaj pozitivnih premikov v Indipovem poslovanju (skrb za kadre, začetek kompjuterizacije, ne nazadnje tudi volja in zagnanost delavcev), je verjeti, da večina Jugoslovancev tudi po njihovi zaslugi ne bo mokrih!

Bojan Peček,
foto L. Kovač

Rašica tozd Beltinka

Nova naložba že daje rezultate

Ko so se v Rašičinem tozdu Beltinka v letu 1983 odločili za gradnjo novih proizvodnih prostorov, jih je k temu vodilo predvsem dejstvo, da v neustreznih prostorih ni bilo več možno organizirati sodobne proizvodnje. Pa tudi sicer so v delovni organizaciji nadaljnji razvoj in širitev proizvodnje osredotočili na to območje, kjer je na voljo še do-

njo pa seveda tudi fizični obseg proizvodnje. Delež otroškega programa pletenin se je sicer zmanjševal, kar je tudi v skladu z razvojem delovne organizacije, močno pa so povečali proizvodni program za odrasle. V Beltinki so v letu 1983 izdelali 650 tisoč izdelkov, lani pa se je njihovo število sicer zmanjšalo na 630 tisoč, vendar predvsem na račun

Nočna izmena v Rašici. foto: B. Žunec

volj delovne sile. Predračunsko vrednost nove naložbe so takrat v Beltinki ocenili na 64 milijonov dinarjev, po končanem delu pa je njena vrednost narasla na 84 milijonov dinarjev, vendar v Beltinki pravijo, da je bila odločitev pravilna, in rezultati, ki so jih takrat načrtovali, ne izostajajo.

Prec dograditvijo novih proizvodnih prostorov je v beltinskem tozdu delalo le nekaj več kot 300 delavcev, načrt zaposlitev je predvideval, da se bo z izboljšanimi razmerami dela število zaposlenih povečalo na 340, vendar so tudi ta načrt presegli in danes je v Beltinki že 420 delavcev. Zlasti po letu 1984 se je tako v pletilstvu kot v konfekciji močno povečala produktivnost, z

zahtevnejše proizvodnje, ki zahteva več vložnega dela in znanja.

Nova naložba je bila izvozno usmerjena in tudi na tem področju rezultati ne izostajajo, saj se Beltinka prek delovne organizacije Rašica uspešno vključuje tudi v mednarodno delitev dela. Sicer pa je Beltinka v okviru Rašice ena boljših in uspešnejših temeljnih organizacij, saj predstavlja 40 odstotkov proizvodnega programa pletenin in 60 odstotkov vseh zaposlenih v delovni organizaciji. Razvoja pa s tem v Beltinki še ni konec, saj že načrtujejo nekatere nove posodobitve, ki bodo prispevale k še boljšim proizvodnim rezultatom, s tem pa tudi k večji socialni varnosti vseh zaposlenih. L. Kovač

Območno tekmovanje kovinarjev

V Ljutomeru se je na prvi seji sestel organizacijski odbor za izvedbo četrtega tekmovanja kovinarjev Pomurja. Letos bo leto v Ljutomerski občini, ker je dogovor tak, da ga vsako leto priredijo v drugi pomurski komuni.

V začetku je bilo vprašljivo, če se tekmovanje (mimogrede: tekmovalci bodo v desetih poklicih) v Ljutomerski občini sploh lahko izpelje, saj je na tem območju le en ozd, ki se ukvarja s kovinsko-predelovalno industrijo — Tehnostroj. Ugotovili so, da bodo tekmovanje v Tehnostroju vendarle lahko izvedli, edini poklic, za katerega pa ni ustreznega orodja, je brusilec — tako bo tekmovanje brusilcev v soboški Panoniji.

Do naslednje seje organizacijskega odbora morajo vsi občinski sindikalni sveti poslati prijave o številu tekmovalcev in poklicih, v katerih bodo posamezniki tekmovali. Zadnji rok je 10. marec. Na seji so spregovorili tudi o lanskim izkušnjah, ko je bilo pomursko merjenje znanja in sposobnosti kovinarjev v Gornji Radgoni. Takrat je bilo pri posameznih poklicih preveč tekmovalcev, zato so morali prireditelji razširiti na dva dni, kar je seveda občno povečalo stroške. Zato so se zdaj dogovorili, da je treba na izbirnih tekmovanjih v ozdih narediti večjo selekcijo, tako da bi bilo na Pomurskem v vsakem poklicu največ osem udeležencev.

Okvirno so določili tudi datum izvedbe tekmovanja — to je 11. april. Točni datum pa bodo objavili potem, ko bodo vedeli, kdaj bodo republiška tekmovanja, saj se je potrebno prilagoditi prav tem.

Bojan Peček

SKRB ZA POTROŠNIKA

Posodobitvi trgovske mreže v občini namenljajo v lendavskem trgovskem podjetju Mercator Univerzal posebno skrb in tako so v minulem srednjeročnem obdobju posodobili vse trgovine, ki so jih imeli v načrtu, razen na Hotizi, kjer so prav tako namerali zgraditi novo samopostrežnico. Poleg občanov Hotize se v tej trgovini oskrbujejo tudi vaščani Kapce in Kota ter nekaterih krajev v sosednji Hrvaški, da je nova trgovina v vasi potrebna, pa potrjuje tudi ustvarjeni promet v lanskem letu. Štirje zaposleni v trgovini na Hotizi, ki ima le 50 kvadratnih metrov prodajnega in 40 kvadratnih metrov skladišnega prostora, so prodali blago v vrednosti več kot 110 milijonov dinarjev, promet pa bi bil še večji, če bi bila trgovina sodobnejša in še bolj založena.

V Univerzalu so se zato odločili, da novo samopostrežnico z bifejem zgradijo na Hotizi letos, zato je le-ta vključena tudi v letošnji program naložb v sozdu Mercator in v družbeni plan občine Lendava za leto 1987. Naložba bo stala 197 milijonov dinarjev, k čemer bo delovna organizacija prispevala 115,6 milijona dinarjev lastnih in združenih sredstev, 71,4 milijona dinarjev pa bo kot posojilo zagotovila Pomurska banka.

Z novo samopostrežno trgovino, ki jo bodo začeli graditi prihodnji mesec in jo dokončali do jeseni, bo trgovska mreža v lendavski občini bogatejša za 371 kvadratnih metrov prodajnih in skladiščnih prostorov, v trgovini in bifeju na Hotizi pa bodo zaposlili še tri nove delavce. Vseh sedem zaposlenih naj bi že v prihodnjem letu ustvarilo 346 milijonov dinarjev prometa.

L. Kovač

OBRTNA ZADRUGA PRILEKJA V LJUTOMERU

Novo v starem

Obrtna zadruga Prilekja v Ljutomeru deluje v skrajno neprimernih prostorih, saj je zgradba stara že več kot sto let in je tako rekoč že dotrajala. Kljub temu pa so se v zadnjem odločili, da jo bodo obnovili. Odstranili bodo leseno stropno konstrukcijo in jo nadomestili z armirano betonsko, hkrati pa bodo strop tudi znižali in tako pridobili vmesno etažo z okrog 300 kvadratnimi metri novih prostorov, ne da bi o tem spreminjali zunanji videz stavbe. Naložba, ki je vključena tudi v družbeni plan občine za leto, bo stala nekaj več kot 200 milijonov dinarjev in bodo zanj dobili posojilo izvajalec, sicer pa bodo sredstva zadržali člani obrtne zadruge.

Nasploh pa dosega obrtna zadruga Prilekja v zadnjem času dobre poslovne rezultate, je pa tudi nosilec razvoja drobnega gospodarstva v Ljutomerski občini. Že kmalu naj bi v zadrugi ustanovili razvojni sektor za potrebe svojih članov, v prtiličju obnove zgradbe pa bodo uredili tudi trgovino, v kateri se bodo obrtniki lahko oskrbovali z reprodukcijskim materialom.

L. K.

ZGEP POMURSKI TISK

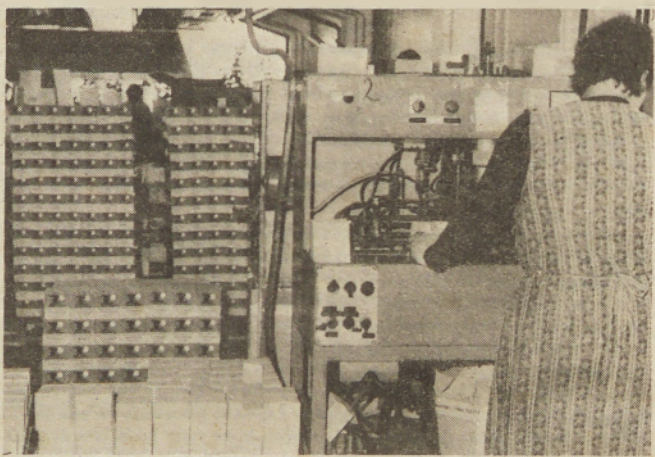
V ospredju racionalizacija poslovnih funkcij

Med delovne organizacije v soboški občini, ki se ves čas ponašajo z dobrimi rezultati gospodarjenja in poslovanja, sodi nedvomno Založniško, grafično in embalažno podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti. To je omogočila zelo razvejena dejavnost temeljnih organizacij združenega dela. Trem temeljnim organizacijam, to so Kartonaža z izdelovanjem potiskane in nepotiskane embalaže, Tiskarna in Pomurska založba z razmahom knjigotštva, se je pred dvema letoma pridružila še četrta — Eureco z izdelavo reklamnih kock, ki je plod skupnega sodelovanja s tujim partnerjem. Na ta način so se bolj kot doslej usmerili v izvozne posle, ki predstavljajo precejšen delež v dobrih poslovnih rezultatih soboškega Pomurskega tiska. Pomembno je, da so vse temeljne organizacije ob koncu poslovnega leta 1986 ugodno gospodarile, čeprav so se med letom pojavljale težave v Tiskarni in Eurecu. Po predvidevanjih so ustvarili v Pomurskem tisku v minulem letu približno 500 milijonov dinarjev čistega poslovnega sklada.

Uveljavljanje naročilniške proizvodnje

Tokrat ne bi toliko govorili o rezultatih gospodarjenja v minulem letu, ker bodo dokončni podatki znani po sprejetem zaključnem računu, ampak bi več pozornosti namenili uresnič-

na naročilniške proizvodnje. To pomeni, da delajo za znane kupce, pri čemer uporabljajo najrazličnejše prodajne poti. V lastnem okolju pa bodo preverili organizacijo komercialne funkcije in prodajnih poti in ali je sedanji način najustre-

IZDELAVA REKLAMNIH KOCK — Prizor je iz temeljne organizacije Eureco Pomurskega tiska. Foto: A. Abraham.

vanju samoupravne organiziranosti in poslovnih funkcij v praksi. Brez teh pa si gotovo ni možno zamišljati boljšega gospodarjenja, česar se v Pomurskem tisku dobro zavedajo. »Glavne poslovne funkcije (proizvodna, prodajna in nabavna) so organizirane na ravni tozdov, za kar menimo, da je v sedanjih razmerah pravilno. Hkrati pa resno razmišljamo o nujnosti preorganizacije komercialne funkcije, ki naj zagotovi uveljavljanje skupne komercialne politike. Nič manjše pomena niso tudi finančno-administrativna, analitsko-planska, kadrovska in tehnično-vzdrževalna služba. Ob tem seveda razmišljamo o drugih službah, ki bi bile učinkovitejšje na ravni delovne organizacije ali posameznih temeljnih organizacij združenega dela. Tačas pa ne razmišljamo o ukinitvi tozdov, ker bi drugačno organiziranje lahko povzročilo večje preglavice. Čeprav je nadvse aktualno vprašanje racionalizacije skupnih komercialnih funkcij oziroma takšne politike,« pravi glavni direktor Pomurskega tiska Bela Pavlič.

Sicer pa je v tej delovni organizaciji, ki ima razpredeno prodajno mrežo na širšem območju republike in na drugih območjih države, zelo uveljavlje-

nejši. Pomembna je tudi skupna naložbena politika, kjer v sedanji obliki še ne najdejo ustreznih učinkov. Zato bodo še razpravljali, kako s skupnimi močmi zagotoviti normalen in enakomeren razvoj vseh tozdov. To bodo kakovostne spremembe v letošnjem letu, kajti dobro se zavedajo, da so ob zagotavljanju virov financiranja združeni močnejši in učinkovitejši pri načrtovanju. Uveljavljanje dohodkovnih odnosov ter zagotavljanje ustreznega sistema delitve dohodka in osebnih dohodkov v temeljnih organizacijah je logična posledica dolgoročne politike v soboškem Pomurskem tisku.

»K vsemu temu bo pripomogla tudi skupna razvojna politika, ki ji dajemo vedno večji poudarek, kjer ne gre za nekakšen seštevek razvojnih ciljev, ampak za skupno načrtovanje. Prav tako vse bolj uveljavljamo skupne poslovne funkcije, predvsem tiste, katerih skupno opravljanje je gospodarske kot bi bilo v tozdih ali na drugih ravneh. Vendar pa se moramo o načinih in poteh pogovarjati v družbenopolitičnih organizacijah in po samoupravni delegatski poti, ki zagotavlja uresničevanje ciljev,« poudarja glavni direktor Pomurskega tiska Bela Pavlič.

Milan Jerše

Nova pridobitev za voznike

Agroservis kupil elektronsko napravo za uravnoteženje koles

Voznikom, ki imajo težave s tresenjem volana, bodo poslej le-te hitreje in natančneje odpravili. Agroservis je namreč kupil 3 milijone vredno po-

vsem elektronsko Hofmanovo napravo za uravnoteženje prednjih in zadnjih koles za osebna vozila in kombije.

Na istem oddelku imajo tudi sodobno optično napravo za nastavitve in kontrolo geometrije koles. Uravnoteženje enega kolesa stane 1.700 dinarjev, kar res ni poceni, je pa cenejše kot novi ležaji na krmilnem mehanizmu, končniki ali obrabljeni gume, da o varni vožnji ne govorimo posebej.

Z novo napravo je mogoče uravnotežiti tudi športna platišča, ki jih v zadnjem času montira vse več voznikov, kar s stare ni bilo mogoče. Elektronsko odčitavanje in določanje, kje je treba namestiti na kolo svinec, pa izključuje vse napake.

Prednost kontrole na Agroservisu je v tem, da napake v mehanični delavnici tudi takoj odpravijo.

Boris Hegeduš

Postaja čebelarstvo ogroženo?

Kot vse kaže, se čebelarstvu ne obetajo najboljši časi. Z lanskega bera medu so čebelarji v soboški občini sicer zadovoljni, veliko preglavic pa jim povzročajo bolezni, ki neusmiljeno pobirajo čebelarje družine. V Zvezo čebelarstev Murske Sobotne je vključenih 11 čebelarstevskih društev s 324 člani, ti pa so v lanskem letu čebelarili s 7.783 čebeljami družinami. V primerjavi z letom poprej se je njihovo število zmanjšalo za 400, to pa je podatek, o katerem bi se kazalo zamisliti.

Poleg čebelarje kuge ali hude gnilebe čebelarje zalege, ki so jo lani odkrili v teh krajih, je v zadnjem času vse bolj prisotna okuženost čebelarstev v varo, ki je v lanskem letu izpraznila že marsikateri panj. Te bolezni nekateri čebelarji niso jemali dovolj resno in se je tako razširila, da je že jeseni nekaterim uničila tudi več kot polovico čebeljih družin, prave posledice te bolezni pa bodo vidne šele spomladi. Prav zatiranju te nevarne bolezni bo zato treba v prihodnje posvečati še več pozornosti, za kar pa se bo treba tudi ustrezno usposobiti in organizirati. V programu dela za letošnje leto v zvezi čebelarstevskih društev zato izobraževanju čebelarjev in preprečevanju bolezni namenijo posebno skrb, zveza pa je v ta namen kupila tudi napravilo za dimljenje, ki naj bi jo koristilo čim več članov.

Pomen čebelarstva ni le v pridobivanju medu in drugih čebel-

ljih pridelkov, pač pa imajo čebele pomembno vlogo tudi v kmetijstvu, zato bi bilo potrebno tej dejavnosti v prihodnje nameniti še več družbene skrbi in pomoči. Občinski sklad za pospeševanje kmetijstva je v preteklosti za to že namenil nekaj sredstev,

njo skladiščnih prostorov, kjer bi prav tako lahko začasno hranili krmilni sladkor za potrebe čebelarstev.

Čeprav prihodnost čebelarstva ni ravno najbolj spodbudna, pa v soboški občini vzgoji novih in mladih čebelarjev posvečajo po-

ta pa bo potrebno v prihodnje še bolj koristno izrabiti. Predlog o regresiranju zdravil je potrebno pohvaliti, vendar bi se bilo potrebno čim prej dogovoriti ali regresirati nakup zdravil ali zatiranja bolezni. Slednje bi gotovo dalo boljše učinke, vendar se zastavlja vprašanje, kako ob skromni opremi v kratkem času organizirano opraviti dimljenje v vseh čebelnjakih v občini.

Drugo vprašanje, ki vnaša največ hude krvi med čebelarje, je odkup čebeljih pridelkov in njihova cena. Slednja že dolgo več ne sledi ostalim stroškom in mnogi čebelarji so že začeli razmišljati o tem, da bodo čebelarjenje opustili. Nevzdržno je namreč, da razni posredniki in trgovci poberejo veliko več kot čebelarji, saj so drobnoprodajne cene medu tudi do trikrat višje od tistih, ki jih dobijo pridelovalci. Pa tudi sama organizacija odkupa ni ustrezna, saj se pojavljajo različni kupci, ki tako vnašajo nered in zmedo na tržišče. Pa tudi sicer se pri odkupu medu in drugih čebeljih pridelkov na območju zveze srečujejo s težavami, saj zveza čebelarstevskih društev nima primernih prostorov za to. Da bi ta problem vsaj delno omilili, se dogovarjajo s Tovarno mlečnega prahu, da bi sofinancirali grad-

sebnost skrb. Na območju zveze so lani pridobili 20 novih članov, na 13 osnovnih in srednjih šolah pa delujejo čebelarški krožki, ki

Preko Zveze čebelarstevskih društev Murska Sobotna so lani od čebelarjev odkupili 115 tisoč kilogramov medu in 800 kilogramov cvetnega prahu, računajo pa, da je bil pridelan medu vsaj enkrat večji, vendar so ga čebelarji prodali mimo zveze. Najbolj obilno pašo v soboški občini daje akacija, na to pašo pa so lani čebelarji z drugih območij pripeljali 2.421 čebeljih panjev. Zanimiva je tudi paša na kostanju, zato mu čebelarji posvečajo vso skrb. Zveza je lani nabavila in razdelila 1.300 kostanjevih sadik, ki so jih čebelarji tudi zasadili.

čebelarji s 130 družinami. Čebelarstevske družine in zveza jim pomagajo z opremo in mentorskim delom, žal pa je še vedno nekaj šol, za katere v čebelarstevskih družinah ne dobijo ustreznih mentorjev. Razvoju čebelarstva in vzgoji podmladka pa bi bilo potrebno prav na podeželju posvečati še večjo pozornost, saj imajo kmetička čebelarstva za kmetijstvo poseben pomen. Ludvik Kováč

Cene po Jugoslaviji

Živinorejci pravijo, da odkupne cene živine še vedno niso spodbudne, saj ne dohitejajo stroškov pitanja. Pa to ne velja le za cene v Pomurju, pač pa so več ali manj podobne tudi drugod po Sloveniji in Jugoslaviji. Za primerjavo pogledimo, kakšne cene so pred dobrim tednom veljale v nekaterih drugih krajih.

Na novosadski borzi so svinje mesnatih pasem, težke od 90 do 100 kilogramov prodajali po 680 do 690 dinarjev za kilogram žive teže brez odbitka kala, pujski do 25 kilogramov za nadaljnje pitanje pa so bili po 1.000 dinarjev kilogram. Pitance, težke od 500 do 600 kilogramov, so prodajali po 800 dinarjev kilogram žive teže brez odbitka kala, krave, izločene iz razpoda, pa po 610 dinarjev kilogram žive teže z 8-odstotnim odbitkom kala.

Pa še pogled na nekatera slovenska sejmišča. V Ajdovščini so rejci za pujske do 45 kilogramov težje zahtevali 1.200 dinarjev za kilogram žive teže, za težje prašiče pa od 750 do 1.200 dinarjev za kilogram. Tudi na sejmu v Brezicah so ponujali pujske za nadaljnje pitanje in prašiče za zakol. Za prve je bilo potrebno odšteti 1.100 dinarjev in za druge 850 dinarjev za kilogram žive teže. Na sejmišču v Novem mestu prodaja ni ravno cvetela, so pa rejci za par pujskov zahtevali od 28.000 do 45.000 dinarjev. Nekoliko več zanimanja pa je bilo za krave in teleta. Krave so prodajali po 450 dinarjev kilogram žive teže, teleta pa po 650 dinarjev.

Imamo tudi podatke iz Bosne in Hercegovine, kjer so na sejmu v Dobroju pujske za nadaljnje pitanje prodajali po 1.000 do 1.100 dinarjev kilogram, za kilogram žive teže pitanih prašičev pa je bilo treba odšteti od 700 do 750 dinarjev. Krave so prodajali po 500 do 600 dinarjev kilogram, pitance po 800 do 900 dinarjev, za teleta pa so zahtevali od 1.100 do 1.200 dinarjev za kilogram žive teže.

Na letnem občnem zboru Zveze čebelarstevskih društev Murska Sobotna so podelili odlikovanja Antona Janše nekaterim zaslužnim čebelarjem. Red Antona Janše II. stopnje je prejel Jorij Hajdjak iz Čebelarstevske družine Rogoševci, red Antona Janše III. stopnje pa so podelili 14 čebelarjem. Prejeli so jih: Pavel Majc, Štefan Cipot, Ivan Debelak, Mihael Magdič, Štefan Mihollić, Jože Horvat, Goza Horvat in Janez Sever (vsi iz ČD Murska Sobotna), Moris Gorza la Julij Papp (iz ČD Prosenjakovci), Franc Recek in Jože Majc (ČD Grad), Janez Vugrin (ČD Bogojna) in Mihael Recek (ČD Rogoševci).

Temeljna zadružna organizacija kmetovalec Ljutomer

KADAR TVEGATA DVA...

S temeljno zadružno organizacijo Kmetovalec Ljutomer sodeluje 1350 kmetij z območja krajevnih skupnosti Ljutomer, Bučkovci, Radoslavci, Cezanjci, Cven, Stročja vas, Železne Dveri, Razkrižje in Stara Cesta. Kmetje z območja ostalih krajevnih skupnosti Ljutomerske občine pa se povezujejo v TZO Klas Križevci. Obe temeljni zadružni organizaciji se poslužeta v okviru Kmetijske zadruge Ljutomer-Križevci, h kateri spada še temeljna organizacija združenega dela Mursko polje. Od omenjenih 1350 kmetij je 700 domačij, ki jih vodijo kot člane zadruge, 650 kmetov pa ima status kooperantov. Ti so s temeljno zadružno organizacijo navezali razne oblike sodelovanja, na primer pri pridelavi poljščin, pridobivanju mleka, pitanju goveda. Sicer pa nam je direktor TZO Kmetovalec Ljutomer, dipl. ek. Drago Antolič, dejal, da je pravzaprav težko potegniti ločnico med članom in kooperantom.

TZO Kmetovalec nima lastne proizvodnje, ampak je organizator pridelave in prireje na zasebnih kmetijah. Lani so od kmetov prevzeli 1100 mladih pitanih goved, kar je nekoliko manj kot leto prej. Sem sta šteta tako imenovani prosti odkup in organizirana reja. Imajo namreč nekaj kmetov, ki jim zadruga dobavlja teleta, le-ti, pa jih spajajo do dogovorjene teže.

Poleg govedoreje je na ljutomerskem območju pomembna tudi prašičereja. V prejšnjem letu je zadruga od svojih kooperantov prevzela 5500 mesnatih prašičev, v prostem odkupu pa 2500. Zadnja številka ni majhna, saj so območja, kjer temeljne zadružne organizacije na trgu niso uspeli kupiti nobenega bekona, ampak so se morale zadovoljiti s prirastom v organizirani reji. Svinj preprosto ni bilo ali pa so jih prej pokupili zasebni »mesarji«.

Najbolj zanesljivi so torej organizirani rejci. Tem v TZO Kmetovalec Ljutomer namenijo dokajšnjo skrb: dobavljajo jim pui-

ske, krmila, omogočajo strokovne in veterinarske nasvete. Rejeci dobijo za kilogram prirastka mesnatih prašičev 30 dinarjev, kar je za 120-kilogramskega prašiča 3.600 dinarjev. Če bi kmet redil samo enega, bi bila to miloščina, toda tam, kjer je vblevjenih 200 in več prašičev, se nabere že lepa vsota. Je pa treba upoštevati, da pitanje traja najmanj štiri mesece in da znesek ne predstavlja le kmetovega dela, ampak tudi amortizacijo hlevov, vodo, elektriko in še kaj. Prav gotovo je tak način sodelovanja, kjer zadruga ne pobira le odstotkov oziroma marže, ampak tudi sama vloga v proizvodnjo, sprejemljiv za kmeta, kajti pri večjem obsegu krmiljenja bi bilo poslovno tveganje le preveliko — tveganje.

Kmetje z območja TZO Kmetovalec Ljutomer letno oddajo na kravo 2 tisoč litrov mleka, kar je, kot so mi zatrili, več kot pa je povprečje za simentalsko pasmo. Povprečje! Na povprečju ni mogoče graditi, ampak si je treba prizadevati za večjo prirejo. So kmetije, kjer na kravo namolzejo

več. Čeprav odkupna cena mleka v tem času ni ravno spodbudna, saj je taka že nekaj mesecev, pa se oddajanje mleka vendarle povečuje. Na tem območju letno odkupijo 3 milijone 850 tisoč litrov mleka. Oddaja ga 520 kmetij, in sicer na 24 zbiralnih mestih, od katerih jih je 18 že opremljenih s sodobnimi hladilnimi napravami. Teh pa še nimajo na Stari Cesti, Kamenščaku, Radomerju, Noršincih, Branoslavcih in Brebrovniku. Hladilne naprave niso poceni, saj stanejo za eno zbiralico 3 milijone dinarjev. Pri nakupu bo tudi v prihodnje sodeloval s svojim deležem ljutomerski Mlekopromet. Računajo, da bodo v treh letih posodobili še te zbiralnice (vsako leto po dve), zdaj pa je kot prvi na vrsti Kamenščak.

V TZO Kmetovalec lanskega odkupa pšenice niso izpolnili. Njihova planska obveza je bila pridelava na 270 hektarjih, dejansko pa so kmetje posejali za prodajo precej manj pšenice, saj so je oddali 495 ton. Letošnji načrt odkupa znaša 800 ton in upajo, da se mu bodo močno približali, če že ne dosegli. Seveda pa je precej odvisno od letine.

Slabše pa kaže s peso. Vsaj zdaj je tako. Ker pa še ni čas za sajenje, se utesne zgoditi, da bodo uspehi večji: doslej so sklenili pogodbe za 50 hektarjev, planska obveznost pa znaša 100 hektarjev. Pa ne, da pesa ne, bi bila gospodarsko zanimiva, problem naj bi bilo spravo, češ da je pri tem dosti dela in nejevolje, ker

se stroji tako radi lomijo. Ali so kombajni za puljenje pese zanič, ali pa je kaj narobe s kmbajnistmi... tega ne nameravamo razglabljati na tem mestu, dejstvo pa je, da se s temi problemi ukvarjajo v vseh zadružnih organizacijah, ki imajo zaradi loma strojev velike izdatke za popravila (posebno če kombajnist ne zna ničesar sam popraviti). V TZO Kmetovalec bodo letos skušali kupiti dva nova kombajna, seveda, če bo denar.

Prav gotovo pa samo jamranje čez peso, češ da zahteva mnogo dela, ne more biti noben izgovor, saj je po drugi strani s pridelavo vrtnin veliko več ročnega dela, med kmetovalci pa je za to dejavnost kar precejšnje zanimanje. Zdjaj vrtninar namenjajo kakih 30 hektarjev. Na območju TZO Kmetovalec je 3150 hektarjev obdelovalnih površin, vendar tržne presežke pobirajo s kakih 2500 hektarjev. Je pa dobro, da so se pravočasno lotili zemljiških posegov — melioracij in zlošč.

Tako so pred leti na območju Sčavniške doline izsušili in zložili 400 hektarjev zemlje in zdaj nezamokvirjen svet daje dobre pridelke. Prav v teh dneh se pripravljajo na apnjenje teh površin oziroma kalcifikacijo. Na hektar bodo potrosili 1200 kilogramov apna. Kmetje bodo plačali le 20 odstotkov cene apna.

S. Sobočan

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

Izbor podlag in sort jablan, hrušk in kutin za sadni vrt

Naše drevnice ponujajo veliko sort sadnih sadik na različnih podlagah. Izbira najboljše kombinacije podlage in sorte je za večino težka naloga, zato bi želel s tem člankom opozoriti na nekatera dejstva, ki bi olajšala nakup.

Le malo kdo ima na razpolago izrazito sadjarsko lego, zato je potrebno izbrati sorte, ki so manj občutljive na nizke temperature, nezahtevne glede vzgoje in čim odpornije proti glivičnim boleznim in škodljivim insektom. Velikost parcele bo določala, ali bomo sadili na šibkih, srednje bujnih ali bujnih podlagah, čeprav se le-te v zadnjem času ne uporabljajo veliko. Podlaga odločilno vpliva na velikost drevesa, začetek rodnosti, kakovost plodov in čas zorenja posamezne sorte. Največja možnost izbire podlag je pri jablanah. Ravno to nam omogoča, da se vzgojne oblike in sistem sajenja lažje prilagajata ekološkim razmeram.

Podlage ki se najpogosteje uporabljajo, so:

- M 9: je šibka podlaga. Jablane cepljene na to podlago dosežejo višino nekaj nad 2 m. Občutljiva je na ekstremno nizke zimske temperature. Dobro se prilagaja različnim talnim tipom. V tleh se slabo usidra, zato potrebujejo drevesa na tej podlagi oporo vso življenjsko dobo. Sorte, cepljene na M 9, zarodijo že v drugem letu. Rodnost je redna in obilna. V intenzivnih nasadih pri nas zavzema prvo mesto.
- M 26: med šibkimi vegetativnimi podlagami je najodpornjša proti zimskemu mrazu. V tleh je nekoliko bolj stabilna kot M 9, klub temu potrebuje oporo. Prenaša tudi slabša tla, le vlažna ji ne ustrezajo, ker je občutljiva na gnilo koreninskega vratu. Za naše območje je perspektivna.
- M 7: spada med srednje bujne podlage. Dobro se ukoreninja in ne potrebuje opore. Težka tla dobro prenaša, slabše lažja peščena. V primerjavi s podlago MM 106 nekoliko kasneje zarodi in tudi pridelek je manjši.
- MM 106: je srednje bujne rasti. Dobro se ukoreninja in prilagaja na različne tipe tal. Tudi na založenost tal s hranili ni pretirano občutljiva. Na peščenih tleh se njena bujnost zmanjšuje. Sorte na tej podlagi zarodijo v drugem oz. tretjem letu. Pridelki so nato redni in obilni.

Na kratko bom opisal sorte jablan, ki so zaradi svojih karakteristik najprimernejše za ljubiteljsko gojenje, nekatere med njimi pa so primerne tudi za intenzivne nasade in so izrazite komercialne.

CLOSE

Ameriška sorta, ki zori konec junija, začetek julija. Je najranjša plemenita sorta jabolk. Srednja občutljiva je na bolezni. Plodovi so debeli, sočni in prijetno kiselkastega okusa. Zahteva pravočasno obiranje, sicer plodovi odpadejo in postanejo moknati.

STARKOVA RANA

Je prav tako letna sorta. Zori istočasno kot beličnik, to je v sredini julija. Odporna je proti škrlupu, nekoliko manj proti pepelasti plesni. Ima majhne, rdeče plodove. Zelo je cenjena zaradi odličnega okusa. Rani poletni sorti sta še BELIČNIK in LODI, vendar se zaradi določenih pomanjkljivosti ne moreta primerjati z omenjenima.

MANTET

Kanadska sorta. Zori v drugi polovici julija. Odporna proti mrazu in glivičnim boleznim. Je najboljša sorta v svojem obdobju zorenja.

JAMES GRIEVE

Je zelo stara angleška sorta. Pri nas zori v drugi polovici avgusta. Visokorodna sorta, ki tudi hitro zarodi. Kljub velikim pridelkom ni nagnjena k izmenični rodnosti.

PRIMA

Prva komercialno uspešna sorta, ki je popolnoma odporna proti škrlupu, kot najhujši »nadlogi« za jabolane. Obira se konec avgusta, 15 dni pred JONATHANOM. Zelo dobra desertna jabolka.

LORD LAMBOURNE

Zori konec avgusta. Zelo odporna na zimski mraz. Pozornost zašluzi zaradi neobčutljivosti na glivične bolezni in nezahtevnosti glede rezi in vzgoje.

Poletne sorte so še: RED MELBA, AKANE, JERSEYMAC, SUMMERRED, GRAFENSTEIN.

IDARED

Je zimska sorta ameriškega porekla. Zori konec septembra, v začetku oktobra. Občutljiva je za pepelasto plesen, dokaj odporna proti škrlupu. Plodovi so rdeči, kolačasti, meso pa belo, sočno. Odlično se čuva in pridobiva na kakovosti, saj postaja okus harmoničnejši. Na račun svoje kakovosti se je ta sorta izredno razširila.

LONJON

Slovenska sorta, ki je nastala z križanjem LONDONSKEGA PEPINGA in JOHATHANA. Zmerno bujna. Dolgo cvetije. Cvetovi odporni na nizke temperature. Plodovi so srednje debeli, včasih tudi slabše obarvani, zelo dobrega okusa. Zapostavljena je mogoče zaradi nekoliko manj atraktivnega videza.

JONAGOLD

V novejšem času zelo popularna sorta. Križanec JONATHANA in ZLATEGA DELIŠESA. Srednje odporna. Dobro rodi. Nagnjena k izmenični rodnosti. Zaradi svojih organoleptičnih lastnosti in lepega videza je zelo iskana. V senčnih legah ostane zeleno rdečkasta in ne dosega zaželjene kakovosti.

MELROSE

Pozna zimska sorta. Zori v prvi polovici oktobra. Hvaležna glede zahtev. Plodovi so rdeči. Meso je čvrsto sočno, sladko kiselkastega okusa.

Zimske sorte so še: GLOSTER, MUTSU, ELSTAR, JONADEL, ZLATI DELIŠES, BOSKOPSKI KOŠMAČ, JONARED, STARKING, DEMOCRAT, JERSEYRED, GRANNY SMITH.

Večina teh sort je na voljo tudi vrtnikarjem. So pa veliko bolj občutljive in zahtevne, zato so primernejše za intenzivne nasade. Zanje se naj odločijo le tisti, ki bodo v svojih sadovnjakih temeljito izvajali zaščito.

(Prihodnjic o izboru hrušk in kutin)

ČRNA VRANA DELA ŠKODO

Izvršni svet občinske skupščine Lendava je pred nedavnim razpravljal o predlogu krajevnih skupnosti Petišovci, da je potrebno zatreti črno vrano, ker dela veliko škodo na kmetijskih pridelkih na območju krajevnih skupnosti. Črna vrana se v teh zimskih dneh zadržuje v Trimlinskem gozdu ter na strehah naftnih rezervuarjev v bližini rafinerije. Škoda na kmetijskih površinah je res dokajšnja, zlasti ko kmetovalci zasejejo koruzo. Ker pa je črna vrana zaščiten, je odločitev prepuščena, lovske organizacije pa ne poravnajo škodo, ampak jo je treba uveljaviti pri republikanskih organih. Ker torej ni mogoče iztegniti črne vrane in nadoknaditi škodo, je izvršni svet predlagal, da skupaj z republikanskim komitejem za varstvo okolja in urejanje prostora ugotovi število črnih vran in ustrezno ukrepa, da se bo škoda zmanjšala.

Janj D.

Kričimo desetkrat, morda nas bo enajstič

kdo slišal!

Stavek, ki ga je na minuli problemski konferenci izrekli predsedniki krajevne konference Socialistične zveze, Angela Končič, je bil več kot značilen za razpravo. Zdej že utečena srečanja odgovornih z občine in tistih, ki so pristojni za reševanje posameznih vprašanj z domačini, so praviloma živahni pogovori, ki trajajo tudi po pet ur in kjer je mogoče slišati vse, kar želi ljudi. Sedem vasi, ki jih zajema KS Grad (Grad, Videnci, Motovilci, Kovačevci, Dolnji Slaveči, Kruplinski in Radovci) z nekaj manj kot tri tisoč prebivalci, ima podobne probleme kot drugod po manjšem Goriškem: tu so slabe ceste, radi bi imeli več telefonov, boljše preskrbo, srečujejo se s težavami pri kmetovanju, ne nazadnje pa bi svojim potomcem radi ponudili kar najboljšo izobrazbo. Toda vse te želje, kar danes čivkajo že vrabci na strehah, so omejene zaradi pomanjkanja denarja. Tudi pri Gradu se zavedajo, da ga je nekako treba dobiti — in pri tem je potrebna dobronamera vztrajnost, včasih tudi vsiljivost v pravem trenutku: ko sprejemajo srednjeročne načrte. Nekateri domačini so žal tudi minuli razgovor ocenili kot ugodno priložnost, da bi kaj kraljovali v njihovo vrečo, pa so se žal osteli in z razgovora odhajali razočarani. Pa kljub vsemu, razgovor je — kot večina dosedanjih — popolnoma uspel, saj so eni pristuhli drugi in že to je nekaj, rodilo pa se je tudi nekaj konkretnih dogovorov.

TRGOVINA ODVRAČA ZDRAVNIKE

Čeprav imajo pri Gradu na Goriškem kar dve trgovini, z oskrbo v vasi niso zadovoljni. Prostor Potrošnikove trgovine v zgornjem delu vasi niso najprimernejši, pa tudi trgovina spodaj v vasi se z založenostjo ne more ravno pohvaliti. Pa to tudi ne čudi, saj je prodajalna v najemnih zasebnih prostorih, ki so premajhni in na borih 60 kvadratnih metrih sodobnejše trgovine tudi ni moč urediti. Dogovori s Potrošnikom, ki naj bi pri Gradu uredil sodobno samopostrežno trgovino, zato niso obrodili sadov in tudi ne kaže, da bi se želja krajanov kaj kmalu uresničila.

Sicer pa dve špecerijski trgovini v vasi ne ustvarjata dovolj prometa, zato so pri Potrošniku predlagali, da bi trgovino v zgornjem delu vasi preuredili v prodajalno s tehničnim blagom, spodaj v vasi pa posodobili špecerijsko prodajalno. Vendar pa tudi v kraju samem za to niso mogli najti skupnega jezika, in tako je ostalo vse po starem. Pravijo, da je na trgovino v zgornjem delu vasi vezan tudi del Vidence, ki se tam oskrbuje z obnovnimi prehrabeniškimi artikli. Tako je ostala še naprej nerešena tudi prodaja plina, kar je prav tako želja vaščanov Grada in okoliških vasi.

Na območju graške krajevnne skupnosti je šest trgovin in v Potrošniku trdijo, da z oskrbo ne bi smelo biti težav, je pa ta seveda v veliki meri odvisna tudi od poslovnosti in iznajdljivosti poslovo-
dij. Osnovna preskrba tudi pri Gradu v večji meri ni motena, vendar pa se vseeno čutijo zapostavitve. Zlasti v zimskih mesecih je trgovina slabo založena s sadjem, pa tudi mleko dobijo v trgovino le enkrat tedensko.

Neprimerna oskrba in pomanjkanje ustreznih družbenih stanovanj pa sta največkrat tudi vzrok, da v kraj ne morejo dobiti zdravnika, ki bi se tu naselil za daljši čas. Kadrovske težave v zdravstveni ambulanti pri Gradu so skupaj z zdravstvenim domom v Murski Soboti sicer rešili, saj prihajata v ta kraj vsak dan zdravnik in zobozdravnik, vendar je želja krajanov, da bi tu dobila tudi stanovanje. Eno je sicer na voljo, vendar ni primerno, zato si pri Gradu prizadevajo, da

SAFARI LOOK — modna smer, ki pribaja!

KASTNER & ÖHLER

bi že prihodnje leto začeli z gradnjo stanovanjskega bloka ali morda celo z gradnjo poslovno-stanovanjske zgradbe, v kateri naj bi uredili tudi prostore za sodobno samopostrežno trgovino. Kot vse kaže, pa se slednje ne bo uresničilo, saj bi za gradnjo poslovnih prostorov potrebovali so-investitorja, interesentov za to pa ni. Potrošnik v tem srednjeročnem obdobju namreč ne načrtuje novogradnje pri Gradu in vprašanje ustrezne oskrbe bo tako ostalo še naprej nerešeno. Pri Gradu pa upajo, da se jim bo želja po novi samopostrežni trgovini uresničila vsaj v novem srednjeročnem obdobju, saj je vprašanje preskrbe med podobnimi krajevnimi skupnostmi v tem kraju zdaj najslabše rešeno.

DA KMETIJE NE BODO SAMEVALE

Kmetijstvo je na tem delu Goriškega glavna gospodarska dejavnost in osnovni vir preživljanja večini domačinov. Vendar tudi v kmetijstvu ne gre brez težav. Skopa goriška zemlja daje premalo, povrhu pa je zemljiška posest še močno razdrobljena, saj je v nekaterih vaseh povprečna velikost parcele okrog 15 arov, na takšnih površinah pa si je sodoben način kmetovanja in pridelovanje nekaterih standardnih kultur težko zamisliti. Prihodnost je zato v uvajanju nekaterih programov, pravijo v tej krajevni skupnosti, in z nekaterimi v preteklosti že poskusili, saj se zavedajo, da čim ekstenzivnejši so pogoji, tem intenzivnejše kulture je treba pridelovati. Med njimi najčim bolj omenjajo razne vrtnine, pa tudi za razvoj sadjarstva in vinogradništva so tu ugodne razmere, vendar bi morale biti tudi te kulture deležne večjih regresov. Regresiranje tržne pridelave žitaric je urejeno, vendar v teh krajih te ne zagotavljajo dovolj dohodka. Rešitev za goriško kmetijstvo so zato delovno intenzivne kulture, pa tudi na razvoju živinoreje je treba v večji meri graditi nadaljnji razvoj te gospodarske panoge.

Če na območju graške krajevnne skupnosti niso zadovoljni z oskrbo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, to drži tudi za oskrbo z reprodukcijskim materialom za kmetijstvo. Skladišni prostori temeljne zadržne organizacije so pri Gradu v stari stanovanjski hiši in niso ustrežni. Okrog 400 kmečkih gospodarstev iz 7 vasi tega dela Goriškega je vezanih na to skladišče, kot vse kaže, pa se jim bo želja po novem skladišču že kmalu uresničila. Gradbeno parcelo zanj

imajo že rezervirano, prihodnje leto pa naj bi skladišče tudi zgradili.

Z novimi skladiščnimi prostori bodo rešili marsikateri problem, rešiti pa bo treba še občasne težave pri oskrbi z gorivom. Pri Gradu sicer imajo črpalko za gorivo, vendar so skladiščne zmogljivosti za dizelsko gorivo premajhne in tako se v sezoni kmetijskih del čisto zgodi, da goriva zmanjka. Več kot 400 kmetijskih traktorjev je že zdaj na tem območju in zato razmišljajo tudi o mehanični delavnici. Vendar družbeni sektor za to ne kaže zanimanja in rešitev bodo morali iskati v obrtni delavnici.

Pa tudi na druge težave opozarjajo kmetje na tem delu Goriškega. Cene kmetijskih pridelkov ne sledijo cenam drugih izdelkov, pa tudi stroškom, zato se razmere v kmetijstvu še naprej slabšajo in mladi se le s težavo odločajo za kmetovanje. Res je sicer, da je novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju kmete izenačil z delavci, vendar jim je prinesel tudi dodatne obremenitve. Prispevki za to zavarovanje so previsoki in na nekaterih kmetijah, kjer je več zavarovancev, resno razmišljajo o odjavi, saj je dohodek premajhen, da bi lahko poravnali vse obveznosti. V glavnem pa se vztrajajo in upajo, da se bodo časi tudi za kmetijstvo izboljšali in se bo izseljevanje iz teh krajev ustavilo.

V PETIH VASEH NE ZVONI

Telefon namreč. Lahko torej zapišemo, da je graška krajevna skupnost v tem pogledu med najslabše razvitimi v soboški občini, kar pa je med drugim tudi objektivno pogojeno. Vasi v KS so namreč izredno raztresene, na posameznih hribih je le od tri do pet hiš, kar onemogoča, ali vsaj bistveno podražuje gradnjo telefonskega omrežja. Vseeno pa so se pri Gradu za to gradnjo le odločili in jo zdaj končujejo. Pri tem kakšne solidarnostne pomoči niso bili deležni, saj so sami zbrali 80 milijonov dinarjev. Domačini solidarnostno pomoč sicer pogrešajo, vendar so pravila igre pač taka, da so je deležne le tiste krajevnne skupnosti, ki ne premorejo nobenega telefona — teh je trenutno v Pomurju malo, le štiri, in še te ne v soboški občini. Želja po večjem številu telefonskih priključkov je seveda razumljiva, saj postaja iz dneva v dan bolj jasno, da telefon ni »modni artikel«, ampak v sodobnem svetu enostavno nujno komunikacijsko sredstvo, ne glede na to, ali gre za telefon na vasi ali v mestu. Žal pa je telefonija v Jugoslaviji nasploh izredno slabo razvita, toliko slabše torej v njenih manj razvitih predelih, kamor sodi Goriško. Kako malo pozornosti namenjamo pri nas razvoju telekomunikacijskih sistemov, pove že podatek, da v razvitih državah odmerjajo temu od dva do tri, nekatere tudi pet odstotkov družbenega bruto proizvoda, pri nas pa le 0,2 odstotka. Sicer pa so delavci PTT že opravili tehnični pregled, tako da bodo novi telefoni v KS Grad kaj kmalu zvonili. Poleg teh vklopov pa bo delovna organizacija za pit promet za 100 števk razširila centralo pri Gradu.

Poleg pomanjkanja telefonov se pri Gradu pritožujejo tudi nad neustrezno pošto zgradbo, ki je v zasebni hiši. Zato so izrazili željo za novo pošto. Toda, ker gre za naložbo, ki ni poceni, so možnosti dokaj majhne — ne gre namreč pozabiti, da ima PTT kar

ga je Goriško »tepeno« tudi zato, ker dovažajo gradbeni material iz Dokležovja, od koder so oddaljeni, in je vse skupaj dražje. Zato bi z morebitnim kamnolomom v Sotini, kar tačas preučujejo strokovnjaki, veliko pridobili.

Če so še pred leti imeli pri Gradu težave z zdravstveno službo, so problem zdaj rešili, saj prihajata v zdravstveno postajo vsak dan zdravnik in zobozdravnik. Želja krajanov pa je, da bi tu tudi stanovala, zato pri Gradu načrtujejo gradnjo stanovanjskega bloka.

15 stavb, ki so neustrezne in zato potrebne vsaj obnove, denarja za to pa ni.

OGRADA NA SERPENTINI NUJNA

Tako so vsaj menili domačini, ko so spregovorili o cestah v njihovi KS. Treba je sicer zapisati, da smo že videli slabše, vseeno pa je nekaj reči, ki bi jih v zvezi s cestami morali odpraviti. Na prvem mestu pri tem omenjamo asfaltirano graško serpentino, ki je zelo strma, ob robu cestišča pa ni nobene zaščite. Vsekakor ne kaže čakati na prvo hujšo nesrečo, da bi ogrado resni postavili, pač pa je treba ukrepati preventivno, če bodo strokovnjaki za ceste ugotovili, da je ograda nujna.

Sicer na območju KS Grad ni regionalne ceste, imajo pa 21 in pol kilometra lokalnih in približno 100 kilometrov vaških. Poglavje zase je seveda vzdrževanje lokalnih, ki bodo spomladaj verjetno spet »zavcetele«, vendar tu ni mogoče veliko narediti, vsaj ne po besedah predstavnikov Cestne skupnosti in Cestnega podjetja. Slednji, oziroma soboški tozd za varstvo in vzdrževanje cest, se namreč ubadajo s hudimi finančnimi težavami. Potem je tu problematična povezava Grad-Kuzma, ker je cesta nižje kot jarki in slednjih zato sploh ni.

Gotovo tako odgovorni s Skupnosti za ceste kot soboški cestarji poznajo nezavidljive razmere na naših cestah, tudi na tistih v krajevni skupnosti Grad. Vendar je žal tudi v tem primeru denar tisti, ki določa ravnanje in obnašanje tako enih kot drugih. Denarja namreč niti za spodobno vzdrževanje že obstoječih cest ni dovolj, kaj šele, da bi ga imeli za bistveno posodabljanje. Zato smo vsi skupaj lahko pesimisti ob načrtu, da bo do konca tisočletja asfaltiranih vseh 480 km lokalnih cest. Kajti če bo asfaltiranje potekalo s takim tempom kot lani, bo to trajalo še kakih 40 let. Obnova in posodobitev pa je edina pot, da bo v prihodnje s cestami manj preglavic. Poleg te-

16-LETNI SREDNJEROČNI NAČRT

V graško osnovno šolo dr. Anice Rotdajč se vozijo učenci iz

Bojan Peček
Ludvik Kovač

Soboške mestne KS snujejo načrte

V soboških mestnih krajevnih skupnostih so dokaj zadovoljni z uresničevanjem programa dela v minulem letu. Programi šestih KS, to so Partizan, Park, Lendavska, Ali Kardoš, Boris Kidrič in Turo-polje, so bili bistveno preseženi. Predvsem na račun tega, ker so za manjkajočo komunalno opremo uspeli dobiti posojilo in del premostitvenih sredstev pri občinski komunalni skupnosti. Zgrajeni in urejeni sta bili ulici Nikole Tesle in Klavniška ter Šerčerjevo naselje, za del ulice Iva Lole Ribarja pa že sklenjena pogodba, vendar je slabše vreme preprečilo, da bi ga lahko pravočasno asfaltirali. Urejevali so tudi Kuharjevo, Vrtno in Grajsko ulico, kjer so postavili javno razsvetljavo, v Kroški ulici pa so dokončali načrtovana dela. Poleg tega so zagotovljena sredstva za ureditev dela pločnika na Titovi cesti v središču Murske Sobotice. V minulem letu so soboške mestne krajevnne skupnosti tudi velike obveznosti pri zagotavljanju potrebnih sredstev za gradnjo večnamenske telovadnice pri osnovni šoli Edvarda Kardelja. Skupaj z drugimi pa so uspeli popraviti vse načete asfaltne prevleke, zlasti na Kocljevi, Cvetkovi in Cankarjevi ulici, za kar so zagotovile denar republiške skupnosti za ceste. Gre za načrten pristop, zato v Murski Soboti tačas nimajo večjih problemov na tem področju.

Zdaj so v Murski Soboti sredi pospešenih priprav na sprejem načrtov vseh šestih mestnih krajevnih skupnosti. Pri tem gre za nekatere pomembne zadeve. Ena temeljnih je, da poiščejo ustrezno rešitev za cestno povezavo jug—sever po Gregorčičevi ulici, kjer bo treba urediti tudi premoženjske in druge zadeve. V tem primeru gre za široko povezavo z Bakovsko ulico, s čimer bi središče mesta razbremenili gostega prometa. Ob bolj urejenem prometnem režimu bi namreč zagotovili varen prihod otrok do osnovne šole Edvarda Kardelja. Letos načrtujejo tudi ureditev pločnikov na Titovi cesti, kar bi omogočilo drugačno ureditev mestnega središča, predvsem glede njegovega turističnega in gostinskega pomena. Pomembna naloga je, da zaradi boljše ureditve križišča povežejo ulico Borisa Kidriča in Cankarjevo z bodočo Kocljevo ulico. Vse te usmeritve so sveti krajevnih skupnosti na sejah sprejeli.

Poleg tega nameravajo nadaljevati z obnovo prevlek na Tomšičevi ulici in v Tomšičevem naselju, kar naj bi v tem srednjeročnem obdobju do-

končno uredili. Hkrati bodo republiški skupnosti za ceste predlagali, da obnovi asfaltno prevleko na delu ulice Stefana Kovača. S sredstvi iz prispevka za stavbno zemljišče pa naj bi popravili pločnik na Cankarjevi ulici in tudi na delu ulice Stefana Kovača, kjer hodi največ mladih v srednješolski center. Od prej je še naloga glede asfaltiranja Žitne ulice in priprave na ureditev ulice Ob progi.

Seveda čakajo soboške mestne krajevnne skupnosti še druge pomembne naloge. Vanje se vključuje delo turističnega društva, ki bo med drugim poskrbelo tudi za ureditev zelenic in lepšega videza Murske Sobotice in iskanje simbola mesta, za kar so imenovali komisijo. Ne gre pa pozabiti na volitve novih organov krajevnih skupnosti, kjer bodo sprejemali tudi nove statute, prilagojene potrebam občanov. Hkrati pa razmišljajo o pobudah ljudi o uvedbi kabeleske televizije. Poseben iniciativni odbor bo z anketo ugotovil interes občanov Murske Sobotice in tehnične možnosti. Potlej ne bo nikakršnih ovir za uvedbo teh novosti. Milan Jerše

LEDAVA

Kako zagotoviti čisto vodo?

Pred dobrima dvema letoma je v lendavski občini začel veljati odlok o odvajanju odpadnih, padavinskih in fekalnih voda in urejanju organizacijskih in drugih možnosti za uporabo, vzdrževanje in gradnjo kanalizacijskega omrežja. Javno kanalizacijsko omrežje je zgrajeno v Lendavi, upravlja pa ga delovna organizacija Gidos, je brez čistilne naprave, vsa voda pa se steka v staro strugo Kobiljanskega potoka. Javna kanalizacija s čistilno napravo pa je zgrajena tu-

di v Crenšovcih Nanjo so priključeni osnovna šola, zdravstveni dom, vrtec in stanovanjski blok. Čistilna naprava je zgrajena za 400 enot, v drugi etapi pa je možna razširitev na približno 800 enot. V drugih naseljih ni javne kanalizacije. S prehodom na oskrbo iz javnih vodovodov so nastali problemi z odvajanjem odplak, saj gradnji vodovodov ni sledila aktivnost za rešitev odvajanja odplak. Ureditev tega stanja bo dolgoročna in krajevnne skupnosti bo potrebno

spodbuditi k reševanju te problematike. V tem srednjeročnem obdobju naj bi pridobili potrebno urbanistično dokumentacijo za gradnjo kanalizacije in čistilne naprave v Turnišču, Čentibi, Zlatku, Orešju, Petišovcih in Lakošu. Večina industrijskih obratov v občini je v Lendavi, kjer načrtujejo skupno čistilno napravo. Preden pa naj bi skupno čistilno napravo zgradili, bi bilo potrebno prej prečistiti tehnološke odpadne vode v delovnih organizacijah. Jani D.

KOBIJLE

Sodelovanje gasilskih društev

Dolgoletna želja Gasilskega društva Kobilje je bila, da bi tesno sodelovali tudi z društvi zunaj pomurske pokrajine. Lansko jesen se jim je to uresničilo. Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Cementarne iz Trnovelj je na dan njihove obletnice, ko so prevzeli tudi novo orodno vozilo, povabilo v goste tudi člane kobiljanskega društva. Podpisali so listino o pobratenju. Od takrat društvi tesno sodelujeta. K. Ščavničar

CEZANJEVCI

Vsi so delali

Zaradi gradnje prizidka pri OŠ Janko Ribič Cezanjci je prišlo tudi do nekaterih potrebnih del v stari stavbi. V zimskih počitnicah so uredili električno napeljavno. Zaradi tega so bile poškodovane stene, ki jih je bilo potrebno pobeliti.

Čeprav so elektriki in plekarji Obrtne zadruge Prlekija dela zelo hitro opravili (delali so od 10 do 12 ur dnevno, tudi ob sobotah in nedeljah), cezanjevski učenci v ponedeljek, 2. februarja, še niso imeli pouka, z dovoljenjem IS SO Ljutomer in Zavoda za šolstvo OE Murska Sobota pa bodo imeli pouk v soboto, 4. aprila.

Vsi delavci šole, učitelji in učenci pa so v ponedeljek čistili in urejali učilnice, tako da lahko pouk že poteka nemoteno. Potrebno pa bo še mnogo postoriti, da bodo vsi prostori dokončno urejeni.

A. S.

CVEN

Nadaljevali bodo z uspešnim delom

V krajevni skupnosti Cven potekajo programske seje društev. Eno od prvih je to obveznost opravilo TVD Partizan Cven. Na seji so bili člani društva, ki so vključeni v različne sekcije, predsednik sveta KS ter predstavnik ZTKO Ljutomer. Predsednik TVD Partizan Cven Stanko Žunič je podal poročilo o delu društva v preteklem letu. Delo je potekalo v različnih sekcijah: množične akcije, odbojka, nogomet, namizni tenis, tenis in košarka.

V okviru prve navedene sekcije je bil organiziran partizanski mnogoboj, prvi v občini Ljutomer, in je po mnenju navzočih zelo uspeh. V odbojki nastopata moška in ženska ekipa in dosejata na tekmovanjih le-

pe uspehe, namizni tenis pa je sekcija, ki ima največje število članov ter dosega lepe uspehe v občini in regiji. Nogometna sekcija deluje zadovoljivo. Treninge imajo ob ugodnem vremenu na asfaltnem igrišču, v letošnji zimi pa so prvi organizirani v dvorani v Ljutomeru. Teniška sekcija je aktivna v poletnih mesecih, zanjo vlada veliko zanimanje, najmlajša pa-noga društva pa je košarka. Organizirane treninge imajo za mladino in člane.

Da bi društvo zmanjšalo kadrovske probleme, je v decembru poslalo na tečaj za vodnike tri kandidate. Potrdila o opravljenem tečaju za vodnike vrst so prejeli Nataša Kupljen, Brigita Smodiš in Boris Smodiš.

V razpravi je bilo delo Partizana ocenjeno kot zelo uspešno, za kar zaslužijo pohvalo vsi sodelujoči, posebej pa predsednik Stanko Žunič, ki je po trditvah predstavnika ZTKO Ljutomer eden najbolj sposobnih in vestnih v občini Ljutomer.

V letošnjem letu bodo delovale vse dosedanje sekcije društva, na novo pa je bil vključen še hokej na ledu. V programu imajo tudi ureditev travnatiga igrišča. TVD Partizan Cven se financira predvsem iz dotacij TKS občine Ljutomer, za ureditev in vzdrževanje športnih objektov pa so vložili veliko prostovoljnih delovnih ur.

S. K.

LENDAVA

Mladi naftarji smelo naprej

Mladi v delovni organizaciji Ina-Nafta Lendava so na konferenci med drugim pregledali in ocenili delo v minulem letu. Njihovo delovanje se je čutilo na vsakem koraku, predvsem pa na delovnih mestih. Na konferenci so sprejeli tudi okvirni program dela za letošnje leto. Kmalu bodo iz svojih vrst evidentirali mlade brigadirje, ki se bodo udeležili

mladinskih delovnih akcij, spomladi pa bodo izvedli programsko-volilne konference in poglobili sodelovanje z mladimi iz Lentija. Dokaj dejavno se bodo vključili v mesec mladosti. Udeležili se bodo srečanja MNPI 87, čaka pa jih tudi srečanje ob dnevu belih rudarjev in organiziranje izleta.

J. Zerdin

Izredna prodajalna

V današnjem hitrem tempu pogosto ni več časa za pogovor in prijaznost prodajalcev, čeprav bi to sodilo k poklicu — takšno ravnanje s kupcem, da se počuti zaželen, kar naj bi bilo samoumevno. To pa doživijo in občutijo v prodajalni Tobak v Gornji Radgoni. Sem prihajajo po spominke, galanterijske in kristalne

izdelke tudi kupci iz Avstrije, tukaj lahko že zgodaj zjutraj popijejo kavo ali sok.

Takšno presenetljivo eksperimentalnost, kot je v tem lokalčku, doživijo le čez mejo, zato pa je tukaj vedno dovolj kupcev in obiskovalcev. Prodajalna je vedno dobro založena.

Jože Kaučič

CVEN

Lanski uspehi jih spodbujajo

Navada je, da v začetku leta pregledamo, kaj smo v minulem letu naredili in si zadamo nove naloge za tekoče leto. Tako so gasilci v Salamencih na občnem zboru pregledali dosežke minulega leta. Minulo leto je bilo za GD Salamenci še posebno pomembno in uspešno, saj so proslavili 50-letnico aktivnega delovanja.

K temu lepemu jubileju pa sodijo tudi ustrezne aktivnosti, ki jih ni bilo malo. Tako so z lastnimi sredstvi, sredstvi od prodaje starega avtomobila ter s prostovoljnimi prispevki krajanov kupili nov avtomobil, ki ga bodo predali namenu v letošnjem letu. Uredili so tudi garažo in drvarnico, še posebno pozornost pa zaslužijo ureditve spominske sobe, ki hrani vso dokumentacijo društva. Za vsa ta dela so rabili 54 prostovoljnih delovnih dni, za kar je mogoče izreči posebno pohvalo.

Prav tako pa so bili uspešni tudi sami člani GD, mladinke in mladinci na raznih tekmovanjih, ki so se jih udeleževali vse leto. Se posebej je omenbe vredno občinsko tekmovanje z avstrijsko pokrajino Gradišcano avgusta na Tišini, kjer so mladinci dosegli prvo mesto.

Toliko na kratko o minulem uspešnem letu. Čeprav je že veliko narejenega, pa so si precej dela zadali tudi za letošnje. Kupili bodo nekaj negorlj-

vih oblek, dokončno uredili garažo in klet ter popravili nekaj manjših stvari

na vaško-gasilskem domu.

Bernarda Pintarič

Tudi v Gornjem Lakošu je bila ustanovljena ženska nogometna ekipa, največji zaslug za to pa imata tedanja organizatorja mladinskih športnih srečanj Jože Horvat in Ivan Pavšič. Z uspehi se ne morejo preveč pohvaliti, saj ekipa ni imela primerne igrišča, kjer bi lahko trenirala. Letos bo že boljše, ker je zgrajeno novo nogometno igrišče, kjer se bodo dekleta lahko izpopolnjevala v igri z žogo.

Ivan Pavšič

ROGAŠOVCI

Težave čebelarjev

Čebelarstvo društvo Rogošci obsega 19 vasi, in to od Skakovec do Sotine in Dolnjih Slaveč. Na tem območju je 65 čebelarjev s 766 čebeljimi družinami, vendar je le polovica včlanjenih v društvo. Na letnem občnem zboru so čebelarji ugotovili, da so pašne razmere iz leta v leto slabše, vse manj je posevkov detelje, ajde in drugih kultur, ki medijo, mnogo škoda pa jim povzročajo z raznimi škropljenji. Tudi regulacija Ledave ni ravno v prid čebelarstva, saj se na ta način iztrebja mnogo drevja in grmovja, ki cveti med letom. Zato so na zboru sklenili, da bodo zasadili precej divjega kostanja, akacije in drugih sadik.

Konec lanskega leta so v Dolgi vasi odprli prenovljen mednarodni mejni prehod, ki naj bi omogočil boljše delo delavcem milice in carine, hitrejši tranzitni promet ter urejen potniški promet. V letošnjem letu bodo uredili še nekaj drugih objektov in okolico. Po zadnjih ukrepih sosednje Madžarske, po katerih je obvezno menjati v foriate 10.000 dinarjev, se je promet čez mejni prehod močno zmanjšal. Foto: Jani D.

Ljudmila Petrej-Milena (1919—1987)

Na soboškem pokopališču so v ponedeljek, 26. januarja 1987, zasuli tih prostorček, v katerem se bo po dolgi in hudi bolezni odpočila upokojena udeleženka NOB Ljudmila Petrej-Milena, roj. Kamnik. Rodila se je 21. avgusta 1919. leta na Tolstem Vrh pri Guštanju, sedaj Ravne na Koroškem. Po osemletni osnovni šoli, ki jo je obiskovala v Guštanju, je živela pri starših, leta 1939 pa se je omožila s tovarniškim delavcem Francem Petrejem, poznejšim partizanom Koroškega partizanskega odreda, ki je svoje mlado življenje žrtvoval 1. 1945. Toda, kdor pade za domovino — je živel dovolj.

Kot mož je bila aktivna udeleženka NOB tudi pokojna Ljudmila Petrej, ilegalna Milena. Bila je aktivistka OF, v svoji vasi in sosesčini je zbirala hrano in sanitetne potrebščine za koroško partizansko enoto, v kateri je partizani njen mož, opravljal obveščevalno službo; bila pa je tudi partizanska bolničarka in zdravila ranjene borce in aktiviste. Med temi, ki jih

je ozaravila, so bili Žmalerjev France, Jakob Svetina, Avgust Razgoršek in še nekaj ruskih vojni ujetnikov, ki so se pridružili slovenski partizanski vojski na Koroškem in Stajerskem. V letu 1945 je bila ilegalna Milena sekretarka odbora Protifašistične ženske zveze v Kotljah. Leta 1946 se je kot kolonistka in agrarna interresentka naselila v Kramarovcih v Prekmurju. V tej prekmurski vasi je nadaljevala v začetku leta 1943 začeto delo. Vse dokler je le mogla, je živahno delovala v družbenih organizacijah. Bila je članica sekretariata vaše celice KPS, sekretarka vaškega odbora SZDL Kramarowci, aktivistka Zveze borcev in Zveze vojaških vojni invalidov, da ne govorimo o skrbi za svoje otroke, ki so obiskovali šole. Nazadnje se je naselila v Soboti.

Rajna Ljudmila Petrej-Milena je častno izvedla svoje narodno in družinsko poslanstvo in za svetle cilje socialistične revolucije veliko žrtvovala.

Jože Janež

Obnovili bodo »Copekov mlin«

V letošnjem programu varstva, urejanja in vzdrževanja grobov borcev in spominskih objektov iz NOB in revolucionarnega delavskega gibanja je dano posebno mesto celotni obnovi »Copekovega mlina« v Polani. Krajevna skupnost V. Polana bo morala storiti vse, da bo mlin funkcionalen in da se bo ob njem zbirala mladina, ki bi se tako seznanila s preteklostjo. Obnova mlina traja že več let, a je bila vedno le delna. Da bi letos uresničili program celotne obnove mlina in okolice, naj bi občinska konferenca ZSMS Lendava organizirala mladinsko delovno akcijo. Za vzdrževanje mlina bodo tudi v prihodnje skrbeli učenci osnovne šole v V. Polani.

Jani D.

MURSKA SOBOTA

Delovanje čebelarskega društva

V Murski Soboti že precej časa aktivno deluje čebelarsko društvo. Vanj je včlanjenih preko sto čebelarjev. Ker pa v Pomurju ni intenzivnejše paše, razen akcije, veliko čebelarjev panje tudi prevaža na druga pasišča, največkrat na Pohorje (gozdno medenje in koštanj), v Podravino (akacija) in v Vojvodino (sončnica). Čebelarjem dela v zadnjem času preglatve varoza, zajedalka, ki množično uničuje čebelje družine. Največkrat so prenašalke bolezni čebele manjših čebelarjev, ki za svoje čebele ne skrbijo v zadostni meri.

Toda kljub težavam, ki se v zadnjem času zgrinjajo nad prekmurske čebelarje, so le-ti še vedno aktivni v društvenem življenju. Tako vsako leto organizirajo srečanje čebelarjev na plemenitih postaji v okolici Murske Sobotne. Tudi letos so se pozabavali na takšnem srečanju. Ob zvokih glasbe so tudi zaplesali, prijeto pa so se pozabavali tudi ob šaljivem kvizu, ki je sledil. Takih srečanj bo še več.

Matjaž Horvat

Kaj nam pomaga kakovostna glina

Različni zgodovinski viri nas navajajo na misel, da je morda na območju, kjer leži danes Dolga vas, nekoč stal stari Halikanum, mesto, znano, po rimskih zgodovinskih virih, pa tudi po izkopaninah blizu Dolge vasi. O tem se v teh dneh spet govori, morda bi bilo potrebno novo raziskovanje. Naš namen ni raziskovanje zgodovine vasi, pomudilo se bomo pri današnjih problemih, ki tarejo vaščane. Povedati moramo, da človeka, ki prvič obišče vas, začudi, da je le-ta dobesedno povezana z Lendavo, saj prave ločnice med obema naseljenjema ni. Tako Dolga vas predstavlja nekakšno predmestje Lendave. Zakaj pravijo vasi Dolga vas? Če bi izmerili dolžino naselja od Lendave pa vse do mednarodnega mejnega prehoda, bi našli precej kilometrov, in nemara so mu prav zato, ker je naselje tako razpotegnjeno, nadeli ime Dolga vas.

Nekoč je pod vasjo tekla železnica, danes je ostal le nasip, ki spominja na nekdanjo podobo vasi. V vasi imajo sodobno opre-karno, ki daje letno več milijonov opečnih izdelkov, predvsem opeke za gradnjo hiš. O opekarni pa je te dni tudi največ govora, saj je od njenega razvoja v veliki meri odvisen tudi razvoj kraja. Strokovnjaki so ugotovili, da je v Dolgi vasi v bližini opekarnice za dobrih petdeset let zalag izredno kakovostne gline, ki bi se dala bolj vnovčiti, če bi jo predelali v kakovostnejše izdelke. V opekarni so sicer pripravili programe razvoja, pripravili so vse potrebno za izdelavo keramičnih izdelkov, vendar doslej niso dobili širše pomoči. Tudi v krajevni skupnosti so vložili vse napore, da bi v vasi zgradili tovarno keramike, saj se predobro zavedajo, da bi nova tovarna dala možnost zaposlitve mladim, pa tudi denarja za krajevne potrebe bi bilo več. Tako pa pravijo, da pravzaprav sedijo na naravnem bogastvu, ki pa ga ne izkoristi nihče.

No, pa ni le tako slabo. Začetki keramične industrije v Dolgi vasi so že tu. 14 delavcev izdeluje (sicer v zelo tesnih prostorih) keramične izdelke, ki gredo do-bro v prodajo. Pokukali smo v to bodočo »srčico« dolgovaške opekarniške industrije, saj bo zaradi izredno kakovostne gline keramičarja proizvodnja nekoč

gotovo tista, ki bo pomagala k hitrejšemu razvoju kraja, k hitrejšemu zaposlovanju in ne nazadnje tudi davni želji vaščanov, da njihova glina, predelana v dobre izdelke, dobi ime doma in v svetu.

Alojz Bojnec, vodja malega 14-članskega kolektiva, ki je zao-ral pot v keramično industrijo, nam je potrdil že znano resnico o kakovosti gline, ki je idealna za izdelavo keramičnih izdelkov, in želji, da se keramična industrija čim prej razvije. Možnosti so velike še zlasti danes, ko vsi govorimo o izvozu. Tako je tu v Dolgi vasi, surovino, in to zelo dobro, imamo, znanje tudi, torej

mestom. V preteklem obdobju so sicer s skromnimi sredstvi veliko naredili za blagor vasi in vaščanov. Leta in leta so jim delale težave poti v gorica, nekaj so jih uredili, toda nenehno jih je potrebno obnavljati. Tudi hudournik sredi vasi pri trgovini so začasno uredili, zgradili so vrtec, uredili vodovod, športno igrišče in še marsikateri objekt je obogatil vas. Ponašajo se z lovskim domom, ki ga je zgradila lovska družina Lendava. Pred nedavnim pa so dobili preurejen mejni prehod, ki bo omogočil boljši promet, vendar pa v vasi menijo, da bo zaradi tega večja stiska na cesti, ki pelje skozi vas; ta je pre-

Glinokop v Dolgi vasi je znan po izredni kakovosti gline, ki so jo doslej predelovali le v opečne izdelke. Pred nedavnim so iz nje začeli delati keramične izdelke, ki gredo dobro v prodajo tudi na tujem trgu. Ali bo iz skromnih začetkov zrastle tovarna? O tem se bo odločalo v kratkem. V krajevni skupnosti se nadejajo, da bodo od nove tovarne dobili tudi večje možnosti za razvoj kraja. Foto Jani D.

bi moral temu slediti uspešen izvoz. To v Dolgi vasi že poskušajo, v teh skromnih razmerah izdelujejo keramične izdelke, ki jih izvažajo v Avstrijo ter prodajajo domačim trgovskim podjetjem. Za začetek so ponudili tržišču 50 različnih izdelkov, in vsi so se dobro obnesli. Te dni se bo odločalo o usodi keramike, ali bodo ljudje dovolj razumni, da zagotovijo sredstva za gradnjo prave tovarne? V Dolkovaški opekarni na to upajo, upajo pa tudi v krajevni skupnosti.

Sicer veliko Dolkovaščanov dela v delovnih organizacijah v Lendavi, tudi otroci se vozijo v Lendavo v šole, sicer pa so že po naravnih danostih povezani z

ozka in za večji tranzitni promet neprimerna. V prihodnjih letih bo potrebno to cesto urediti, to pa pomeni, da se bo delno spremenila Dolga vas, ki leži ob tej cesti.

Ko so pred leti zgradili vaški dom, je zaživel tudi kulturno delovanje. Kulturno društvo Fehrer Jani je eno najbolj aktivnih v občini in je za svoje delo prejelo že vrsto priznanj. Vse bo šlo hitreje, pravijo v Dolgi vasi, če bo naša kakovostna glina bolj izkoriščena, če bo boljše ovrednotena. Za kaj takega pa bi bila nujna pomoč širše družbene skupnosti.

Jani D.

Noč ima svojo moč, kaj pa bioritem?

Po obisku zaposlenih žensk na nočnem »šihču« v Elradu, Beltin-ki, MIT-ju in Leku preblikaj iz minulega stoletja: »Lahko si predstavljamo, kakšne posledice je moralo imeti tako trajno oropanje nočnega počitka, ki se ne da nadomestiti z dnevnim spanjem, na zdravstveno stanje... Razdraženje celotnega živčevja, zvezano s splošno oslavitvijo in omrtvičenjem telesa, to so bile neizbežne posledice...«

»Hkrati pa vprašanje na osnovi nedavno kompletirane mednarodne sociološke raziskave kulture dela v desetih državah sveta, od kod tolikšna, že kar pregovorna marljivost oz. delovna vnaša Slovencev in Slovencek. Pred nami so samo še Japonci.«

Zanimivo: nobena od vprašanih se ni kaj prida pritoževala. Je pa res, da ob takem priložnostnem spraševanju marsikaj ostane neizpovedano, zamolčano. Iz takih ali drugačnih razlogov.

FOTOGRAFIRANJE PREPOVEDANO

Točno opolnoči smo krenili na pot; v noči z 9. na 10. februar. Najprej v Gornjo Radgono na staro lokacijo Gorenje delovne organizacije Elrad. Vrtar nas je dočkal z novico, da — po dogovoru z enim od vodilnih Elradovcev Antonom Sečkom — sicer lahko stopimo do treh delavk (Olga Temlin, Marta Anderlič, Zofka Veberič), ki delajo reflektorske mreže, vendar ne smemo fotografirati. Tudi skupinovodja Ivan Kolmančič je potrdil Sečkovo odločitev, ki jo je ta dal celo zapisati v knjigo pri vrtarju. Je posredi poslovna skrivnost ali kaj? Kakorkoli že, nekaj minut pred eno nam je bilo omogočeno, da poklepetamo z ženskami, ki še niso kazale znakov utrujenosti. Kriza nastopi po tretji uri, so rekle. Kako je s toplim obrokom, nas je zanimalo, vrednotenjem dela v tretji izmeni, varstvom pri delu. Že pri vstopu v tovarno smo namreč slišali, da je tokratna malica, žal ne izjemoma, bolj kilava: konzerve, salama, kruh, čaj. Pa smo se spomnili na določilo 19. člena zakona o delovnih razmerjih, kjer med drugim najdemo naslednje: »Delavci so dolžni v temeljni organizaciji zagotoviti dogovorjene in predpisane pogoje za nočno delo, zlasti pa zagotoviti varstvo otrok, topel obrok v ustreznih kalorični vrednosti, prevoz na delo in z dela in zasedbo nočne izmene s strokovnimi delavci, ki so potrebni, da delo organizirano in nemoteno poteka«. Razkorak med normativnim in stvarnim?! »Delavke so pri tem delu spretnejše in več naredijo od delavcev,« je pojasnjeval skupinovodja.

Nočna izmena v Elradu ni vselej vpeljana, ampak se za njo sproti dogovarjajo. Znano jim je, da mednarodna konfencija nočno delo žensk prepoveduje, toda sklicujejo se na izvozne potrebe in dovoljenje republiškega komiteja za delo. Razumljivo je, da se delavkam nočni »šihč« krepko pozna pri mesečnem zaslužku, zato ne preseneča izjava Olge Temlin: »Če je sila in nalog mora biti končan, stopimo skupaj in opravimo.« Podobno je najbrž z vsemi 22, ki so med našo akcijo delali v tovarni.

PEČENKA S SOLATO

Dve minuti do trideset na dve sta manjkali, ko smo se mudili na naši drugi postaji: v Rašičini temeljni organizaciji Beltinka v Beltinju. Pravkar je »nočna posadka« 12 delavcev izdatno pomalicala pečenko in solato. Če smo prav razumeli predelavko Rozino Žižek, imajo topel obrok po izbiri, kakor se pač zmenijo v izmeni.

»Vsake tri tedne delamo ponoči. V pletilnici sva dve izmenovodji. 12 je stalno število, razen ko je treba kaj hitreje postoriti,« je pravila Žižkova, očito vajena, da poprime, ko je treba. Splača se, kajti dobijo stodonten dodatek na zaslužek. Kaj pa bioritem? »Organizem se je že privadil, družinsko življenje pa tudi ni okrnjeno. Z možem delava v vseh treh izmenah, tudi on v pletilnici. Tu sem sicer zaposlena šele dve leti, prej pa pri pripravi dela.« Vprašali smo jo, kako je z njenim drugim »pihtom«, po tem, ko pride domov. Zjutraj je treba otroke odpraviti v šolo, mož jih odpelje, Rozina pa leže k zaslužnemu počitku vsaj do enih. Njena naslednja izmena je

dopoldanska. Po tem, ko smo se okrepčali s kavo in pokramljali z delom gostoljubne, hudo mušne nastrojene Beltinkine nočne izmene, se je Vestnikova novinarska patrulja skozi meglo, ki bi jo na mestih lahko rezal z nožem, prebila do tozda mariborskega MTT-ja v Ljutomeru.

ŠVEDSKA VATA IN OGLUŠUJOČ ROPOT

Pri vstopu nas je sprejel mrko zroč vrtar, ki mu ni bilo veliko do tega, da bi kakšno rekel, čeprav smo — po naravi in navadi »sedme sile« — drezali vanj. Naravnost k obratovodji Milošu Vrbanciču smo šli in za tem vstopili v tkalnico. Pogled na uro: dvanaest minut do treh. Z nekaj domišljije se nam je ponujal grotesken prizor, ki nas je (ne)hote vrnil v prejšnje stoletje med tkalke in tkalce Anglije. (Od tod uvodni odlomek.) Težki, okorni, nevarni tkalski stroji, ki oglušujejo hrumijo in noč in dan do temelje stresajo tovarno. Vpijete zaposlenih, da se morajo vsaj malo sporazumeti — zato jih veliko ne nosi naušnikov, zaščitnih čepov oz. tako imenovane švedske vate — se z neznanskim ropotom zliva v svojevrsten »rescendo,« ki ga nevarjeno uho le stežka prenaša.

Obratovodja, ki je bil v tkalnici samo zaradi sprejema poznih (točneje: zgodnjih) nočnih obiskovalcev, je že star, prekajen (premeten) mojster. »Z dovoljenjem republiškega komiteja za delo za vsako leto posebej imamo tri izmene že od leta 1970. Nočno delo je ovrednoteno s 16 točkami, ena točka je vredna 25

z Mote, ki se je kmalu po osnovni šoli zaposlila v tkalnici, bi večkrat raje delala v drugi kot v tretji izmeni. Zvečer bi se z vrstniki podala kam razvedrit, toda »šihč« je »šihč«. Četrto leto miniva, odkar gara v MTT-ju.

»Nočna izmena je najtežja. Včasih me spanec zagrabi ob treh ali štirih, pa grem na zrak ali se umijem ter prežemem utrujenost. Zgodi se, da tu in tam požene kak čolnček iz stroja, zato je treba paziti. Ker ropot zdravju škoduje, si sluh zaščitim z vato.« Koliko časa spi podnevi, da nadomesti noč? »Ves dan!« Še o mladinski organizaciji v tovarni je nekaj pripomnila, vendar bolj mimogrede.

CUTERIT — DA NE BO VEČ SRBELO

Med našo akcijo je bilo v nočni izmeni v Ljutomerski tkalnici od kakih 60 zaposlenih 45 žensk. Ko smo odhajali, je bil celo poprejš uradno zapet vrtar že boljše volje. Nas pa je vedrina precej minila, kajti v 3. členu mednarodne konvencije o nočnem delu žensk, ki ga je 21. julija 1956 ratificirala tudi naša vlada, beremo: »Ženske, ne glede na starost, ne morejo biti zaposlene v nobenem industrijskem podjetju, javnem ali zasebnem, niti v kateremkoli pogonu teh podjetij, razen podjetja, kjer so zaposleni samo člani iste družine.« Sledi navajanje izjem in izjema je bil to noč tudi lendaški Lek, kjer smo se oglašili tik pred četno. Pomočnico direktorja, Nado Novakovo, smo tako (ne)hote prikrajšali za dve,

— Prizor iz Ljutomerskega MTT-ja tri ure po polnoči: intervencija med oglušujočim ropotom tkalskih strojev.

dinarjev, kar znese tedensko nekaj čez stari milijon. Varnost pri delu? Odkar smo zamenjali stroje, večjih nesreč ni bilo. Pred leti je ena od delavk izgubila oko, sicer pa je šlo za manjše nezgode. Po pravilniku o varstvu pri delu bi morali zaposlenim posebej zaščititi sluh. Za ta namen so na voljo švedska vata in čepi, kar nekateri nosijo, drugi ne. Navadili so se ropota, ki je največji problem, saj je veliko naglušnosti. Je kar 50-odstotna pri 270 zaposlenih. Zdravniški pregledi so vsako drugo, tretje leto. Nekaj je tudi invalidskih upokojitev, a zamenljivo število,« smo zvedeli. Hkrati pa še, da podjetje obratuje 26 let in da utegne priti pri zaposlovanju do večje krize.

PREGANJANJE UTRUJENOSTI

Prav toliko, namreč 26 let, gara v Ljutomerskem MTT-ju 44-letna Anica Brezovec, tkalka iz Ljutomeru. Čeprav že slabše vidi in sliši, se ji dodatek za tretjo izmeno precej pozna v družinski blaginji. Iz njene izpovedi: »Toda zdravje je veliko več vredno kot denar, ki ga dobiš za noč. Zadnja mesečna plača je znašala med 11 in 12 stariimi milijoni. Dodatek za nočno delo je okrog 200 starih jurjev. Gibanje po tkalnici za nas ni nevarno.

Največja utrujenost me prime med tretjo in četrto uro. Zjutraj, ko pridem z dela, otroka spravim v šolo in grem spat. Zavaljo nočne izmene v družini ni težav.« Dokaj optimistično zveni vse to, ni kaj!

Anica Recek, 21-letna delavka

Borovo gostüvanje

O borovem gostüvanju je v strokovni literaturi malo zapisanega, čeprav lahko trdimo, da je to pustni običaj, pri katerem sodeluje veliko ljudi in je množična ter živa oblika ljudske igre. Tako je zapisal dr. Boris Kuhar v Slovenskem etnografu (Letnik XVI—XVII 1963—1964). Izkušnje, ki si jih je pridobil pri spremljanju na več kot šestdesetih borovih gostüvanjih in jih tudi ponazoril, vam posredujemo v obliki izvečka najpomembnejših značilnosti tudi te dni aktualnega ljudskega izročila, ki se vse bolj izrojeva v komercializmu.

Če se ob fašenk ali fanjščeku (pustu) na Goričkem in Ravenskem v Prekmurju nihče ne poroči, mora biti v vasi borovo gostüvanje. Štirinajst dni do tri tedne pred borovim gostüvanjem začno hoditi zvači ali pozvačini. Tako kot številni drugi elementi ženitvenih običajev, so tudi zvači postali obvezni atribut in imajo v Prekmurju že skoraj važnejšo vlogo na borovem gostüvanju kot pa na rednih svadbah. Navadno vabijo v skupinah, vanje pa se občasno vključujejo tudi sneja, cigancice in harmonikaš. Od vasi do vasi, od hiše do hiše hodijo, vabijo in pobirajo darove (mast, šunko, belice, melo in denar). Nikdar ne prosijo. Kar jim ljudje sami radi volje dajo, to vzamejo. Pozivanje pri borovih gostüvanjih se razlikuje od vabljenja na poroke le v tem, da so bolj humorno obarvana, z večjo primesjo ljudskega, jedro navorov pa je iz knjižice Starišinstvo in zvačinstvo, ki je ponekod še v rabi in lasti ljudi ter bistvena sestavina ženitovanjskih šeg. Po starem izročilu se borovo gostüvanje lahko priredi v Prekmurju le v pustnem času na Mali ali Veliki fašenk, po drugi svetovni vojni pa ga največkrat prirejajo na pustno nedeljo. Pri borovem gostüvanju sodeluje od 80 do 250 ljudi, praviloma od vsake hiše po eden, zato je to res množičen pustni običaj. Vsak od nastopajočih ima svojo vlogo in svojo masko. Ta je navadno le kostimska, saj svojčas obrabi niso bili maskirani, kasneje pa le spreminjeni z nalepljenimi brki ali zalisci.

Najvažnejše osebe, ki nastopajo v borovem gostüvanju so: BOROV POP, ki ga v katoliških farah imenujejo tudi plebanuš in mora biti vaški duhovitež, sposoben rime besedičenja v satiricnem tonu, podlaga za njegov nastop pa je pridiga iz molitvenikov, cerkvenih knjig in obrednih ženitvenih običajev. Popa spremlja CEMEŠTER (cerkovnik), ki mu nosi knjigo in je oblečen v praznično kmečko obleko. S cerkveno puščico zbira med ljudmi denar. SNEJA (nevesta) mora biti po izročilu najstarejša neporočena dekle na vasi, odeto v belo svatovsko obleko z dolgim pajčolanom in belim vencem ter šopkom belih umetnih cvetic. Pri borovem gostüvanju govori v imenu neveste — bora ali smreke. MLADOŽENEC mora biti najstarejši fant na vasi, odet v črno praznično obleko (kot vsi svatje), pokrit s polcilindrom in okrašen z metuljčkom. Njegova vloga je pasivna, ker v njegovem imenu govori STAREŠINA. Ta je največkrat vodja prireditve in starejši možakar, ki vodi vsa pogajanja za ženitev. Tudi STARIŠICA je vedno priletnjša ženska, ki je tako kot starešina praznično oblečena in pomaga pri pogajanjih. BOROVA MATI je oblečena v staro kmetico in mora privoliti, da se njena hči — bor — poroči in da drevo lahko posekajo. TURBAŠ je oblečen v kmečko obleko, pokrit s slamnikom s pisanimi trakovi in z rdečo ruto okrog vratu. V rokah mora imeti v belem prtju povezani pint (zelenko) vina in vrtanik, ki ga ponudi pri zadržanju le ženinu in nevesti. ZVAČINI IN POZVAČINI so praviloma pokriti z visoko kapo ali klobukom, okrašenim z raznobarnimi trakovi, umetnimi cveticami in pavovim ali puranjim perjem. Čez rame imajo ogrnjen otirač (pisano brišajo), na ramenih prsih in prstu pa pripete pisane robčke. Na škornjih imajo pripete zvončke, ob bokih dve čutari (v eni je vino in drugi prosena kaša) ter v rokah leseno sekuro (čakanj) z dolgim toporiščem. Sekira mora biti

obložena z jezevo kožo, tako kot palica na koncu katere je običajno zvoncec. DRUŽBANI, ki spremljajo ženina in nevesto so oblečeni praznično z velikimi šopki rož na prsih. POSVALBIČE pa imajo bela oblačila in prav take venčke v laseh. FO-RINGAS vozi popa, VRAGOV pa ga čuvajo, maskirani v temna oblačila, prepleljena s kurjim

To nedeljo sta se v Vidoncih vzela Treza Škufkova in Džanči Borovnjak. Kaj dosti izvirnega na borovem gostüvanju sicer ni bilo videti, ena izjem pa je star kovaški meh, ki so ga prevažali na traktorju (konji, kje ste?). Vreme je bilo sicer kislo, pa vendar je bilo predpustno veselo, razposajeno, prelili so veliko pijače, pojedli na kilogram doma pripravljene hrane. Skratka, bilo je pravo ljudsko slavlje. A vendar z rahlo grenkim priokusom komercializacije prireditve, katere osrednji cilj vedno bolj postaja zbiranje denarja za vaše potrebe. Konec koncev je tudi to odraz družbene stvarnosti v naši deželi...

BOP
Foto: brž

perjem, na licu z masko iz blaga in dolgim jezikom ter z lesenimi vilami v rokah. VILE so belo oblečena mlajša dekleta s košaricami cvetja in venci v laseh, ki plešejo okrog drevesa in pomagajo krasiti posekani bor ter pojo obredne ženitovanjske pesmi.

MERARJI, anžalerji in inženirji so novejšje osebe v borovem gostüvanju, ki opremljeni z lesenimi merilnimi aparati, kažejo pot do gozda in bora. BIROVIJO (sodnijo) sestavljajo: birovi, fiškališ (odvetniki) v zadnjem času pa že tudi javni tožilec. Vsi našeti sodijo po borovem zakonu in obsojajo tatove, poleg denarnih kazni pa je zapor v klonji (to je mesarski kletki za živino) ki jo vozijo v sprevedu. V tem so tudi ŽANDARJI (policaji in stražarji), TOUVAJI (poklicni tatovi in lopovi), CIGANI, HARMONIKASI, BOHOCI (tipični harlekinski tipi), med ostalimi maskami borovega gostüvanja, v katerem so lahko zastopani skoraj vsi poklici in svojimi značilnim orodjem in rekviziti ter delovnimi oblekami.

OBIČAJ je tak, da se že v zgodnjih jutranjih urah na dan borovega gostüvanja sodelujoči zbero na dogovorjenem kraju, največkrat na nevestinem domu in skupaj fotografirajo, nato pa gredo po popa. Ti govorijo včasih že na vasi, pred odhodom v gozd ter razložijo zakaj ni bilo celega para. Nato se ljudje strnejo v dolgo povorko in krenejo v gozd po nevesto. Vodi jih turbaš, na čelu spreveda pa gredo: sneja z mladožencem, posvalbice in družbani, oče in mati, starišina, starišica, zvači in vile, med ljudmi v povorki pa so pomešani vsi ostali udeleženci borovega gostüvanja. Pred gozdom pričaka spreved logar ali lastnik gozda, v novejšem času pa tudi ciganski poglavar ali gozdna vila, ki zahteva dovoljenje za vstop. V gozdu se nato uganjajo norčije, toči vino in deli zbranim pletenke, vrtanke in drugo pevico. Ob boru,

(ki mu ne smejo ukrasti vršička) v gozdu običajno čakata borov oče in mati in tam se prično šaljeva pogajanja za borovo snejo.

Vsemu daje poseben čar prekmurski dialekt in prireditve doseže vrhunec v popovem nagovoru, v katerem razčlenjuje vse žalostne in vesele dogodke na vasi in sramoti fante in dekleta, ki so se ženili, niso pa se oženili. Po popovem govoru bor posekajo; preden pade, okoli njega zaplešejo vile, na tleh pa ga potem oklestijo in okrasijo. Snejo in mladoženca pop prvič okliče v gozdu, drugič po poti (in to je glavni smisel obrednega običaja — vlečenje bora oziroma ploha, ki je značilno za panonski del in

njegovo obrobje v Evropi) tretjič pa je oklic v vasi, pred gostilno, vaško gasilskim domom ali tam, kjer bo gostüvanje. Zaradi cigancice z malim otrokom, ki ga prinese mladožencu v svarilo, pop ali sodnik običajno razveljavita zakon, bor prodajo na dražbi, veselica pa traja pozno v noč. Za piti in jesti je dovolj, največ pa pogajanje, krofelnov in vsega kar napek pridne gospodinje na vasi in je zastoj. Plaćati je treba le meso in vino.

Tako vsaj piše v Slovenskem etnografu, kako borova gostüvanja dandanes potekajo, pa se lahko prepričamo in primerjamo kaj je od ljudskega izročila ostalo neokrnjenega.

Brigita Bavčar

Kino Park Murska Sobota

- 19. 2. ob 17. in 19. uri am. kriminalni film PAJČEVINA SMRTI
- 20. 2. ob 17. uri am. komedija MICKY IN MAUDE
- 20. 2. ob 19. uri nem. erotični film ŠEST ŠVEDINJ Z BENČINSKE ČRPALKE
- 22. 2. ob 15. in 17. uri am. komedija MICKY IN MAUDE gl. vloga: Dudley Moore
- 22. 2. ob 19. uri nem. erotični film ŠEST ŠVEDINJ Z BENČINSKE ČRPALKE
- 23. in 24. 2. am. komedija POGOJNA PROSTOST
- 25. in 26. 2. ob 17. in 19. uri am. film REKA GL. VLOGE: Mel Gibson, Sissy Spacek
- 27. 2. ob 17. in 19. uri am. pustolovski film OCTOPUSSY gl. vloge: Roger Moore — James Bond 007

PLAVI ORKESTAR

V soboto, 21. februarja 1987 — KINO GORNJA RADGONA ob 17.00

Predprodaja vstopnic: kino, knjigarna G. Radgona

V soboto, 21. februarja 1987 — PUCONCI ob 20.00

Promocijska turneja.

Vabljeni!

Čudovitost črnega

Ni naključje, da je prva samostojna pesniška zbirka sicer plodovitega pisca najmlajšega slovenskega rodu Ferija Lainščka Dnevovina (PZ, CZ, 1986), ki se je pred kratkim pojavila na knjižniških policah, uglasena v molu. V molu pravim zato, ker je docela črna. Izredna zlistost pesniškega materiala z likovno govorico (knjigo je opremil Franc Mesarič), daje knjižici pesmi tisti izraziti ton in enovitost, kakršno le narekuje sožitje prikritega panonskega sentimenta in skope (tradicionalne) pesniške govorice. Prav skrajna reduciranost izraza je bistvena in opazna determinanta Lainščkove poetike, kakršno že zasledimo v zbirki Kot slutnja radovedno (skupaj s Pergerjevo in Vincetičem), ki pa se je v Dnevovini še poglobila. Lainšček se zaveda široke pomen-ske razlike metafore, ki je povečini grajena s paradoksalnimi lirskimi konstrukcijami. Podvomiti v moč metafore, pa naj je na videz še tako skopa, je v bistvu nemoč same interpretacije.

Lainščkova pesniška zbirka prinaša sedem tematsko in slogovno zaključenih enot, ki pa bi jih težko imenovali cikli. Prav enovitost raznolikosti in skorajda trmoglavno prodiranje v zarobje semantike, pripeljejo Lainščka do drobnih lirskih krokičev, iz katerih veje na eni strani primarni ontološki strah (Oroslan), po drugi pa čudežni zlati rez smrti. Ta dva elementa, ki se seveda (asociativno) prepletata, sta ključ Lainščkove pesniške (ontološke) danosti.

Že prvi razdelek Vrt drobnih smrtnic, posvečen prekmalu umrlim ali celo izgubljenim, daje slutiti na to. Grozeča ljudska (tiskarska) baladnost in verzni hiat dajo vduhu še silovit, a počasen notranji ritem; kot da gre pravzaprav za mrtvi notranji monolog. Tudi drugi sklop Od obreda do obreda k temu še kanček ironije in murnovske tragike. »Ni nam ostali,« pravi na enem mestu, saj je treba »krvaveti navzven in navznoter.« Kot da gre za apologijo tradicionalne sloven-ske resignativnosti.

Tretji del, Ulic planih davišnji grafiti še krepkeje reducira izraz in :kozi prikrito (lirsko) angažiranost, seveda po vzgibu mestnih grafi-kov, narekuje neposreden, nesramežljiv vstop pesmi v uročenost smr-ti.

Le sklop pesmi v razdelku Oroslan, ki prinaša zraven že omenje-nega tudi pravnjro mero folklorno-mističnega, bi lahko mirne duše imenovali cikel. Prav zaradi izrazito zasekanega ritma in zavedajočega strahu pred imaginacijo Oroslana, za katerega, »kako vem, kako ga bo treba«, ter silovitega ustvarjalnega zagona, je Oroslan okostje Lai-nščkove Dnevovine. Niti naslednji sklop s pomenljivim naslovom Otožje ne more več doseči niti baladnosti niti »tožnosti« Oroslana.

Sedmi del In face prinaša le nekaj pesniških naklonov. Blag za-lom in zarenkanje k nemoči besede, ki ponekod preide v prav poželjivo iskanje, se obrne v zadnji pesmi, Sagi o beli roži, v podobo žive bele kaplje, v podobo rodnosti. Zanimivo je, da Lainščka razen temnih on-toloških strani ne zanima (ne izpostavi) nit erotike niti ljubezni. Kot da gre v samem bistvu le za približevanje, za primikanje k besedi in ženi.

Lainščkova Dnevovina je vsekakor vredna pozornosti, le-ta za-pis, ki pa še zdaleč ne bi bil kritika, pa naj to potrdi. Svetovi, ki jih odkriva, so magija bivanja, naklon k primarnemu (ne)tradicionalne-mu lirskemu izrazu, ki s tenkim poslušom za zvočno podobo besede, naseda na rob odkritih, a ne ponovljivih resnic.

Skorajda demiurgična zagledanost v panonsko ujetost in hkrati krčevit poskus poba, da prestopi mejo (besede), je tista črna, ki v Lainščkovi zbirki asociira na ponavljajočo se belo piko.

Milan Vincetič

KRALJ NA BETAJNOVI

V minuli petek smo Sobočani proslavili slovenski kulturni praznik s Cankarjevimi Kraljem na Betajnovi in izvedbi Sentsjakebskega gledališ-ča. Kljub zanimivi igri Sentsjakebskega gledališča, ki je bila izredno zapleta med vaškim mogotcem Jožefom Kantorjem in propadlim študentom Maksom Krcem nam je ostal po koncu predstave grenki okus v ustih. Pa ne zaradi izvedbe, temveč zavedanja, da bo minilo še eno leto (kot jih je že toliko doslej) in Sobočani bomo še naprej živitarili svoje kulturno življenje brez (že pred leti) objavljenih kulturne dvorane in s spozna-njem, da bo tudi edina soboška dvorana kina Park ostajala ob taki in podobnih prireditvah še naprej prazna. Nekateri se bodo izgovarjali, da jim ponujeni repertoar ne ugađa, da je nekakovosten, pozabljali pa bodo, da naša dvorana še zdaleč ni primerna, da bi gostila večje gledališke skupine ali celo opero in balet.

Pozabimo na vse tisto grenko v zakulisnem življenju in raje poglej-mo, kaj so nam tokrat »Sentsjakebski« ponudili. Pred nas so postavili so-dobnega Kantorja, ki vjuga med slalomskimi palicami uspešno do kon-ca. Vendar zanj pravila igre ne veljajo, saj mora pogaziti tudi kakšen »količek«, da privlaga do mesta vaškega poslanca. In naš Kantor to tu-di naredi — brezkompromisno in brezvestno. Njegova protitež je Maks Krcem, ki hoče Kantorju zastaviti pot preko trupel do zadanega cilja in pri tem postane sam truplo. Ujeti v Cankarjeve didaskalije se kar nismo mogli sprijazniti z njegovo podobo, zlasti ne z v žepe stlačenimi rokami, ker smo ves čas imeli občutek, da ne ve kam z njimi. Njegovo upornostvo je bilo preveč mlačno, da bi lahko doseglo vrh v besednem spopadu s Kantorjem. Zaradi tega nas tudi njegov konec preveč ne prizadene, saj je le še ena žrtev Kantorjevega samopašiva. Vendar se tesnobe nismo mogli znebiti vse od prvega dejanja, ko za trenutek vidimo mogočnega Kralja razgaljenega in šibkega. Maks ga v trenutku neopretnosti vodi, da bi ponovil dejanje iz preteklosti, toda zadnji hip se njegova roka ustavi in ne zadavi vratu starega Krcna. Z ugasnjenimi reflektori in s fluorescent-no belo barvo je režiser dosegel, da je prizor spremenil v srhljivo in da nam je za trenutek zledenela kri v žilah. Od tega prizora naprej nam je nelagodno, to nelagodnost pa stopnjujejo še prihodi in odhodi poduho-vljene prosjone Nine, ki je bila priča umora svojega očeta. V sanjah nosi predragocene reči, zato jo hoče Kantor poslati v kloster in tako postane še ena nedolžna žrtev njegove brezvestnosti. Žrtve pa so tudi vsi Kantor-jevi družinski člani, saj bodo morali še naprej živeti z njegovimi krvavimi rokami pod isto streho.

In še za konec razmišljanje o vključevanju sodobne tehnike v dram-sko igro. Ponujene možnosti video projekcije so zanimive, tudi simboli-čno sporočilo vjuganja med slalomskimi palicami, toda nekatere scen-ske nedoslednosti so bile moteče. Sredi starinskega pohištva se giblje so-dobno oblečeni Maks in Kantor zna zelo spretno igrati na zelo stare or-gle in hkrati pritiskati na daktilofon.

Toda kljub nekaterim pomanjkljivostim smo lahko doživeli lep ume-tniški trenutek.

B. Ivanuša

Bogat knjižni fond

Osnovna šola Jože Kramar-Juž je bila v lendavski občini usta-novljena 1971. leta z namenom, da vključijo v pouk duševno prizadete otroke z območja vse občine. Občinska skupščina je v preteklosti na-menila veliko pozornost tej šoli, ki je s svojim delom upravičilo svoj obsto, saj so se njeni učenci uspeli zaposliti. V šoli imajo zelo bogat knjižni fond v slovenskem in madžarskem jeziku. Na knjižniški poli-kaš imajo prek 4 tisoč strokovnih in mladinskih knjig ter sčbenikov. V šoli se je uveljavilo dvojezično izobraževanje, temveč pa so tudi vezli med podobnimi šolami pri nas in na sosednjem Madžarskem.

Jani D.

SVET O KULTURI

Pred sekcijo razpravo o va-rovanju narave in kulturne dedi-ščine, ki je potekala v Ljubljani, (tam je bila Irena Šalev), se je v Murski Soboti pretekli četrtek sestal svet za kulturo pri pred-sedstvu občinske konference So-cialistične zveze in kot prvo obravnaval prav to aktualno te-mo. Med sklepi iz bogate razpra-ve so bistveni tisti, ki opredelju-jejo, da bo Zavod za spomeniško varstvo Maribor, ki je zadolžen za to območje, moral razglasiti spomenike in bolj kot doslej skr-beti za tiste, ki jih je še moč ohr-a-niti. Pri varovanju naravne dedi-ščine pa uskladiati želje kmeticev s strokovnimi podlagami naravo-varstvenikov, arheologov in vseh, ki si prizadevajo ohraniti znanecem delo naših prednikov.

Pri obravnavi poročila o delu kulturne skupnosti Murska So-bota v preteklem in programu dela za letošnje leto je strokovna delavka Erika Hriberšek izpostavi-la matičnost in prostorsko sti-sko Pokrajinske in študijske knjižnice, gledališko, lutkovno, glasbeno, kinematografsko in ga-lerijsko dejavnost ter Zvezo kul-turnih organizacij, s katero se razhaja ustvarjalnost in pripra-vljenost mladih, da se predstavi-jo ali pa posredujejo kakovostno ponudbo od drugod. O tem je govoril tudi predsednik skupšči-ne kulturne skupnosti Marjan Čenar, ki je pametno rezimiral javno tribuno Kulturnega centra Miško Kranjec o kulturi danes in jutri. Čeprav ni dosegla zaželenega odmeva, jo kaže pohvaliti kot poskus želje po predstavitvi in opozoritvi na probleme dela te kulturne institucije. Potrebno po sklicu druge problemske konfe-rence o kulturi v Murski Soboti pa je izrazila predsednica sveta sklicatelja Anica Lunežnik, v tej smeri pa je bilo razumeti tudi razpravi predsednika in tajnika občinske konference Socialisti-čne zveze Geze Farkaša in Jožeta Stvarnika, da naj bi se odprta vprašanja v kulturi reševala ob sodelovanju vseh.

B. Bavčar

Likovna sekcija

Komuna 21

Letos v Gornjem Lakošu praznujejo 10-letnico delova-nja kulturnega društva Arany Janos, ki je bilo ustanovljeno leta 1977. V okviru tega dru-štva sta zadnja leta videu na-predel dosegla folklorna sku-pina in pevski zbor, manj pa je bilo slišati o likovni sekciji Komuna 21, ki prav tako delu-je v okviru društva in je pred leti ustvarila veliko uspehov, med drugimi tudi zunanjo naše republike. Sedaj je vse druga-če. Zanimanje mladih za to dejavnost je v zadnjih letih na-zadovolno, zato si sedaj prizna-devajo, da bi privabili vsaj ne-kaj novih članov.

Likovna sekcija Komuna 21 bo letos pripravila nekaj raz-stav v okolici Lendave, sodelo-vala pa bo tudi na razstavah v Temerinu in Kikindi. I. Pavlič

Skupno stanovanje

Dramska sekcija kulturnega dru-štva Tone Plej iz Črenšovcev je v okvi-ru tedna kulture v tem kraju v soboto uprizorila komedijo Skupno stanova-nje, ki jo je režiral Ignac Lebar. Pred-stava, v kateri so nastopili domačini (delavci, trgovci, kmetje, učitelji), je zelo uspela, saj so gledalci, ki so do zadnjega količka naplinali dvorano, nastopajočim nagradili z dolgotrajnim aplavzom. Črenšovčani bodo s kome-dijo gostovali v okoliških krajih.

Ustanovili kulturno društvo

Po večletnem zatišju je kulturna de-javnost v Tešanovcih ponovno ožive-la. Predvsem na pobudo prosvetnih delavcev in vaškega odbora so pred tedni izvedli med krajinami anketo o možnosti ponovnega oživljanja kulturnega društva. Naletela je na zelo plodna tla in tako je kulturno društvo tik pred registracijo.

Na ustanovni skupščini je bil izvo-ljen upravni odbor, katerega predse-dnik in idejni vodja je Franc Vogrinec. V okviru društva bo delovalo pet sek-cij: ročna dela, folklorna, dramska, li-terarna in likovna sekcija. Zadalci so si tudi program dela in prvi rezultati bo-do vidni, vsaj tako zatrjuje upravni odbor, ob bližnjem dnevu žena.

G. Grabar

Meden razstavlja

V okviru razstav v prostorih male (prve dvorane) galerije KC Miško Kranjec v Murski Soboti, kjer naj bi predstavljali novosti in aktualne pre-mike v likovnih izrazih domačih ume-tnikov, je kot prva letos na ogled raz-stava slik akademkega slikarja Igna-ca Medena.

»Poglavitno značilnost v Medenovi-h slikah predstavlja konstruktivna grad-nja kompozicije s horizontalno in ver-tikalno postavljenimi strukturami barv, ki jih nanaša s širokimi poteza-mi čopiča v zanj značilni kultivirani gesti. V njih se odraža simultana kon-trastna orkestracija med velikimi in malimi površinami, dolgimi in kratki-mi potezami, svetlimi in temnimi barvnimi toni, med višinami in globi-nami, daljinami in bližinami imagi-narnega prostora, ki v Medenovihih sli-kah postane večplasten in hkrati več-smeren,« je med drugim na zloženko, ki je izšla ob petkovi otvoritvi razsta-ve, zapisal vodja soboške galerije, Franc Obal. Razstava bo odprta do 1. marca. bb

IGNAC MEDEN: JESENSKI DAN POČIVA V SVOJEM IZOBILJU, olje-platno 1986

Kulturne aktivnosti

Kulturnoumetniško društvo Beltinci, ki bo v prihodnje delova-lo pod predsedništvom Petra Novaka, si je tudi za letošnje leto za-dalo pester program aktivnosti.

Folklorna skupina, ki bo boga-tejša za nekaj vrst folklornih noš in bo pomladila skupino, bo na-stopila na občinski in medobčin-ski reviji ter se udeležila obmo-čnega srečanja folklornih skupin pomursko-podravske regije v Murski Soboti. Pripravili bodo tudi nastop v Radencih in dru-god, kamor bodo povabljeni.

Moški pevski zbor in invalid-ski oziroma upokojski pevski zbor bosta sodelovala na občin-ski in medobčinski reviji pevskih zborov ter na občinskem in repu-bliškem srečanju upokojskih zborov. Nastopili bodo še na proslavah in drugih priložnostih v domačem kraju in drugod.

Tamburaši bodo nastopili na raznih priložnostnih nastopih, prizadevali pa si bodo pritegniti nove kadre in pomladiti tambu-raški orkester.

Knjižnica bo tudi letos odprta dvakrat tedensko, koordinacijski odbor za proslave in prireditve pa se bo trudil za čim pogo-stejše nastope sekcij Kuda Bel-tinci in drugih za poživitev in po-pestritev kulturnega življenja v kraju.

Seveda pa bodo v sodelovanju z drugimi dejavniki v kraju in občini tudi letos organizirali vsa-koletni tradicionalni folklorni fes-tival.

V sodelovanju z ZKO Murska Sobotica bi radi gostovali po kra-jevnih skupnostih s celovečernim programom; znova bodo oživili kudo-ve večere z raznimi preda-vanji, predstavitvami knjig in drugimi akcijami.

Zaradi neprimernih in neza-dostnih prostorov za svoje zelo različne dejavnosti, dobrega so-delovanja s šolo in drugimi orga-nizacijami v kraju pa razmišljajo, da bi v referendumski program naslednjega krajevnega samopri-speka med drugim vnesli grad-njo kulturnega doma v Beltincih.

ko

Kulturni nagrajenci

Franc Obal

Kulturna skupnost Murska So-bota mu je podelila priznanje z de-narno nagrado za obsežno stroko-vno, organizacijsko in raziskoval-no delo na področju likovne ume-tnosti.

Franc Obal, umetnostni zgo-dovinar kustos in vodja Galerije pri Kulturnem centru Miško Kranjec je že več kot deset let aktivno po-vezan z likovno in galerijsko de-javnostjo v naši pokrajini. Iz nje-gove obsežne bibliografije od leta 1974—86 so razvidna prizadeva-nja in skrb za razvoj in populari-zacijo likovne umetnosti v naši oz-ji in širši domovini ter tudi izven njenih meja.

S svojim znanjem in zavzeto de-javnostjo se lotiva študijskih raz-stav, ki temeljijo na znanstveno raziskovalnem delu. Je tudi sode-

kulturni koledar

PETEK, 20. FEBRUARJA

MURSKA SOBOTA — Ob 18.00 bo v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec koncert or-kestra in kvarteta Ernesta Luka-ča.

SOBOTA, 21. FEBRUARJA

LENDAVA — Zveza kultur-nih organizacij Lendava organi-zira ob 13.00 odhod (izpred knjižnice) v Cankarjev dom v Ljubljani, kjer bo na ogled ope-rno-baletna predstava G. Verdija: DON CARLOS. Ponudba stane 2.000 din na osebo.

razstave

MURSKA SOBOTA — V prvi (mali) dvorani galerije Kulturnega centra Miško Kranjec na ogled raz-stava slik akademkega slikarja Igna-ca Medena.

V veliki dvorani soboške galerije pa razstavljajo svoja dela gorenjski slikarji: Boni Čeh, Alenka Kham-Pičman, Henrik Marchel, Franc No-vinc, Vinko Tušek, Cveto Zlatec. Na-slov razstave je KOLORISTI 86.

LENDAVA — V galeriji Lendava je razstavljen Panonski motivika v likovnih delih Ludvika Vrečiča, Lajči-ja Pandurja, Karla Jakoba in Franca Kuharja.

RADENCI — V Razstavnem salo-nu hotela Radin razstavlja akademski slikar Redžo Kolaković.

knjige

USPESNICE TEGA TEDNA v knjigarni Dobro kuloje v Murski So-boti so: Allan Pease — GOVORICA TELESNA (DZS), Feri Lainšček — DNEVOV NA (Pomurska in Cankar-jeva založba), Svetlana Makarović — PEKARNA MIŠ MAS.

JEZIK NI/ JE MAČEHA

Kaj je in kaj počne Jezikovno raz-sodišče, je bralcu Kulturnih obzorij gotovo znano. Njegovih izjav sicer ne bomo ponavljali, ker jih lahko prebe-rete v drugih časopisih (Mimogrede: Škoda, da jih ne objavljamo, saj bi prenekaaterum »uporabniku« v deže-li ob Muri prišlo zelo prav.). Čeprav so odzivi nanje različni, pa se nam zadnja (248.) izjava potrjuje v praksi tudi na našem, sicer za mnoge besede z vseh strani neba zelo sprejemljivem koncu.

Ob mnogih čudnih, tujih imenih, ki jih nekateri dajejo svojim izdelkom ali celo sebi (l'esprit color, corn snacks, airways...), je tudi pijača adria cooler.

In prav pri tej se nam (spet) strašno zatika celo tam, kjer se nam po nava-di ne — v gostilni. Izgovoriti cooler (lku:lč), angl., hladilo, hladilnik) za vsakega pač ni enostavno: mučijo se natakarji, mučijo se gosti. Prvi so »izumili« izgovor kolor, drugi ga mlitajo vsak po svoje. Tudi sodelavka se je dolgo mučila, a ji je bilo nazad-nje vsega dovolj, in zdaj naroča kar po domače — »küler«. Ne moti je, če se tako pravi tudi avtomobilskemu hladilniku, malce sramežljivo pa do-daja, da bo polnilec pijače predlagala dopolnilo: imenu naj doda še prek-mursko različico. Tako bo internacio-nalizem res popoln in vsakomur bo jasno, da pije pijačo s sončne strani Alp.

Norčevanje iz lastnega jezika je v praksi tako dvojno: kot kaže, pa je edina rešitev res samo v nas samih, ki nam ne preostaja drugega, kot pridru-žiti se klicu Razsodišča: »Kupci, združite se in ne kupujte izdelkov s tujimi imeni!«

(mm)

lavec Znanstvenega inštituta Uni-verze Edvarda Kardelja na po-dročju umetnostnih ved.

Likovna in galerijska dejavnost, ki je ena najbolj aktivnih in razve-jenih področij kulturnega življenja naše regije, je tesno povezana s so-boško galerijo in imenom Franc Obal, piše v obrazložitvi. bb

KAKO DO SIREN?

Sodobna gasilska sirena stane 920 tisoč dinarjev, to pa je vsota, ki je ne morejo zbrati v katerem koli gasilskem društvu, smo slišali na nedavni seji koordinacijskega odbora za SLO in DS pri predsedstvu SZDL v Lendavi. Pomagali bi lahko interesna skupnost za varstvo pred požarom in »narodna obramba«, vendar tudi pri njej ni denarja. Tako za nekaj časa še ostajajo gasilci pri svojih, ponekod zastarelih in tudi ročnih sirenah, kar pa ni velika usluga preventivi oziroma alarmiranju in obveščanju. Potemtakem bi bilo prav, ko bi se v zbiranje sredstev vključili tudi krajevne skupnosti, saj skrb za to ne moremo prenesti samo na gasilce. Sodobne sirene pa so potrebne tudi zaradi časa primernejšega vključevanja. V Lendavi lahko že z enega mesta vključijo vse sirene, tako posodobitev pa bi radi imeli še v drugih krajih. Posebno bo to primerno, ko bodo naposled usposobili občinsko gasilsko središče. Velik prispevek za boljše obveščanje pa bodo tudi brezžične UKW zveze, ki jih bodo dobila gasilska društva, kjer še nimajo telefonov.

S. S.

—BOGOJINA—

GASILCI PRED NOVIMI NALOGAMI

Leto je naokoli in spet so se na občnem zboru društva v Bogojini poleg članov, članic in pionirjev zbrali tudi predstavniki DPO in Krajevne skupnosti Bogojina.

Predsednik Izidor Camplin je med drugim poudaril, da je društvo dobro opremljeno in da so zastavljeni načrti dela v celoti izpolnili, še več, celo presegli so ga, kajti uspelo jim je kupiti večjo avtocestno. To delovno zmago so dostojno proslavili ob občinskem

prazniku. Večji del razprave so namenili vodnim razmeram. Slej ko prej bo potrebno urediti obstoječi vaški vodovod, kajti s tem niso uporabni tudi hidranti. Na zboru so sprejeli obširen program dela za tekoče leto. Čaka jih razširitev in preureditev garaže, v operativni pa bodo posebno pozornost namenili usposabljanju podmladka in ustanovitvi še ene pionirske in članske desetine, organizaciji sektorskih vaj in udeležbi na raz-

nih tekmovanjih. Glavna skrb društva pa je kar najtesnejše sodelovanje na raznih tekmovanjih. Glavna skrb društva pa je kar najtesnejše sodelovanje z osnovno šolo.

V bližnji prihodnosti pa v Bogojini načrtujejo nadzidavo garaže, seveda s pomočjo krajevne skupnosti. S tem bodo pridobili večje prostore in stolp za sušenje cevi.

Drago Ivanič

BODIMO PREVIDNI

Ravnanje s kurivom

ZALOGE. Ne potrebujemo jih, če uporabljamo mestni plin ali elektriko. Zaloga pa je potrebna pri vseh drugih vrstah goriva. Prostor zanjo je v kleti. Tam smemo imeti tudi olje in butan. Jeklenke za butan so lahko tudi v stanovanju, razen v spalnicah, če so od plamena oddaljene vsaj 2 metra.

Prevelikih zalog premoga naj ne bi imeli. Na zraku se namreč premog kvari, ker se — sicer zelo počasi — povezuje s kisikom, zgoreva in zgublja

toplotno vrednost. Na zraku tudi razpada in se drobi, droben pa ima slabši izkoristek. Iz tega razloga jemljemo premog vedno z dna kupa. Velike kose razbijamo vedno le na podu. Kup premoga sme biti visok največ 2 m, sicer bi se lahko vžgal sam od sebe. Kakor premog skladiščimo les oziroma drva v kleti le če so suha. Moker les začne trohneti in se kalorično poslabša.

J. D.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

PRODAJAL OHRIDSKE BISERE

Sneg je skopnel, ceste so prevozne, a zaradi mokrote zelo varljive. Vozniki tega ne upoštevajo, zato pa je več prometnih nezgod s hudimi telesnimi poškodbami. V zadnjem času je prijavljenih tudi več tatvin in kršenja javnega reda in miru. To bi bila splošna varnostna ocena preteklega tedna.

Spregledal znak STOP

9. februarja se je zgodila prometna nezgoda na regionalni cesti v Lešnici. Kolesar Franc Kolmanic iz Borejca je izsilil prednost vozniku osebnega avtomobila Josipa Perasa iz Čakovca. Kolmanic je pripeljal na prednostno cesto in spregledal znak STOP ter se zaletel v avtomobil, pri tem pa se je hudo telesno poškodoval.

Padel na ledeni cesti

9. februarja je kolesar Štefan Gerič iz M. Polane peljal po lokalni cesti izven naselja V. Polana. Pripeljal je na poledeneli del cestišča in padel. Pri padcu se je hudo telesno poškodoval.

Trčenje pri Čardi

13. februarja se je zgodila prometna nezgoda v križišču cest pri motelu Čarda v Marjanjih. Voznica osebnega avtomobila Marija Dujak iz Redinga v Avstriji je izsilila prednost vozniku kombi-

ja Mihaelu Hubertu iz Kovačevca. V trčenju sta se hudo telesno poškodovala Jože Hubert iz Kovačevca in Julijana Horvat od Grada.

Voznja po levi strani ceste

14. februarja se je zgodila prometna nezgoda na lokalni cesti v Orehovcih. Voznik osebnega avtomobila Gany Deljaj iz G. Radgone je vozil po levi strani cestišča, ko mu je nasproti pravilno pripeljal voznik osebnega avtomobila Janez Kocipec iz Sp. Ščavnice. Avtomobila sta trčila. Na srečo telesnih poškodb ni bilo, materialna škoda pa je ocenjena na 1,8 milijona dinarjev.

Vozil prehitro

15. februarja se je na lokalni cesti v Bučkovcih zgodila prometna nezgoda. Voznik kolesa z motorjem Janez Vrbnjak iz Kuršinec je vozil z neprimerno hitrostjo, pri tem pa se vinjen. Padel je po cestišču in se telesno poškodoval.

Nasedli na »ohridski bisere«

Od lanskega junija do februarja letos je Anastas Dulevski iz M. Sobote, delavec brez zaposlitve, prodajal občanom zapeljivke, uhane, in ogrlice iz plastike pod pretvezo, da so predmeti narajeni iz ohridskih bisero. Gojlfuji je doslej nasedlo 13 občanov iz M. Sobote in okolice. Du-

slevski se je ukvarjal tudi z drugo nedovoljeno trgovino.

Tatovi obiskali cestno bazo

Minuli teden so neznani storilci obiskali cestno bazo v Lendavi. Iz parkiranih vozil so ukradli 140 litrov diselskega goriva in demontirali hidravlične cevi iz snežnega pluga. Cestno podjetje so oškodovali za 105 tisoč dinarjev.

Vlom v skladišče

Od 8.30 do 13. februarja je neznan storilec vlomil v priročno skladišče Franca Vrzela iz Sovjaka. Odnesele so dve električni brusilki, vrtni stroj in več drugega orodja. Franc Vrzal je oškodoval za 500 tisoč dinarjev. Za storilecem pozvedujejo.

Objestna mladeniča

10. februarja v nočnih urah sta mladoletnika D. T. in M. D. iz Beltince ob regionalni cesti med Dolnjim in Gornjim Lakošem iz objestnosti polomila 21 lesenih snežnih kolov. Cestno podjetje sta oškodovala za 79 tisoč dinarjev.

Popravek: Pred dvema tednoma smo napisali, da je bil v pretepu na Radenskem Vrh hudo poškodovan Andrej Medvešek. Pravilno bi moralo biti: Andrej Medvešek, ki je prišel mirit sosedu.

J. D.

—Požarna varnost in gasilci—

Z zadovoljstvom sprejeta pobuda o stalni rubriki

Na tem mestu bo odslej stalna rubrika POŽARNA VARNOST IN GASILCI, ki sta jo narekovala vsestranska dejavnost številnih gasilskih organizacij in požarna varnost kot dejavnost posebnega pomena. O rubriki smo se pogovarjali z območnim gasilskim poveljnikom Frančkom Gombocem.

— Kako je bila sprejeta pobuda uredniškega odbora našega tednika o uvedbi stalne rubrike?

»Pobuda o uvedbi stalne rubrike o požarni varnosti in gasilstvu v Pomurju v našem tedniku smo sprejeli z velikim zadovoljstvom. S tem nam je namreč omogočeno sproti seznanjanje delovnih ljudi in občanov o delovanju naše organizacije in ukrepih, ki jih sprejemamo za požarno varnost. To je tudi priložnost, da bomo lahko predstavljali naše najbolj marljive ljudi, ki že desetletja neutrudno delajo v naši organizaciji, krepijo obrambno in samozaščitno sposobnost ljudi v svojem okolju ter skrbijo za organizacijski in tehnični razvoj prostovoljne gasilske organizacije.«

— Katerim vsebinskim vprašanjem vašega delovanja pa naj bi v rubriki namenili posebno skrb?

»V tej rubriki bo močno sistematično obveščanje o naši dejavnosti po določenih področjih požarnopreventivnih prizadevanj, s čimer bomo tudi sproti in dobronamerno opozarjali delovne organizacije, krajevne skupnosti, stanovanjske soseske in tudi občane, kaj naj storijo v svojem okolju v določenem času za najboljše požarno varnost. Pozorno bomo tudi spremljali vzroke in posledice požarov in seznanjali javnost o naši novejši tehniki in organiziranosti v Pomurju. Za popestritev pa bomo tudi poročali o naših že tradicionalnih prireditvah, ki jih gasilci množično prirejamo.«

— Kdo vse pa naj bi sodeloval v tej rubriki?

»Da bo rubrika dosegla svoj namen, je potrebnih veliko sodelavcev iz vrst gasilcev vseh štirih pomurskih občin. O tem se bomo podrobneje dogovorili na prvih sejah sveta pomurskih občin.«

skih gasilskih zvez in na zborih občinskih gasilskih zvez ter določili posamezne nosilce teh nalog. Upamo, da bomo imeli iz 243 gasilskih organizacij v Pomurju dovolj zanimivega gradiva, hkrati pa se obvezali, da bo domači tednik našel svoje mesto pri vsakem našem članu.«

Feri Maučec

ODRANCI

Povsod gasilni aparati

Gasilci v Odrancih so zelo delavni, saj so si uredili velik gasilski dom in kupili sodobne gasilne naprave ter prevozno sredstvo. Precejšnjo skrb namenjajo tudi strokovnemu usposabljanju, zlasti mlajših gasilcev, med katerimi je tudi dekleška desetina. Pa še nekaj je, kar govori v prid njihovim prizadevanjem na preventivnem področju: 420 gospodinjstev, torej skoraj vsako, so uspeli prepričati o koristnosti nakupa ročnega gasilnega aparata. Seveda so poskrbeli, da občani vedo z njimi ravnati ob začetnem požaru. Skrb za varstvo pred požarom — med drugim se ta odraža tudi v pregledih po gospodinjstvih — je razumljiva, saj je to največja in najgostejše naseljena pomurska vas.

S. S.

LENDAVA

Z avtom v zapornice

Železniško progo, ki je speljavna iz Čakovca v Lendavo, upravljajo hrvaške železnice. Medtem ko so tiri kar dobro vzdrževani (često jih obnavljajo), pa je povsem drugače z železniškim prehodom v Lendavi: na njem so klasične lesene zapornice, ki jih dvigajo in spuščajo z ročnim vrtenjem zapornice (drogova) pa so še primitivne, če jih primerjamo z zapornicami na drugih pomurskih železniških prehodih, na primer v Murški Soboti. Na lendavskem prehodu tudi ni utripajočih luči, ki bi opozarjale, da se bodo zapornice vsak čas spustile oziroma da so že spuščene. Primerne signalizacije tudi ni na drogovih, zato ni čudno, da se čisto kdo zaleti vanje in jih polomi. To sicer ni tako hudo, kot pa če bi ostal brez glave! Pravi čudež je, da se to ni zgodilo že dni, ko je nepredvidni voznik osebnega avta drvel skozi spuščene zapornice.

Proge Čakovca—Lendava ne bodo uknili. Lendavčani si celo želijo, da bi vlak vozil na Madžarsko. Če že proge v kratkem ni mogoče podaljšati, pa je treba vsaj poskrbeti za varnejšo signalizacijo na prehodu. Ni odveč poudariti, da na tistih pomurskih železniških prehodih, kjer imajo sodobno signalizacijo, ni več nesreč. Mar mora biti Lendava na zadnjem mestu samo zato, ker ima železniškega prevoznika iz druge republike?

S. S.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Pomanjkljiva prometna varnost v Pomurju

Prometnovarnostne razmere v Pomurju niso zadovoljive, na kar opozarjajo številne prometne nezgode in prekrški udeležencev cestnega prometa. Vzrokov za to je več, vendar vsi niso vselej raziskani. Gre za objektivne in subjektivne vzroke prometnih nezgod, zato so na KOO za vprašanja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozastite pri predsedstvu OK SZDL v Murški Soboti predlagali, da bi morali vsestransko analizirati prometne nezgode in ugotoviti dejanske vzroke.

Po podatkih Uprave za notranje zadeve v Murški Soboti se je na pomurskih cestah lani zgodilo 453 prometnih nezgod, v katerih je 22 ljudi izgubilo življenje, 153 jih je bilo teže in 314 lažje poškodovanih. Veliko prometnih nezgod pa je bilo tudi, ko sta se udeleženca sama sporazumela o plačilu škode. Najpogostejši povzročitelji prometnih nezgod so vozniki osebnih avtomobilov — teh je bilo lani 231, sledijo vozniki koles z motorjem, 66, kolesarji, 56. vozniki traktorjev, 29 itn.

Med ugotovljenimi vzroki za prometne nezgode je na prvem mestu neprimerna hitrost (126), sledita vinjenost (91) in izsiljevanje prednosti (78). Smrtno se je ponesrečilo 8 kolesarjev, 5 pešcev, 4 vozniki motornih koles itn. Med hudo telesno poškodovanimi je 31 sopotnikov, 30 voznikov koles z motorjem, 29 kolesarjev, 28 voznikov osebnih avtomobilov in 25 pešcev. Največ prometnih nezgod, 159, se je zgodilo na lokalnih in regionalnih cestah, 134, na magistralnih pa 64. Med obravnavanimi prometnimi nezgodami je bilo 49 pobežlih povzročiteljev. Po številu prometnih nezgod je na prvem mestu občina Murška Soba, 227, sledijo Lendava, 85, Gornja Radgona, 75 in Ljutomer, 66. Na prometne razmere v Pomurju pa v veliki meri vplivata tudi vedno večje število motornih vozil in stanja cest. V Pomurju, kjer imamo 1056 kategoriziranih cest, je večina v slabem stanju in v razpadanju. Zlasti je pereče stanje v naseljih, kjer ni zgrajenih kolesarskih stez, peš-

poti in parkirišč, razen redkih izjem. Marsikje je tudi pomanjkljiva ali dotrajana prometna signalizacija, dotrajani so mostovi itn. Nasploh pa so pomurske ceste, ki so v slabem stanju, preveč obremenjene. Zakaj je tako? Odgovor je vselej, da je pre malo denarja za vzdrževanje in gradnjo cest. Kaže, da se v Sloveniji zadovoljujemo s tem, da so ceste prevozne, ne razmišljamo pa o varnosti udeležencev v cestnem prometu. Če vse to strnemo in dodamo nedisciplino, premajhno prometno varnostno kulturo udeležencev v cestnem prometu, pa tudi premajhno prometno vzgojo predvsem v srednjih šolah, potem je na dlani, da ne moremo biti zadovoljni s stanjem prometne varnosti v Pomurju. In to kljub temu, da si nekateri dejavniki, kot so organizacija varnosti, avto-moto društva, združenja šoferjev in avtomobilistov, inšpekcijske službe, sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, vzdrževalci cest, osnovne šole in vrtni ter tudi nekatere krajevne skupnosti in tozidi prizadevajo za izboljšanje prometne varnosti. Na seji KOO za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozastito pri predsedstvu OK SZDL v Murški Soboti so poudarili, da bi morali v prihodnje veliko več storiti za izboljšanje prometne varnosti v Pomurju vsi dejavniki in udeleženci cestnega prometa, družba pa bi se tudi morala zavedati, da denarja ne bi smelo pripramkovati za odpravo tistih vrzeli na naših cestah, ki ogrožajo varnost ljudi.

Feri Maučec

PROMETNA VARNOST V POMURJU

SLABE CESTE, PA TUDI DISCIPLINA VOZNIKOV

Ze uvodoma je treba povedati, da varnostne razmere na cestah v Pomurju niso dobre. Lansko leto je bilo več prometnih nezgod kot leto prej, začetek letošnjega pa kaže, da stanje ne bo nič boljše. Zakaj je tako in kaj povzroča večanje števila prometnih nezgod?

Strokovnjaki pravijo, da na območju Pomurja porastu števila motornih vozil in udeležencev v prometu ni sledil v ustreznem obsegu razvoj posodabljanja cest, ki so prvi pogoj za varnejši promet. Pomursko cestno omrežje meri 1056 km vseh kategoriziranih cest, od teh je še vedno 450 km neasfaltiranih. V zelo slabem stanju so tudi magistralna cesta od Radgone do Lendave, nič boljše pa niso regionalne ceste od Čemelavca do Kuzme, od Martjanca do Mačkovec in še druge.

Na območju uprave za notranje zadeve M. Sobota je bilo v lanskem letu 453 prometnih nezgod, ki so terjale 22 življenj. Huje je bilo poškodovanih 153 in lažje 314 ljudi. Povzročitelji prometnih nezgod so največkrat vozniki osebnih avtomobilov, sledijo jim vozniki koles z motorjem in kolesarji. Zanimivo je, da je bilo manj žrtve nezgod pri voznikih traktorjev, kar pomeni, da je bila uvedba varnostnih kabin in lokov uspešna in koristna. Vzroki za nastanek nezgod pa so: neprimerna hitrost, vinjenost, izsiljevanje prednosti, sledijo tesno prehitavanje, neizkušnost. Vse to kaže, da je opesala tudi vozniška disciplina.

Skrb zbujajo podatki, da je število

prometnih nezgod s pobežem v porastu, lani jih je bilo že 49. Začetek letošnjega leta pa ni nič spodbuden.

Delavci milice v naporih za zmanjšanje prometnih nezgod največ delujejo preventivno in pri podružljanju varnostnih zavez.

Z vzgojo in krepitvijo samozastitne zavesti celotnega prebivalstva bo mogoče doseči boljše stanje. Pri krepitvi prometne varnosti bo v prihodnje potrebno tesnejše sodelovanje med solami, sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, inšpekcijskimi službami, AMD, delovnimi organizacijami ter komiteji za SLO in DS v krajevnih skupnostih. Seveda pa mora tudi kaznovalna politika do določene mere vplivati na varnost v prometu. V lanskem letu se je za svoje grehe priglasi pri sodnikih za prekrške 8685 občanov, na kraju postopka pa je bilo mandatno kaznovanih 9673 kršiteljev. Ustno ali pisno je bilo izdanih 12 tisoč opozoril. Vse omenjene številke govorijo, da je naša varnostna zavest v lanskem letu opovedala in ob slabih cestah dala slabo varnostno oceno v cestnem prometu.

Jani D.

Mimogrede

Topol na glavo?

Čeprav se je število topolov (do 30 metrov visokih vrbov), značilnih za pokrajino ob Muri, precej zredčilo, jih je na nekaterih območjih še vedno nekaj, na primer ob cesti Bistrica—Melinci, potem (novejši nasad) med Rakičanom in Murško Soboto, pa okrog delovne organizacije Indip Lendava in še kje. Ob javnih poteh so topoli pravzaprav nevarni, vsekakor starejši nasadi. Pred leti so, da bi preprečili nesrečo, posekali stare topole pri Murški Soboti in zasadili nove. Nekaj se jih ni prijelo, nekaj pa so jih objestneje popuili, česar pa si nihče nadoknadi, zato zdaj, ko je cesta Rakičan—Murška Soba spet dobila svojo značilno podobo, zelo motijo manjkajoča drevesa v drevedoru. Škoda, da manjkajočih nihče ni pravočasno zasadil.

To pa ni edino vprašanje, ki se pojavlja ob topolih! So še druga! Recimo, kdo je dolžan vzdrževati topolo-ve nasade? Pri mladih drevesih, ki so nenevarna, tega vprašanja ni (?), se pa upravičeno postavi za starejša drevesa, ki ogrožajo. Nedavno se je pri Indipu v Lendavi zrušil star topol in podrl hišico na dvorišču. Nevarnost preži tako rekoč stalno, posebej pa še ob močnih vetrovih, saj veja lahko prileti na glavo, na avto... Posledice so hude, zato kaže ukrepati. Pa ne, da bi pela sekira in bi zaradi te objektivne nevarnosti posekali lepa drevesa, ampak bi bilo treba vsake toliko časa pregledati (morda ob pomoči Naftne gozdne divagle), kakšno je »zdravstveno« stanje posameznih dreves oziroma vej in jih, v primeru, da so strohnele, odžagati.

S. S.

NAMIZNI TENIS

Dvojica Öri—Rihtarič republiška prvaka

Republiško pionirsko prvenstvo za posameznike in dvojice, ki je bilo v Murski Soboti, je zbralo vseh 80 igralcev in igralk iz 25 slovenskih klubov. Z rezultati desetih pomurskih pionirjev smo lahko zadovoljni, saj so poleg naslova republiških prvakov dvojice Öri-Rihtarič osvojili še dve tretji in eno četrto mesto.

Med pionirji posamezno je Rihtarič iz Radgone dosegel svoj največji uspeh z uvrstitvijo na odlično tretje mesto, ko je v polfinalu po veliki borbi izgubil z zmagovalcem Škafarjem (Pol. 01.) z 0:2. Sobočan Janko Öri je zasedel četrto mesto, ko je v polfinalu nepričakovano prvič v letošnji sezoni izgubil s Plohom (Maribor) z 0:2, kljub vodstvu v prvem setu s 14:6, in v borbi za tretje mesto z Rihtaričem z 0:2. Županek (So.) je zasedel 11., Tratnjek (Bel.) 16., Fišer (So.) 17., Zrim (So.) 21., Lenarčič (Bel.) 25., Horvat (Bel.) 29., Sapač (So.) 32. in Tkalec (Bel.) 34. mesto. Pri pionirkah je Breznikova (So.) zasedla 16. ter Balantičeva (Bel.) 32. mesto. Pomurci pa nadaljujejo z uspešnimi igrami dvojic, saj je tudi tokrat dvojica Öri-Rihtarič osvojila naslov republiških prvakov, kar je četrty zapored v zadnjih štirih letih in že deseti naslov v zgodovini kluba v pionirskih dvojicah, ko sta v finalu premagala dvojico Vitezić—Plohl (Novo mesto—Maribor) z 2:1. Uspeh pa pomeni tudi presenetljivo tretje mesto dvojice Županek—Fišer, pri pionirkah pa se je Breznikova skupaj s Krsnikovo iz Maribora uvrstila med osmerico.

M. U.

DVORANSKI HOKEJ

ČEPINCI DRUGI

Sklenjen je bil drugi turnir za prvenstvo Slovenije v dvoranskem hokeju, ki je bil v Celju. Najuspešnejši so bili tokrat Čepinci, ki so premagali vse nasprotnike, dobro je igrala ekipa Lipovec najboljša pa se je odrezala ekipa ABC Pomurke, ki je sicer igrala v nepopolni postavi, saj je izgubila vsa tri srečanja.

Rezultati: — Čepinci:Lipovci 1:0, Čepinci:ABC Pomurka 3:2, Čepinci:Partizan Gaberje 2:1, Lipovci:Maribor 2:1, Lipovci:ABC Pomurka 3:0, ABC Pomurka:Ljubljana 1:2, Končni vrstni red: 1. Ljubljana, 2. Čepinci, 3. Partizan Gaberje iz Celja, 4. Lipovci, 5. ABC Pomurka Murska Sobota, 6. PIC Maribor, 7. Svoboda in 8. Maribor.

L. Z.

BADMINTON

Korenova in Dominko druga

Šolsko športno društvo Mladost iz Lendave je bilo organizator četrtega B turnirja Slovenije v badmintonu za moške in ženske. Sodelovalo je 16 moških in 11 žensk iz štirih slovenskih klubov: Ježice, Olimpije (oba Ljubljana), Braslovč in Lendave. Lep uspeh sta dosegla domačina Korenova, ki je pri ženskah zasedla drugo mesto, in Miran Dominko, ki je bil pri moških drugi. Drugi Lendavčani so se uvrstili takole: Muličeva tretja in Gjerkešova peta pri ženskah ter Šendlinger in Bajs 9—12 mesto pri moških. Prvi štirje iz vsake skupine so se uvrstili na A turnir, ki bo v soboto in nedeljo v Ljubljani.

TVT PARTIZAN VERŽEJ

Uredili bodo pomožno igrišče

Na letnem obnem zboru TVD Partizan Veržej, ki je bil dobro obiskan, so ugodno ocenili dosedanje delo, kar še posebej drži za nogomet in kolesarstvo. Nogometaši uspešno tekmujejo v pomurski ligi, in so po jesenskem delu na solidnem tretjem mestu. Lep uspeh pa so dosegli tudi mladinci, ki so postali pokalni prvak medobčinske nogometne zveze Murska Sobota in se uvrstili med osem najboljših moštev v Sloveniji. Vsako leto tudi uspešno organizirajo nogometni turnir za memorial Gaberca ter izvedejo kolesarsko dirko Kriterij narcis. Dogovorili so se, da bodo nadaljevali s takim delom, več skrbni pa bodo namenili vključevanju krajanov v športne rekreativne aktivnosti, ki jih je bilo doslej premalo. Izšolati nameravajo vadiatelja kolesarstva in pritegnili več mladih. Tudi letos bi radi bili organizator iger Kompas-Delo. Dogovorili pa so se tudi, da bodo uredili pomožno nogometno igrišče, na katerem bi lahko trenirali in igrali mali nogomet.

MURA

Organi upravljanja v Tovarni obtačil in perila MURA Murska Sobota, Delovna skupnost skupnih služb,

razpisujejo

delovne naloge:

1. ANALITIK POSLOVANJA V SLUŽBI POSLOVNIH RAZISKAV
2. ORGANIZATOR-PROGRAMER V SLUŽBI ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV
3. DIPLOMIRANI EKONOMIST — pripravnik za delo v izvoznih službah

Pogoji:

Pod 1.)

- visoka šola ekonomske smeri — plansko-analitična
- 3 leta prakse v gospodarstvu

Pod 2.)

- visoka šola ekonomske smeri — smer organizacija ali poslovna informatika
- 3 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega in pasivno znanje nemškega jezika

Kandidati bodo opravljali še poseben preizkus sposobnosti za delo pri avtomatski obdelavi podatkov

Pod 3.)

- visoka šola ekonomske smeri
- aktivno znanje nemškega in pasivno znanje angleškega jezika

Za delo pod tč. 1. in 2. se lahko prijavijo tudi začetniki.

Bodočim sodelavcem ponujamo:

- zanimivo strokovno in ustvarjalno delo,
- dobre delovne razmere in
- možnost strokovnega izpopolnjevanja

Podrobnejše informacije o delu lahko kandidati dobijo osebno ali po telefonu v kadroviski službi.

Vaše pisne prijave z dokazili o šolah in znanjih pričakujemo v 15 dneh po objavi razpisa.

KOŠARKA

ZMAGA SOBOČANK V MARIBORU

V štirinajstem kolu tekmovanja v slovenski ženski košarkarski ligi je ekipa Metalservis Pomurja v Mariboru premagala istoimensko ekipo z 61:53. Strelke za Pomurje: Korenova 20, Kosijeva 17, Kuharičeva 10, Kolarjeva 8, Borečeva 4 in Drožina 2. V naslednjem kolu igra Pomurje doma z vodečim Slovanom.

V tekmovanju druge republiške moške košarkarske lige je Radgona premagala Miklavž s 97:83. Strelci za Radgono: Štihec 36, Kumer 14, Fridau 14, Horvat 9, Roškar 9, Sakovič 7, Dokl 6 in Skof 2. Kovinar iz Štor pa je premagal Pomurje iz Murske Sobotice s 112:82.

Lestvica SKL — ženske

Slovan	14	10	4	1049:917	24
Mengeš	14	10	4	1047:958	24
ID Ježica	12	11	1	948:687	23
M. POMURJE	14	8	6	961:891	22
Kladivar	13	8	5	986:892	21
Comet	14	6	8	857:891	20
Metka	14	6	8	797:831	20
Cimos	14	6	8	948:1050	20
Cerkaica	12	4	8	714:914	16
Labod	13	1	12	757:998	14
Maribor	13	1	12	716:958	14

KEGLJANJE

Vodeči premagal Radensko

V osmem kolu tekmovanja v prvi republiški moški kegljaški ligi je vodeči Gradis iz Ljubljane v Ljutomeru premagal Radensko s 5150:5011 podrtih kegljev. Najboljši v ekipi Radenske je bil Hari Steržar z 882 podrtimi keglji pred Ludvikom Horvatom, 873, Mirom Steržajem, 848, Milanom Kovačičem, 832, Robertom Drvaričem, 812, Casarjem, 593 in Kučanom, 171 podrtih kegljev. V naslednjem kolu igra Radenska s Konstruktorjem v Mariboru.

Gradis	8	7	1	+ 1030	14
Tekstina	8	5	0	+ 745	10
Savinja	8	5	0	+ 525	10
Konstruktor	7	5	0	+ 408	10
RADENSKA	7	3	0	+ 174	6
Slovan	8	3	0	— 476	6
Hidro	8	2	0	— 834	4
Fužinar	8	1	0	— 1572	2

F. K.

ŠAH

DANILO HARI IN CIRIL LOGAR

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotice je pripravilo hitropotezni turnir za februar, na katerem je sodelovalo 15 šahistov. Najuspešnejša sta bila Danilo Hari in Ciril Logar, ki sta zbrala po 12 točk. Sledijo: Boris Kovač 11, Ivan Nerat 9,5, I. Kos in J. Benko po 8,5, S. Režonja in A. Kos po 8, P. Kuhar 7 in A. Kuhar 6 točk.

TVT PARTIZAN PUČONCI

Trideset let uspešnega delovanja

Telesnovzgojno društvo Partizan Pučinci sodi med najaktivnejša tovrstna društva v soboški občini in ima dolgoletno tradicijo, saj je lani praznovalo 30-letnico delovanja. V okviru društva gojijo več sekcij: rekreacijsko, nogometno, odbojarsko, namiznoteniško in šahovsko. Največje zanimanje je za nogomet, kjer tekmujejo v članski, mladinski in pionirski konkurenci. Članska ekipa je jesenski prvak v drugi medobčinski nogometni ligi Murska Sobota in ima vse možnosti, da postane končni zmagovalac in se uvrsti v prvo medobčinsko ligo, kamur pa kakovosti tudi sodi. Jesenski prvak pa je tudi mladinsko moštvo. V odbojki tekmuje moška in ženska ekipa v občinski ligi Murska Sobota. Uspešnejša so dekleta, ki so že postala občinski prvak. V tej tekmovalni sezoni pa so po jesenskem delu na četrtem mestu. Uveljavili pa so se tudi šahisti z organizacijo številnih turnirjev, v tekmovanju krajevnih skupnosti občine Murska Sobota pa so zasedli prvi dve mesti. Zgradišijo telovadnice osnovne šole v Pučincih pa imajo idealne možnosti za razvoj različnih rekreacijskih aktivnosti in za dvoranske športe. Dvakrat tedensko imajo organizirane tudi rekreacijske večere, kot nam je povedal predsednik TVD Partizan Pučinci Jože Urbančič, pa si predvsem želijo, da bi k rekreacijskim aktivnostim pritegnili čim več občanov iz celotne krajevnosti. Ti rekreacijski večeri so ob srečah in pekih. Kot večini društev jim primanjkuje finančnih sredstev, ki si jih ustvarjajo predvsem z različnimi prireditvami, pri tem pa jim pomagata tudi tozd Proizvodnja kremenčevega peska Pučinci in krajevna skupnost.

F. M.

PLANINSKO DRUŠTVO MURA

Planinsko društvo Mura iz Murske Sobotice, ki šteje 500 članov, od tega 328 članov, 46 mladincev in 126 pionirjev, uspešno uresničuje svoje naloge, so ugotovili na letnem obnem zboru, ko so ocenjevali svoje delo in se dogovarjali o prihodnjih nalogah. Lani so od 17 načrtovanih izvedli 14 pohodov, udeležilo pa se jih je okrog 400 planincev. Uspešno so izvedli pohode planinske šole, predvsem na Boč, in pa udeležbo na dnevu slovenskih planincev, kjer je sodelovalo 119 planincev. Po težavnosti pohodov so tokrat prednjačili vodilni delavci Mure, ki so se povzpeli od Vrat do Bivaka pod Stenarjem, na Škratlico, Kriške pade čez borški Gamsovec in Luknjo sestopili v Vrata. Lani je 10 udeležencem uspelo že drugič in tretjič na Mont Blanc, dvema članoma društva pa je uspelo z vodnikom priti na Matterhorn.

NOGOMET

V nedeljo Nafta : Mura

V nedeljo bo v Lendavi prijeteljska nogometna tekma med soboško Muro in domačo Nafto. Oba pomurska ligaša, ki se že nekaj časa pripravljata za nadaljevanje prvenstva v slovenski in območni ligi, sta odigrala prijateljski tekmi. Mura je doma premagala Slobodo iz Varaždina s 4:3. Strelca za Muro sta bila: Jančar in Škaper po 2. Pred okrog 100 gledalci je sodil Karoli iz Murske Sobotice. Nogometaši MTC iz Čakovca pa so v Lendavi premagali Nafto z 2:1. Gol za Nafto je dosegel Söč.

JUDO

Brozovič in Rituper tretja

V Celju je bilo tekmovanje pionirjev Slovenije v judu, na katerem je sodelovalo tudi nekaj pomurskih judoistov. Največ uspeha sta imela Brozovič v kategoriji do 32 kg in Rituper v kategoriji do 64 kg, oba sta zasedla tretji mesti. Uspešen pa je bil tudi Pavlič, ki je v kategoriji do 42 kg zasedel peto mesto. T. K.

ROKOMET

Najboljši strelec Lebar

Rokometni klub Bakovci je pripravil tretje odprto tekmovanje v streljanju sedemmetrovk. Sodelovalo je 10 ekip iz Bakovec, Murske Sobotice, Kroga in Bistrice. V ekipni konkurenci je zmagala druga ekipa Kroga pred Soboto in Murske Sobotice ter ekipo Buzeti iz Bakovec. Najboljši strelec na tekmovanju je bil Lebar s 23 goli pred Antolinom (oba Bakovci), 21, in Titanom (Krog), 20 golov. Najboljši vratar pa je bil po oceni Ulen iz Kroga.

ŠAH

Občinsko prvenstvo KS

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotice organizira v nedeljo, 22. februarja 1987, ob 9.00 v salonu Hotela Diana v Murski Soboti občinsko prvenstvo krajevnih skupnosti v šahu. Ekipa štejejo štiri člane. Vabijo k sodelovanju čim več ekip.

ZMAGAL GERIČ

Športno društvo Velika Polana je pripravilo šahovski turnir, na katerem je sodelovalo 22 šahistov. Zmagal je Stanko Gerič s 6 točkami pred Stefanom Hojzonom, 5 (oba Crenšovci), Edvardom Farkasem (V. Polana), 4, in Brigito Čavuzič (Radenska), 2 točki.

STRELSTVO — OBMOČNO / PRVENSTVO

Na republiško tekmovanje 67 strelcev

Na strelišču v Murski Soboti je bilo dvodnevno tekmovanje v streljanju z zračno puško za regijsko prvenstvo, ki ga je pripravila Občinska strelska zveza Murska Sobota. Skupno je sodelovalo 151 strelcev in strelk iz radgonske, ljutomerske, lendavske in soboške občine. Od tega je bilo 48 pionirjev, 11 pionirk, 22 mladincev, 9 mladink, 61 članov in članic.

Med pionirji je ekipno zmagala SD Noršinci s 505 krogi pred ABC Pomurko — M1, 485, in Ljutomerom, 481 krogov. Posamezno: Robert Contala (Nor.) 178, Robi Markoja (Turnišče) 177, Tomaž Kosi (Lendava) 172 krogov. Normo za republiško tekmovanje je izpolnilo 16 pionirjev. Med pionirkami je zmagala ekipa Noršincev s 452 krogi pred SD Krka Šalovci, 416 krogov. Posamezno: Andreja Balek (Sal.) 160, Anita Gašpar (Nor.) 157 in Sandra Grčar (Nor.) 153 krogov. Normo so izpolnile 4 pionirke.

V tekmovanju mladincev je zmagala SD Krka Šalovci s 1070

krogi pred SD K. Flisar Tišina, 1068, in SD Ljutomer, 1059 krogov. Posamezno: Borut Filipič (Ljutomer) 363, Davor Panič (Sal.) 361 in Franc Gider (Tiš.) 361 krogov. Med pionirkami je zmagala ekipa Ljutomera s 1033 krogi pred Noršinci 1026 krogov. Posamezno: Melita Balek (Nor.) 354, Petra Peischl (Ljutomer) 349 in Jelka Hriberšek (Ljut.) 344 krogov. Normo za republiško tekmovanje je izpolnilo 15 mladincev in 7 mladink.

V konkurenci članov je prvo mesto zasedla ekipa Noršincev s

Strelišče za zračno orožje v Murski Soboti je prizorišče številnih tekmovanj. Tokrat je na območnem prvenstvu sodelovalo 151 strelcev in strelk iz vseh štirih pomurskih občin.

Foto: F. Maučec

mezno: Robert Contala (Nor.) 178, Robi Markoja (Turnišče) 177, Tomaž Kosi (Lendava) 172 krogov. Normo za republiško tekmovanje je izpolnilo 16 pionirjev. Med pionirkami je zmagala ekipa Noršincev s 452 krogi pred SD Krka Šalovci, 416 krogov. Posamezno: Andreja Balek (Sal.) 160, Anita Gašpar (Nor.) 157 in Sandra Grčar (Nor.) 153 krogov. Normo so izpolnile 4 pionirke.

V tekmovanju mladincev je zmagala SD Krka Šalovci s 1070

1104 krogov pred Ljutomerom, 1092, in SD Jovo Jurkovič Videm, 1091 krogov. Posamezno: Branko Bukovec (Noršinci) 375, Drago Pertoci (Tišina) 370, Ljubbo Spindler (Nor.) 367 krogov. V tekmovanju članic je SD Noršinci dosegla 1048 krogov. Posamezno: Jožica Turner 358, Cvetka Rengeo (obe Nor.) 355 in Dragica Vogrinčič (BK) 343 krogov. Normo za republiško tekmovanje je izpolnilo 25 članov in članic ali skupaj 67 strelcev in strelk iz Pomurja.

F. Matko

OBČINSKO PRVENSTVO ŠSD

Sodelovalo 95 pionirjev in pionirk

Občinska strelska zveza Murska Sobota je v sodelovanju z odborom za šolski šport pri ZTKO Murska Sobota pripravila občinsko prvenstvo šolskih športnih društev v streljanju z zračno puško, ki je bilo v Murski Soboti. Tekmovanja se je udeležilo 28 ekip in 95 posameznikov, od tega 22 ekip in 73 pionirjev ter 6 ekip in 22 pionirk.

Med pionirji je ekipno zmagovalo ŠSD Mladost Murska Sobota s 483 krogi pred ŠSD Krka Ša-

lovci, 471, in ŠSD Tišina, 463 krogov. Med posamezniki je bil najuspešnejši Robert Contala (Pučinci) s 175 krogi pred Brankom Balazicem (Sloga), 167, in Borisom Škerljem (Mladost), 163 krogov. Med pionirkami je ekipno zmagalo ŠSD Krka Šalovci s 425 krogi pred ŠSD Sloga Murska Sobota, 396, in ŠSD Krka Balek (Šalovci) s 170 krogi pred Anito Gašpar (Polet), 149, in Matejo Horvat (Sloga), 148 krogov.

ODBOJKA — II. REP. LIGA

Na startu točki le za Radence

Žačel se je spomladanski del tekmovanja v drugi republiški moški in ženski odbojarski ligi — vzvod, kjer sodelujejo tri moške in ena ženska ekipa. Žal pomurski ligaši v drugem delu tekmovanja niso najbolje štartali, saj so zmagali le Radenci, ki so doma premagali Braslovče s 3:1 in se tako oddolžili za poraz v Braslovčah. Vsi drugi pomurski ligaši pa so izgubili, čeprav so igrali doma. Ekipa Stronjske reke je presenetila jesenskega prvaka Ljutomer in zmagala s 3:2, čeprav so Ljutomerčani že vodili z 2:0. Tudi ekipa Celja je nepričakovano odnesla točki iz Murske Sobotice, kjer je premagala Pomurje s 3:1. Praznihi rok pa so ostale tudi odbojkarice Pomurja, ki so izgubile z ekipo Celja s 3:0.

Odbojkarji Ljutomer so štartali nekoliko oslabljeni, saj so ostali brez standardnega igralca, ki je odšel v JLA. Kaže, da je imel trener Tone Ficko premalo časa za uigranost ekipe z nekaterimi mladimi igralci, Odbojkarji Radence, ki jih vodi Edo Starčič, so, kot kaže, uspešno dobro izkoristili odmor in odpravili nekatere pomanjkljivosti v igri iz prvega dela tekmovanja in računajo na boljše uvrstitev od prvega dela. Odbojkarji Pomurja — trenira jih Ivan Hochsteter, pa igrajo zelo spremenljivo, saj te mladi in perspektivni ekipi primanjkuje izkušenj. Istih tudi pomlajeni ženski ekipi Pomurja — v igri se pozna odsotnost nekaterih starejših, delajo pa tudi še preveč napak. Sicer pa je to šele začetek spomladanskega dela tekmovanja in je še dovolj časa, da lahko pomurske ekipe s pridnim delom dosežejo načrtovane cilje.

F. Maučec

USPEŠNO VKLJUČUJEJO MLADE

Sicer pa je med člani največje zanimanje za dvodnevne izlete. V celoti pa so izvedli program vzgoje in izobraževanja. Organizirali so dve predavanji. Uspešno so tudi organizirali planinsko šolo, ki jo je obiskovalo 24 osnovnošolcev, od teh jo je 19 uspešno končalo. Na izpopolnjevanju so bili tudi vsi štirje vodniki. Priskrbeli so si tudi nekaj potrebne opreme. Sicer pa so veliko govorili o bodočih nalogah in akcijah. Sprejeli so obsežen program dela, ki predvideva številne pohode in sodelovanje na raznih shodih. Načrtujejo pa tudi nekaj predavanj. Dobro se bodo pripravili na letošnji Dan pomurskih planincev, ki ga bodo organizirali pri kroškem brodu.

F. M.

Umiranje deževnega gozda

Zgodovina življenja na Zemlji pozna nekaj zelo črnih točk, ko je prišlo do množičnega izginotja številnih živalskih in rastlinskih vrst. Znanstveniki domnevajo, da je prišlo do uničenja zaradi strahotnih katastrof, naj so bili to trki z drugimi nebesnimi telesi ali kaj podobnega. Med najhujšimi je bilo izginotje skorajda polovice vseh živalskih in rastlinskih vrst pred 65 milijoni let, torej takrat, ko so izginili tudi slavi- ti dinosavri. In nekaj podobnega se dogaja tudi zdaj!

Biologi že nekaj let z vso zaskrbljenostjo opazujejo propadanje življenja na našem planetu. Lani pa so na kongresu v Washingtonu že povsem jasno spregovorili, da se dogaja drugo veliko izginotje številnih vrst življenja, le da tokrat ni mogoče krivde pripisati katastrofam, marveč človeku. Izsekavanje gozdov, ki

je še posebno kruto in škodljivo v tropskih predelih, požiganje, širjenje puščav zaradi nerazumnega uničevanja naravnih virov, vse hujše ekološko onesnaževanje vseh vrst, vse to je tisto, kar ogroža prav temelje življenja na tem svetu. Če se bo nadaljevalo tako, kot kaže sedaj, potem bodo morali biologi že ob koncu stole-

tja na listini življenja izbrisati okrog milijon rastlinskih in živalskih vrst.

Strokovnjake za rastlinstvo in živalstvo najbolj preseneča to, da nekatere živali in rastline izginja- jo hitreje, kot jih moderna biologija sploh zmora opisati, spoznati in zabeležiti. Znanost je doslej popisala in spoznala okrog 1,6 milijona vrst življenja, a to je po prepričanju mnogih uglednih znanstvenikov le drobec vsega bogastva, ki dejansko živi na Zemlji. Predvideva se, da živi na svetu najmanj 4 milijone — nekateri govorijo celo o 30 milijonih — še nepoznatih rastlinskih in živalskih vrst.

Res je, da gredo te visoke številke predvsem na račun insektov, vendar tudi večjih živali še ne poznamo vseh. To med drugim dokazuje tudi odkritje nove papige, ki so jo prvokrat opazili leta 1980 v Ekvadorju. Ptica zaenkrat še nima imena, v se le, v katero družino spada.

Tropski deževni pragozd pokriva okrog 7 odstotkov Zemlje in daje zatočišče skoraj polovici vseh življenjskih oblik. Dosedanje raziskave so pokazale, da na enem hektarju tropskega deževnega gozda živi več kot 100 različnih vrst drevja, vsako s svojo malo kolonijo preostalih rastlin in živalstva. Če torej vemo za življenjsko bogastvo pragozdov Amazonije, Afrike in Azije, potem nas mora zgroziti podatek, da se je gozdnata površina na svetu v zadnjih sto letih zmanjšala za 44 odstotkov.

Hudo kratkovidno je, če vidimo v tem dogajanju kaj, kar se nas ljudi ne tiče. Papiga ali kakšen črv gor ali dol! Vendar ni tako. Deževni tropski gozdovi predstavljajo nenadomestljivi vir življenja, iz katere bi človek ob pametnih posegih lahko dvigal za svoj rod prava premoženja, le uničiti je ne sme. Prav to pa zdaj počnemo. V hlastanju za hitrim dobičkom človeštvo ropo zeleno banko, samo pa si spodsekava lastne korenine.

Poglejmo le nekaj primerov iz zadnjih let. V mehiških gozdovih so botaniki odkrili divjo koruzo, za katero so presenečeni ugotovili, da je odporna proti vsem boleznim, ki sicer krčijo pridelke domačih sort koruze. Krizanje sedanjih kultiviranih koruz s to divjo bo dalo novo koruzo, odporno proti boleznim — to pa pomeni obilen pridelok ob občutno manjših stroških. Prihranjene bodo lahko milijarde.

Moderna medicina že dolgo pozna celo vrsto zdravil, ki jih pridobivajo iz tropskih rastlin. Kinin je le najstarejši in najbolj znan. V novejšem času pa je takšnih zdravil vse več, med njimi tudi vincristine, ki ga pridobivajo iz neke rastline, rastoče na Madagaskarju, rabi pa kot pomembno zdravilo zoper nekatera rakasta obolenja.

Znanstveniki so sploh prepričani, da poznamo le majhen drobec vseh tistih rastlin, ki bi nam lahko koristno pomagale v zdravstvu in nam oskrbele surovine za številna naravna, torej manj škodljiva zdravila.

Bogataš v nekaj sekundah

Tatinski mojstri dandanes ne uporabljajo posebnih izvi-jačev in ne razstreljujejo blagaj. To so zanje zgolj romantična in preživela sredstva, saj se lahko dokoptujejo do gore denarja na mnogo bolj eleganten in miren način — z uporabo računalnika. Seveda je pri tem pomembno znanje, da, tudi v kriminalu ima znanje vse večjo veljavo. Sodobni tatovi so računalniški strokovnjaki!

V slovitom Scotland Yardu imajo zato zaposlenih nekaj računalniških ekspertov, ki sledijo sodobnim tatvinam prek računalnikov. John Austen je eden od njih in pravi takole: »Nekaj elektronskih signalov, to je denar! Če ti uspe dodati bančnemu računu le nekaj ničel prek računalniških povezav, si v hipu bogataš.

Kriminologi dobro vedo, da se je računalniški kriminal močno razpasil. Vendar pa danes ni strokovnjaka, ki bi znal določiti meje, do kod vse je že segel. Veliko računalniških zlorab je neopaženih, še več jih nikoli ne odkrijejo, ker se velika podjetja boje za svoj ugled, če bi se razvedelo, da je možen vdor v njihove strogo čuvane računalniško hranjene podatke.

Vsekakor pa se strokovnjaki strinjajo, da je računalniški kriminal v porastu. V Veliki Britaniji domnevajo, da se je škoda zaradi računalniškega kriminala povečala skoraj za dvakrat v primerjavi z letom 1979, in sicer naj bi za lansko leto znašala že krepkih 800 milijard dinarjev (preračunano v našo valuto). Številni poznavalci pa menijo, da je resnična številka vsaj še enkrat večja.

V Scotland Yardu pravijo računalniškemu kriminalu tudi kriminal belih ovrtnikov, s čimer označujejo vrsto storilcev, ki torej sodijo med uradnike in šolane ljudi. Kot kažejo dosedanje izkušnje, so računalniški tatovi skoraj praviloma prejšnji uslužben- ci bank in velikih podjetij, ki jim je ves sistem dobro poznan. Vendar traja zelo dolgo, predno se tak ptiček ujame v zanke, če se sploh kdaj.

znak ki vam daje
GARANCIJO
kvalitete

IZOLACIJE SERVIS & CO PTUJ
SLAVKO FURMAN — PTUJ
pri železniški postaji HAJDINA
generala popravila vseh
znakov, zamrzovalnikov in
hladilnikov
ZA OBNOVO OHIŠJA DAJEMO
TRILETNO
GARANCIJO
vaša cenjena
naročila lahko oddate
nonstop po telefonu
št. 062/771-637
za storitve v vašem domu
ne zaračunavamo KILOMETRINE

Svetlana Elke (22) iz Kenta se je odločila, da bo ta svet prepešila. Kako in kdaj, pa ni hotela povedati.

Pa se vendarle zgodi

Analiza, ki so jo opravili v Združenih državah Amerike o telesni pripravljenosti ameriških mladincev, je presenetila vojaške in vladne kroge. Pokazala je namreč, da so mladi Američani v povprečju precej bolj kilavi kot sovjetski mladeniči. Strokovnjak G. Allen meni, da je vsega kriva televizija in večurno sedenje pred svetlečim se ekranom.

Drugačnega poskusa so se lotili sovjetski strokovnjaki za vesoljske raziskave. Deset prostovoljcev se je odločilo, da bodo leto dni preležali, da bi tako pomagali spoznati, kako vpliva pomanjkanje gibanja na človeka. Zaenkrat poskus v redu teče in prostovoljci se kar dobro počutijo.

Neki danski pastor pa mora skozi naporne mesece in težak prekus. Njegov zdravnik mu je namreč že lani nataknil nagobčnik, možakar je bil namreč preveč debel. Tehtal je 170 kilogramov, volje pa ni imel prave, da bi se odrekel slastnim zalogajem. In tako ni preostalo drugega, kot da so vrlemu pastorku nadež nagobčnik, katerega ključavnico lahko odklene le zdravnik. Zadnje vesti govore, da je pastor z nagobčnikom izgubil že 50 kilogramov.

Župan z metlo

Čamlong Srimung, župan tajske prestolnice Bangkok, sicer pa general v pokoju, je hudo presenetil svoje someščane, čeprav so od njega navajeni že marsičesa. Pred dnevi se je zgodaj zjutraj prikazal na ulici z metlo in smetišnico v rokah, oblečen v predpisano uniformo smetarjev. Ves delovnik je preživel na najprometnejšem mestnem bulvarju in tako opozarjal vse prebivalce Bangkoka, naj skrbijo za snago svojega mesta, še posebno letos, saj je leto 1987 razglašeno na Tajskem za leto turizma. Čamlong Srimung si je vzdevek »gospod Čistun« prislužil že pred to akcijo.

Rekord japonskega vlaka

Predstavniki japonske državne železnice so sporočili, da je njihov eksperimentalni vlak s posadko ogrozil svetovni rekord s hitrostjo 400 kilometrov na uro. Do zdaj je bil najhitrejši (355 kilometrov na uro) zahodnonemški vlak. Absolutni hitrostni rekord — 517 kilometrov na uro — je dosegel leta 1979 japonski vlak, brez posadke, ki je bil daljinsko voden.

Novi japonski vlak MLU 001 lebdi na zračni blazini, nekaj centimetrov nad tračnico.

Newyorški policaji so dobili pomočnika. To je tjučenj Stanley, ki so ga naučili že marsičesa. Na sliki ga vidimo, kako potapljaču prinaša orožje.

Pijavka, težka samo en gram, lahko poseša štiri grame krvi in s tem preživi pol leta.

Koljčicki o marcu

Znani beograjski vremenoslovec trdi, da bo v februarju še nekaj snega, za marec pa napoveduje pravo pomlad, s temperaturami do 25 stopinj Celzija. Po njegovem naj bi v marcu deževalo samo dvakrat, okoli 6. in 22. marca.

NAPAČNA POHVALA

Avstralska policija si na vse mogoče načine prizadeva, da bi bila uspešna. Tako so se v Cessnocku blizu Sydneyja odločili, da bodo nagradili tiste avtomobiliste, ki vzorno vozijo, ne delajo prekrškov in podobno. Ustavili so nekega voznika in zapisali njegove podatke, da bi mu po pošti poslali nagrado za vzorno vožnjo.

Ko so potem te podatke »vrgli« v računalnik, se je izkazalo, da predvideni nagrajenec že 15 let vozi avto brez voznškega dovoljenja.

SLIKA, KI JE OBŠLA SVET. V Indiji so pred nedavnim slavili obletnico neodvisnosti. Gardisti so že strumno korakali proti tribuni z uglednimi gosti. Toda ojej, cestni pometalci — ali iz pozabljenosti ali zaradi nepojmljive delovne vneme — je moral na hitro še malce pomesti. Parada je potekla brezhibno, pometalci pa je pripomogel, da so tale prizor objavili številni časopisi po vsem svetu.

PIŠTA
modruje

Človek grata slabe volje,
kda guč je za srednje šoule.
Pomurje je iz štiri talof,
pa si majo dosta dijakov.

Zgodovina se ponavlja,
kda nouvo zozida, te se popravlja.
V moudi je pa pri-, nad-, prezidava.
v fabrički pisarnaj pohišstva razstava.

Či nouvi gazda k iži pride,
njemi tuj nouvi butor ide.
Tišlar, kolar, logar iz lesa,
mlinar, pek pa z mele — testa.

Šlosar, kovač de vse meo s kovine,
tkalec, šnajder pa z modne tkanine.
Profesoron, doktoron dati nej nika,
njin zadosta je stara slika.

ANEKDOTE

Nekoč je Thomas gostoval v Philadelphiji in po svoji stari navadi je na vajo prišel veliko prezgodaj, tako da je bila dvorana še prazna. Našel je le zmedenega direktorja koncertne dvorane, ki je vznemirjenega maestra skušal potolažiti z besedami: »Takoj bom poklical orkester.« »Pokličite dva,« je iz navade rekel Thomas.

Britanski premier Winston Churchill je imel kodra po imenu Rufus. Tako rad ga je imel, da mu je hotel za vsako ceno prihraniti vsakršno nepotrebno razburjanje. Kadar je imel le kaj časa, se je le redko ločil od svojega ljubljence. Tako je vsak film, ki ga je premier gledal, gledal tudi Rufus. Filmi so bili seveda zelo raznoliki, zato je Churchill, kadarkoli se je na platnu pokazal prizor, ki bi ustrašil uboega Rufusa, psu zakril oči, dokler nezadeten prizor ni izginil.

Skrivnost znane bolezni

Zdravljenje sladkorne bolezni ima v medicinskih učbenikih pomembno mesto, vendar — v nasprotju z večino drugih medicinskih nauk — ne sloni docela na znanstvenih dognanjih, temveč nanj močno vpliva staro medicinsko izročilo, ki se prenaša iz roda v rod. Na diabetične diete letijo najrazličnejši očitki. Prvi je ta, da so dietna navodila za bolnike prezapletena, da bi jih razumel in upošteval. Osnovni namen vseh diet in zdravljenj pri sladkorni bolezni je zniževanje krvnega sladkorja. Donedavna so se vsi strinjali le v tem, da se je treba izogibati čistemu sladkorju, ki naj bi se najhitreje resorbiral v krvi in tam mnogo bolj povišal glikemijo kot enakovredne količine škrobov. Skrbne raziskave na ljudeh, ki se nagibajo k sladkorni bolezni, pa so pred nedavnim pokazale, da se krvni sladkor po uživanju krompirja in sladkorja giblje skoraj enako.

Če debeli diabetiki shujšajo, se jim krvni sladkor zniža. To drži, vendar druge raziskave nedvoumno kažejo, da v resnici shujša le malo debelih ljudi, še mnogo manj pa jih dosežejo vitkost obdrži dlje kot nekaj mesecev. Hujšanje, za katero je bilo ponovno dokazano, da pri sladkorni bolezni koristi, ostaja tako vsaj v širšem smislu nedosegljiv terapevtski ukrep. Vsakršne diete nosijo v sebi še dvojne nevarnosti. Dietni predpisi so pogosto tako zapleteni, da se jih bolnik ne more ali noče držati in se hrani po svoje. Če pa te predpise spoštuje, to terja tolikšno pozornost, da vse preračunavljivega na pomembnejše zaščitne

Sladkorna bolezen

ukrepe, kot so redni obiski pri okulistu, da mu ohranijo vid, urejanje krvnega pritiska, ki obvaruje ledvice, ali iskanje drobnih nebolečih poškodb na nogah, ki prezrte lahko privedejo do amputacij.

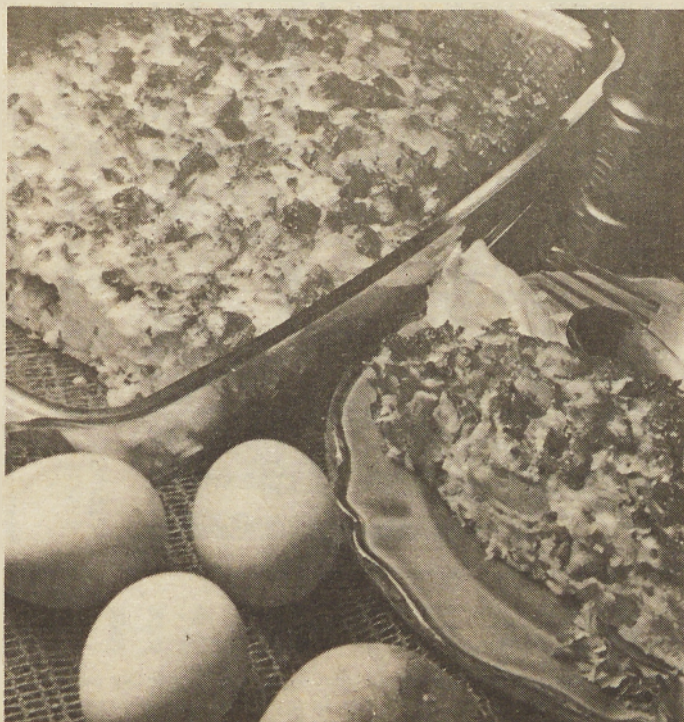
Kakor koli že obračamo odnose med sladkorno boleznijo in

prehrano, naletimo na take presnovne zapletenosti in nerazčiščenost medsebojne odvisnosti, da je kakršen koli utemeljen odgovor skoraj nemogoč. Na sladkorno bolezen ne moremo prenesti dietičnih spoznanj, pridobljenih pri proučevanju bolezni srčnega ožilja. Ker pa sta prav ta dva zapleta pri diabetikih najpogostejša, jih priporočajo tudi diabetikom. Odnosi med sladkorno boleznijo in prehrano bodo še naprej predmet znanstvenih raziskav.

Zdravje

Recept za vas

VEGETINA OMLETA

Krompir olupite, zrežite na koščke in pecite skupaj z narezano slanino. Medtem na olju popražite narezano čebulo, česen in narezane ostanke mesa. Ko se krompir speče, ga zmešajte s prepraženo čebulo in mesom. Jajca, mleko, smetano, vegeto, poper in sesekljan peteršilj dobro zmešajte. Polovico zmesi

zlijte v namaščeno posodo, dodajte krompir z vsemi dodatki in ga prelijte z drugo polovico jajčne zmesi. Pecite v vroči pečici od 25 do 30 minut.

Za jed potrebujete: 120 g čebule, žlico vegete, sol, poper, česen in peteršilj, 150 g suhe slanine, 100 g pečenega mesa (ostankov), 600 g krompirja, 6 žlic olja, 1 dl mleka, 1 dl kisle smetane in 8 jajc.

Jod in organizem

Jod je človeškemu organizmu nujno potreben, ker je glavna sestavina hormonov ščitnice. Človekove fiziološke potrebe po jodu so odvisne od porabe energije. Na vsakih 1000 kcal je potrebnih od 20 do 40 gramov joda, kar pomeni, glede na človekovo povprečno dnevno porabo energije, od 75 do 140 gramov joda na dan.

Potrebe po jodu se močno povečajo pri povečani porabi energije, oziroma

povečani celični presnovi, v dobi rasti, v nosečnosti in času dojenja, pa tudi pri boleznih, ki jih dalj časa spremlja zvišana temperatura. Odrasli ženski, na primer, zadostuje okrog 100 gramov joda na dan. Domnevajo, da okrog 30 odstotkov absorbiranega joda izkoristi ščitnica, preostalih 70 odstotkov pa se izloči z urinom.

Naša vsakodnevna prehrana navadno vsebuje dovolj joda.

Mraz in starejši ljudje

Mraz v tem obdobju lahko pomeni posebno nevarnost za starejše ljudi. Izpostavljanje hudemu mrazu vodi k podhladitvi telesa — k hipotermiji. Kadar telesni mehanizem za uravnavanje temperature ne deluje dobro, se tak človek, še posebej starejši, celo na zmerno znižanje temperature v okolju odzove z nenormalno nizko telesno temperaturo. Ker odpove omenjeni mehanizem, se tak človek na mrazu ne trese in ne pomodri, kar nas lahko zapelje pri hitrem ugotavljanju bolezenskega stanja. Podhladitev je možna temprej zato, ker se starejši ljudje manj gibljejo in ker je zato prekrvavitelj manjša, upočasnjena. Poleg tega pri starejših ljudeh lahko otežujejo stanje tudi nekatera zdravila, ker motijo uravnavanje

telesne temperature, kot na primer: largacitil, stemetil, moditen...

Simptomi podhladitve, torej hipotermije, so omotica, zaspanost, vrtoglavica, slabša zavest ob morebitnih vidnih in slinihi halucinacijah in končno kolaps. Nesreča je ta, ker v naglici lahko pripišemo ta znamenja srčnemu obolenju ali možganski kapi. Na žalost se vedno vsako leto mnogo starejših ljudi zaradi podhladitve umre. To se lahko dogaja zato, ker jih ujamejo slabe vremenske razmere (mraz in snežni meteži), ker živijo v neustreznih slabih stanovanjskih razmerah. Zlasti veter odvzame organizmu veliko toplote in sicer trikrat več kot mirno ozračje. Velika večina takih primerov bi bila lahko pre-

prečena, če bi le pravočasno opazili nevarnost.

Ljudem, ki so očitno podhlajeni, je potrebno bolnišnično zdravljenje. Dokler čakamo na rešilni avto, lahko bolniku pomagamo tako, da ga ogrevamo, pri čemer pa moramo zelo paziti, da to počnemo postopno, torej ne več kot za pol stopinje Celzija na uro. Hitro ogrevanje, denimo z vročim termoforjem, električno odejo... lahko samo poslabša stanje, še povečuje kolaps.

V teh mrzlih zimskih dneh in hitrem življenjskem tempu se običajno niti ne spomnimo tistih starih in starcev, ki morebiti živijo sami, brez dovolj hrane, toplih oblačil in gretja v stanovanju.

Jana

...JE PAČ
PAŠTETA
KEKEC!

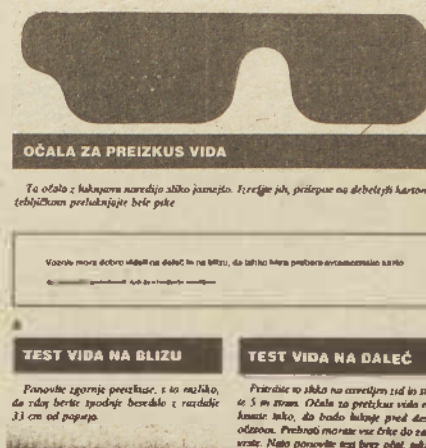
Jana

Ali dobro vidite?

Če se niste bili pri očesnem zdravniku, ker zato niste imeli »pravega« razloga, pa se vam včasih zazdi, da le ne vidite najbolje, si preizkusite vid.

Domnevamo, da večina ljudi dobro vidi. Pa vendar so med tistimi, ki so prepričani, da dobro vidijo, tudi taki, ki se zavedajo, da njihov vid ni brezhiben. Kdo se morda pritožuje, da ima včasih zamagljen vid, drugega vse po-

gosteje boli glava, tretji mora včasih oddaljiti ali približati branje, pletenje in podobno... Če se nikoli niste bili pri očesnem zdravniku — ker pač niste imeli pravega razloga — preizkusite svoj vid z enostavnimi testi. Da bi bilo testiranje zanesljivo, se morate natančno držati navodil.

TEST VIDA NA BLIZU TEST VIDA NA DALEČ

Z
U
N
L
O
X
P
Y
O
E
X
R
C
Y
H
D
L
V
A
T
M
R
T
V
F

Zaščitimo telo pred mrazom

Sedaj je čas volnenih oblačil in zaščitnih krem. Rdečica in lišaji so pogoste zimske težave. Nenaden mraz zelo izsuši kožo, zato se moramo znati zavarovati. Izogibajmo se naglim temperaturnim spremembam. Ne pregrevajmo stanovanja in ne postavimo se poleg kamina takoj, ko pridemo s sprehoda. Kožo je najbolje zaščititi z bogato kremo na osnovi lanolina ali čebeljega voska, ki naredi na njej tanko zaščitno plast.

Zrečer kremo odstranimo s čistilnim mlekom in brezalkoholnim tonikom (četudi je koža mastna). Ne pozabimo na nočno kremo in si po možnosti enkrat na teden privoščimo hidratantno masko. Ustnice zaščitimo s posebnim črtalom, bogatim z vitamini, posebno kadar je zunaj zelo mrzlo.

Če ni, uporabimo običajno šminke. Nikdar pa ne pustimo ustnic nezaščitene, da nam ne razpokaajo. Takoj ko se zunanja shladi, postanejo lasne konice bolj suhe in električne. Vedno teže oblikujemo pričesko. Lase zaščitimo s posebnimi bogatimi balzami, ki pustijo na njih zaščitno mast.

Ne čudite se, če občasno občutite po telesu rahlo srbenje. Sintetična spodnja oblačila dražijo, volna praska, nenadne temperaturne spremembe izsušijo kožo. Težave bodo izginile z jutranjo ali večerno uporabo mleka za nego telesa.

Mislite na roke! V koži na rokah je malo lojnic, zato jo mraz še posebno prizadene. Vedno imejte pri sebi kremo za roke in natakните si rokavice, ko greste ven.

Zdravje

SESTAVA MARKO NAPAST	ZDRAVNIK ZA DUŠEVNE BOLEZNI	VELIKO JEZERO V AVSTRJI	OZEK KOS BLAGA	IT. FILM (GRALKA (GIOVANA)	ZDRAVNIK ZA UŠESNE BOLEZNI	ROMUNSKA DENARNA ENOTA	NEKDANJ TURSKE OBLASTNIK
OBHOODNA STRAZA							
VOJSKO- VODJA							
EVROPSKA DRŽAVA, NASA SOSEDA							
VULKAN NA ISLANDIJI						KORALNI OTOK	LEKTOR- JEV URAD
ORANJE, ZORANA ZENIJA		DAVNI ITALIJAN VRSTA DREVESA					
ZVESTE DOMAČE ŽIVALI				FIGURA PRI ČETVORKI			
VELIKA HEMŠKA INDUSTRIJA DRUŽBA				SNUČAR PETROVIČ IGRALKA VERSOIS			
TRUP					LJUDSKA TEHNIKA ORGAN VIDA		
KISIK	GLASBENIK DARIAN TOVARNA V CELJU					NEČLA URADNI SPIS	
LEVAK							
KOŽJA OETELJA							
REVOLU- CIONAR DELCEV						TOPE TOMŠČ	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: smelost, Tanatos, rustika, Aro, tov, žir, ilo MA, osa, očet, RK, J, mrena, stearat, Turn, E, eternit, retorta.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite do četrtega, 26. februarja na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene pripise honoriramo.

- Če je ta zmrazil kot naše cene, mu ne bo nič. (Jože B.)
 - Kdo si pa pri tej dragi pijači privoščil pletenko? (Ludvik K.)
 - Ljubica, kaj ko bi mi dala še kak moker poljubček? (Karmen K.)
- Za nekatere je prava pot tista, ki pelje v gostilno in iz nje. (Martin M.)

Kaj ti pomeni kultura?

8. februarja praznujemo Slovenci kulturni praznik v spomin na našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Učenci smo te dni veliko razmišljali o kulturi. France Prešeren je dobil zaposlitev šele pred smrtjo, ker je bil zaveden Slovenec. Njegova rojstna hiša je danes muzej, ki je kulturna ustanova. V njem so razstavljene njegove pesmi in razni predmeti, ki jih je pesnik uporabljal v svoji mladosti. Kulturne ustanove so še: kino, galerija, opera, gledališče, balet in drugo. V kulturnih ustanovah se moramo kulturno obnašati. Kultura je tudi spoštovanje do starejših. Največja kulturna dobrina za človeka je knjiga. Radi jo prebiramo ob vsakem času. Ob kulturnem prazniku podelijo priznanja kulturnim delavcem za njihove dosežke. Kdor zna gledati film, razstavo, muzejsko zbirko, knjigo, gledališke predstave in drugo, ve, kaj kultura pomeni in kaj mu lahko nudi. Vseposplošno izobraževanje je kultura. Mislim, da se kulturno vedem in berem knjige, ki me nekaj naučijo. Tudi dobre filmske predstave, gledališča, knjige in drugo mi niso odveč. Najboljša prijateljica mi je knjiga. Nataša, 4. č.

Kultura mi pomeni:

- lepo vedenje,
- obisk proslav,
- branje lepih knjig,
- odnos do soljudi,
- odnos do kulturnih spomenikov,
- lepo oblačenje,
- kulturno uživanje hrane.

Aleš, 4. č.

Z njo človek izraža samega sebe in svoje lastnosti. David, 4. č.

Kultura mi pomeni del življenja. Vsak narod ima svojo kulturo. Andreja, 4. č.

Dopisniški krožek
OŠ Edvard Kardelj,
Murska Sobota

KULTURNI PRAZNIK

V petek smo v šoli praznovali slovenski kulturni praznik, in to drugače kot običajno. Razdeli smo se po krožkih in vsak se je moral v dveh urah nekaj naučiti, pripraviti. Medve sva se odločili za ritmično in skupaj z drugimi učenci smo se naučili 2-minutni ples. Predstavil se je tudi pravilni krožek, slišali smo intervjuje, ki so jih posneli pri novinarskem krožku, ogledali smo si razstavo o Prešernu, ki so jo prav tako pripravili oni, slišali smo prizorček, ki so se ga naučili pri dramskem in lutkovnem krožku, ogledali smo si risbe, ki so nastale pri likovnem krožku, in fotografije, ki so nastale pri fotografskem krožku, ter različne predmete, ki so jih izdelali pri modelarskem krožku. Podeljene so bile tudi knjižne nagrade učencem, ki so posebej aktivni v kulturni dejavnosti naše šole.

Lidija Kodba in Barbara Zanjkovič,
7. raz. OŠ Šafarsko

NA SNEGU

Počitnice so hitro minile. Bil sem pri mamici v M. Soboti. Z avtobusom sem se peljal k njej. S sestrico sva se igrala razne igrice. Po treh dneh sem se odpeljal z avtobusom nazaj domov, k dedku na Goričko.

Zadnje dni počitnic sem izkoristil za smučanje na hribu za našo domačijo. Spuščal sem se po hribu s starimi smučmi, katere je imel še moj stric. Ker sem bolj neroden, pa še prava oprema mi manjka, sem dostikrat padel in se zakotalil po snegu. Zato sem bil hitro moker in sem moral v kuhinjo na toplo.

Dolgo si bom zapomnil dan, ko me je obiskala teta Vera iz Ljubljane. Prinesla mi je lepe, velike in dosti boljše smuči od mojih. Bolj sem bil vesel smuči kakor bonbonov. Sedaj, ko imam smuči, potrebujem še čevlje, da se bom lahko z večjim veseljem in uspehom smučal prihodnje leto.

Dušan Lepoša, 3. raz.
OŠ G. Petrovci

PIONIR PROMETNIK — Narisal (inorez) Franci Anželj, 6. e raz., OŠ Jože Kerencič, Gornja Radgona.

ŠE O ZIMSKIH POČITNICAH

Te dni sem prejel kar precej vaših prispevkov o tem, kaj ste delali in kaj se vam je zgodilo v polletnih počitnicah. Čeprav sem razmišljaj, da o tej temi ne bi več govorili, ker je medtem že nekoliko zastarela (ni aktualna), sem odločil za izbor odlomkov, ki so se mi zdeli zanimivi. Najbrž bi bilo škoda, če ne bi o tem kaj zvedeli še drugi, mar ne?

Ko zapade sneg, smo otroci zelo veseli. Zunaj se lahko kepamo, sankamo, smučamo ... Toda šola! Treba se je učiti in delati domače naloge. No, rešitev so zimske počitnice. Čeprav trajajo le dva tedna, je to že nekaj. Jaz sem se med počitnicami sankala, pomagala mami, se učila, nosila hrano pticam ... (MATEJA LESKOVAR, 6 a OŠ Videm ob Ščaničevici).

Soboto in nedeljo nekateri niso šteli k počitnicam in so se doma dolgočasili. Jaz pa sem začela kar takoj, kajti drugače bi bile počitnice prekratke za moje načrte. V soboto zjutraj smo spekli pecivo in se odpeljali k stricu in teti, ki sta slavila srebrno obletnico poroke. Bilo je lepo, saj smo se tam zbrali spet vsi, ki se poznamo. Mlajši smo vmes odšli ven in zganjali razne norčije. Zakopavali smo se v snežne kupe, tako da so drugi kar zijali.

Bila sem tudi na Starem vrhu pri Škofji Loki, kjer sem se smučala. No, pa kaj bi opisovala, kako je bilo. Saj veste, vrste, da dočakaš sedežnico, s katero se lahko popelješ na vrh smučišča, potem pa spust v dolino, vmes pa padci in strah pred strmino in ledom. (LIDIJA KODRA, 7. ra. OŠ Jože Hedžet, Šafarsko).

Prisile so, pa jih že ni več. To so bile moje zadnje osnovnošolske zimske počitnice. Bile so še kar pestre, čeprav sem jih preživela kar

doma. Dopoldne sem bdela pred televizorjem, popoldneve pa sem si krajšala s pletenjem, pospravljanjem in raznimi drugimi opravili. Najhuje je bilo takrat, ko je zbolela mama. Tedaj sem morala vstati že ob šestih in zakuriti v kuhinji, potem pa me je že čakalo vsakdanje zopredelo — pomivanje posode seveda. Jaz že ne bom nikoli dobra gosposinja! Kajne, da ne? Morala sem tudi nahraniti živino, skuhati zajtrk pa kosilo in sploh postoriti skoraj vsa dela, ki jih drugače opravlja mama. To pa je dokaj naporno. (TINKA MAKOVEC, 8. raz. OŠ Jože Hedžet, Šafarsko).

Polletne počitnice sem preživela doma. Brala sem knjigo Mak ob progi, gledala televizijo in še kaj postorila. Z atijem sva se vozila tudi smučat v Lendavske gorice. (MILANKA KRAMPAČ, 4. razred podružnične OŠ v Gaberju).

Komaj smo čakali, da bi bilo konec prvega polletja in si vsaj malo spočili od šolskih skrbi in nalog. Snega, ki je zapadel pred počitnicami, se nisem preveč razveselila. Raje sem bila v hiši, brala knjige, pletla ... V Grabrovniku živi tudi naša sorodnica Viktorija. Preden je zapadel sneg, je večkrat prišla k nam, potem pa je že teden dni ni bilo. To se nam je zdelo čudno, zato sva z Marto sklenili, da greva pogledat, ali se ji ni morda kaj zgodilo. Zelo težko sva prišli do njene hiše, ker pot ni bila splužena. Ko sva končno prigarili tja, sva videli, da leži v postelji, v mrzli sobi, brez drv in hrane. Zmetali sva sneg in ji prinesli drva in vodo, drugi dan pa aše hrano. Kdo ve, kaj bi se zgodilo, če ji ne bi pomagali. (MARJA BALAZIČ, 1. raz. OŠ Šafarsko).

PIŠE IN RIŠE
JELKO PETERNELJ

»RDEČA JAVKA«

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI
PODRUŽNICA MURSKA SOBOTA

OBJAVLJA

na podlagi 93. člena Statuta Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota, prosta dela in naloge

— VODENJE DELA V LIKVIDATURI, BLAGAJNI IN TREZORJU

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti morajo višjo izobrazbo ekonomske ali pravne smeri
- dve leti ustreznih delovnih izkušenj
- nekaznovanost za kaznivo dejanje zoper družbeno in zasebno premoženje

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev je treba poslati v 8 dneh po objavi kadrovske službi SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota, Titova 2. Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 15 dneh po izteku prijavnega roka.

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI GORNJA RADGONA

objavlja prosta dela in naloge

TAJNIKA

za Krajevno skupnost Gornja Radgona

Pogoji:

- končana 4-letna srednja šola,
- 1 leto delovnih izkušenj.

Zaželeno je, da je kandidat občan KS Gornja Radgona.

Delovno razmerje za navedena dela in naloge sklenemo za nedoločen čas. Delo se opravlja v določenih dnevih od 7. do 15. ure, po potrebi pa tudi v popoldanskem času. Poskusno delo traja 3 mesece.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave na naslov: Krajevna skupnost Gornja Radgona, Cesta na stadion 2.

Občina Murska Sobota razpisuje na podlagi 8. člena Zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list SRS, št. 19/76) 9. marca 1987 ob 9. uri v Mačkovcih na kraju samem

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stare osnovne šole v Mačkovcih 35 s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem, 5758 m², za izključno ceno 7.148.634, dinarjev (z besedo: sedemmilijonovstooseminštridesetisočšeststoštiriinštrideset din za vse nepremičnine.

Splošni pogoji dražbe so:

1. Varščina znaša 750.000, dinarjev in jo je treba plačati na žiro-račun občine M. Sobota, št. 51900-697-45015, do začetka dražbe.
2. Izdražena cena za zgradbo z zemljiščem mora biti plačana v 15 dneh od dražbe oz. od sklenitve pogodbe.
3. Prevzem te nepremičnine oz. nastop posesti je možen takoj.

Možen je tudi ogled po predhodnem dogovoru.

Vse informacije lahko dobite pri premoženjsko-pravni službi Občine M. Sobota, soba št. 15/II.

Pomurski zdravstveni center tozdr Zdravstveni dom Lendava
objavlja prosta dela in naloge

čistilke v tozdu

za nedoločen čas.

Pogoji: končana osnovna šola, tečaj iz higienskega minimuma, 1-mesečno poskusno delo.

Pisne prijave z dokazili sprejema tajništvo tozdr Zdravstveni dom Lendava v 8 dneh po objavi.

Prijavljene kandidatke bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja Skupščine občine M. Sobota

razpisuje

dela in naloge

DIREKTORJA UPRAVE ZA DRUŽBENE PRIHODKE OBČINE MURSKA SOBOTA

Pogoji:

- visoka izobrazba pravne ali ekonomske smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo štirih let.

Prijave kolkovane z 20 din, z dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah ter življenjepisom naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja Skupščine občine Murska Sobota.

Radenska

Zdravilišče Radenska, n. sol. o.
Radenci

objavlja

po sklepu komisij za delovna razmerja delovne skupnosti skupnih služb in tozdr Naravno zdravilišče prosta dela in naloge

V delovni skupnosti skupnih služb

OPRAVLJANJE KADROVSKIH, SAMOUPRAVNIH IN SPLOŠNIH OPRAVIL

za tozdr Zvezda, Moravske toplice in Diano

Pogoji: višješolska izobrazba pravne druge ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj

V tozdr Naravno zdravilišče
VODENJE KUHINJE v narodni restavraciji Park

Pogoji: VKV ali KV kuhar in 2 leti delovnih izkušenj

Poskusno delo traja 3 mesece. Kandidati naj pošljejo pisne prijave v 8 dneh po objavi na naslov: Zdravilišče Radenska Radenci, kadrovsko-socialna služba.

Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v 45 dneh po poteku objavnega roka.

URADNE OBJAVE

Leto XXII

Murska Sobota, 19. februarja 1987

Št.: 5

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA
Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

52. Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota.
53. Statut samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota.
54. Sklep skupščine občine M. Sobota o soglasju k SaS in statutu Sam. komunalne interesne skupnosti M. Sobota.
55. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za del območja KS Tešanovci naselje Suhi Vrh
56. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za del območja KS Tešanovci naselje Vučja Gomila
57. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za del območja KS Tešanovci naselje Tešanovci
58. Sklep o uvedbi spremembe namembnosti samopriskevka za del območja KS Tešanovci, naselji Mlajtinci in Lukačevci
59. Sklep o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje Krajevne skupnosti Bučkovci

60. Sklep o višini povračil za uporabo javnih poti za traktorje v občini G. Radgona za leto 1987
61. Sklep o povišanju stanarin v občini Gornja Radgona
62. Sklep o uskladitvi preživnin s povečanimi življenjskimi stroški v občini Murska Sobota
63. Ugotovitevni sklep Območne samoupravne interesne skupnosti za poštne, telegrafski in telefonski promet Murska Sobota
64. Popravek odloka o določitvi matičnih območij v občini Lendava
65. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju občinskih upravnih organov in strokovne službe skupščine občine in izvršnega sveta skupščine občine Lendava
66. Sklep o sestavi komiteja za družbeno planiranje in družbeno-ekonomski razvoj občine Lendava

52

Na podlagi 13. člena Zakona o komunalnih dejavnostih (Ur. list SRS, št. 8/82) sklenemo:

- delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih organizacij združenega dela ter delovnih skupnostih in delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih kot uporabniki komunalnih storitev in
- delavci temeljnih organizacij združenega dela in njihovih delovnih skupnosti, ki opravljajo komunalne dejavnosti iz 3. člena zakona o komunalnih dejavnostih kot izvajalci

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI SAMOUPRAVNE KOMUNALNE INTERESNE SKUPNOSTI OBČINE MURSKA SOBOTA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom delavci temeljnih organizacij združenega dela, drugih organizacij in skupnosti, delovni ljudje, ki z osebnim delom in lastnimi delovnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost, delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih kot uporabniki komunalnih storitev in delavci podjetja za komunalne, gradbene, obrtne in vrtnarske dejavnosti »SOBOTA« TOZD KOMUNALA Murska Sobota kot izvajalci komunalnih storitev iz 3. člena zakona o komunalnih dejavnostih, skupaj in enakopravno ustanovljamo Samoupravno komunalno interesno skupnost občine Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: komunalna skupnost), da bomo v njej zagotovili opravljanje teh dejavnosti v svobodni menjavi dela.

Kot njeni člani določamo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti zaradi stalnega usklajevanja dela izvajalcev s potrebnimi uporabniki po dobrinah teh komunalnih dejavnosti.

2. člen

S tem samoupravnim sporazumom urejamo naslednja vprašanja:

- namen in cilje komunalne skupnosti,
- status komunalne skupnosti,
- predmet svobodne menjave dela,
- družbenoekonomske odnose v komunalni skupnosti,
- naloge komunalne skupnosti na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- nadzor nad delom komunalne skupnosti,
- javnost dela komunalne skupnosti,
- postopek sporazumevanja o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih,
- opravljanje skupnih del za komunalno skupnost,
- samoupravne splošne akte,
- reševanje sporov,
- prehodne in končne določbe.

II. NAMEN IN CILJI KOMUNALNE SKUPNOSTI

3. člen

Uporabniki in izvajalci smo sporazumni, da je naša pravica in dolžnost zagotavljati opravljanje komunalnih dejavnosti iz 3. člena

zakona o komunalnih dejavnostih in 2. člena odloka o komunalnih dejavnostih v občini Murska Sobota, v medsebojnih odnosih svobodne menjave dela.

4. člen

Na podlagi vzajemnosti in solidarnosti uporabniki in izvajalci sprejemamo obveznost, da bomo v medsebojni menjavi dela na osnovi samoupravnih ugotovljenih posebnih in skupnih potreb in interesov, dohodkovnih možnosti ter tehničnih in kadrovskih zmogljivosti zagotavljali opravljanje komunalnih dejavnosti iz 3. člena zakona o komunalnih dejavnostih in 2. člena odloka o komunalnih dejavnostih.

5. člen

Uporabniki in izvajalci smo sporazumni, da bomo medsebojne odnose v svobodni menjavi dela urejali s samoupravnimi sporazumi v skladu z naravo in posebnostmi komunalnih dejavnosti in v skladu z ekonomskimi zakonitostmi, ki vplivajo na ustvarjanje vrednosti iz dohodka v komunalnih dejavnostih iz 3. člena zakona in 2. člena odloka o komunalnih dejavnostih.

III. STATUS KOMUNALNE SKUPNOSTI

6. člen

Ime skupnosti je: Samoupravna komunalna interesna skupnost občine Murska Sobota.

Sedež skupnosti je: Trg zmage 4 Murska Sobota.

Komunalna skupnost je vpisana v sodni register.

7. člen

Dejavnost skupnosti je: urejanje družbeno-ekonomskih odnosov s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem po načelih svobodne menjave dela, združevanje sredstev za razvoj komunalne infrastrukture ter usklajevanje dela in razvoja komunalnih dejavnosti posebnega družbenega pomena, zlasti pa opravljanje naslednjih nalog:

- sprejemanje planskih aktov s katerimi določajo in na podlagi njih izvajajo politiko na področju komunalnih dejavnosti,
- usmerjanje in usklajevanje razvoja komunalnega gospodarstva oz. komunalnih dejavnosti v skladu z letnim in srednjeročnim planom občine in drugimi programi,
- sprejemanje programov razvoja in načrtne graditve komunalnih objektov in naprav,
- sprejemanje meril za oblikovanje cen in oblikovanje cen za posamezne komunalne storitve oz. proizvode,
- odločanje o investicijah v komunalne objekte in naprave,
- oblikovanje povračil za gospodarjenje s komunalnimi objekti in napravami skupne rabe,
- ugotavljanje, usklajevanje in določanje možnosti zadovoljevanja potreb po komunalnih storitvah in proizvodih,
- sprejemanje programov razvoja in krepitev obrambnih pripravljenosti za primere naravnih in drugih nesreč, izrednih razmer in vojne,
- določanje pogojev za priključitev na vodovodno, kanalizacijsko ali drugo omrežje komunalnih objektov in naprav,
- določanje pogojev in način opravljanja posameznih storitev, kakor tudi pravice in obveznosti komunalne organizacije v zvezi z opravljanjem takih storitev,

- določanje kriterijev in meril za prednostno zadovoljevanje potreb po komunalnih storitvah v primerih kadar zaradi objektivnih razlogov ni mogoče zadovoljiti vseh potreb (redukcije),
- združevanje sredstev za opravljanje in razvoj komunalnih dejavnosti in skrb za namensko rabo sredstev,
- določanje osnov in meril za pridobivanje dohodka komunalne organizacije,
- spremljanje in analiziranje razvoja komunalnih dejavnosti na območju občine ter seznanjanje družbenopolitičnih skupnosti s problematiko na tem področju,
- skrbi za razvijanje in utrjevanje samouprave na področju komunalnega gospodarstva,
- skrbi za raziskovalno dejavnost na področju komunalnih dejavnosti,
- opravljanje drugih nalog, ki izhajajo iz zakonov, družbenih dogovorov ter drugih samoupravnih splošnih aktov.

8. člen

Komunalna skupnost je pravna oseba, je nosilec pravic, obveznosti in odgovornosti v pravnem prometu in nastopa samostojno in brez omejitev.

Komunalna skupnost upravlja in razpolaga z vsemi sredstvi, ki jih ima in z njimi odgovarja za obveznosti v pravnem prometu z drugimi.

9. člen

Komunalno skupnost zastopa in predstavlja predsednik skupščine komunalne skupnosti, v njegovi odsotnosti pa z vsemi pooblastili podpredsednik.

Kot zastopnik je upravičen v imenu komunalne skupnosti v okviru njene pravne sposobnosti, sklepati pogodbe z omejitvijo, da sklepa kreditne pogodbe po sklepu skupščine in opravljati druga pravna dejanja ter jo zastopati pred sodišči in drugimi organi.

10. člen

Predsednik skupščine komunalne skupnosti sme, v mejah svojih pooblastil in s soglasjem skupščine, pooblastiti za zastopanje pred organi in organizacijami, za sklenitev pogodb in sporazumov ter opravljanje drugih pravnih dejanj, drugo osebo.

IV. PREDMET SVOBODNE MENJAVE DELA

11. člen

Uporabniki in izvajalci smo sporazumni, da je osnovni predmet svobodne menjave storitev komunalne dejavnosti iz 7. člena tega sporazuma kot neposredni rezultat vloženega dela izvajalcev. Kadar narava dela komunalne dejavnosti iz 7. člena tega sporazuma omogoča obračunavanje opravljenega dela po opravljeni storitvi dejavnosti se le — ta obračunava uporabnikom, ko je izvršena, v primerih, ko to ni mogoče se le-te obračunavajo po programu storitev in njegove dinamike.

12. člen

Izvajalci komunalnih storitev iz 1. člena tega sporazuma bomo kot blagovni proizvajalci in kot samostojni ustvarjalci vrednosti ohranili odnose blagovne menjave, vendar bomo svoje potrebe in interese usklajevali s potrebami in interesi uporabnikov.

V ta namen bomo uporabniki in izvajalci v odnose iz 1. odstavka tega člena sporazuma vnašali načelo in značilnosti svobodne menjave dela.

S skupnim planiranjem bomo premagovali stihijsko delovanje trga, ob vzajemnosti in solidarnosti sporazumno določali cene, skupaj nosili morebitna tveganja ter skupaj zagotavljali razširjeno reprodukcijo dejavnosti.

13. člen

Uporabniki komunalnih storitev iz 1. člena tega sporazuma sprejemamo obveznost, da bomo z ustvarjenim dohodkom stalno zagotavljali sredstva za izpolnjevanje prevzetih obveznosti po tem sporazumu. Ustvarjeni dohodek bomo s tem namenom razporejali in v dogovorjenem obsegu ter na dogovorjen način stalno poravnali svoje obveznosti.

Izvajalci komunalnih storitev iz 1. člena tega sporazuma sprejemamo obveznosti, da bomo zmogljivosti svoje temeljne organizacije razporedili in prilagodili potrebam uporabnikov storitev tako, da bodo storitve ustrezale dogovorjeni kakovosti in količini.

14. člen

Udeleženci v svobodni menjavi dela pri zagotavljanju opravljanja komunalne dejavnosti iz 7. člena tega sporazuma ugotavljamo, da je v postopku samoupravnega sporazumevanja naša pravica in dolžnost:

- ugotavljati potrebe in interese uporabnikov ter tehnične in kadrovske zmogljivosti izvajalcev,
- upoštevati dohodkovne možnosti uporabnikov in določiti medsebojne obveznosti,
- upoštevati vpliv ekonomskih zakonitosti blagovne proizvodnje in delovanja trga,
- z združevanjem sredstev na podlagi vzajemnosti in solidarnosti

sti z uporabniki zagotoviti enostavno reprodukcijo v komunalni dejavnosti, ki mora biti zagotovljena v korist uporabnikov,

- vrednotiti rezultate dela izvajalcev dejavnosti in kakovosti izvršnega dela, gospodarjenja z minulim delom ter glede prispevka k zadovoljevanju osebnih potreb in interesov uporabnikov pri ustvarjanju nove vrednosti v dejavnosti, ki jo opravljajo, k večanju produktivnosti dela in k razvoju družbe kot celote.

Udeleženci tega sporazuma sprejemamo medsebojne obveznosti, da si bomo v medsebojnih odnosih menjave izmenjali vse potrebne podatke.

15. člen

Uresničevanje svobodne menjave dela bo temeljilo na skupnem planiranju potreb in zmogljivosti ter ustvarjanju in razporejanju dohodka v skladu z obveznostmi, ki smo jih s samoupravnim sporazumevanjem prevzeli uporabniki in izvajalci.

16. člen

Uporabniki in izvajalci smo si enotni, da svojo pravico in dolžnost planiranja v komunalni skupnosti uresničujemo tako, da

- sprejemamo in sklenemo samoupravni sporazum o temeljih plana, v skladu z vsakokratnimi posebnimi in skupnimi potrebami in interesi,

- sodelujemo pri usklajevanju dogovorov o temeljih plana občine,

- sprejemamo dolgoročne, srednjeročne in letne plane za zagotavljanje opravljanja komunalne dejavnosti in izvajamo ukrepe za njihova uresničevanja in

- izvršujemo naloge, ki smo jih prevzeli s samoupravnim sporazumom o temeljih plana za zagotavljanje opravljanja komunalnih dejavnosti in drugimi sporazumi, določamo skupne interese in cilje ter medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti.

Vsakokratne letne plane bomo spremljali na podlagi samoupravnih sporazumov iz prejšnjega odstavka tega člena.

Plane komunalne skupnosti bomo sprejemali sočasno z občino, v medsebojni odvisnosti in povezanosti.

V. DRUŽBENO-EKONOMSKI ODNOSI

17. člen

Uporabniki in izvajalci ugotavljamo, da nam zakon o odnosih svobodne menjave dela praviloma zagotavlja enak družbeno-ekonomski položaj, ko delamo z družbenimi sredstvi. Ta položaj si bomo zagotovili s tem, da bomo svoje pravice, obveznosti in odgovornosti uresničevali oziroma uveljavili tako, da bomo samostojno določili lastno organizacijo, samostojno in odgovorno planirali ter pridobivali in razporejali dohodek v skladu z naravo dela, ki ga opravljamo.

18. člen

Uporabniki in izvajalci sprejemamo medsebojno obveznost, da se bomo v dejavnostih katerih opravljanje moramo skupaj, nemoteno in stalno zagotavljati, dogovarjali in sporazumevali.

V ta namen bomo:

- sprejemali samoupravne odločitve o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, v skladu s kadrovskimi in tehničnimi možnostmi izvajalcev ter potrebami in dohodkovnimi možnostmi uporabnikov,

- določili standarde in normative za opravljanje dejavnosti,
- določili osnove in merila za ugotavljanje cen za opravljanje storitev,

- določili osnove in merila za ugotavljanje oblike in višine povračila za izvršene storitve po programu dejavnosti,
- določili obseg in vrednost programov za opravljanje dejavnosti ter osnove in merila za določanje obveznosti uporabnikov in izvajalcev,

- sprejemali plane za razširitev dejavnosti in določali sredstva za njihovo izvršitev,

- sprejemali druge odločitve glede medsebojnih pravic, obveznosti in odgovornosti in pri tem upoštevali določila zakona o komunalnih dejavnostih.

19. člen

Uporabniki in izvajalci smo sporazumni, da bomo v odnosih svobodne menjave dela vrednotili rezultate dela in prispevek izvajalcev k ustvarjanju nove vrednosti dejavnosti, k povečanju produktivnosti in k razvoju družbe v celoti, samoupravno dogovorjeno ceno storitve oziroma povračilom za izvajanje dejavnosti po programu.

20. člen

Pri sporazumevanju o ceni za opravljeno storitev oziroma o povračilu za opravljanje dejavnosti po programu bomo uporabniki in izvajalci upoštevali naslednje elemente:

- materialne stroške na osnovi tehničnih normativov porabe,
- amortizacijo komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev,

- anuitete prevzetih kreditov za izgradnjo komunalnih objektov in naprav,

- sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb ter za druge obveznosti in izdatke, ki se na podlagi zakona pokrivajo iz dohodka,

- sredstva za osebne dohodke in skupno porabo in sredstev rezerve,
- dogovorjeni del sredstev za razvoj materialne osnove dela izvajalcev v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana komunalne skupnosti.

21. člen

Uporabniki in izvajalci smo sporazumni, da bomo sredstva za obveznosti, ki izvirajo iz svobodne menjave dela zagotavljali:

- s samoupravnim združevanjem sredstev za izgradnjo komunalnih objektov in naprav,
- s ceno posameznih komunalnih proizvodov oziroma storitev,
- s povračili iz prispevka iz dohodka organizacij združenega dela in njihovih delovnih skupnosti in iz dohodka delovnih ljudi, ki z osebnim delom samostojno opravljajo gospodarsko in negospodarsko dejavnost, iz dohodka delovnih ljudi, ki opravljajo poklic umetniške ali druge kulturne narave,
- z delom povračil investitorjev za pridobivanje stavbnega zemljišča v skladu s posebnim zakonom,
- iz drugih virov.

Vire, osnove in merila za oblikovanje sredstev ter obseg sredstev za izpolnjevanje obveznosti po 1. odstavku tega člena bomo uporabniki in izvajalci določili s samoupravnim sporazumom o temeljih plana komunalne skupnosti.

VI. ORGANIZACIJA IN UPRAVLJANJE KOMUNALNE SKUPNOSTI

22. člen

Komunalno skupnost upravlja delegatska skupščina. Skupščino sestavljata zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

23. člen

Zbor uporabnikov ima 48 delegatskih mest, zbor izvajalcev ima 10 delegatskih mest.

V zbor uporabnikov delegirajo svoje delegate po ključu, ki je sestavni del tega sporazuma:

- delavski sveti ali drugi ustrezni organi temeljnih in drugih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti 23 delegatov,
- delovni ljudje, ki z osebnim delom in lastnimi delovnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost preko združenja obrtnikov i delegata,
- sveti krajevnih skupnosti 24 delegatov.

V zbor izvajalcev delegira svoje delegate delavski svet TOZD KOMUNALA Murska Sobota 9 delegatov in 1 delegata upravitelja javne razsvetljave.

24. člen

Zadeve oziroma naloge iz pristojnosti obeh zborov skupščine komunalne skupnosti določi statut komunalne skupnosti.

Statut sprejmeta zbor skupščine komunalne skupnosti.

25. člen

Podrobnejša določila o delu obeh zborov skupščine komunalne skupnosti vsebuje statut in poslovnik o delu skupščine.

26. člen

Skupščina komunalne skupnosti ima kot metodo za usklajevanje svojega dela predsedstvo.

27. člen

Za izvrševanje svojih nalog oblikuje skupščina naslednje organe:

- odbor za planiranje, finančne zadeve in družbenoekonomski razvoj,
- odbor za samoupravne, splošne in administrativne zadeve.

Sestavo izvršilnih organov, način izvolitve ter naloge določi statut skupnosti.

28. člen

Skupščina komunalne skupnosti lahko ustanovi po potrebi odbore in komisije z namenom, da proučijo in pripravijo rešitve nalog iz pristojnosti komunalne skupnosti.

29. člen

Mandatna doba skupščine in njenih kolektivnih izvršilnih organov traja štiri (4) leta.

30. člen

Predsednika skupščine komunalne skupnosti izvoli skupščina za mandatno dobo dveh let. Ista oseba je lahko ponovno izvoljena za predsednika skupščine še za eno mandatno obdobje.

31. člen

Komunalna skupnost občine Murska Sobota skupaj z drugimi komunalnimi skupnostmi v SR Sloveniji zaradi dogovarjanja in usklajevanja stališč pri reševanju in izvajanju nalog, ki so skupnega pomena za vso Slovenijo na področju komunalnega gospodarstva ustanovi Zvezo komunalnih skupnosti Slovenije.

Temeljna razmerja med komunalno skupnostjo v zvezi z opredeljevanjem in urejanjem skupnih zadev uredi komunalna skupnost s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Zveze komunalnih skupnosti Slovenije.

VII. NALOGE KOMUNALNE SKUPNOSTI NA PODROČJU LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

32. člen

Skupščina komunalne skupnosti sprejme enotno izhodišče za izvajanje politike na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. S samoupravnim sporazumom o temeljih plana in drugimi planskimi akti zagotavlja sredstva za izvajanje programa in načrta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Operativne naloge s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite opravlja odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

33. člen

Odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito skrbi za neposredno izvajanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite v komunalni skupnosti, zlasti pa:

- skrbi za izvajanje ukrepov civilne zaščite oziroma zaščitnih in reševalnih akcij ob naravnih ali drugih nesrečah ali v vojni ter drugih izrednih razmerah,
- oblikuje program izvajanja nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Odbor sodeluje s pristojnimi organi skupščine občine in krajevnih skupnosti v občini, kot tudi z družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi v občini pri izvrševanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Podrobnejša določila o delu odbora določa statut komunalne skupnosti.

VIII. NADZOR NAD DELOM KOMUNALNE SKUPNOSTI

34. člen

Nadzor nad delom komunalne skupnosti, izvajanje tega samoupravnega sporazuma in statuta komunalne skupnosti ter vseh planskih in drugih samoupravnih splošnih aktov komunalne skupnosti opravljajo:

- uporabniki in izvajalci kot ustanovitelji skupnosti neposredno,
- odbor za samoupravno delavsko kontrolo.

Zakonitost dela komunalne skupnosti nadzoruje občinski upravni organ, pristojen za komunalne zadeve.

35. člen

Odbor za samoupravno delavsko kontrolo ima zlasti naslednje pristojnosti:

- nadzira izvrševanje zakonov, tega samoupravnega sporazuma in statuta komunalne skupnosti ter samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti,
- nadzira izvrševanje vseh planskih in drugih samoupravnih splošnih aktov komunalne skupnosti ter sprejetih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov h katerim je komunalna skupnost pristopila,
- nadzira izvajanje sklepov skupščine komunalne skupnosti in njenih organov ter ugotavlja skladnost sprejetih odločb in aktov komunalne skupnosti s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in odgovornostmi uporabnikov in izvajalcev, ustanoviteljev komunalne skupnosti,
- nadzira družbeno in gospodarsko smotrnost porabe sredstev združenih na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih plana komunalne skupnosti,
- nadzira izvajanje finančnega načrta komunalne skupnosti,
- izvršuje druge pravice in odgovornosti ter obveznosti na podlagi zakonov in statuta komunalne skupnosti.

36. člen

Podrobnejše pristojnosti glede izvrševanja pravic, obveznosti in odgovornosti odbora za samoupravno delavsko kontrolo ureja statut komunalne skupnosti.

IX. JAVNOST DELA KOMUNALNE SKUPNOSTI

37. člen

Skupščina in njeni organi redno, pravočasno, resnično in popolno obveščajo uporabnike in izvajalce komunalnih storitev o delu komunalne skupnosti ter o problemih, stanju in razvoju družbenoekonomskih odnosov pri opravljanju komunalnih dejavnosti, o izvajanju samoupravnega sporazuma o temeljih plana komunalne skupnosti ter drugih planskih aktov in sprejetih samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov, o delu delovne skupnosti, ki opravlja administrativno strokovna in pomožna dela za komunalno skupnost kot tudi o drugih pomembnejših vprašanjih iz pristojnosti komunalne skupnosti.

Delo komunalne skupnosti je javno in dostopno vsem uporabnikom in izvajalcem komunalnih storitev. Vsak uporabnik in izvajalec ima pravico udeleževati se sej skupščine in njenih organov ter v njih tvorno sodelovati.

X. POSTOPEK SPORAZUMEVANJA O MEDSEBOJNIH PRAVICAH, OBVEZNOSTIH IN ODGOVORNOSTIH

38. člen

Delegati v obeh zbora skupščine komunalne skupnosti razpravljajo in odločajo o medsebojnih pravicah in obveznostih ter usklajujejo

jejo stališča, da bi za odločitev dosegli soglasje.

Odločitve o zadevah o katerih odločata oba zbora na ločenih sejah so sprejete, če so bile sprejete z večino glasov delegatov v vsakem zboru in v enakem besedilu v obeh zbora. Če ni doseženo soglasje med zboroma se izvede usklajevalni postopek, ki ga določa statut komunalne skupnosti.

39. člen

Če med zboroma skupščine komunalne skupnosti po opravljenem usklajevalnem postopku ni prišlo do odločitve v zadevi, ki je bistvenega pomena za zadovoljevanje potreb in interesov, ki jih morajo zagotavljati uporabniki in izvajalci v skupščini komunalne skupnosti, mora predsedstvo komunalne skupnosti o tem obvestiti Občinsko skupščino, da začasno uredi to vprašanje.

XI. OPRAVLJANJE SKUPNIH DEL ZA KOMUNALNO SKUPNOST

40. člen

Za opravljanje administrativno strokovnih, pomožnih in temu podobnih del v smislu 400. člena zakona o združenem delu oblikuje komunalna skupnost sama ali v dogovoru z drugimi občinskimi interesnimi skupnostmi materialne dejavnosti skupno strokovno službo — delovno skupnost.

41. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti med komunalno skupnostjo in strokovno službo — delovno skupnostjo — iz prejšnjega člena tega sporazuma ureja samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med komunalno skupnostjo in strokovno službo — delovno skupnostjo.

XII. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI KOMUNALNE SKUPNOSTI

42. člen

Komunalna skupnost ima naslednje samoupravne splošne akte:

- samoupravni sporazum o ustanovitvi komunalne skupnosti,
- statut,
- samoupravni sporazum o temeljih plana,
- letne, srednjeročne in dolgoročne plane komunalne skupnosti,
- samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med komunalno skupnostjo in strokovno službo — delovno skupnostjo,
- poslovnik o delu skupščine in njenih organov,
- druge samoupravne splošne akte.

XIII. REŠEVANJE SPOROV

43. člen

Spore iz družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov, ki nastanejo v komunalni skupnosti oziroma med skupnostmi posameznih občin, rešuje posebno sodišče združenega dela, ki ga komunalna skupnost ustanovi skupaj z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi materialne proizvodnje.

Podrobnejša določila o delovanju posebnega sodišča združenega dela določa samoupravni sporazum o njegovi ustanovitvi.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

44. člen

Ta samoupravni sporazum je sprejet, ko k sporazumu pristopi večina ustanoviteljic.

Sporazum sprejemajo uporabniki in izvajalci na način kot je določen v njihovih samoupravnih splošnih aktih.

45. člen

K temu sporazumu daje soglasje občinska skupščina. Po izdaji soglasja se objavi in začne veljati v 8. dneh po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

46. člen

Postopek za dopolnitev in spremembe tega samoupravnega sporazuma lahko sproži vsak udeleženec tega sporazuma preko svojega delegata v skupščini skupnosti.

O predlogu se mora skupščina izjaviti na prvi prihodnji seji skupščine.

Spremembe in dopolnitve tega samoupravnega sporazuma se opravijo v postopku, ki velja za njegov sprejem.

47. člen

K temu samoupravnemu sporazumu lahko pristopijo na novo organizirane samoupravne organizacije in skupnosti.

Pristopijo tako, da pošljejo posebno izjavo o svojem pristopu k sporazumu. Komunalna skupnost vodi evidenco udeležencev tega sporazuma.

48. člen

Z dnem, ko začne veljati ta samoupravni sporazum, preneha veljati samoupravni sporazum o ustanovitvi interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin, št. 20/77).

Na podlagi drugega odstavka 24. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota sta zbora komunalne skupnosti na seji, dne 19. 12. 1986 sprejela

STATUT SAMOUPRAVNE KOMUNALNE INTERESNE SKUPNOSTI OBČINE MURSKA SOBOTA

I. UVODNE IN STATUSNE DOLOČBE

1. člen

Samoupravna komunalna interesna skupnost občine Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: komunalna skupnost), ustanovljena s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota, je samoupravna interesna skupnost v kateri delavci organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, delovni ljudje, ki z osebnim delom in lastnimi delovnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost in občani v krajevnih skupnostih kot uporabniki komunalnih storitev in delavci podjetja »SOBOTA« TOZD KOMUNALA, kot izvajalci komunalnih storitev zagotavljajo opravljanje komunalnih dejavnosti iz 7. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota.

2. člen

S tem statutom se opredeljujejo: naloge komunalne skupnosti, samoupravna organiziranost komunalne skupnosti, zadeve o katerih odločata enakopravno zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine komunalne skupnosti, zadeve o katerih odločata samostojno zbor uporabnikov ali zbor izvajalcev, usklajevalni postopek med zboroma, pristojnosti skupnih izvršilnih organov komunalne skupnosti, pravice, dolžnosti in odgovornosti odbora za samoupravni delavski nadzor in odbore za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, delegiranje v skupščino komunalne skupnosti, zastopanje v pravnem prometu, naloge in pooblastila pri opravljanju strokovnega dela za komunalno skupnost, način in obveščanje javnosti o delu komunalne skupnosti, reševanje sporov in odgovornost komunalne skupnosti.

3. člen

Dejavnost skupnosti je: urejanje družbeno ekonomskih odnosov s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem po načelih svobodne menjave dela, združevanje sredstev za razvoj komunalne infrastrukture ter usklajevanje dela in razvoja komunalnih dejavnosti posebnega družbenega pomena:

1. oskrba naselij z vodo, ki obsega zajemanje, čiščenje in dovajanje vode gospodinjstvom, industriji in drugim porabnikom,
2. odvajanje odpadnih in padavinskih voda iz naselij, ki obsega: — zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda iz gospodinjstev, industrije in drugih uporabnikov v naseljih,
3. odvajanje padavinskih voda v naseljih,
4. vzdrževanje čistoče v naseljih, ki obsega čiščenje javnih površin, urejeno zbiranje, odvoz in odstranjevanje komunalnih odpadkov iz gospodinjstev, industrije in drugih uporabnikov teh storitev,
5. urejanje javnih parkov, nasadov, drevoredov, zelenic, otroških igrišč in drugih javnih površin s pripadajočimi napravami in opremo,
6. urejanje javnih parkirišč, dovoznih poti, peš poti, hodnikov in drugih javnih poti v naseljih,
7. javna razsvetljava v naseljih, ki obsega razsvetljava prometnih in drugih javnih površin v naseljih,
8. urejanje pokopališč ter pokopališka in pogrebna dejavnost, ki obsega pogrebne storitve, storitve v zvezi z upepeljevanjem, oddajanje prostorov za grobove v najem,
9. Vzdrževanje, varstvo, gradnja in rekonstrukcija ulic, trgov in cest v mestu in naseljih mestnega značaja, ki niso razvrščene med magistralne in regionalne ceste,
10. urejanje in vzdrževanje javne tržnice v mestu Murska Sobota,
11. urejanje in vzdrževanje letnega kopališča v mestu Murska Sobota,
12. urejanje in vzdrževanje javnih sanitarij,
13. plakatiranje, izobešanje zastav in transparentov ter urejanje in vzdrževanje temu namenjenih objektov.

4. člen

Ime komunalne skupnosti je Samoupravna komunalna interesna skupnost občine Murska Sobota.

Sedež komunalne skupnosti je: Murska Sobota, Trg zmage 4.

5. člen

Komunalna skupnost uporablja štampiljko okrogle oblike z besedilom: Samoupravna komunalna interesna skupnost občine Murska Sobota.

6. člen

Komunalna skupnost ima pri Službi družbenega knjigovodstva podružnica Murska Sobota odprt žiro račun in druge račune.

7. člen

Komunalna skupnost je vpisana v sodni register pri Temeljnem sodišču Murska Sobota Enota v Murski Soboti.

8. člen

Komunalna skupnost je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih ima na podlagi ustave, zakonov, družbenih dogovorov, samoupravnega sporazuma o ustanovitvi, tega statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov.

Komunalna skupnost nastopa v pravnem prometu samostojno in brez omejitev.

Za obveznosti v pravnem prometu z drugimi odgovarja z vsemi sredstvi s katerimi razpolaga.

9. člen

Komunalno skupnost zastopa in predstavlja predsednik skupščine komunalne skupnosti, v njegovi odsotnosti pa z vsemi pooblastili podpredsednik.

Kot zastopnik je upravičen v imenu komunalne skupnosti, v okviru njene pravne sposobnosti, sklepati pogodbe z omejitvijo, da sklepa kreditne pogodbe po sklepu skupščine in opravljati druga pravna dejanja ter jo zastopati pred sodišči in drugimi organi.

Predsednik skupščine komunalne skupnosti sme v mejah svojih pooblastil in s soglasjem skupščine, pooblastiti za zastopanje pred organi in organizacijami, za sklenitev pogodb in sporazumov ter opravljanje drugih pravnih dejanj drugo osebo.

II. NALOGE KOMUNALNE SKUPNOSTI

10. člen

Z namenom uresničiti pravice, obveznosti in odgovornosti opredeljene s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi komunalne skupnosti opravljajo delavci, delovni ljudje in občani v komunalni skupnosti zlasti naslednje naloge:

- sprejemajo planske akte s katerimi določajo in na podlagi njih izvajajo politiko na področju komunalnih dejavnosti,
- usmerjajo in usklajujejo razvoj komunalnega gospodarstva oziroma komunalnih dejavnosti v skladu z letnim in srednjeročnim planom občine in drugimi programi,
- spremljajo in analizirajo razvoj komunalnih dejavnosti na območju občine ter seznanjajo skupščino družbenopolitičnih skupnosti s problematiko na tem področju,
- sprejemajo programe razvoja in načrtne graditve komunalnih objektov in naprav,
- sprejemajo merila za oblikovanje cen in oblikujejo cene za posamezne komunalne storitve,
- odločajo o investicijah v komunalne objekte in naprave,
- oblikujejo povračila za gospodarjenje s komunalnimi objekti in napravami skupne rabe,
- ugotavljajo, usklajujejo in določajo možnosti zadovoljevanja potreb po komunalnih storitvah in proizvodih
- združujejo sredstva za opravljanje in razvoj komunalnih dejavnosti,
- skrbijo za namensko rabo sredstev,
- opravljajo obrambne naloge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki izvirajo iz obrambnega načrta komunalne skupnosti,
- skrbijo za razvijanje in utrjevanje samouprave na področju komunalnega gospodarstva,
- skrbijo za raziskovalno dejavnost na področju komunalnih dejavnosti,
- opravljajo druge naloge na podlagi pozitivnih veljavnih predpisov, družbenih dogovorov ter drugih samoupravnih splošnih aktov.

III. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

1. Skupščina komunalne skupnosti

11. člen

Komunalno skupnost upravlja skupščina.

Skupščino komunalne skupnosti sestavljata zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

12. člen

Mandatna doba delegatov v skupščini komunalne skupnosti traja štiri leta.

13. člen

Zbor uporabnikov šteje 48 delegatskih mest.

Zbor izvajalcev šteje 10 delegatskih mest.

14. člen

Delegiranje delegatov v zbor uporabnikov oz. zbor izvajalcev poteka po določilih 23. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota.

15. člen

Skupščina dela in odloča na sejah. Skupščina veljavno sklepa, če je na seji navzoča več kot polovica vseh delegatov posameznega zbora.

16. člen

Delegati v skupščini odločajo:

- na skupni seji obeh zborov,
- enakopravno z ločenim glasovanjem,
- samostojno v posameznem zboru.

17. člen

Delegati na skupni seji obeh zborov odločajo zlasti:

- o izvolitvi ter razrešitvi predsednika skupščine in podpredsednika skupščine ter izvolitvi ter razrešitvi predsednikov in članov stalnih in občasnih skupnih organov,
- o stališčih in smernicah za nadaljnje razvijanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju komunalnega gospodarstva v občini,
- o obravnavi osnutkov in predlogov zakonov s področja komunalnega gospodarstva,
- o sprejemanju samoupravnih splošnih aktov komunalne skupnosti,
- o soglasju komunalne skupnosti k določbam statuta delovne skupnosti strokovne službe, ki se nanašajo na uresničevanje nalog delovne skupnosti, po programu njenega dela ter k razvidu del in nalog delovne skupnosti,
- o imenovanju in razrešitvi vodje delovne skupnosti skupne strokovne službe,
- o sprejemanju samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delovno skupnostjo in komunalno skupnostjo,
- o nalogah komunalne skupnosti na področju sološne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- o združevanju sredstev za opravljanje in razvoj komunalne dejavnosti,
- o investicijah v komunalne objekte in naprave,
- o uresničevanju planov in programov komunalne dejavnosti,
- o pogojih in merilih za prednostno zadovoljevanje potreb po proizvodih in storitvah zaradi nastopa izrednih razmer (redukcije),
- o samoupravnem združevanju komunalne skupnosti z drugimi organizacijami in asociacijami,
- o združitvi komunalne skupnosti v Zvezo komunalnih skupnosti Slovenije,
- o ustanovitvi posebnega sodišča združenega dela in posebne organe za odpravo sporov,
- o sprejemanju in izvajanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, katerih udeleženec je komunalna skupnost,
- o zaključnem računu komunalne skupnosti,
- in o drugih zadevah za katere je pristojna skupščina po zakonu, odlokih in drugih predpisih.

18. člen

Delegati skupščine enakopravno z ločenim glasovanjem odločajo z večino glasov prisotnih delegatov posameznega zbora o naslednjih zadevah:

- o pogojih, obsegu in kvaliteti ter načinu opravljanja komunalne dejavnosti,
- o dolgoročnih in srednjeročnih planih razvoja ter letnih planih in programih skupnosti,
- o pogojih za pridobitev pravice uporabnika za uporabo komunalnih objektov in naprav,
- o cenah komunalnih storitev,
- o osnovah in merilih za pridobivanje dohodka komunalne organizacije,
- o imenovanju članov poravnalnega sveta,
- o organiziranju in izvajanju preventivnih in drugih ukrepov za preprečevanje in zmanjšanje posledic naravnih nesreč.

19. člen

Zbor uporabnikov z večino glasov prisotnih delegatov v zboru samostojno odloča zlasti o naslednjih zadevah:

- o izvolitvi in razrešitvi predsednika in podpredsednika zbora,
- o delegiranju delegatov uporabnikov v zbor uporabnikov Zveze komunalnih skupnosti Slovenije,
- o delegiranju delegatov uporabnikov v organe upravljanja komunalnih organizacij,
- o določitvi meril in kriterijev za združevanje sredstev uporabnikov za izgradnjo komunalnih objektov in naprav,
- o samoupravnih splošnih aktih, ki urejajo samoupravne in materialne odnose med uporabniki,
- o drugih zadevah določenih s samoupravnimi splošnimi akti komunalne skupnosti.

20. člen

Zbor izvajalcev z večino glasov prisotnih delegatov samostojno obravnava in odloča zlasti o naslednjih zadevah:

- o izvolitvi in razrešitvi predsednika in podpredsednika zbora,
- o delegiranju delegatov v zbor izvajalcev skupščine Zveze komunalnih skupnosti Slovenije,
- o drugih zadevah določenih s samoupravnimi splošnimi akti komunalne skupnosti.

21. člen

Delegati skupščine komunalne skupnosti razpravljajo in odločajo na sejah skupščine. Sejo skupščine vodi predsednik skupščine, pomagata pa mu predsednik zbora uporabnikov in predsednik zbora izvajalcev.

Če odločitev, ki jo sprejmeta oba zbora enakopravno z ločenim glasovanjem, ni bila v obeh zbora sprejeta v enakem besedilu, se opravi usklajevalni postopek.

22. člen

Usklajevalni postopek opravi komisija, ki ima šest članov. Vsak zbora imenuje po tri člane.

Komisija z usklajevanjem stališč pripravi predlog za ponovno odločanje. Komisija posreduje predlog v roku, ki ga določita zbora.

Usklajevalni postopek se lahko ponovi.

23. člen

V primeru, da kljub večkratnim poskusom uskladitev ni uspela se predlog umakne z dnevnega reda, ponovno usklajeni predlog s strani komisije pa se predloži v odločitev na prvi naslednji seji skupščine skupnosti.

24. člen

V primeru, da po opravljenem usklajevalnem postopku skupščina ne sprejme usklajenega predloga, odločitev pa je nujna, lahko skupščina komunalne skupnosti da pobudo občinski skupščini, da začasno uredi to vprašanje.

25. člen

Glasovanje v skupščini komunalne skupnosti in njenih zborih je javno, delegati pa lahko sklenejo, da se glasuje tajno. Javno glasovanje se opravi z dvigom rok, tajno glasovanje pa z glasovnicami.

26. člen

Skupščina veljavno sklepa, če je navzoča na seji več kot polovica vseh delegatov vsakega zbora. O seji skupščine komunalne skupnosti ali posameznega zbora se piše zapisnik. Zapisnik podpiše zapisnikar, sopodpiseta pa ga predsednik skupščine komunalne skupnosti oziroma predsednik pristojnega zbora skupščine komunalne skupnosti.

27. člen

Podrobnejša določila o sestavi zapisnika in hrambi zapisnika vsebuje poslovnik o delu skupščine Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota.

2. Predsednik skupščine in predsednik zbora

28. člen

Skupščina komunalne skupnosti izvoli predsednika in podpredsednika za dobo dveh let.

Ista oseba je lahko ponovno izvoljena za predsednika oziroma podpredsednika skupščine komunalne skupnosti še za eno mandatno dobo.

29. člen

Predsednik skupščine komunalne skupnosti ima naslednje pravice in dolžnosti:

- predstavlja in zastopa skupnost z omejitvijo, da sklepa kreditne pogodbe po sklepu skupščine,
- sklicuje in vodi seje skupščine komunalne skupnosti in predlaga dnevni red,
- daje pobude za obravnavanje posameznih vprašanj,
- skrbi za delo skupščine komunalne skupnosti in njenega predsedstva,
- sklepa in podpisuje pogodbe, samoupravne sporazume in dogovore, ki jih je sprejela skupščina skupnosti,
- podpisuje samoupravne splošne akte in druge akte skupščine komunalne skupnosti,
- skrbi za izvrševanje in izvršuje sklepe skupščine komunalne skupnosti,
- je podpisnik za materialno in finančno poslovanje komunalne skupnosti,
- opravlja druge zadeve, ki jih določajo drugi samoupravni splošni akti komunalne skupnosti in ki mu jih naloži skupščina.

Predsednik skupščine je za svoje delo odgovoren skupščini komunalne skupnosti. V odsotnosti predsednika ga z vsemi pooblastili nadomešča podpredsednik.

30. člen

Predsednika in podpredsednika posameznega zbora izvoli zbor za dobo dveh let.

Ista oseba je lahko ponovno izvoljena za predsednika oziroma podpredsednika zbora še za eno mandatno dobo.

31. člen

Predsednik zbora uporabnikov oz. predsednik zbora izvajalcev skupščine komunalne skupnosti opravlja naslednje naloge:

- sklicujeta in vodita seje zborov,
- sodelujeta pri pripravi dnevnega reda zborov skupščine,
- dajeta pobude za obravnavanje posameznih vprašanj,
- skrbita za izvrševanje sklepov,
- opravljata druge naloge v skladu s samoupravnimi splošnimi akti in po pooblastilu zborov.

V primeru odsotnosti ju nadomeščata podpredsednika zborov.

3. Predsedstvo skupščine komunalne skupnosti

32. člen

Zaradi zagotavljanja enotnosti kolektivnega dela ter usklajenega dela v skupščini in izvajanja odločitev, skupščina oblikuje predsedstvo. Člani predsedstva skupščine so po svojem položaju predsednik

skupščine, ki to predsedstvo vodi, podpredsednik skupščine komunalne skupnosti, predsednika zborov in predsednika skupnih organov skupščine.

33. člen

Predsedstvo skupščine deluje tako, da na koordinacijskih sestankih usklajujejo delo organov skupščine in pred vsako sejo skupščine uskladi posamezne zadeve in tako pripomore k boljšemu in hitrejšemu delu.

4. Stalni in začasni organi skupščine komunalne skupnosti

34. člen

Za izvrševanje svojih nalog oblikuje skupščina stalne skupne organe in sicer:

- odbor za planiranje, finančne zadeve in družbenoekonomski razvoj,
- odbor za samoupravne, splošne in administrativne zadeve.

35. člen

Odbor za planiranje, finančne zadeve in družbenoekonomski razvoj ima zlasti naslednje pristojnosti:

- obravnava in pripravlja predloge samoupravnega sporazuma o temeljih plana,
- obravnava in pripravlja predloge dolgoročnega, srednjeročnega in letnega plana,
- proučuje in ugotavlja pogoje in način opravljanja posameznih komunalnih dejavnosti,
- spremlja in analizira razvoj komunalnih dejavnosti,
- daje smernice in pripravlja predloge programov razvoja in graditve komunalnih objektov in naprav,
- pripravlja predloge delovnega in finančnega načrta, poročila o delu in zaključnega računa komunalne skupnosti,
- spremlja dotok in zbiranje sredstev za financiranje dejavnosti komunalne skupnosti in skrbi za redni dotok sredstev,
- izvršuje in zagotavlja izvajanje nalog sprejetih z letnim planom,
- sklepa pogodbe in sporazume za dela in naloge, ki izhajajo iz sprejetega letnega plana,
- predlaga prednostno zadovoljevanje potreb po komunalnih storitvah,
- izvršuje sklepe skupščine komunalne skupnosti na svojem delovnem področju,
- poroča skupščini o svojem delu,
- opravlja druge naloge po sklepu skupščine oz. posameznega zbora.

36. člen

Odbor za samoupravne, splošne in administrativne zadeve ima zlasti naslednje pristojnosti:

- proučuje in pripravlja predloge za krepitev in razvoj samoupravnih odnosov na področju komunalnega gospodarstva,
- pripravlja predloge samoupravnih splošnih aktov,
- pripravlja predloge stališč in sklepov za sprejem in izvajanje družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov katerih udeleženec je komunalna skupnost,
- pripravlja predloge za obvezno razlago samoupravnih splošnih aktov in sklepov skupščine,
- pripravlja predloge za volitve in imenovanja,
- skrbi za izvajanje samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, ki ga je sklenila komunalna skupnost z delovno skupnostjo,
- obravnava in pripravlja predloge soglasja k določbam aktov delovne skupnosti, ki se nanašajo na uresničevanje nalog delovne skupnosti za komunalno skupnost,
- obravnava ter daje pobude in predloge za spremembe in dopolnitve samoupravnih in drugih aktov,
- skrbi za usklajevanje in izvajanje nalog v Zvezi komunalnih skupnosti,
- izvršuje sklepe skupščine na svojem delovnem področju,
- poroča skupščini o svojem delu,
- opravlja druge naloge v okviru svoje pristojnosti po sklepu skupščine komunalne skupnosti.

37. člen

Odbora iz 35. in 36. člena štejeta po 7 članov. Od skupnega števila članov izvolijo delegati zbora uporabnikov za vsak odbor 6 članov, delegati zbora izvajalcev po 1 člana.

38. člen

Odbora delata in odločata na sejah. Odbor veljavno določa, če je na seji navzoča več kot polovica vseh članov odbora. Sklepe sprejema z večino glasov.

39. člen

Mandatna doba predsednikov in članov odborov traja 4 leta. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana istega odbora.

40. člen

Podrobnejša določila o delu skupščine, zborov skupščine in nje-

nih organov določa poslovnik o delu skupščine Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota.

41. člen

Skupščina lahko za proučevanje določenih vprašanj in izpolnjevanje nalog in sklepov imenuje stalna ali občasna delovna telesa ali komisije.

42. člen

S sklepom o ustanovitvi delovnega telesa ali komisije skupščina Samoupravne komunalne interesne skupnosti določi sestavo in naloge delovnega telesa ali komisije, kakor tudi čas delovanja komisije.

IV. URESNIČEVANJE SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

43. člen

Za uresničevanje in varstvo samoupravnih pravic se pri Samoupravni komunalni interesni skupnosti občine Murska Sobota oblikuje odbor za samoupravno delavsko kontrolo.

Odbor šteje 5 članov, od tega so 4 člani iz vrst uporabnikov in 1 iz vrste izvajalcev in jih delegirajo ustanovitelji.

Člani odbora izvolijo predsednika.

Mandat članov odbora je štiri leta.

44. člen

Odbor dela in odloča na sejah. Glede dela se smiselno uporablja, jo določila tega statuta in poslovnika.

45. člen

Odbor za samoupravno delavsko kontrolo ima zlasti naslednje pristojnosti:

- nadzira izvrševanje zakonov, tega statuta, samoupravnega sporazuma o temeljih planov komunalne skupnosti in samoupravnega sporazuma o ustanovitvi komunalne skupnosti,

- nadzira izvrševanje vseh planskih in drugih samoupravnih splošnih aktov komunalne skupnosti ter sprejetih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, h katerim je pristopila komunalna skupnost,

- nadzira izvrševanje sklepov skupščine ter njenih organov in ugotavlja skladnost sprejetih odločb in aktov komunalne skupnosti s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in odgovornostmi ustanoviteljev komunalne skupnosti,

- nadzira smotrnost porabe sredstev,

- nadzira izvajanje finančnega načrta komunalne skupnosti,

- nadzira uveljavljanje načela o javnosti dela komunalne skupnosti in

- izvršuje druge pravice in odgovornosti na podlagi zakona in drugih samoupravnih splošnih aktov komunalne skupnosti.

46. člen

Odbor za samoupravno delavsko kontrolo ima pravico vpogleda v vso dokumentacijo komunalne skupnosti in lahko zahteva od delavcev delovne skupnosti podatke, ki so potrebni za njegovo delo.

Odbor za samoupravno delavsko kontrolo ima pravico zahtevati, da organi družbenega nadzora kontrolirajo poslovanje komunalne skupnosti. O tej zahtevi mora seznaniti skupščino komunalne skupnosti.

47. člen

Odbor za samoupravno delavsko kontrolo ima pravico in dolžnost poročati o svojem delu skupščini komunalne skupnosti in njenim organom.

V. NALOGE NA PODROČJU SPLOŠNE LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

48. člen

Za izvajanje nalog in ukrepov s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite je oblikovan odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito

Odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ima zlasti naslednje pristojnosti:

- sprejema in dopolnjuje obrambni načrt skupnosti,

- sprejema načrt delovanja v izrednih razmerah,

- usklajuje svoj načrt delovanja v izrednih razmerah z obrambnimi načrti pristojnih občinskih organov,

- predlaga obrambne elemente k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana, planu skupnosti in drugim samoupravnim splošnim aktom,

- skrbi, da bo ob izvajanju dejavnosti komunalnega gospodarstva zagotovljeno upoštevanje varnostnih vidikov in ukrepov s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,

- izdelava načrt priprav in delovanja v primeru naravnih in drugih nesreč,

- sodeluje s pristojnimi organi družbenopolitične skupnosti, krajevnimi skupnostmi in drugimi organi in organizacijami v občini pri razvijanju in utrjevanju obrambnih in samozaščitnih priprav in varnosti komunalnih objektov in naprav,

- sprejema programe usposabljanja delavcev v delovni skupnosti in zagotavlja njihovo uresničevanje ter seznanja delavce z njihovimi

mi dolžnostmi v razmerah vojne nevarnosti in vojne glede na predvidene razmere,

- organizira in pripravlja vse možne oblike in načine izpolnjevanja nalog in ukrepov s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite na področju komunalnega gospodarstva glede na predvidene razmere.

49. člen

Odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ima predsednika, podpredsednika in tri člane.

Predsednik odbora za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ki je istočasno vodja obrambnih priprav, je predsednik skupščine komunalne skupnosti. Član odbora je po položaju tudi vodja delovne skupnosti, dva člana izvolijo uporabniki izmed delegatov zbora uporabnikov, izvajalci pa enega člana izmed delegatov zbora izvajalcev.

50. člen

Če bi nastopile izjemne okoliščine (izredne razmere, neposredna vojna nevarnost ali vojna) prilagodi komunalna skupnost svojo organizacijo in delo načrtu za delo v takih razmerah.

51. člen

Komunalna skupnost v sporazumu o temeljih plana in v letnih finančnih načrtih določi obseg sredstev potrebnih za izvajanje nalog s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

VI. PLANIRANJE IN ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV

52. člen

Na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih plana komunalne skupnosti sprejema skupščina skupnosti planske akte in programe dela.

S planskimi akti komunalne skupnosti se določijo medsebojne pravice in obveznosti pri zagotavljanju sredstev in način kriterija delitve sredstev za posamezne namene ter obseg in kakovost komunalnih storitev, zadovoljevanja potreb in razvoja komunalne dejavnosti.

53. člen

Planski akti se praviloma sprejemajo v dvofaznem postopku. Po sklepu skupščine skupnosti se planski akt da v javno razpravo.

54. člen

Komunalna skupnost financira svoje naloge na podlagi samoupravno združenih sredstev, ki jih ustanovitelji komunalne skupnosti združujejo v komunalni skupnosti na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih planov in na podlagi letnih finančnih načrtov.

55. člen

Komunalna skupnost s letnim planom določi obseg sredstev, potrebnih za izvajanje nalog komunalne skupnosti v okviru letnega programa. Komunalna skupnost po načelih svobodne menjave dela določi obseg sredstev za delovno skupnost.

VII. USKLAJEVANJE IN IZVAJANJE NALOG V ZVEZI KOMUNALNIH SKUPNOSTI SLOVENIJE

56. člen

Zadeve skupnega pomena za vso SR Slovenijo na področju komunalnega gospodarstva, ki jih komunalna skupnost skupaj z drugimi komunalnimi skupnostmi usklajuje in izvaja v Zvezi komunalnih skupnosti Slovenije so zlasti naslednje:

- proučevanje družbenoekonomskih odnosov in uresničevanje družbenoekonomske politike na področju komunalnega gospodarstva,

- usklajevanje dela in razvoja ter poslovanja komunalnih dejavnosti in meril za pridobivanje dohodka v svobodni menjavi dela,

- planiranje dela in razvoja na podlagi skupnih osnov o temeljih plana,

- združevanje sredstev za skupne akcije in vlaganja v razvoj komunalnih dejavnosti,

- urejanje vprašanj s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in

- samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje.

VIII. JAVNOST DELA KOMUNALNE SKUPNOSTI

57. člen

Delo komunalne skupnosti je javno.

58. člen

Skupščina in skupni organi komunalne skupnosti zagotavljajo pravočasno, resnično in popolno obveščanje ustanoviteljev komunalne skupnosti o celotnem delovanju komunalne skupnosti ter drugih vprašanih zlasti:

- preko delegatov v skupščini komunalne skupnosti,

- s pismenimi gradivi za seje skupščine in skupnih organov komunalne skupnosti,

- z občasnimi informacijami o delu komunalne skupnosti,

- z objavo samoupravnih splošnih aktov komunalne skupnosti v Uradnih objavah,

- z drugimi oblikami obveščanja, ki jih določi skupščina komunalne skupnosti.

IX. POSLOVNA TAJNOST

59. člen

Skupščina skupnosti ali posamezni odbor lahko razglasi posamezne podatke in listine za poslovno tajnost oz. zaupne podatke. Istočasno določi delavca, ki je dolžan te podatke varovati.

Za zaupne podatke se štejejo tudi podatki, ki jih skupnosti pristojni organ sporoči kot zaupne.

60. člen

Zaupni podatki se varujejo v prostorih delovne skupnosti, ki opravlja dela in naloge za Samoupravno komunalno interesno skupnost, v posebej za te namene določenem prostoru.

X. OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNO STROKOVNIH IN PODOBNIH DEL

61. člen

Za opravljanje strokovnih, finančnih, administrativnih, tehničnih in tem podobnih del, ki so potrebna za nemoteno delo skupščine in skupnih organov, oblikuje komunalna skupnost sama ali skupaj z drugimi skupnostmi delovno skupnost.

Določena opravila si komunalna skupnost lahko zagotovi tudi z drugo skupnostjo, organizacijo ali ustanovo.

62. člen

Delovna skupnost opravlja zlasti naslednje naloge za komunalno skupnost:

- pripravlja gradiva za seje skupščine, zborov in skupnih organov,
- pripravlja delovne osnutke samoupravnih splošnih aktov,
- pripravlja delovne osnutke planskih aktov,
- pripravlja delovne osnutke finančnih načrtov, zaključnega računa,
- izvaja strokovni nadzor pri zagotavljanju skupnih komunalnih storitev po planu komunalne skupnosti,
- pripravlja analize, informacije in druga poročila,
- opravlja vsa druga administrativna, strokovna, finančna in tehnična opravila za komunalno skupnost.

63. člen

Razmerja med komunalno skupnostjo in delovno skupnostjo opredeljuje samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih. Ta sporazum vsebuje zlasti:

- medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti in komunalne skupnosti,
- pravice, obveznosti in odgovornosti delovne skupnosti za opravljanje dela komunalne skupnosti,
- osnove in merila za izločanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev delovne skupnosti,
- način organiziranja delovne skupnosti.

64. člen

K določbam statuta delovne skupnosti, ki se nanašajo na uresničevanje nalog zaradi katerih se oblikuje delovna skupnost, programu njenega dela ter k razvidu del in nalog, je potrebno predhodno soglasje skupščine komunalne skupnosti.

65. člen

Skupščina komunalne skupnosti imenuje vodjo delovne skupnosti na osnovi danega soglasja s strani delovne skupnosti k predlogu za imenovanje vodje delovne skupnosti.

XI. AKTI KOMUNALNE SKUPNOSTI

66. člen

Komunalna skupnost ima naslednje samoupravne splošne akte:

- samoupravni sporazum o ustanovitvi komunalne skupnosti,
- statut,
- samoupravni sporazum o temeljih plana komunalne skupnosti,
- letne, srednjeročne in dolgoročne plane komunalne skupnosti,
- samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med komunalno skupnostjo in delovno skupnostjo, ki izvaja skupna dela in naloge za komunalno skupnost,
- poslovnik o delu skupščine in njenih organov,
- druge samoupravne splošne akte.

67. člen

Samoupravne splošne akte komunalne skupnosti sprejema skupščina skupnosti, razen samoupravnih sporazumov, ki jih sklepajo ustanovitelji.

Delovna gradiva za obravnavo v skupščini in osnutke aktov pripravlja odbor za samoupravne, splošne in administrativne zadeve.

V dvofaznem postopku se sprejema samoupravni sporazum o ustanovitvi komunalne skupnosti in samoupravni sporazum o temeljih plana komunalne skupnosti, katera sprejmejo ustanovitelji skupnosti ter statut in srednjeročni ter dolgoročni plan.

Skupščina skupnosti s sklepom da posamezne akte v javno razpravo in določi rok za javno razpravo, ki ne more biti krajši od 15 dni.

68. člen

Ob sprejemanju drugih samoupravnih splošnih aktov skupščina skupnosti, s sklepom v skladu z določili tega statuta, določi faze postopka sprejemanja.

69. člen

Samoupravni sporazum, ki ga sprejemajo ustanovitelji je sklenjen, ko ga sprejme toliko ustanoviteljev kot je to določeno v sporazumu in to dejstvo ugotovi skupščina skupnosti.

70. člen

K samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi komunalne skupnosti in statutu da soglasje občinska skupščina.

Samoupravni sporazum o ustanovitvi komunalne skupnosti, statut in samoupravni sporazum o temeljih plana se objavijo v Uradnih objavah pomurskih občin in pričnejo veljati osmi dan po objavi.

71. člen

Javnost ostalih samoupravnih splošnih aktov zagotovi skupščina skupnosti preko delegatov oz. z durgo obliko, ki jo določi.

72. člen

Skupščina skupnosti je dolžna obravnavati pobude za sklenitev samoupravnih sporazumov ter pobude za spremembe in dopolnitve samoupravnih splošnih aktov, dane s strani delegatov skupščine skupnosti, ustanoviteljic ali družbenopolitičnih organizacij in skupnosti.

73. člen

Samoupravne splošne akte je mogoče spremeniti in dopolniti po postopku, ki je določen za njihov sprejem.

XII. REŠEVANJE SPOROV

74. člen

Uporabniki in izvajalci bodo medsebojne spore reševali sporazumno na osnovi sporazumevanja in dogovarjanja.

75. člen

Za reševanje spornih vprašanj imenujeta zbor uporabnikov in zbor izvajalcev na seji posameznega zbora arbitražo. V arbitražo za reševanje sporov imenujeta oba zbora po dva člana izmed delegatov posameznega zbora.

Predsednika imenujejo člani arbitraže.

76. člen

Arbitraža odloči o sporu z večino glasov. Uporabnik oziroma izvajalec, ki se z odločitvijo arbitraže ne strinja, lahko predlaga postopek pred posebnim sodiščem združenega dela.

XIII. KONČNE DOLOČBE

77. člen

Ta statut je sprejet, ko ga sprejme skupščina komunalne skupnosti in da soglasje občinska skupščina.

78. člen

Za razlago tega statuta je pristojna skupščina komunalne skupnosti.

79. člen

Ko začne veljati ta statut, preneha veljati statut Samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota sprejet na seji skupščine, dne 19. 5. 1980.

80. člen

Ta statut začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Predsednik skupščine

54

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 12/80, 36/81 in 11/84) ter 4. odstavka 13. člena Zakona o komunalnih dejavnostih (Ur. list SRS, št. 8/82) je Skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 4. decembra 1986 sprejela naslednji

SKLEP

1. Skupščina občine Murska Sobota daje soglasje k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota in k statutu samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota.

2. Ta sklep velja z dnem sprejetja.

Številka: 02—15/86—2

M. Sobota, dne 4. decembra 1986

Predsednik

Skupščine občine Murska Sobota
Andrej GERENČER, dipl. oec.

Skupščina Krajevna skupnost Tešanovci je na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS št. 35/85) in 15. člena statuta KS Tešanovci na svoji seji dne 1. 2. 1987 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje SUHI VRH za sofinansiranje izgradnje telefonskega omrežja, vzdrževanje komunalnih objektov in naprav (popravilo mostu, navozi gramoza na vaške poti), vzdrževanje in eventualno dograditev doma, sofinansiranje izgradnje živinske tehtnice, sofinansiranje izkopov bazenov za vodna zajetja in nakup opreme za potrebe požarnega varstva, izgradnjo ulične razsvetljave v naselju, sofinansiranje izgradnje vodovoda, gradnjo mrtvašnice in vzdrževanje pokopališča, potrebe LO, DS in CZ

1. člen

Za del območja KS Tešanovci, naselje SUHI VRH se na podlagi odločitve občanov na referendumu dne 1. 2. 1987 uvede samoprispevek za:

- sofinansiranje izgradnje telefonskega omrežja
- vzdrževanje komunalnih objektov in naprav (popravilo mostu, navozi gramoza na vaške poti)
- vzdrževanje in eventualno dograditev doma
- sofinansiranje izgradnje živinske tehtnice
- sofinansiranje izkopov bazenov za vodna zajetja in nakup opreme za potrebe požarnega varstva
- izgradnjo ulične razsvetljave v naselju
- sofinansiranje izgradnje vodovoda
- gradnjo mrtvašnice in vzdrževanje pokopališča
- potrebe LO, DS in CZ

2. člen

Samoprispevek se uvaja za dobo petih let, od 1. 3. 1987 do 28. 2. 1992.

3. člen

S samoprispevkom bo zbranih 2.950.000.— dinarjev.

4. člen

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju SUHI VRH.

Samoprispevek plačujejo:

- a) v denarju:
- 2,5 % od neto osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil
 - 3 % od katastrskega dohodka iz kmetijske dejavnosti
 - 2 % mesečno od povprečnega osebnega dohodka v občini v preteklem letu delavci, ki so na začasnem delu v tujini
- b) v delovni obveznosti:
- 4 delovne dni letno po 8 ur za občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane
 - 1 traktorski prevoz letno za občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane v kolikor ima lastni traktor
- Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur znaša 5.200.— din, za neopravljeni traktorski prevoz 10.000.— din, ki se vsako leto valorizira za povišanje OD.

5. člen

Samoprispevka v denarju in delu so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

6. člen

S samoprispevkom zbrana sredstva se zbirajo na posebnem zbirnem računu v SDK Murska Sobota številka: 51900-842-035-8201 z oznako Krajevna skupnost TEŠANOVCI.

7. člen

Samoprispevke od osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil nakazujejo plačevalci OD, samoprispevke iz KD in obrtnikov obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samoprispevek zaposlenih v tujini pa obračunava svet KS Tešanovci.

8. člen

Nadzor nad zbiranjem sredstev in uporabo opravlja svet Krajevne skupnosti, ki o tem vsako leto poroča Skupščini KS in Zboru občanov.

9. člen

Sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah Pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 3. 1987 dalje.

Številka: 01-4/1987

Datum: 2. 2. 1987

Predsednik skupščine KS:
Josip LIPIČ
Josip LIPIČ, l. r.

Skupščina Krajevne skupnosti Tešanovci je na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS št. 35/85) in 15. člena statuta KS Tešanovci na svoji seji dne 1. 2. 1987 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje VUČJA GOMILA za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav, sofinansiranje asfaltiranja ceste Tešanovci—Vučja gomila—Selo, vzdrževanje vaških objektov in eventualno dograditev doma, sofinansiranje izgradnje pomožnega transformatorja, sofinansiranje izkopov bazenov za vodna zajetja in nakup opreme za potrebe požarnega varstva, sofinansiranje gradnje garaže, sanacija mostu na potoku Breznovica, gradnja mrtvašnice in vzdrževanje pokopališča, sofinansiranje izgradnje vodovoda, sofinansiranje športnih objektov, sofinansiranje izgradnje ulične razsvetljave in plačevanje električne energije, gradnja avtobusnega postajališča, ureditev okolice trgovine, vaškega doma, mlekarne, igrišča, potrebe LO, DS in CZ.

1. člen

Za del območja KS Tešanovci, naselje VUČJA GOMILA se na podlagi odločitve občanov na referendumu dne 1. 2. 1987 uvede samoprispevek za:

- vzdrževanje komunalnih objektov in naprav
- sofinansiranje asfaltiranja ceste Tešanovci—Vučja gomila—Selo
- vzdrževanje vaških objektov in eventualno dograditev doma
- sofinansiranje izgradnje pomožnega transformatorja
- sofinansiranje izkopov bazenov za vodna zajetja in nakup opreme za potrebe požarnega varstva
- sofinansiranje gradnje garaže
- sanacija mostu na potoku Breznovica
- gradnja mrtvašnice in vzdrževanje pokopališča
- sofinansiranje izgradnje vodovoda
- sofinansiranje športnih objektov
- sofinansiranje izgradnje ulične razsvetljave in plačevanje električne energije
- gradnja avtobusnega postajališča
- ureditev okolice trgovine, vaškega doma, mlekarne, igrišča
- potrebe LO, DS in CZ

2. člen

Samoprispevek se uvaja za dobo petih let od 1. 3. 1987 do 28. 2. 1992.

3. člen

S samoprispevkom bo zbranih 8.750.000.— dinarjev.

4. člen

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju VUČJA GOMILA.

Samoprispevek plačujejo:

- a) v denarju:
- 2 % od neto osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil
 - 5 % od katastrskega dohodka iz kmetijske dejavnosti
 - 2 % od čistega osebnega dohodka iz davčne osnove od samostojnega opravljanja obrtnih dejavnosti
 - 2 % mesečno od povprečnega osebnega dohodka v občini v preteklem letu delavci, ki so na začasnem delu v tujini
- b) v delovni obveznosti:
- 3 delovne dni letno po 8 ur za občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane
 - 10 delovnih ur traktorskih prevozov za občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane v kolikor ima lastni traktor
- Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur znaša 5.000.— din, za neopravljeni traktorski prevoz za 10 delovnih ur pa 40.000.— din ki se vsako leto valorizira za povišanje OD.

5. člen

Samoprispevka v denarju in delu so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

6. člen

S samoprispevkom zbrana sredstva se zbirajo na posebnem zbirnem računu v SDK Murska Sobota številka: 51900-842-035-8201 z oznako Krajevna skupnost TEŠANOVCI.

7. člen

Samoprispevke od osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil nakazujejo plačevalci OD, samoprispevke iz KD in obrtnikov obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samoprispevek zaposlenih v tujini pa obračunava svet KS Tešanovci.

8. člen

Nadzor nad zbiranjem sredstev in uporabo opravlja svet Krajevne skupnosti, ki o tem vsako leto poroča Skupščini KS in Zboru občanov.

9. člen

Sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah Pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 3. 1987 dalje.

Številka: 01-5/1987

Datum: 2. 2. 1987

Predsednik skupščine KS:
Josip LIPIČ l. r.

57

Skupščina Krajevne skupnosti Tešanovci je na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS št. 35/85) in 15. člena statuta KS Tešanovci na svoji seji dne 1. 2. 1987 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje TEŠANOVCI za sofinansiranje izgradnje telefonskega omrežja, sofinansiranje izkopov bazenov za vodna zajetja in nakup opreme za potrebe požarnega varstva, sofinansiranje nakupa gasilske cisterne, sofinansiranje vzdrževanja športnih objektov, vzdrževanje in eventualna dograditev doma, vzdrževanje komunalnih objektov in naprav, popravilo mostov, dograditev mrtvašnice in vzdrževanje pokopališča, sofinansiranje asfaltiranja ceste Tešanovci—Vučja gomila—Selo, ureditev okolice šole, sofinansiranje izgradnje avtobusne postaje, sofinansiranje izgradnje ulične razsvetljave in plačevanje električne energije, potrebe LO, DS in CZ.

1. člen

Za del območja KS Tešanovci, naselje TEŠANOVCI se na podlagi odločitve občanov na referendumu dne 1. 2. 1987 uvede samoprispevek za:

- sofinansiranje izgradnje telefonskega omrežja
- sofinansiranje izkopov bazenov za vodna zajetja in nakup opreme za potrebe požarnega varstva
- sofinansiranje nakupa gasilske cisterne
- sofinansiranje vzdrževanja športnih objektov
- vzdrževanje in eventualna dograditev doma
- vzdrževanje komunalnih objektov in naprav, popravilo mostov
- dograditev mrtvašnice in vzdrževanje pokopališča
- sofinansiranje asfaltiranja ceste Tešanovci—Vučja gomila—Selo
- ureditev okolice šole
- sofinansiranje izgradnje avtobusne postaje
- sofinansiranje izgradnje ulične razsvetljave in plačevanje električne energije
- potrebe LO, DS in CZ

2. člen

Samoprispevek se uvaža za dobo petih let, od 1. 3. 1987 do 28. 2. 1992.

3. člen

S samoprispevkom bo zbranih 10.800.000.— dinarjev.

4. člen

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju TEŠANOVCI.

Samoprispevek plačujejo:

a) v denarju:

- 30% neto osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil
- 50% katastrskega dohodka iz kmetijske dejavnosti
- 30% čistega osebnega dohodka iz davčne osnove od samostojnega opravljanja obrtnih dejavnosti
- 20% sečno od povprečnega osebnega dohodka v občini v preteklem letu delavci, ki so na začasnem delu v tujini

5. člen

Samoprispevka v denarju so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

6. člen

S samoprispevkom zbrana sredstva se zbirajo na posebnem zbirnem računu v SDK Murska Sobota številka: 51900-842-035-8201 z oznako Krajevna skupnost TEŠANOVCI.

7. člen

Samoprispevke od osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil nakazujejo plačevalci OD, samoprispevke iz KD in obrtnikov obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samoprispevek zaposlenih v tujini pa obračunava svet KS Tešanovci.

8. člen

Nadzor nad zbiranjem sredstev in uporabo opravlja svet Krajevne skupnosti, ki o tem vsako leto poroča Skupščini KS in Zboru občanov.

9. člen

Sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah Pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 3. 1987 dalje.

Številka: 01-3/1987

Datum: 2. 2. 1987

Predsednik skupščine KS:
Josip LIPIČ, l. r.

58

Skupščina Krajevne skupnosti Tešanovci je na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS št. 35/85) in 15. člena statuta KS Tešanovci na svoji seji dne 1. 2. 1987 sprejela

SKLEP

o uvedbi spremembe namembnosti samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselji MLAJTINCI in LUKAČEVCI, ki je uveden od 1. 2. 1984 do 31. 1. 1989.

1. člen

Namembnost samoprispevka se spremeni tako, da se v 1. členu dopolni z besedilom:

»SOFINANSIRANJE GRADNJE ZEMELJSKEGA TELEFONSKEGA KABLA KATC MORAVCI—MLAJTINCI—LUKAČEVCI IN PO NASELJU«

in se spremenjeno besedilo glasi:

- sofinansiranje gradnje zemeljskega telefonskega kabla KATC Moravci—Mlajtinci—Lukačevci in po naselju
- ureditev pokopališč v Mlajtincih in Lukačevcih
- ureditev igrišča za športne igre
- ureditev vaških cest v Mlajtincih in Lukačevcih
- sofinansiranje nakupa gasilskega avtomobila za GD
- obnova mostu na potoku v Lukačevcih
- modernizacija cest Mlajtinci—Moravci, Mlajtinci—M. Sobota in Mlajtinci—Tešanovci v skladu s sprejetim programom.

2. člen

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 3. 1987 dalje.

Številka: 01-6/1987

Datum: 2. 2. 1987

Predsednik skupščine KS:
Josip LIPIČ, l. r.

59

Na podlagi zakona o referendumu in drugih oblikah javnega izjavljanja (Ur. list SRS št. 23/77), 3. člena zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 35/85) in 29. člena statuta KS Bučkovci, je skupščina krajevne skupnosti Bučkovci na seji dne 9. 1. 1987 sprejela

SKLEP

O RAZPISU REFERENDUMA ZA UVEDBO KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA ZA OBMOČJE KRAJEVNE SKUPNOSTI BUČKOVCI

1. člen

Za območje krajevne skupnosti Bučkovci se razpiše referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v denarju za obdobje petih let in to za čas od 1. 4. 1987 do 31. 3. 1992.

2. člen

Referendum bo v nedeljo, dne 22. februarja 1987. Glasovanje bo na glasovalnih mestih, ki jih določi odbor za izvedbo referenduma pri svetu KS Bučkovci. Glasovanje bo vodila volilna komisija KS Bučkovci, ki je dolžna postopati po določbah zakona o referendumu ter zakona o volitvah in delegiranju v skupščine.

3. člen

S samoprispevkom se bo financirala modernizacija 2000 metrov krajevnih cest in vzdrževanje krajevnih cest na območju KS Bučkovci.

4. člen

S samoprispevkom bomo predvidoma zbrali sredstva v višini 41 milijonov dinarjev, za realizacijo programa pa bo po cenah iz leta 1986 potrebnih 50 milijonov dinarjev, zato bo potreben še dodatni prispevek občanov, kjer se bodo modernizirale krajevne ceste ter prispevek občinske komunalne skupnosti.

5. člen

Krajevni samoprispevek bodo plačevali zavezanci, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevne skupnosti Bučkovci in sicer bi znašal:

- 3% od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja
- 18% od vsako leto veljavnega katastrskega dohodka

— 3 % od osnove, od katere se plačujejo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od dohodkov občanov, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot glavni poklic oziroma od osnove, ki ustreza petkratnemu pavšalnemu letnemu znesku davka občani, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

— 3 % od pokojnin

— 3 % od osnove, ki ustreza povprečnemu osebnemu dohodku v SR Sloveniji v preteklem letu občani s stalnim bivališčem v krajevni skupnosti Bučkovci, ki so na začasnem delu v tujini

Dodatni samoprispevek plačajo občani do pričetka modernizacije odseka ceste, ki jo uporabljajo za dostop do svojih hiš in vikendov in sicer:

— lastniki posestev do 3 ha kmetijskih površin 50.000.— din

— lastniki posestev z nad 3 ha kmetijskih površin 100.000.— din

— lastniki počitniških hišic ali vikendov 50.000.— din

Samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samoprispevku.

6. člen

Pravico do glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v volilni imenik in občani, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju.

Delavcem na začasnem delu v tujini, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevne skupnosti Bučkovci, bo v pripravljalnem postopku posredovan program, ki bo vseboval namen, vrsto, osnovo in višino samoprispevka, datum izvedbe referenduma in način njihovega izjavljanja ter obdobje, za katero se uvaja samoprispevek.

Delavci na začasnem delu v tujini lahko glasujejo neposredno na glasovalnih mestih po stalnem prebivališču ali pa svojo odločitev posredujejo po pošti volilni komisiji krajevne skupnosti Bučkovci najpozneje do dneva izvedbe referenduma.

7. člen

Volilni upravičenci glasujejo neposredno tajno z glasovnicami, ki imajo naslednjo vsebino:

Krajevna skupnost Bučkovci

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 22. 2. 1987 o uvedbi samoprispevka za območje krajevne skupnosti Bučkovci za modernizacijo in vzdrževanje krajevnih cest za obdobje petih let od 1. 4. 1987 do 31. 3. 1992, ki bo znašal:

— 3 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja

— 18 % od vsako leto veljavnega katastrskega dohodka

— 3 % od osnove, od katere se plačujejo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od dohodkov občanov, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot glavni poklic oziroma od osnove, ki ustreza petkratnemu pavšalnemu letnemu znesku davka občani, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

— 3 % od pokojnin

— 3 % od osnove, ki ustreza letnemu povprečnemu osebnemu dohodku v SR Sloveniji v preteklem letu občani s stalnim prebivališčem v krajevni skupnosti Bučkovci, ki so na začasnem delu v tujini

Dodatni samoprispevek plačajo občani do pričetka modernizacije odseka ceste, ki jo uporabljajo za dostop do svojih hiš in vikendov in sicer:

— lastniki posestev do 3 ha kmetijskih površin 50.000.— din

— lastniki posestev z nad 3 ha kmetijskih površin 100.000.— din

— lastniki vikendov ali počitniških hišic 50.000.— din

Samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samoprispevku.

GLASUJEM

»ZA« »PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispevka oziroma besedo »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispevka.

8. člen

Sklep o uvedbi samoprispevka sprejme skupščina krajevne skupnosti Bučkovci na osnovi izida referenduma in se objavi na enak način kot sklep o razpisu referenduma.

Sredstva za razpis in izvedbo referenduma zagotovi krajevna skupnost Bučkovci.

9. člen

Za zbiranje sredstev samoprispevka je odgovoren svet krajevne skupnosti Bučkovci, ki skrbi tudi za izvajanje del.

Kontrolno nad zbiranjem sredstev iz samoprispevka opravlja uprava za družbene prihodke občine Ljutomer in služba družbenega knjigovodstva.

Nadzor nad uporabo s samoprispevkom zbranih sredstev opravlja skupščina krajevne skupnosti Bučkovci, ki vsako leto obravnava poročilo o zbranih in porabljenih sredstvih.

10. člen

Ta člen začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 2/1-87

Bučkovci, dne 9. 1. 1987

Predsednik skupščine krajevne skupnosti Bučkovci:
Stanislav KRAJNC

60

Na osnovi 1. člena odloka o spremembi odloka o določitvi višine in načina plačevanja povračil za uporabo javnih poti za traktorje v občini Gornja Radgona (Ur. objave, št. 2/87) je Izvršni svet skupščine občine Gornja Radgona na seji, dne 6/2-1987 sprejel

SKLEP

o višini povračil za uporabo javnih poti za traktorje v občini Gornja Radgona za leto 1987, in sicer:

1. za traktorje do 46 kw	10.000 din.
2. za traktorje nad 46 kw	17.500 din

Sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1/1-1987 dalje.

Številka: 420-6/76

G. Radgona, dne 6/2-1987

PREDSEDNIK

Izvršnega sveta SO G. Radgona
Janko SLAVIČ, dipl. ing. agr.

61

Zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Gornja Radgona sta na svojem 2. skupnem zasedanju dne 29/1-1987 sprejela naslednja

SKLEPA:

1. S 1/2-1987 se stanarine v občini Gornja Radgona povišajo za 45 %.

2. S 1/2-1987 se najemnine za poslovne prostore v občini Gornja Radgona povišajo za 57 %.

Sklep velja takoj.

Štev.: 38-1/87

Datum: 30/1-1987

PREDSEDNIK

Ludvik ROŠKA, l. r.

PREDSEDNIK Z1:

Mladen PUŠKAŠ, l. r.

62

V skladu s prvim odstavkom 132. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list SRS št. 15/76) je skupščina OSSS na skupni seji zbora uporabnikov in zbora izvajalcev dne 2/2-1987 sprejela

SKLEP

o uskladitvi preživitnih s povečanimi življenjskimi stroški

Preživitnine določene ali dogovorjene do konca leta 1985, ki so bile v letu 1986 že valorizirane, se s 1. 3. 1987 povišajo za 96 %. Preživitnine, ki so bile določene ali dogovorjene med letom 1986, pa se povišajo sorazmerno na čas, ko so bile določene in sicer:

- do konca januarja 1986 se povečajo za 96 %
- do konca februarja 1986 se povečajo za 88 %
- do konca marca 1986 se povečajo za 80 %
- do konca aprila 1986 se povečajo za 72 %
- do konca maja 1986 se povečajo za 64 %
- do konca junija 1986 se povečajo za 56 %
- do konca julija 1986 se povečajo za 48 %
- do konca avgusta 1986 se povečajo za 40 %
- do konca septembra 1986 se povečajo za 32 %
- do konca oktobra 1986 se povečajo za 24 %
- do konca novembra 1986 se povečajo za 16 %
- do konca decembra 1986 se povečajo za 8 %

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah Občinskih skupščin Pomurja, uporablja pa se od 1/3-1987 dalje.

Predsednica skupščine

Občinske skupnosti socialnega skrbstva

Murska Sobota:

Katarina VINČEC

Katarina Vinčec, l. r.

63

Na podlagi 9. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Območne samoupravne interesne skupnosti za poštni, telegrafski in telefonski promet M. Sobota je skupščina Območne samoupravne interesne skupnosti za poštni, telegrafski in telefonski promet M. Sobota na svoji IV. seji dne, 12. 9. 1986 sprejela naslednji

UGOTOVITVENI SKLEP

1. Skupščina Območne samoupravne interesne skupnosti za poštni, telegrafski in telefonski promet M. Sobota ugotavlja, da je več kot polovica članic Območne samoupravne interesne skupnosti za poštni, telegrafski in telefonski promet Murska Sobota, sprejela Samoupravni sporazum o temeljnih plana razvoja ptt prometa in združevanju dela in sredstev za realizacijo srednjeročnega plana Območne

samoupravne interesne skupnosti za PTT promet Murska Sobota za obdobje 1986—1990 in razglasa, da je samoupravni sporazum sklenjen.

2. Ta sklep začne veljati osmi dan od objave v Uradnih objavah Pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 1. 1987 dalje.

**PREDSEDNIK SKUPŠČINE
OSIS ZA PTT PROMET
MURSKA SOBOTA
Aleksander MARIČ**

64

POPRAVEK

odloka o določitvi matičnih območij v občini Lendava (Uradne objave št. 31/86)

V navedenem odloku je v 7. točki 4. člena izpadla prva alineja, ki glasi: »Brezovica, Mala Polana in Velika Polana«.

**Sekretarka
Skupščine občine Lendava:
Marija HAJOS, l. r.**

65

Na podlagi 19. in 45. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Uradni list SRS, št. 24/79) ter 265. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave Pomurja, št. 37/81) je Skupščina občine Lendava na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 10. 2. 1987 sprejela

ODLOK

O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O ORGANIZACIJI IN DELOVNEM PODROČJU OBČINSKIH UPRAVNIH ORGANOV IN STROKOVNE SLUŽBE SKUPŠČINE OBČINE IN IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE LENDAVA

1. člen

1. člen Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju občinskih upravnih organov in strokovne službe skupščine občine in izvršnega sveta Skupščine občine Lendava (Uradne objave Pomurja št. 29/81) se v celoti nadomesti z besedilom, ki glasi:

»Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj: — usmerja in usklajuje delo na področju gospodarskega, socialnega in prostorskega planiranja, nudi strokovno pomoč nosilcem planiranja v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih ter pripravlja vse planske dokumente;

— predlaga ukrepe za odpravo motenj v organizacijah združenega dela, ki ne morejo izpolnjevati z zakonom določenih obveznosti in začasne ukrepe družbenega varstva v organizacijah združenega dela, kjer so bistveno moteni samoupravni ali hujše prizadeti družbeni interesi;

— spremlja in analizira vse oblike porabe; — opravlja statistična raziskovanja; — spremlja in analizira investicijska, izvozno-uvozno dejavnost ter samoupravno organiziranost in integracijske procese;

— opravlja dela in naloge s področja malega gospodarstva, obrti, blagovnega prometa, cen, gostinstva, kmetijstva, lovstva, turizma, ribištva, gozdarstva;

— opravlja strokovne in organizacijske naloge v zvezi z delovanjem krajevnih skupnosti v občini, spremlja njihovo delovanje in razvoj;

— lahko opravlja strokovne in upravne naloge s področja družbenih dejavnosti.

2. člen

2. člen Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju občinskih upravnih organov in strokovne službe skupščine občine in izvršnega sveta Skupščine občine Lendava (Uradne objave Pomurja, št. 29/81) se v celoti nadomesti z novim besedilom, ki glasi:

»Oddelek za občo upravo:

— opravlja nadzorstvo nad uporabo predpisov v upravnem postopku in predpisov o pisarniškem poslovanju v organih in organizacijah, ki pri svojem delu te predpise uporabljajo;

— opravlja zadeve v zvezi z varstvom udeležencev NOV, vojaških invalidov, žrtev fašističnega nasilja, družin kadrovcev in naloge v zvezi z vzdrževanjem spomenikov NOV;

— skrbi za razvoj organizacije, metod in tehnike dela upravnih organov in nudi strokovno pomoč pri pripravi samoupravnih splošnih aktov delovnih skupnosti upravnih organov;

— opravlja tehnične naloge v zvezi z razpisni prostih del in nalog in sprejemom delavcev, vsa ostala opravila iz naslova delovnih razmerij in štipendijske politike, vodi evidenco o zaposlenih v upravnih organih, pripravlja programe pripravnikov in izobraževanje delavcev;

— opravlja vsa opravila v zvezi z investicijami, adaptacijo in vzdrževanjem zgradb in opreme upravnih organov;

— opravlja naloge evidentiranja in izdajanja delovnih knjižic; — skrbi za sprejem in odpremo pošte in vlog občanov, vpisovanje spisov v glavno knjigo, arhiviranje, nabavo materiala, razmnoževanje, čiščenje prostorov ter druga opravila za vse upravne organe; — opravlja zadeve, ki ne spadajo v delovno področje drugih upravnih organov

— analizira in spremlja gibanje splošne porabe ter pojave na področju javnih financ ter skrbi za racionalno pridobivanje in uporabo sredstev;

— opravlja finančno računovodska opravila za proračun in finančno računovodska opravila za vse upravne in druge organizacije in skupnosti;

— opravlja organizacijske in strokovne naloge s področja avtomatske obdelave podatkov;

— sodeluje pri razreševanju določenih odprtih vprašanj s področja financ za krajevne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti;

— opravlja strokovne naloge v zvezi z ugotavljanjem skladnosti samoupravnih splošnih aktov OZD z ustavo, z zakoni in z drugimi predpisi ter nadzoruje zakonitost dela SIS;

— vodi evidenco sprejetih predpisov in drugih splošnih aktov, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov;«

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. marca 1987.

Številka: 020-4/80-2

Datum: 10. 2. 1987

**Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf Leiner, l. r.**

66

Na podlagi 267. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave, 37/81, 29/83, 9/86) 30. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79, 12/82 in 39/85) je Skupščina občine Lendava na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 10. 2. 1987 sprejela

SKLEP

O SESTAVI KOMITEJA ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN DRUŽBENO-EKONOMSKI RAZVOJ OBČINE LENDAVA

1. člen

S tem sklepom se določa število članov komiteja ter organizacije združenega dela, SIS, KS in druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki delegirajo svoje predstavnike v ta kolegijski upravni organ.

2. člen

Komite sestavlja predsednik, namestnik predsednika in 9 članov. Predsednika in namestnika predsednika imenuje občinska skupščina na predlog predsednika izvršnega sveta.

V komite za družbeno planiranje in družbeno-ekonomski razvoj delegirajo po enega člana:

- INA-Nafta Lendava,
- TOZD Poljedelstvo in govedoreja Lendava,
- Konstruktor, TOZD Gradbenik Lendava;
- samoupravne interesne skupnosti,
- družbenopolitične organizacije,
- upravni organi,
- KS Hotiza,
- Obrtno združenje Lendava,
- IS SO Lendava.

3. člen

Na osnovi sklepa o sestavi Komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj ugotovi izvršni svet imena predstavnikov posameznih organizacij, organov in skupnosti, ki so jih le-ti delegirali za člane komiteja.

4. člen

Komite sprejme poslovnik, s katerim določi način svojega dela, postopek sprejemanja odločitev, pravice in dolžnosti predsednika komiteja v zvezi s pripravo in vodenjem sej, način sodelovanja komiteja z organi, organizacijami in skupnostmi, ki delegirajo svoje predstavnike v komite, kakor tudi z drugimi organi, organizacijami in skupnostmi, s katerimi sodeluje komite pri svojem delu.

5. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 021-1/87

Datum: 10. 2. 1987

**Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf Leiner, l. r.**

Radijski in televizijski spored od 20. do 26. februarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Lepo je v naši domovini biti mlad... mladinska oddaja, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — 21.232 propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža, 17.20 — Strokovnjak odgovarja, 16.40 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21 232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku. 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21 232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Šport, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Iskanje-znanje-ustvarjanje, 18.15 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Pogovor v živo, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Istočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Gospodarska tema, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Išče odgovore na vaša vprašanja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Kulturna oddaja, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Iz delegatskih klopi, 18.10 — Miš-maš, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 9.00 Tednik. 10.00 Dokumentarec meseca. 13.35—24.50 Teletekst RTV Ljubljana. 13.55 Oberstdorf: SP v smučarskih skokih — 70 m, prenos (do 16.30/17.00). 16.45 SP v smučarskih klasičnih disciplinah, tek na 20 km (ž), posnetek iz Oberstdorfa. 17.25 Poročila. 17.30 A. Senoa: Zlatarjevo zlato, 6. del nadaljevanke TV Zagreb. 17.45 Fračji dol, 2. del ameriške nanizanke. 18.15 Izkušnje in preizkušnje. 19.00 Danes: 19.30 Tv dnevnik. 20.00 E. Anhalt: Peter Veliki. 20.55 Zgodba o tramvajih, dokumentarna oddaja. 21.25 Peter's pop show. 22.00 Tv dnevnik. 22.13 Golmanov strah pri enajstmetrovki, nemški film.	TV LJUBLJANA 7.45—23.40 Teletekst RTV Ljubljana. 8.00 Poročila. Otroška matineja. 10.10 Zbis — repica — uganke bela mačica. 10.25 Človek in glasba: Haydn in Esterhazy. 11.20 Mir in razorožitev: Krepitev zaupanja (Finska) dokumentarna serija OZN. 12.55 DP v nogometu. 14.45 SP v smučarskih klasičnih disciplinah — tek na 50 km, posnetek iz Oberstdorfa. 15.30 Divji poni, ameriški film. 16.55 Poročila. 17.00 Košarka — CZ: Partizan, prenos. 18.25 Na zvezi. 19.00 Danes: 19.30 Tv dnevnik. 19.50 Zrcalo tedna. 20.15 Portret Burta Reynoldsa. 20.45 Odrešitev, ameriški film. 22.35 Tv dnevnik. 22.50 Dempsey in Makepeace, 6. del angleške nanizanke.	TV LJUBLJANA 8.50—12.35 in 13.45—22.20 Teletekst RTV Ljubljana. 9.05 Poročila. 9.10 Živ žav: Indijanske legende, Risanke. 10.05 Lutke in lutki. 10.10 Fračji dol, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke. 10.35 Dempsey in Makepeace, ponovitev 6. dela angleške nanizanke. 11.25 Domači ansambli: Ansambel Slovenija in Henčkov ansambel. 12.00 Ljudje in zemlja. 12.30 Poročila (do 12.35). 14.00 Malu, 4. del brazilške nadaljevanke. 14.45 Poročila. 14.50 Poznate Jugoslavijo — kviz (tudi za JRT Lj). 16.20 Priljubimo tišini. 17.00 EP v sankanju, reportaža. 17.10 Lev Tolstoj, II. del sovjetskega filma. 19.00 Danes. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 M. Križar — I. Štivilčič: Potovanje v Vučjak, 4. del nadaljevanke TV Zagreb. 21.00 Športni pregled. 21.45 Jazz na ekranu: Aladar Pege. 22.15 Poročila.	TV LJUBLJANA 9.00 Zrcalo tedna. 9.20 Dokumentarna oddaja. 16.20—22.40 Teletekst RTV Ljubljana. 16.35 Tv mozaik — ponovitev. 17.25 Poročila. Spored za otroke in mlade. 17.30 Je to res papir? 17.45 Vročje-hladno, 2. oddaja TV Skopje. 18.15 Naša pesem, 6. oddaja. 19.00 Danes: 19.30 Tv dnevnik. 20.00 P. Scott: Dragulj v kroni, 9. del angleške nadaljevanke. 20.55 Omizje. Vmes Poročila	TV LJUBLJANA 9.00 Poklici v mesarstvu. 9.20 Poklici v mlekarstvu. 9.40 Poklici v PTT. 10.10 Jezikovni utrinki. 16.20—22.30 Teletekst RTV Ljubljana. 16.35 Tv mozaik — ponovitev. 17.50 Poročila. 17.55 Kmečke igre: Oče kot gora, mati kot hudoba, otroci pa vsi dobri. 18.15 Periskop. 19.00 Danes. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 T. Rattigan: Ločene mize, 2. del angleške drame. 21.05 Integrirali. 21.45 Glasbena oddaja. 22.15 Tv dnevnik.	TV LJUBLJANA 9.00 Tv drama, ponovitev. 10.00 Mostovi, ponovitev. 15.45—22.35 Teletekst RTV Ljubljana. 16.00 Tv mozaik — ponovitev. 17.30 Poročila. 17.35 Vijavaja: Pavel Golija, 6. del (čb). 18.20 Skrivnosti morja, 3. del dokumentarne serije. 18.45 Risanke. 19.00 Danes. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Film tedna: Čas nedolžnosti (delovni naslov). 21.35 Po slehah napredka. 22.20 Tv dnevnik	TV LJUBLJANA 9.00 Kaj je film — izrazna sredstva: Slika. 9.30 Jugoslovanski kratki film. 16.20—22.40 Teletekst RTV Ljubljana. 16.35 Tv mozaik — poučna Tv — ponovitev. 17.35 Poročila. 17.40 Zbis — na kaj bi zaigrali. 17.55 Bilo je... 18.25 Potrošniška porota. 18.45 Risanke. 19.00 Danes. 19.30 Tv dnevnik. 21.05 G. Torrente-Bal-lester: Sonce in senca, 2. del španske nadaljevanke. 22.00 Tv dnevnik. 22.15 Mir in razorožitev: Pesem čudovite dežele (Češka), 13. del dokumentarne serije OZN.
TV ZAGREB Prvi program 8.55 Tv v šoli, 13.45 Ponovitev, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.00 Kronika reških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Komedija za komedijo (glasbena oddaja), 21.05 Pod krinko, 22.00 Mini show, 22.15 Dnevnik, 22.35 V petek ob 22. uri, 0.10 BIS — nočni spored.	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Tv v šoli, 13.00 Ponovitev, 14.30 Kritična točka, 15.15 Poročila, 15.20 Tv koledar, 15.30 Glasbena oddaja, 16.00 SP v smučanju — tek 50 km, 17.00 Košarka: C. zvezda — Partizan, 18.30 Pravzaprav, 19.30 Dnevnik, 20.00 Risanke, 20.15 Boljše življenje (film), 21.05 Preganjanji (film), 22.25 Dnevnik, 22.45 Noč z vami.	TV ZAGREB Prvi program 10.30 Nedeljsko dopoldne za mladino, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Družinski magazin, 13.30 Izobraževalni spored, 14.00 Don Kihot, 15.00 Kviz, 16.50 Prevarant (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dnevnik Gorčina Vukobrata (drama), 21.00 Športni pregled, 21.45 Jugoslovanske planine, 22.15 Dnevnik, 22.35 Sovražim in ljubim (poezija), 23.05 Mali koncert.	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 14.35 Ponovitev, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika skupnosti varaždinskih in bjelovarskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Polovičar (drama), 21.15 Narodna glasba, 22.00 Dnevnik, 22.20 Rock oder.	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.45 Ponovitev, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika osrjskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dragulj v kroni, 21.00 V ospredju, 22.15 Dnevnik, 22.30 V ospredju (nadaljevanje), 23.00 Via satelit.	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.45 Ponovitev, 14.55 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika skupnosti karlovških, siških in gospiških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Filmskop, 22.30 Dnevnik, 22.50 Mali koncert, 23.05 Čas knjige.	TV ZAGREB Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.45 Ponovitev, 14.55 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika splitskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 ZIP, 20.55 Izbrani trenutek, 21.05 Komedija za komedijo, 22.00 Dnevnik, 22.20 Via satelit.
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stari, 21.25 Kdo je ustrelil Bora?, 21.55 Umetnine. Drugi program 16.30 Hotel (nadaljevanje), 17.15 Prvi ljudje, 18.00 Tednik, 18.30 Trdo, a srčno, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Jezero Malavi (dok. film), 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Šport, 22.45 Krvavi svinec (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 13.10 Poročila, 14.20 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 18.25 Vesela sobota, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da..., 22.05 Mike Hammer, 23.00 Roadi (film). Drugi program 19.00 Filmske novitete, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Resnični junak (film), 21.50 Šport, 23.00 Na tveganje ni popusta (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Usmeritev, 14.30 Otroški in mladinski spored, 17.40 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Marionete (tv enodejanka), 21.05 Kruh z maslom (tv film), 23.00 Nočni studio.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Miami Vice, 22.05 Portret Jakoba Hutterja, 23.05 Mikrogledališče. Drugi program 17.00 Fizika, 17.30 Kdo je ustrelil Bora?, 17.45 Risanke, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Trdo a prirčno, 18.30 Čas v sliki, 20.15 Moselbrück, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Schilling, 22.05 Ali ve, kako se peče potica? (film), 23.35 Št. 6	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zunanje politični raport, 21.15 V najboljši družbi, 22.00 Zrcalne slike, 22.45 Šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prostozidar, 21.15 Ceste San Francisca, 22.05 Videoteka. Drugi program 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.30 Trdo a prirčno, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Rad sem bil kralj (dok. oddaja), 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Iluzije ali osvoboditev?, 22.30 Ženska iz sosesčine (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tv gledališče, 21.15 Zabavna oddaja, 21.50 Šport, 23.15 Bernice (tv film). Drugi program 18.30 Trdo a prirčno, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranje politični raport, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Dunajski operni bal 1987 (pre-nos).
TV MADŽARSKA 0.05 Kostumograf E. Mikovszky, pon. 9.50 Zrebanje lota. 10.00 Morje, pon. 11.05 Telovadba za invalide. 16.00 Tretji kanal. 17.10 Spored za 3 dni. 17.15 Za upokojence. 17.45 Tekla, informacije. 18.00 Okno, služnostni program. 19.00 Samo za besedo! 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Musical-muzej, 2. del ameriškega glasbenega filma. 22.05 Parabola, zunanje politični magazin. 22.40 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.10 Spored za otroke. 10.20 Živeljenje na zemlji, pon. 11.15 Peter's pop show. 15.05 Kar je preveč, je preveč, pon. 16.00 Smučanje, tek na 50 km, posnetek. 17.00 Dnevnik. 17.20 Mivioni. 18.15 Telerama. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Kraj zločina, kriminalka. 21.30 Umetnina tedna; Huzarji regrutirajo. 21.35 Ciklus J. Renoir; Velika iluzija, francoski č/b film. 23.25 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.40 Ugrabitelji, pon. 9.05 Za otroke. 10.20 Glasbeni butik iz hotela Beke. 14.10 Vi ste kandidati! 15.15 Družinska nedelja, tema: Dober zakon. 16.30 Srečno, kviz. 17.25 Delta, znanstveni poročevalec. 17.50 Ogledni poročevalec. 18.25 Pravljice. 18.50 Družinska telovadba. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.05 Treba je igrati, madžarsko-ameriški film. 21.45 Telesport. 23.25 Poročila.	TV MADŽARSKA NI SPOREDA.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska TV. 10.05 Delta, pon. 10.30 Busterjev svet, pon. danskega filma. 11.55 Telovadba za invalide. 17.05 Spored za 3 dni. 17.10 Šolsko čtivo. 17.45 Igrani film. 19.05 Mini studio '87. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Reševalci, 8. del češke serije. 21.05 Studio '87, kulturni tv tednik. 22.05 Presenetljive zgodbe; Vražji krog, angleška serija. 23.30 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.10 Sanje nekega pevca, nemški film. 10.10 Štiri lepote, TV film. 15.30 Tretji kanal. 16.40 Svet jezika. 17.20 Jezikovne uganke. 18.10 Ozadje pred štartom, dokumentarni film. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Sošolci, vzh. nemški TV film. 21.35 Življenje hoče živeti; Tema: Škodljivost kajenja. 22.30 Beethoven: Für Elise. 22.35 Še vnuki bodo videli. 23.15 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.10 TV doktor, zdravniški nasveti. 9.20 Zibelka Evrope. 10.15 Pustna noč, TV film. 17.10 Noetova barka, kratki film. 17.35 Stolpna ura; 12. del: Pogovarjamo se o jutri. 18.05 Tv borza. 18.15 Telesport. 18.50 Zmajček Sušu, lutke. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Reševalci, 9. del češke serije. 21.05 Ozadje vesti. 21.50 Vnuki ne bodo videli, varstvo mest. 22.30 Tv dnevnik.
TV KOPER 12.30 Smučanje: Oberstdorf — 20. km tek ženske SP. 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 15.25 Smučarski skoki: Oberstdorf — 70 m SP. 16.30 Otroški program: Risanke in telefimi Zivali — Dokumentarec. 18.00 Andrejinih sto dni — Telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD Stičiče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Zdravo Larry — Telefim. 20.25 Tv novice. 20.30 Dekle iz zlatega zahoda — Opera Ciacoma Puccinia.	TV KOPER 10.55 Smučanje: Oberstdorf: 50 km tek moški SP. 14.30 Tv novice. 14.40 San Remo — Festival zabavne glasbe. 15.30 Otroški program: risanke in telefimi. Živali — dokumentarec. 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela. 19.00 Vse knjige — iz knjižnega trga. 19.30 TVD Stičiče. 19.45 Časovni stroj — pregled zgodovine. 20.25 Tv novice. 20.30 Resnična zgodba dame s kameljami — 2. del tv nadaljevanke.	TV KOPER 14.00 Športno popoldne. 19.00 Neveste prihajajo — Tv drama. 20.00 Ladje Jadrana — dokumentarec. 20.30 Sedem dni — tedenški zunanje politični pregled. 21.00 Potop — Tv nadaljevanke — 4. del. 22.00 Čar nepredvidenega — telenovela. 22.30 Izven zakona — telefim. 23.30 Peščena ura — filozofija.	TV KOPER 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov — oddaja v živo 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD Stičiče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Zdravo Larry — telefim. 20.25 Tv novice. 20.30 Bolero — film (drama). Igrajo: Elisabeth Muller, Eva Kelber, Ivan Desny. Režija: G. Wilhelm Pabst. 22.10 TVD Vsedane. 22.20 Zdravnik in pacient — oddaja o medicini. 23.00 Košarka: italijansko prvenstvo A-1: Giomo-Bancoroma.	TV KOPER 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD Stičiče. 19.45 Mesto danes. 19.55 Zdravo Larry — telefim. 20.20 Loto — žrebiranje. 20.25 Tv novice. 20.30 Naprej, gasilci št. 25 — film (drama). Igrajo: Lucyna Winicka, Bekers Rita. Režija: Istvan Szabo. 22.15 TVD Vsedane. 22.25 Košarka: italijansko prvenstvo A-2: Stefanel—Ippodromi.	TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 15.25 Otroški program: risanke in telefimi. Živali — dokumentarec. 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD Stičiče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Zdravo Larry — telefim. 20.25 Tv novice. 20.30 Variete malo drugače. 21.35 Automania — človek in stroj. 22.10 TVD Vsedane.	TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 15.25 Otroški program — risanke in telefimi. Živali — dokumentarec. 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD Stičiče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Košarka: Zadar — Real Madrid — pokal prvakov v pavzi Tv novice. 21.40 Košarka: za pokal pokalov. v odmoru TVD Vsedane.

Prodaj

BOROV GOZD V STANJEV. CIH prodaj ali zamenjam za avto. Telefon: 70 279. M-14012
VINOGRAD, 1 ha, v bližini Ljutomer (lahko deljiv na več parcel), prodaj. Feliks Filipič, pristava 14a, p. Ljutomer. IN-19801
KRAVO, brejo osem mesecev, prodaj. Franc Osterc, Vučja vas 26, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-19803
NESNICE, mlade jarčice, pasme HISEX, rjave, stare 12 tednov, odlične nesnice, naprodaj po 10. februarju po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj. Naročila sprejema in daje informacije: Gostilna Faniček Stadler, Bakovci, Soboška 4. IN-19779
TELEVIZOR, črno-beli, star eno leto, na daljinsko upravljanje, prodaj. Horvat, Lendavska 45a. M-14100

STANOVANJSKA NOVOGRADNJA, podkletena, z gostinjskim lokalom, prek 200 m² stanovanjske površine, v bližini Moravskih Toplic, ob asfaltni cesti, na prodaj na javni dražbi pri Temeljnem sodišču v M. Soboti, enota v M. Soboti, 9. marca 1987 ob 9. uri v sobi št. 12. Izklicna cena 22.212,636 din, ki se lahko zniža do 1/3.

VODOVODNO ČRPALKO, 3-fazno, ugodno prodaj. Trstenjakova 84. M-14100
REZERVOAR ZA GORILNO OLJE, 1500 l, uvožen, prodaj. Beznovci 8, telefon: 76 865. M-14104
KAVČ z ležiščem in dva fotelja prodaj. Serdt, Murska Sobota, Naselje 14, divizije 47. M-14106
TRAJNOŽARNO IN KUHINJSKO DODATNO PEČ prodaj. Alojz Horvat, Tišina 3H. M-14108
OSEBNI AVTO ŠKODA 120 LS, registriran do januarja 1988, naprodaj. Lipovci št. 200. M-14109

BARVNI TELEVIZOR GRUNDING, 51 cm, nov, deklariran, prodaj. Telefon: 062 24 001. M-14110

TELEVIZOR ELEKTRONIC, črno-beli, prodaj. Ogled po 16. uri. Janez Slana, M. Sobota, Lendavska 4. M-RK
ZASTAVO 128, letnik 1985, prodaj. Karel Sukič, Murska Sobota, Naselje mladinskih delovnih brigad 3. M-14053
GLASBENI STOLP SCHNEIDER, 2 x 20 W, prodaj. Telefon: 77 033. M-14110
TRAKTOR ZETOR 4718 in ZETOR 4011 ter krožne brane prodaj. Črenšovci 169 a, telefon: 70 153. M-14111
TRAKTOR SAME DELFINO 32 prodaj. Križevci 8 v Prekmurju. M-14112
BARVNI TELEVIZOR Gorenje prodaj. Rojko, Cankova 35a, telefon: 76 657. M-MM
ZASTAVO 101, letnik 1981, prodaj. Murska Sobota, Prekmurske čete 17, telefon: 23 605. M-14114
RADIO SHARP GF 4500 prodaj po ugodni ceni. Tišina 33. M-14115
PONY EKSPRES, dobro ohranjen, prodaj. Murska Sobota, Stara 1, telefon: 23 511. M-14116
BETONSKE SOHE, večje količine, 230 cm, prodaj. Jožef Horvat, Brezovica 21. M-14117
SADOVNJAK, v GLOBOKI, primeren za vinograd, prodaj. Naslov v upravi lista. M-14118
LADO 1500, letnik 1981, dobro ohranjeno, prodaj. Murska Sobota, Kajuhova 58, telefon: 23 121. M-14119
JUGO 45, star tri leta, garažiran, 24.000 km, nujno prodaj. Murska Sobota, Borovnjakova 2, telefon: 21 866. M-14120
GS 1,3, letnik 1980, prodaj. Odranci 98a. M-14121
SUZUKI GSX 1100 E, letnik 1982, prodaj. Telefon po 18. uri: M-14122
GOLF, dobro ohranjen, prodaj. Telefon: (069) 74 171. M-14125
NAHRBNO MOTORNO SKROPILNICO PANONICA prodaj. Telefon: 22 210, interna 385. M-14127
BELO REPO PRODAM. Vučko, Ziberci 44, p. Apače. M-14129
NESNICE, mlade jarčice, pasme HISEX, rjave, stare 12 tednov, odlične nesnice, naprodaj po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj. Naročila sprejema in daje vse informacije: Ivan Lacković, Beltinci, Ravenska 40, telefon: (069) 71 434. IN-19779

OPEL KADET KARAVAN, letnik 1978, karamboliran, vozen, prodaj. Telefon: 73 522. M-14130
ROTACIJSKO KOSO 165, nerabljen, ugodno prodaj. Jakob Klemenčič, Grabanov 2, p. Videm. M-14131
VINOGRAD V ČENTIBI, visoka vzgoja (laški rizling, 560 trsov), star 7 let, prodaj. Telefon: 24 949. M-14132

OLJNI GORILNIK, znamke CTC 212 B, do 50.000 kalorij, nov, plinsko peč 160, tip GH 80, in kombinirani bojler, prodaj. Informacije: 78 230. M-14133

MALE PUJSKE PRODAM. Gederovci 9. M-14134
JUGO 45 prodaj. Alojz Marič, Roča 17. M-14135
MALE PUJSKE prodaj. Ivan Hoheger, Tišina 41. M-14136

AVTO ŠKODA, letnik 1976, naprodaj. Alojz Smodiš, Kupšinci 9 c, telefon: 23 183. M-14137

FIAT 125 P, letnik 1982, prevoženih 60.000 km, dobro ohranjen, in prikolico za avto prodaj. Iztoka Gaberca 2, Veržej, telefon dopolne: 82 517. M-14138

NJIVO V BAKOVCIH (pri Kuminu), 28 arov, prodaj. Marjan Granfol, Murska Sobota, Lendavska 17 b. M-14140

TRAKTOR ŠTORE 402 SUPER, 2000 delovnih ur, s kabino in kosilnico prodaj ali menjam za manjšega. Telefon zvečer: 26 122. M-14141
VISOKOTLAČNO STISKALNICO ZA SENO prodaj. Špilak, Turnišče, telefon: 70 267. M-14142
TRAKTOR FIAT ŠTORE 404, star dve leti, s 330 delovnimi urami, in dostavni avto, tip 307, mercedes, prodaj. Gostilna Adanič, Mele, p. Radenci. M-14143

ZASTAVO 750, letnik 1976, ugodno prodaj. Telefon: 26 086. M-14144
SENO IN OTAVO prodaj. Tešanjovci 2. M-14145

TRAKTOR ZETOR 3511, dobro ohranjen, s kabino (centravod), prodaj. Ivan Belec, Čakova 4. Videm ob Ščavnici. M-14148

MALE PUJSKE PRODAM. Sarahovci 40. M-14149

FIAT 126 P, karamboliran, motor generalno popravljen, prodaj. Mirko Bačić, Dolina 14, p. Puconci, telefon: 72 547. M-14151
MOŠKIČ, letnik 1976, registriran do konca julija 1987, prodaj. Ogled: gostilna ŠTRK Petanjci. M-MM
GOLF, letnik 1977, prodaj. Darko Balazic, Zerkovci 84. M-14153

POČITNIŠKO HIŠICO V VINOGRADU, na lepi legi v okolici Ljutomer, prodaj. Hiša je podkletena, ima štiri stanovanjske prostore, je delno opremljena, napeljana vodovod in elektrika, možna je takojšnja vselitev. Dovož po asfaltni cesti. Ogled je možen 28. februarja 1987 od 10. do 15. ure ali 14. marca 1987 ob isti uri. Naslov v upravi lista. Informacije dobite po telefonu (069) 26 185. M-14152

VARNOSTNI LOK, ORIGINAL TORPEDO DEUTZ, primeren tudi za druge traktorje, prodaj. Ludvik Kučan, Križevci 105 v Prekmurju. M-14154

TELEVIZOR, črno-beli, star štiri leta, prodaj. Zdenko Hari, Murska Sobota, Štefana Kovača 6. M-14155

KROŽNE BRANE in škropilnico, 300 l, prodaj. Naslov v upravi lista. M-14156

HLADILNIK Z ZAMRZOVALNO OMARO in kombinirani štedilnik gorjenje, z garancijo, prodaj. Telefon: 73 380. M-14157

TRAKTOR ZETOR 4718 z originalno kabino prodaj. Jože Dravec, Turnišče, Partizanska 14, telefon: (069) 70 217. M-14158

OSEBNI AVTO VW 1200, letnik 1973, neregistriran, prodaj. Andrej Fujs, Radovci 44. M-14159

DVE NOVI GUMI, 14,9 x 28, prodaj ali zamenjam za 16,9 x 28. Krančič, Borejci 3, telefon: 46 124. M-14161

KOMBINIRAN ŠTEDILNIK GORENJE prodaj. Telefon: 25 361. M-14187

TOMOS 15 SLC prodaj. Čemelavci, Gederovska 35. M-14188

GOLF, letnik 1980, dobro ohranjen, prodaj. Dolnji Slavec 5. M-14189

KRMILNO PISO, rumeno, 3.000 kg, prodaj. Stanko Srša, Banovci 1, p. Veržej. M-14192

SEDEŽNO GARNITURO IN KOMBINIRANI ŠTEDILNIK prodaj. Tibaut, Alija Kardoša 6, telefon: 22 061. M-14194

KONJA, stara 12 let, prodaj. Kuštanovci 8. M-14195

FERGUSON 533, 35 KS, prodaj. Marija Malačič, Prosenjakovci 73. M-14197

KAKOVOSTNO KRMO, SENO IN OTAVO, prodaj. Murski Črnci 39, p. Tišina. M-14200

GOLF JGL, dizel, letnik 1985, prodaj. Srednja Bistrica 27, p. Črenšovci. M-MM

RENAULT 4, vozen, neregistriran, poceni prodaj. Motovilci 27. M-14201

MOŠKO ŠPORTNO KOLO, 10 prestav, skoraj novo ugodno prodaj. Milica Grečl, G. Črnci 8. M-14202

MERCEDES 200, dizel, prodaj. Telefon: 78 638. M-14204

NOVO, NOVO NOVO NA TRŽIŠČU, NOVO PREKAJENO GOVEJE MESO IZDELEK, KI SE HVALI SAM!

ABECOMIENKA MESNA INDUSTRIJA a.s. MURSKA SOBOTA

NOVO! RIBE, LIČUJI Gostilna Lovski dom, Cankova. **JEDI Z ŽARA, PICE**

OPEL REKORD, registriran do 25. decembra, prodaj za 500.000 din. Naslov v upravi lista. M-14164

RENAULT 4, letnik 1977, prodaj. Bakovci, Soboška 35, telefon: 23 833. M-14165

MAŠKARADNE OBLEKE ZA OTROKE PRODAM. Telefon: 061 266 490 ali 061 448 475. M-14166

TRAKTOR IMT 558, letnik 1981, ugodno prodaj. Prša, Velika Polana 99. LE-10628

MOTORNO ŽAGO STIHL 0,50 AV prodaj. Stebih, Bolehnečiči 12, Videm ob Ščavnici. IN-19811

TRAKTOR UNIVERZAL 455, s koso in plugom, ugodno prodaj. Anton Slavič, Bolehnečiči 6, p. Videm ob Ščavnici. IN-19812

GOSTILNA VOGLAR-VIDOVIČ vas vabi v soboto, 21. februarja,

NA DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO ZA OBISK SE PRIPOROČA!

PLINSKO-ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK in televizor, črno-beli, prodaj. Zemljici, Rihtarovci 20, p. Radenci. M-14167

TRAKTOR IMT 540 prodaj. Šalamenci 9. M-14168

CISTERNO ZA GNOJNICO, 2200 l, v dobrem stanju, prodaj. Ižakovci 147. M-14170

AVTO TRABANT z rezervnimi deli prodaj. Viktor Vukan, Petanjci 44. M-14170

ADAPTER, 3-vrstni, za kombajn z maj 133, malo rabljen, prodaj. Geza Sambi, Lukačevci 5. M-14171

SIMCO 1100 LS in zastavo 850, letnik 1981, prodaj. Franc Duh, Melinci 118 a. M-14173

NOVE PRAGE ZA ŠKODO ter zaganjalnik in dinamo prodaj. Telefon: 23 421. M-14175

SENO, večje količine, prodaj. Marjan Postrak, Boreta 21, telefon 78 048. M-14176

TRAKTOR ZETOR 4712, v dobrem stanju, in cisterno creina, 2200 l, prodaj. Melinci 66, telefon: 71 308. M-14177

ZAMRZOVALNO OMARO, 120 l, malo rabljeno, in kombinirani hladilnik z zamrzovalno omaro (150 l in 50 l) prodaj. Čemelavci, Liškova 31 (novo naselje). M-14178

KOSILNICO LAYERDA, potrebna manjšega popravila, in sod za gnojnico z vozom ali brez njega, prodaj. Franc Banfi, Moščanci 71. M-14179

MINI AUSTIN 850, letnik 1976, prodaj. Vlado Vereš, Murska Sobota, Kroška 47 a. M-14180

SVINJO ZA ZAKOL prodaj. Kukeč 8. M-14181

OLTOVO SEJALNICO, 18-vrstno, diskasto, prodaj. Bakovci, Partizanska 30. M-14183

MERCEDES 1418 in prikolico, 8 t, registrirano do oktobra, prodaj. Hodoš 56 a. M-14184

GRADBENO PARCELO, 14 arov, z lokacijskim dovoljenjem v Radenci prodaj ali zamenjam za gradbeno parcelo v Murski Soboti, telefon popoldne: 21 585. M-14185

ZASTAVO 750, letnik 1984, in prikolico za prevoz živine prodaj. Jože Petek, Renkovci 109, p. Turnišče. M-14186

KOMBINIRAN ŠTEDILNIK GORENJE prodaj. Telefon: 25 361. M-14187

TOMOS 15 SLC prodaj. Čemelavci, Gederovska 35. M-14188

GOLF, letnik 1980, dobro ohranjen, prodaj. Dolnji Slavec 5. M-14189

KRMILNO PISO, rumeno, 3.000 kg, prodaj. Stanko Srša, Banovci 1, p. Veržej. M-14192

SEDEŽNO GARNITURO IN KOMBINIRANI ŠTEDILNIK prodaj. Tibaut, Alija Kardoša 6, telefon: 22 061. M-14194

KONJA, stara 12 let, prodaj. Kuštanovci 8. M-14195

FERGUSON 533, 35 KS, prodaj. Marija Malačič, Prosenjakovci 73. M-14197

KAKOVOSTNO KRMO, SENO IN OTAVO, prodaj. Murski Črnci 39, p. Tišina. M-14200

GOLF JGL, dizel, letnik 1985, prodaj. Srednja Bistrica 27, p. Črenšovci. M-MM

RENAULT 4, vozen, neregistriran, poceni prodaj. Motovilci 27. M-14201

MOŠKO ŠPORTNO KOLO, 10 prestav, skoraj novo ugodno prodaj. Milica Grečl, G. Črnci 8. M-14202

MERCEDES 200, dizel, prodaj. Telefon: 78 638. M-14204

TRAKTOR IMT 542, 360 delovnih ur, prodaj ali menjam za večjega. Ižakovci 116, telefon: 71 302. M-14205

ZASTAVO 850 AK prodaj. Gregor, Radenci, Finžgarjeva 31, telefon: 75 500. M-14233

OSEBNI AVTO VW JETA, dizel, letnik 1984, prodaj. Jerič, Dokležovje 121. M-14206

BELO REPO ZA ŽIVINO, večje količine, in večje količine sene prodaj. Bratovci 143. M-14208

NAKLADALNO PRIKOLICO PIONIR, 17 m³, in pihalnik za seno prodaj. Matija Galunder, Veržej, Frana Kovarčiča 5.

TRAKTORČEK UNIVERZAL GORENJE MUTA M-OP, nov, s kosilnico in plugom za vinograd prodaj. Cena zmerna. Evgen Kučan, Križevci v Prekmurju 82. M-OP

PRASIČA ZA ZAKOL (120 kg) prodaj. Vprašati po telefonu: 48 367 popoldne. M-14236

TELEVIZOR, črno-beli, prodaj. Mirko Kern, Šafarsko 9, 64240 Ljutomer. IN-19820

BREJO TELICO prodaj. Jože Kosar, Šafarsko 5, Ljutomer. IN-19823

MOTOKULTIVATOR MONDIAL LPS prodaj 30 odstotkov ceneje. Anica Vebarič, Šalinci 7 d, pri Ljutomeru. IN-19822

PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE FERROTHERM, 30.000 kalorij (trda in tekoča goriva), prodaj. Informacije: telefon (069) 82 586. IN-19819

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, plinski kuhaličnik (dva gorilca in električna pečica), mizo in štiri stole za kuhinjo ter enosredni ležišče prodaj. Vozlič, Murska Sobota, Lendavska 8, telefon: 24 328. M-14209

AMI 8, letnik 1972, registriran do avgusta, prodaj. Darko pri Zamudi, Radenci, Trdinova 4. M-14210

KRZNEO JOPO (lišica), svetlejša barve, novo, 44-46, prodaj. Telefon 23 606. M-14211

DOMAČE BUČNO OLJE prodaj. Informacije: 24 518. M-14212

DIANA, letnik 1977, in motorno žago stihl prodaj. Smodiš, telefon popoldne: 71 142. M-14213

DVOJA OKNA 100 x 180, trojna zasteklitev (izolir), prodaj. Telefon zvečer: 24 253. M-14214

GOLF JGL, letnik 1981, 50.000 km, prodaj. Telefon: 48 201. M-14215

ZASTAVO 101 ugodno prodaj. Bakar, Martjanci 1. M-14218

TRAKTOR STEYR, tip 180, registriran, z jermenico prodaj. Hodoš 63. M-14219

POLONEZ, letnik 1983, malo rabljen, garažiran, prodaj. Telefon: 76 695. M-14220

MOPED na štiri prestave prodaj. Krog, Murska 49. M-14221

OPEL KADETT, letnik 1971, dobro vzdrževan, prodaj. Gornja Bistrica 72. M-14223

KROŽNO ŽAGO za kovino, uvoženo in lado 1500 prodaj. Geza Kranjec, Martjanci 28, telefon: (069) 72 001. M-14223

FIAT 125 P, letnik 1980 in FIAT 1300, letnik 1974, tudi po delih, nujno in ugodno prodaj. Pečarovič 48, telefon: 77 060. M-14224

BARVNI TELEVIZOR GORENJE prodaj. Kuzma, Murska Sobota, Temlinova 15, telefon: 24 579. M-14226

KADETT 1.2 S, 1976, dobro ohranjen, ugodno prodaj. Telefon: (069) 22 155. M-14227

ZASTAVO 101 de lux, letnik 1977, prodaj. Stefan Voroš, Martjanci 81. Ogled popoldne. Informacije po telefonu od 7. do 15. ure: 71 246. M-14228

TELEVIZOR, črno-beli, star dve leti, prodaj. Informacije od 16. do 17. ure. Mojsirska 1, stanovanje 2 a/IV, telefon: 25 162. M-14229

ZETOR 6711 C prodaj. Šiftar, Strukovci 1. M-14230

SPACEK, ohranjen, prodaj. Lipovci 191. M-14232

TAM 6500, prekucnik, in motor, TAM 150 KM, prodaj. Telefon: 76 041. M-14234

ORNO ZEMLJO V GANČANIH, 28 arov, prodaj. Evgen Žižek, Gančani 167 a, p. Beltinci. M-14237

NOV KAVČ in dvosred prodaj. Telefon popoldne: 23-936. M-14238

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 418 s plugom in brano prodaj. Naslov v upravi lista. M-14230

ZASTAVO 750, letnik 1976, prodaj. Informacije po telefonu: (069) 22 026. M-14240

TRAKTOR IMT 560 s kabino prodaj. Naslov v upravi lista. M-14241

PRIKOLICO, 5 t, prekucnik, prodaj. Rakičan, Partizanska 6. M-14242

SENO, ugodno prodaj. Jože Kranjec, Lukačevci 8. M-14243

BELO REPO, večje količine, prodaj. Hotiza 44. M-14244

RENAULT 4, letnik 1977, registriran, tudi po delih, prodaj. Žilavec, G. Črnci 6, p. Cankova. M-14245

ZASTAVO 750, staro štiri leta, prodaj. Murska Sobota, Naselje 14. divizije 16. M-14246

kupim

COMMODORE 64 z igralno ročico in kasetofonom ali brez nje, na dva obroka, kupim. Tanacek, telefon: 22-210, interna 297. M-14098

TELIČKO ZA PLEME kupim. Alojz Lapoš, Murski Črnci 56. M-14102

GRADBENO PARCELO V OKOLICI MURSKÉ SOBOTÉ kupim. Naslov v upravi lista. M-14190

MOTOR ZA ŠKODO 100 ali 110 kupim. Telefon: 22-

V SPOMIN
Mineva leto, odkar nas je zapustila mama, stara
mama in prababica

Terezija Gomboc

iz Dokležovja

Iskrena hvala vsem, ki se je še spominjate, ji pri-
našate cvetje in prižigate sveče.

VSJ NJENI NAJDRAŽJI

ZAHVALA
V 83. letu nas je zapustil oče, stari oče
in brat

Rudolf Wolf

iz D. Slaveč

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in dobrim sose-
dom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali
vence in cvetje!
Hvala duhovnikom in pevcem za pogrebni obred ter pred-
stavniku KS za poslovilne besede.
D. Slaveč, 13. januarja 1987

ŽALUJOČI: VSJ NJEGOVI

Nismo dovolili, da bi te izgubili,
ali usoda rekla je tako, da to,
kar najbolj ljubiš, za vedno je odšlo!

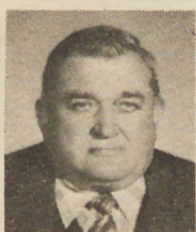
V SPOMIN
6. februarja so minila štiri leta, polna
žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi
mož, tast, oče in dedek

Mihael Gomboc

iz M. Sobote

Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate, njegov poslednji
dom krasite s cvetjem in mu na preranem grobu prižigate
sveče

VSJ NJEGOVI NAJDRAŽJI

Odšel si tja, kjer ni več
trpljenja in ne bolečin.
S cvetjem ti grob krasimo
in večni mir ti zaželimo.

V SPOMIN
6. februarja sta minili dve žalostni leti,
odkar je prenehalo biti srce našega
dragega moža, očeta, starega očeta, ta-
sta, brata in sorodnika

Jožeta Gomboca

iz Mačkovec

Tiha, neizmerna žalost nas obdaja, ko te ni več med nami,
ostali so samo lepi spomini in sledovi tvojih pridnih rok.
Ker si ljubil domačo zemljo, v njej bodi ti lahko, za vsako mi-
sel ali spomin sedaj ali ob grobu — iskrena hvala!
Hvala vsem, ki se ga spominjate, krasite njegov grob s cvetjem
in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSJ TVOJI

Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrt čakala te na cesti,
a v naših srcih boš ostal.

V SPOMIN
20. februarja bodo minila tri žalostna
in boleča leta, odkar nas je za vedno
zapustil naš dragi sin, mož, očka, brat,
zet, stric in boter

Matija Lebar

iz Žižkov

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate, njegov poslednji dom
kрасite s cvetjem in na preranem grobu prižigate sveče.

Žalujoči: mama, oče, hčerkici Matejka in Natalija, pet sester z
družinami, starši iz Gomilice in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 82. letu
za vedno zapustila naša draga mama,
stara mama in prastara mama.

Irma Hajdinjak

roj. Porč

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo prijateljem, znancem,
sorodnikom in vsem, ki ste z nami sočustvovali, darovali
vence, šopke in namenili prispevke v dobrodelne namene ter
jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Še
posebna hvala dobrim sosedom, J. Gombocu, A. Celecu, J. Su-
kiču, Branku, Robiju in družini V. Hajdinjaka za vsestransko
pomoč.

Posebna hvala tudi g. duhovniku Erniši za lep pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke in Antonu Makovcu za poslovil-
ne besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: hčerke Marija, Aranka, Hermina in Sidika ter sin Pi-
šta z družinami

Ko si nam zadnjič stisnila roko
slutili nismo, da to je slovo.
Smrt rešila te je bolečine,
nam srce globoko je ranila,
ker za vedno od nas si se ločila.

ZAHVALA
Po težki bolezni nas je v 64. letu staro-
sti za vedno zapustila naša draga ma-
ma in stara mama

Terezija Sukič

iz G. Petrovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijate-
ljem in znancem, ki ste nam stali ob strani in jo v tako velikem
številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje
ter nam pisno ali ustno izrekli sožalje. Iskrena hvala vsem, ki
ste jo obiskovali in jo tolažili ter ji lajšali bolečine.
Posebna hvala vsemu zdravstvenemu osebju, ki ji je na kakr-
šen koli način pomagalo. Hvala kolektivom KGP Kočevje,
Diane in Mure G. Petrovci. Hvala tudi g. duhovniku iz G. Pe-
trovec za pogrebni obred, govornici KS Petrovci, tov. Maruši,
pevcem za odpete žalostinke in GD Petrovci.
Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Žalujoči: sin Drago z ženo Majdo, vnuka Miran in Nina, nevesta
Ana, nečaka Vijola in Franc ter svakinja z družino

ZAHVALA
V 32. letu nas je tragično zapustil naš
dragi sin in brat

Štefan Raščan

iz Turnišča

Iskreno se zahvaljujemo vsej botrini, sorodnikom, prijateljem
in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, daro-
vali cvetje in vence ter izrekli sožalje.
Prisrčna hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcam iz
Turnišča, DO Gradbenik iz Lendave in DO Planika Turnišče
za darovane vence ter Mariji Dravec za poslovilne besede.

Turnišče, 6. II. 1987

Žalujoči: mama, oče, sestra Vida ter sestri Cecilija in Angela z
družinami

ZAHVALA

Tiho, kot si živeła, si odšla tja, kjer ni
več trpljenja in ne bolečine, le večni
mir. Ne prikliečajo te nazaj ne solze ne
bridka bolečina v naših srcih.

V 77. letu starosti nas je zapustila naša
draga žena, mama, babica in sestra

Irma Štivan

roj. Bencak
iz Bodonce

Zahvaljujemo se vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in
znancem ter vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih,
nam izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.
Posebna hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpe-
te žalostinke, govornici SZDL za poslovilne besede, dr. Gru-
škovnjaku in patronažni sestri.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, sin Bela z družino, ter brata Geza in Bela z
družinami, sestra Giza z družino, svakinja Zinka z družino in
drugo sorodstvo

Utihił je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so nam sledovi tvojih
pridnih rok in spoznanje, da se nikoli
več ne vrneš med nas.

ZAHVALA
V 81. letu starosti je prenehalo biti
plemenito srce naše drage žene, ma-
me, babice, prababice in sestre

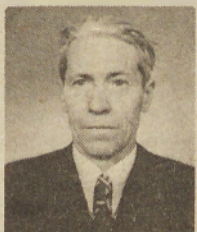
Marije Vlaj

iz Predanovec

Med nami je ostala praznina, v naših srcih bolečina, ker si od-
šla od nas tiho in brez slovesa, tja kjer ni več trpljenja in ne bo-
lečine, le večni mir.

Zahvaljujemo se vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam
priskočili na pomoč, izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.
Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete ža-
lostinke, predstavnici KS za poslovilne besede ter vsem, ki so
darovali v dobrodelne namene.

Žalujoči: mož Koloman, hčerka Ema, vnukinja Frida in Olga,
brata Koloman in Jože ter sestra Irma z družinami

Utihił je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so nam sledovi tvojih
pridnih rok in spoznanje, da se nikoli
ne vrneš med nas.

ZAHVALA
V teh žalostnih dneh, ko še ne more-
mo dojeti, da je v 65. starosti tako ti-
ho, mirno in brez slovesa zatisnil svo-
je trudne oči naš dragi mož, oče, stari
oče in brat

Franc Šošarič

iz Sotine

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali
ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega
pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za od-
pete žalostinke, govorniku Simonu Kranjcu za ganljive besede
ob odprtem grobu in družini Rojko, tesarskemu mojstru Mila-
nu Rojku iz Korovca in sinovim sodelavcem ter kolektivu SGP
Konstruktor tozd Pomurje za darovane vence.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Emilija, sin Karel z družino, sin Janez s Tiliko,
hčerka Marija z družino, brata in sestra z družinami ter drugo
sorodstvo

Si mislite lahko, da strašna je
rana, katere zadela je naše srce.
Nikdar več na zemlji ne bode
izprana. bolela nas bo do zadnjega dne!

ZAHVALA
V 29. letu nas je tragično zapustila draga žena, mama in hčerka

Elizabeta Celec

roj. Rac
iz Serdice 116

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sose-
dom, znancem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili
na pomoč, ustno ali pisno izrekli sožalje, darovali vence in
cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji
poti.

Zahvala g. župniku za pogrebni obred, cerkvenemu zboru za
odpete žalostinke in govorniku KS Serdica.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, hčerka Marija, sin Drago, oče Karel in
drugo sorodstvo

ZASEDANJE ZBOROV SO GORNJA RADGONA

Turizem moramo postati tudi ljudje

Ob nekoliko racionalnejši ureditvi bi lahko vsi trije zbori SO Gornja Radgona dve točki dnevnega reda na zadnjem zasedanju združili. Po vsebini se na več mestih namreč močno dopolnjujeta in prepletata. Gre za razpravo o analizi stanja in razvojnih možnostih drobnega gospodarstva — zasebne obrti — in turizma ter aktivnostih za hitrejši razvoj v občini Gornja Radgona. Res je med obema nekaj skupnih točk, vendar pa so toliko pomembnejše. O prvi temi — drobnem gospodarstvu — so v tej občini že veliko razpravljali, zato so delegati le potrdili že tolikokrat povedane in sprejete smernice, priporočila in sklepe. O turizmu, pa je bilo nekoliko več razprave. Uvodno besedo je imel Jože Farič, podpredsednik IS SO Gornja Radgona, v njej pa je analitično pojasnil stanje turizma v občini: »Delež tujcev, predvsem v Radencih, je odločno premajhen. Idealne obmeje lege ne izkoriščamo optimalno. Pomurje in občina Gornja Radgona sta prometno in infrastrukturno izolirana od preostalih krajev Slovenije in Jugoslavije.

Občina Gornja Radgona je po železnici in cesti žal najlažje dosegljiva z avstrijske strani. Razen v Radencih je gostinska ponudba v občini enolična in na relativno nizki ravni lokalov glede kategorizacije. Trgovina ne prispeva k temu, da bi tuji gostje več kupovali v naši pokrajini. Izbira je slaba, trgovina se ne prilagaja ponudbi in povpraševanju, znanje tujih jezikov pri trgovcih je šibko. Tujcu ne znamo izvesti deviz. Zaradi ideoloških in konkurenčnih razlogov sta družbeni in zasebni sektor gostinstva nepovezana, tako da turistična informacija ne zajema celotne turistične ponudbe. Turizem še vedno, kljub vsakoletnim resolucijskim obljubam, ni deležen ugodnejših bančnih posojil. Tudi davčna politika je neustrezna in še bi lahko našteval. Za konec analize samo še tole: turizem niso samo Radenci, niso samo hoteli, gostilne, Janžev Vrh in bifeji.

Turizem je tudi trgovina, je sejem, so zasebni gostinci, turistična društva, organizacije združenega dela. Turizem je tudi kmetijska zadruga s svojim aparatom, ki je v stalnem stiku z ljudmi, turizem so tudi miličniki, carina pa še kdo.« To analizo stanja je dopolnil Franc Huber iz Radenske in obenem predsednik odbora za turizem pri MGZ za Pomurje ter naštel nekatere konkretne akcije, ki jih Radenska in MGZ pripravljata za izboljšanje in popestritev turistične ponudbe. Delegati so v tvorini razpravi ponovili nekaj že znanih ugotovitev in dodali svoje predloge, kaj vse izboljšati in popraviti v turizmu občine Gornja Radgona. Vse te izkušnje, stališča, priporočila in sklepe so na zasedanju tudi strnili in potrdili, tako da imajo odgovorni jasne in opredeljene smernice za delo v bodoče, saj če sosedo Avstrija, ki nima morja, iztrži s turizmom štirikrat več kot Jugoslavija, zakaj ne bi tudi mi?

Dušan Loparnik

Skupščina območnega sisa za ptt promet

Dodatno združiti denar za PTT

Na ponedeljkovi skupščini območne samoupravne interesne skupnosti za ptt promet v Murski Soboti so povedali, da je bil lanskoletni načrt te dejavnosti v Pomurju nekoliko presežen pri poštnih in telegrafskih storitvah, medtem ko so pri načrtovanju telefonskih storitev zaostali za 3,7 odstotka za predvidevanji. Do slednjega je prišlo v glavnem zaradi zamujanja rokov dobaviteljev opreme. To so najbolj občutili pri vključevanju prenosnih sistemov, končne avtomatske centrale Tišina in vozliščnih central Ljutomer in Mačkovec. Kljub težavam pa so v Delovni organizaciji za ptt promet v Murski Soboti zadovoljni z doseženim, saj so precej storili pri širitvi naročniških krajevnih telefonskih omrežij.

Znatno več pozornosti pa je vzbudil predlog samoupravnega sporazuma o dodatnem združenju sredstev za razširitev ptt zmogljivosti in uresničevanju srednjeročnega načrta ptt dejavnosti za obdobje 1986–1990. S tem sporazumom, ki naj bi ga delavci v organizacijah združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, delovne in druge skupnosti pomurskih občin podpisali do 15. marca letos, si namreč veliko obetajo. Podpisniki bodo namreč namensko združevali sredstva v višini 30 odstotkov od vsakokratne cene porabljenega telefonskega impulza. Brez takega dodatnega združevanja sredstev namreč ne bi mogli uresničiti srednjeročnega načrta ptt dejavnosti do leta 1990. V tem času bodo s sprejetim programom širitve zmogljivosti avtomatskih telefonskih central pridobili 6824 priključkov. Delegati so sprejeli tudi pobudo, po kateri naj bi proučili možnosti, da bi tak prispevek zagotovila tudi združena obrtnikov v Pomurju.

In kaj je predvideno letos? Največje naloge so si zadali pri širitvi in razvoju telefonskega prometa, saj načrtujejo kar 2212 novih priključkov. Med drugim bodo vključili v promet prenosna sistema Murska Soba — Gornja Radgona in Murska Soba — Lendava, ter avtomatske telefonske centrale Ljutomer, Gornja Radgona in Lendava s 400 naročniškimi priključki. Prav delegat iz lendavske občine, kjer je telefonsko omrežje najmanj razvito, je vztrajal, da dobijo prvotno načrtovanih 600 in povrh še 400 priključkov, kar je odvisno tudi od lanske leto sprejete občinskega samopriskevka. Odgovor je bil, da lahko porabniki v lendavski občini razširijo telefonsko omrežje na tisoč pri-

ključkov, če bodo združili 50 milijonov dinarjev. Za vse, kar ni navedeno v planskih ciljih, pa morajo seveda v celoti prispevati uporabniki sami.

Tudi v ljutomerski, radgonski in soboški občini se ne morejo pohvaliti s telefonijo, kar velja še posebno za manj razvite obmeje krajevnih skupnosti. Tam se srečujejo tudi s problemom dostave pošte. Na koncu so delegati sprejeli še nekaj sklepov. Rečeno je bilo, da se bodo prenesla vsa neopredeljena dela kot prednostna v naslednje leto, kakovost dostave pošte na terenu je treba izboljšati, k čemur naj bi prispevala tudi uvedba predajčkov. Delegati za skupščino republiškega sisa za ptt promet pa bodo sprožili postopek za proučitev okolišnice republiškega komiteja za promet in zveze o nosilcih naložb. Za zdaj je to lahko le ptt organizacija, medtem ko je v sosednji Hrvaški ta opredelitev mnogo širša.

Milan Jerše

5-letnica KD Bistrica

Dvorana zadruga doma na Srednji Bistrici je bila minulo soboto skoraj pretesna za številne obiskovalce Večera domačih pesmi in plesov, ki ga je Kulturno društvo Ferdo Godina pripravilo v počastitev slovenskega kulturnega praznika in 5-letnice društvene aktivnosti. Nastopili so domači mešani pevski zbor, odrasla in mladinska folklorna skupina, skupina bistriških mladink s šaljivimi pesmimi in pevski kvintet iz Trnja.

Tajnik Zveze kulturnih organizacij Lendava, Rajko Stupar, je na prireditvi izročil pevskemu zboru in folklorni skupini priznanji za petletno delo v okviru društva, priznanje pa so podelili tudi enemu izmed pobudnikov in začetnemu vodji društvene aktivnosti, Romanu Vučku.

V okviru KD Ferdo Godina Bistrica drugo leto deluje tudi dramska sekcija, ki se je minulo nedeljo predstavila z igro Miklova Zala v Odrancih in namerava gostovati še v drugih krajih. Za njihove predstave je bilo namreč povsod veliko zanimanja. —aj

Z JAVNE RAZPRAVE V MARTJANCIH

Vsaj nekaj odgovorov za tolažbo

Nov most in telefonsko omrežje v Martjancih še letos • Kmalu vsaj delna obnovitev ceste Sebeborci—Puconci • Kakšna bo usoda martjanske zdravstvene postaje • O telefoniji v Noršincih, Sebeborcih, Andrejcih in Krncih se bo pogovarjala posebna delegacija.

Na javni razpravi, ki jo je pripravila prejšnji četrtek v Martjancih Občinska konferenca SZDL Murska Soba, so udeleženci zlasti obsojali zavlačevanje pri napeljavi telefonskega omrežja v petih vaseh martjanske krajevnne skupnosti. Neučakanost krajanov je toliko večja, ker so si sami pravočasno zagotovili kable. Z odgovorom, da bo novo telefonsko omrežje letos napeljano samo v Martjancih, niso bili zadovoljni, zato bodo na pogovore s podjetjem za ptt promet v Murski Soboti v kratkem poslali posebno delegacijo.

Kako bo z novim mostom in asfaltno prevleko na regionalni cesti v Martjancih? Cesta je mo-

čno izdelana in prav nevarna, vendar doslej nihče ni poskrbel niti za najnujnejša popravila. Na razpravi so spet dobili vznemirljiv odgovor — z asfaltno prevleko letos ne bo nič, ker ni denarja, vsaj nekoliko pa je zbrane potolažila obljuba, da bodo letos v Martjancih zgradili nov most.

Čprav imajo v martjanski krajevni skupnosti precej problemov tudi z drugimi cestami, so tokrat postavljali v ospredje slabo vzdrževan cestni odsek Sebeborci—Puconci. Pri tem naj damo, da sta si že dan po razpravi to cesto temeljiteje ogledala strokovna delavca Cestnega podjetja in predlagala nekatere rešitve, ki bi jih lahko skupaj s kraje-

vno skupnostjo sorazmerno hitro in poceni izpeljali.

Kakšna bo usoda martjanske zdravstvene postaje? Na razpravi ni bilo nikogar, ki bi lahko prepričljivo odgovoril na vprašanje, udeleženci pa so dokaj enotno poudarjali, da zdravstvena postaja v tem kraju mora ostati, saj ima tradicijo in dovolj široko zaledje.

Ker z napeljavo kanalizacije v Martjancih pred gradnjo kolektorja pri Murski Soboti očitno ne bo nič, naj bi v vasi vsaj malo uredili občestne jarke in prenehali s spuščanjem odpadk vanje. Končno pa bo treba reči tudi nekaj o zarasli mlaki v Nemčavcih.

Janko Stolnik

DANES V SOBOŠKI GALE-RIJI

Štrajki, vojaški rok, gibanja

Vas zanimajo podrobnejše razlage pobud, predlogov in spornih tem, o katerih je bilo prelitega že veliko žolča in za katere so neposredni »krivci« slovenski mladinci? Imate tudi sami kakšno vprašanje, mnenje?

Vsi, ki na gornji vprašanji pritrjujete, ste vabljeni na današnjo razpravo, razgovor, javno tribuno, okroglo mizo — ali kakor že to hočete imenovati. Začela se bo ob 16. uri v galeriji soboškega kulturnega hrama! bop

Maožico mladih in starejših je minulo soboto, na Valentimovo, v beltiško staro šolo privabila zanimiva prireditve — ptičje gostovanje. Pevke, pevci, recitatorji, zvoki harmonike... Vse se je prisrčno zilo s poročnim obredom, kjer je imel seveda glavno besedo pop s svojimi naročili, svarili in opozorili, ki so si jih morali vtisniti globoko v spomin ptičji kumi, pa tudi drugi, ki jim je kaj do ptičjega rodu. Organizator — Društvo za varstvo in vzgojo ptic Slavček Beltinci — zagotovo zasluži pohvalo za domiselno izpeljano prireditev.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Uspešno delo turističnega društva

Videmsko turistično društvo še ni staro tri leta, vendar pa se že lahko pohvali s številnim zelo dejavnim članstvom. Na obnem zboru, ki je bil minul konec tedna, so člani kritično in vsebinsko poglobljeno potegnili črto pod enoletnim delom. Res je, da se srečujejo s številnimi težavami, med katerimi je največja pomanjkanje denarja, vendar pa le-te premoščajo z veliko navdušenja in prostovoljnega dela. V krajevni skupnosti so se uveljavili z nekaterimi uspešnimi turističnimi prireditvami, kot so Turistični ples, Kmečko praznovanje pod lipami, za Radio Maribor so posneli oddajo Čez tri gore. S prostovoljnimi delom so ugriznili v njihov največji problem — urejevanje okolja ob Blaguškem jezeru, ki postaja njihova stalna naloga, saj bi radi turizem na tem koščku prepele krajevnne skupnosti ponovno oživili. Med svojimi aktivnostmi na terenu pa so odkrili tudi stari mlin na veter in »lanišnico«

Dušan Loparnik

Vzorčni dan na Tišini

Bil je kulturni, obenem pa bi lahko bil vzorčni dan, kako prikazati interesne dejavnosti zato ni bilo odveč, da ga je spremljala večina ravnateljev soboških osnovnih šol in gostov, ki smo se zbrali pretekli tork na tišinski šoli. Organizacija je bila brezhibna, proslava v počastitev Prešernovega dne — slovenskega kulturnega praznika — celostna, saj smo na izviran način povezano lahko spremljali tako likovno kot glasbeno, lutkovno, folklorno, izrazno plesno, sodobno računalniško, literarno in drugo dejavnost. Prijetno je presenetila mini modna revija, za poduk, kako se obnašamo za mizo, je bil pogrnjen in ne odveč seznanitev, kaj lahko dajejo od sebe učenci pod vodstvom svojih pedagogov. Med njimi se je v pripravi prireditve, ki je bila mnogo več kot tradicionalna proslava, odrezala Metka Gider, gotovo pa se bo na odrih in podobnih prireditvah še pojavljala, ne le kot navihana Pika, učenka Zvezdana Poldauf.

B. Bavčar

Obisk kitajske delegacije

Ta teden, od 15. do 20. februarja, se v DO Radenska Radenci mudijo gospodarski predstavniki s Kitajske. Ogledali so si Tovarno polnilne opreme, ki izdeluje polnilno opremo tudi za potrebe Kitajske, ter obiskali tovarni v Rogoški Slatini in Banja Luki, kjer prav tako polnilno s stroji TPO.

Na Kitajskem obratujejo že dve polnilni liniji, ki so ju izdelali delavci Tovarne polnilne opreme, do junija pa bosta končani še dve. Z njima bodo polnili polno, zmogljivost strojev pa bo 25 tisoč steklenic na uro. Vrednost posla bo 2,8 milijona dinarjev. Med obiskom v Radenski se bodo dogovarjali o možnosti nadaljnjega sodelovanja. bp

LEDAVO OBISKALI NOVINARJI IZ SRBIJE

Veliko vprašanj o dvojezičnosti

Prejšnji teden so severovzhodno Slovenijo obiskali novinarji radijskih in televizijskih ter časopisnih hiš iz ožje Srbije in avtonomnih pokrajin Vojvodine in Kosova. Najprej so bili gostje Maribora, kjer so si med drugim ogledali tovarno avtomobilov (TAM), naslednji dan (v petek) pa so prišli v Lendavo. Od tod so odpotovali na Ptuj, kjer so bili gostje tamkajšnjih organizacij združenega dela, tam pa so se tudi pogovarjali s predsednikom republiške konference SZDL Jožetom Smoletom.

Novinarji iz Srbije so v Lendavi najprej obiskali dvojezično Srednjo šolo kovinarske, ekonomske in pedagoške usmeritve, kjer jih je najprej pozdravila (v slovenskem, madžarskem in srbohrvaškem jeziku) dijakinja šole, nato pa še ravnatelj. Potem so bili pri dvojezičnem pouku geografije. Tako predavateljico Mariko Gal kakor dijakke so z zanimanjem poslušali, saj so oboji uporabljali slovensčino in madžarsčino. Na poznejšem pogovoru z ravnateljem šole Taborjem Fülejem, prof. Mariko Gal in predstavnikom zavoda za šolstvo Francem Huberjem so vprašanja kar deževala.

Po pogovoru na šoli so novinarji obiskali delovno organizacijo Ina-Nafto, kjer je predsednik poslovnega odbora Jože Hajdinjak predstavil posamezne točke, član tega odbora Milan Vajda pa je govoril o težkem finančnem stanju. Vprašanja so se nanašala tudi na prodajo rafinerije, premalo izkoriščen jugoslovanski naftovod in drugo.

Novinarji iz Srbije so obisk v Lendavi končali s pogovorom s predstavnikmi madžarske narodnostne skupnosti. S. Sobočan

IZ PORABJA

Program boljši, obisk slabši

»Lansko leto 10. februarja je bil pomemben dogodek v Porabju. Tega dne so namreč prvič v zgodovini Porabja pripravili proslavo v spomin na Franceta Prešerna in v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Dvorana števanovskega kulturnega doma je bila ob tej priložnosti popolnoma zasedena, kot se to zgodi le ob redkih priložnostih...« No, tole smo lahko prebrali v Ljudskem koledarju za leto 1982, ki ga je izdala Demokratična zveza južnih Slovanov na Madžarskem, in sicer v slovenskem delu tega letopisa. In letos je bila

pevci in lutkarji) ter kot gostje še nekaj učencev Srednje šole kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava.

Karel Gadany, vodja katedre za slovenski jezik in književnost na Visoki učiteljski šoli Szombathely, ki je imel slavnostni govor v slovenskem in madžarskem jeziku, je med drugim dejal:

»Praznovanje tega praznika je velikega pomena tudi tukaj, v našem mestu, kjer živi in deluje slovenski življenj. Z ohranjanjem narodnostne kulture, ki je del slovenske kulture, z negovanjem na-

Pred sedmimi leti so prvič v zgodovini Porabja pripravili proslavo slovenskega kulturnega praznika v spomin na Franceta Prešerna. Pretekli tork je bila spet proslava v Števanovcih. Katedra za slovenski jezik in književnost Visoke učiteljske šole Szombathely, ki je bila organizator proslave, je poskrbela za dokaj dober program v slovenskem in madžarskem jeziku, žal pa je bil obisk domačinov slab — zbralo se jih je precej manj kot nastopajočih.

v Števanovcih spet podobna prireditve, ki so jo prav tako pripravili 10. februarja. Žal je bil obisk domačinov mnogo slabši kot pred sedmimi leti. Menda bi jih lahko prešli na prste dveh rok, če ne bi šteli zraven tistih, ki so nastopali. Bilo pa je sicer še nekaj gostov iz drugih porabskih krajev. Za program pa bi lahko rekli, da je bil precej boljši, in zares dvojezičen. V njem so sodelovali študenti Visoke učiteljske šole Szombathely (recitatorji in pevci), učenci porabskih dvojezičnih osnovnih šol (recitatorji,

rodnostnih običajev in razvijanjem narodnostne kulturne dejavnosti utrjujejo narodnostno zavest in povezanost z matičnim narodom. Na narodnostno mešanem območju, kjer živita v sožitju slovenska narodnost in madžarski večinski narod, se enakovredno oglašata oba jezika v posredovanju kulturne ustvarjalnosti obeh narodov, ob posredovanju del mojstrov slovenske in madžarske besede, ob zvokih slovenske in madžarske glasbe. Kultura je namreč most, ki nas zbližuje, plemeniti in povezuje.«